

T.C
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

GREK HARFLİ TÜRKÇE “ESOPOS’UN KISSADAN HİSSE
ALMAYA MAHSUS MESELLERİ”
(Giriş-Metin-İnceleme-Sözlük/İndeks-Tıpkıbasım)
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KILIÇARSLAN

Hazırlayan
Seda ÖNER

İstanbul 2014

ONAYLAMA SAYFASI

Öğrenci : Seda ÖNER
Enstitüsü : Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Konusu : Grek Harfli Türkçe “Esopos’un Kıssadan Hisse Almaya Mahsus Meselleri” (Giriş-Metin-İnceleme-Sözlük/İndeks-Tıpkıbasım)
Tez Tarihi : Haziran 2014

Bu tezin şekil ve içerik açısından Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallara uygun formatta yazıldığını onaylıyorum.

Prof. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ

Anabilim Dalı Başkanı

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı 510712024 numaralı öğrencisi Seda ÖNER tarafından hazırlanan bu tezin Yüksek Lisans Tezinde bulunması gereken yeterliliğe, kapsama ve niteliğe sahip olduğunu onaylıyorum.

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KILIÇARSLAN

Tez Danışmanı

Tez Sınavı Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ .....

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KILIÇARSLAN .....

Yrd. Doç. Dr. Kalmamat KULAMSHAEV .....

Bu tezin Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallara uygun formatta yazıldığını onaylıyorum.

Doç.Dr.Mehmet KARAKUYU

Müdür

GREK HARFLİ TÜRKÇE “ESOPOS’UN KISSADAN HİSSE ALMAYA MAHSUS MESELLERİ”

ÖZET

Seda ÖNER

Bu çalışmamızda Grek harfleriyle Türkçe olarak yazılmış 1854 yılına ait Esopos’un Kıssadan Hisse Almaya Mahsus Masalları adlı eser üzerinde dil incelenmesi yapılmıştır. Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır: Giriş, Metin, İnceleme, Sözlük ve Tıpkıbasım. Giriş bölümünde Eserin yazarı tanıtılmış, Karamanlıların tarihi ve Karamanlıca ile alakalı genel bilgiler verilmiştir. Metin Grek alfabesinden Latin alfabesine aktarılmış, inceleme bölümünde eserin imlâ, ses ve şekil özellikleri üzerinde durulmuştur. Çalışmanın sonuna sözlük ve tıpkıbasım eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karamanlılar, Karamanlıca, Ezop Masalları, Ortodoks Türkler.

GREEK-LETTER TURKISH “ESOPOS’S TALES TO POINT A MORAL”

ABSTRACT

Seda ÖNER

In this study the Esopos’s tales to point a moral was investigated which is written in Turkish by Greek letters in 1854. This study consists of four chapters: Introduction, Text, Analysis, Dictionary and facsimile. In the introduction part, the author is introduced and some general knowles are given about the language of Caramanian’s and their history. Was transferred to the Greek text of the Latin script, In the analys is section of the work, spelling, sound and shape properties are emphasized. Dictionary and facsimile has been added to the end of the study.

KeyWords: Caramanians, Caramanian language, Esope Tales, Orthodox Turks.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	viii
ÖNSÖZ	ix
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
1.1.KARAMANLILAR	2
1.2.KARAMANLICA.....	6
1.3.EZOP (ESOPOS) KİMDİR.....	9
1.4.EZOP MASALLARI	10
İKİNCİ BÖLÜM	
2. METİN.....	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3. DİL İNCELEMESİ.....	81
3.1. İMLÂ ÖZELLİKLERİ.....	81
3.1.1. Ünlülerin Yazılışı.....	84
3.1.1.1. /a/ Ünlüsünün Yazımı.....	84
3.1.1.2. /e/ Ünlüsünün Yazımı.....	84
3.1.1.3. /ı/ Ünlüsünün Yazımı.....	85
3.1.1.4. /i/ Ünlüsünün Yazımı.....	85
3.1.1.5. /o/ Ünlüsünün Yazımı.....	86
3.1.1.6. /ö/ Ünlüsünün Yazımı.....	86
3.1.1.7. /u/ Ünlüsünün Yazımı.....	87
3.1.1.8. /ü/ Ünlüsünün Yazımı.....	87
3.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı.....	88
3.1.2.1. /b/ Ünsüzünün Yazımı.....	88
3.1.2.2. /c/ Ünsüzünün Yazımı.....	88
3.1.2.3. /ç/ Ünsüzünün Yazımı.....	89
3.1.2.4. /d/ Ünsüzünün Yazımı.....	89
3.1.2.5. /f/ Ünsüzünün Yazımı.....	89
3.1.2.6. /g/ ve /ğ/ Ünsüzlerinin Yazımı.....	90

3.1.2.7. /h/ Ünsüzünün Yazımı.....	91
3.1.2.8. /k/ Ünsüzünün Yazımı.....	92
3.1.2.9. /l/ Ünsüzünün Yazımı.....	92
3.1.2.10. /m/ Ünsüzünün Yazımı.....	93
3.1.2.11. /n/ Ünsüzünün Yazımı.....	93
3.1.2.12. /p/ Ünsüzünün Yazımı.....	93
3.1.2.13. /r/ Ünsüzünün Yazımı.....	94
3.1.2.14. /s/ Ünsüzünün Yazımı.....	94
3.1.2.15. /ş/ Ünsüzünün Yazımı.....	95
3.1.2.16. /t/ Ünsüzünün Yazımı.....	95
3.1.2.17. /v/ Ünsüzünün Yazımı.....	96
3.1.2.18. /y/ Ünsüzünün Yazımı.....	96
3.1.2.18.1. /i/ Karakterinin /y/ Ünsüzünün YerineKullanılması.....	96
3.1.2.19. /z/ Ünsüzünün Yazımı.....	97
3.1.2.20. Birleşik /st/ Ünsüzünün Yazımı	97
3.2. SES BİLGİSİ.....	97
3.2.1. SES BENZEŞMESİ.....	97
3.2.1.1. İlerleyici Benzeşme.....	97
3.2.1.2. Gerileyici Benzeşme.....	98
3.2.1.3. Ünlü-Ünsüz Benzeşmesi.....	98
3.2.1.3.1. Yuvarlaklaşma.....	98
3.2.1.3.2. Düzleşme.....	99
3.2.1.3.3. Darlaşma.....	100
3.2.1.3.4. Genişleme.....	100
3.2.1.3.5. İncelme.....	101
3.2.1.3.6. Kalınlaşma.....	101
3.2.1.3.7. Sedahlılaşma (Tonlulaşma).....	101
3.2.1.3.7.1. t>d.....	102
3.2.1.3.7.2. ç>c.....	102
3.2.1.3.7.3. k>g.....	102
3.2.1.3.7.4. p>b.....	102
3.2.1.3.8. Sedasızlaşma (Tonsuzlaşma).....	103
3.2.1.3.8.1. d>t.....	103
3.2.1.3.8.2. b>p.....	103
3.2.1.3.8.3. c>ç.....	103
3.2.1.3.8.4. g>k.....	103
3.2.2. SES DÜŞMESİ.....	103
3.2.2.1. Ünsüz Düşmesi.....	104
3.2.2.2. Ünlü Düşmesi.....	104
3.2.2.3. Hece Düşmesi.....	106

3.2.3. SES TÜREMESİ.....	106
3.2.3.1. Ünlü Türemesi.....	106
3.2.3.2. Ünsüz Türemesi.....	107
3.2.4. SES DEĞİŞMESİ.....	108
3.2.4.1. Ünlü Değişmesi.....	108
3.2.4.1.1. i>e Değişmesi.....	108
3.2.4.1.2. a>e Değişmesi.....	108
3.2.4.1.3. o>u Değişmesi.....	109
3.2.4.1.4. u>i ve ü>i Değişmeleri.....	109
3.2.4.1.5. u>ü Değişmesi.....	109
3.2.4.1.6. o>ö ve ö>ü Değişmeleri.....	109
3.2.4.2. Ünsüz Değişmesi.....	110
3.2.4.2.1. t>d Değişmesi.....	110
3.2.4.2.2. k>g Değişmesi.....	110
3.2.4.2.3. p>b Değişmesi.....	111
3.2.4.2.4. ç>c Değişmesi.....	111
3.2.5. SES DÖNÜŞMESİ.....	112
3.2.5.1. Ünlü Çatışması.....	112
3.2.5.2. Kaynaşma.....	112
3.3. ŞEKİL BİLGİSİ.....	113
3.3.1. YAPIM EKLERİ.....	113
3.3.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri.....	113
3.3.1.1.1. -lk.....	113
3.3.1.1.2. -cl.....	113
3.3.1.1.3. -slz.....	114
3.3.1.1.4. -ncI.....	114
3.3.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri.....	114
3.3.1.2.1. -lA.....	114
3.3.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri.....	115
3.3.1.3.1. -mAk.....	115
3.3.1.3.2. -mA.....	115
3.3.1.3.3. -Iş.....	115
3.3.1.3.4. -k.....	115
3.3.1.3.5. -m.....	115
3.3.1.3.6. -lcI.....	115
3.3.1.3.7. -r.....	115
3.3.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri.....	116
3.3.1.4.1. -mA.....	116
3.3.1.4.2. -n.....	116
3.3.1.4.3. -r.....	116
3.3.1.4.4. -dIr.....	116

3.3.2. ÇEKİM (İŞLETME) EKLERİ.....	117
3.3.2.1. Çokluk Eki.....	117
3.3.2.2. İyelik Ekleri.....	117
3.3.2.2.1. 1. Teklik Şahıs İyelik Eki.....	117
3.3.2.2.2. 2. Teklik Şahıs İyelik Eki.....	118
3.3.2.2.3. 1. Çokluk Şahıs İyelik Eki.....	118
3.3.2.2.4. 2. Çokluk Şahıs İyelik Eki.....	118
3.3.2.2.5. 3. Çokluk Şahıs İyelik Eki.....	118
3.3.2.3. Aitlik Eki.....	119
3.3.2.4. Hal Ekleri.....	119
3.3.2.4.1. Yükleme Hali (Akkuzatif).....	119
3.3.2.4.2. Yönelme Hali (Datif).....	119
3.3.2.4.3. Bulunma Hali (Lokatif).....	120
3.3.2.4.4. Ayrılma Hali (Ablatif).....	121
3.3.2.4.5. İlgi Hali (Genetif).....	122
3.3.2.4.6. Vasıta Hali (İnstrumental).....	122
3.3.2.4.7. Eşitlik Hali (Ekvatif).....	123
3.3.2.4.8. Yön Gösterme (Direktif).....	123
3.3.2.4.9. Soru Eki.....	123
3.3.3. FİİLİMSİLER.....	124
3.3.3.1. Sıfat Fiiller (Partisipler).....	124
3.3.3.1.1. –An.....	124
3.3.3.1.2. –Ar.....	124
3.3.3.1.3. –AcAk.....	124
3.3.3.1.4. –mİş.....	124
3.3.3.1.5. –Asİ.....	124
3.3.3.2. Zarf Fiiller (Gerundiumlar).....	125
3.3.3.2.1. –ArAk.....	125
3.3.3.2.2. –NcA.....	125
3.3.3.2.3. –İp.....	125
3.3.3.2.4. –dİkÇA.....	126

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SÖZLÜK.....	127
SONUÇ.....	155
İNDEKS.....	159
KAYNAKÇA.....	161
TIPKIBASIM.....	164

KISALTMALAR

a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
AKT.	: Aktaran
Ar.	: Arapça
bkz.	: bakınız
c	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Far.	: Farsça
F.	: Fiil
Fr.	: Fransızca
İ.Ö.	: İslamiyetten Önce
İ.S.	: İslamiyetten Sonra
İt.	: İtalyanca
osm.	: Osmanlıca
Rum.	: Rumca
sa.	: sayı
sf.	: sayfa
T.	: Türkçe
vb.	: ve benzeri
zf.	: zarf
zm.	: zamir

ÖN SÖZ

Grek harfli Türkçe eserlerde genel bir yazı dili yoktur. Bu yüzden ortak bir yazımdan bahsedilemez. Eserin dili, harfleri, stilleri yazıldığı bölgeye göre değişmektedir. Bu eserlerin pek çoğu tercüme eserlerdir ve mütercimleri farklı coğrafya ve farklı zamanlarda eserlerini kaleme almışlardır. Bu nedenle eserlerin pek çoğunda dil ve imlâ birliği yoktur. Mütercimlerin esas gayesi eserin dil özellikleri değil içeriğidir. Edebi eserler ortaya koymak yerine Türk halk hikâyelerini konuşma diliyle yazıya geçirmişlerdir. Söz konusu eserimizin konusu olan Ezop masalları bir fabl türüdür. Hikâyelerde hayvanlar üzerinden okuyucuya mesaj verilir. Dünya klasiklerinde önemli bir yer teşkil eden Ezop, fabl türünün ilk anlatıcı olarak bilinmektedir. Kendisi fabl türünün babası olarak bilinen La Fontaine'nin de ustasıdır. Zira Ezop'un adı onun masallarında çok geçer. Ezopla alakalı pek çok bilgiyi onun tercümeleri yoluyla edinmekteyiz.

Bu çalışmada Grek Harfli Türkçe “Esopos’un Kıssadan Hisse Almaya Mahsus Meselleri” adlı eser üzerinde dil incelemesi yapılmıştır. Ezop (Esopos)’un Masalları hakkında akademik seviyede yapılan çalışmalar oldukça azdır. Sözlü kültür ile beraber geçmişten günümüze kadar ulaşmış ve ün kazanmıştır. Grek harfli bu metin Osmanlıca metinlerde karşımıza çıkan sorunların çözümünde de alternatif bir alfabe olması açısından önemlidir. Arap harfli metinlerde ünlülerin gösterimi yetersizken Grek alfabesi ünlüleri göstermede daha zengin ve belirgindir. Örneğin Arap harfli metinlerde ünlü harflerin ayrımı net olarak yapılamazken Grek harfli Türkçe metinlerde bu ayrım net olarak yapılabilmektedir. Bu yönüyle eserimiz, Türk dili hakkında ve o dönem metinlerinin dilini araştıran araştırmacılar için daha fazla bilgi verebilmektedir.

Eserimiz dört bölümden oluşmaktadır. Öncelikle Latin harflerine çevirdiğimiz bu eserde günümüz Türkçesine çok yakın bir dil kullanıldığı için metni Türkiye Türkçesine çevirmeye gerek duymadık. Eserimizin yazarının dili sade ve anlaşılır bir dildir. Giriş bölümünde transkribe ettiğimiz metnin yazarı tanıtılarak masalları hakkında genel bilgiler verilmiştir. Karamanlıca adı verilen bu metinlerin dil özellikleri üzerinde durulmuş ve Karamanlıların menşei hakkında ortaya konulan fikirler tartışılmıştır. İnceleme bölümünde imlâ, ses ve şekil özellikleri üzerinde dururken, ses hadiselerine örnek gösterdiğimiz kelimeler, günümüz Türkçesine göre değerlendirilmiştir. Örnekler gösterirken ilk sırada metinlerde geçen kelimelere yer verilmiştir. Eserimizin yazım dilinde bir tutarlılık olmadığı için, aynı kelimenin yazımı birkaç farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır, bu yüzden bir bütünlük olması açısından kelimelerin çoğunluktaki kullanımına (Standart Türkçeye) göre okunmuştur. Eserde harflerin gösteriminde kullandığımız alfabede matbu harflerin yetersizliğinden

ötürü bazı noktalı harflerin aktarımı gösterilememiştir. Bu yüzden noktalı karakterlerin yanına (üst noktalı) şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Dönemin dil özelliklerinden ötürü yabancı ve yabancı sayılabilecek kelimelerin anlaşılması için son bölüme Sözlük eklenmiş ve çevrilen metnin Tıpkıbasımına da yer verilmiştir. Eserimiz Atina'da Küçük Asya İncelemeleri Merkezinden temin edilmiştir. İncelediğimiz metinde Ezop'un 163 hikâyesine yer verilmektedir. Ancak elimizdeki nüshada bazı sayfalar eksik ve bulunamamış olduğundan 20 hikâyenin çevirisi yapılamamıştır. Grek harfleriyle yazılmış bu eser, 1854 yılında İstanbul'da basılıp, Evangelinos Misailidis tarafından kaleme alınmıştır. Evangelinos Misailidis aynı zamanda Grek harfli Türkçe ilk gazetenin müellifi ve sahibidir. Elimizdeki eserde onun tercüme eseridir.

Bu tezi hazırlarken kıymetli katkıları ile tezimi yönlendiren saygıdeğer hocam Prof. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ'a, manevi desteklerini her zaman hissettiğim AİLEM'e, zor günlerine rağmen yardımını esirgemeyen tez danışmanım sayın Yrd. Doç. Dr. Mustafa KILIÇARSLAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

Haziran 2014

Seda Öner

GİRİŞ

Türk dilinin doğuşu ve yüzyıllar içindeki değişimleriyle birlikte bugünkü Türkiye Türkçesi haline gelmesi, birçok aşama ve köklü değişimler sayesinde olmuştur. Türkler yaşadıkları coğrafyaya bağlı olarak, içinde buldukları çevrenin etkisi altına girmişlerdir. Türk milleti tarih boyunca geniş coğrafyalara yayılmış ve farklı milletlerle kültür münasebetinde bulunmuştur. Bu nedenle Türk dilinin geçirmiş olduğu bu sayısız değişimde, milletler arası ilişkisi ve toplumsal değişimlerin etkisi büyüktür. Bir toplumu başka bir toplumdan ya da bir milleti başka milletlerden ayıran en belirgin hususiyetlerden biri dil mevzusudur. Dil, bir milleti meydana getiren en önemli unsurlardan biridir. Dili olmayan bir topluluğun millet kimliğini kazanması neredeyse imkânsızdır. Yüzyıllar boyu çeşitli kavim, boy, topluluk ve milletlerin tesiri altında oluşmuş ve gelişmiştir. Türk tarihinde zaman zaman millet hayatındaki bütün değişiklikler dillerine de yansımıştır. Tarihe bakıldığında bir toplumun soy varlığının yok olmasıyla dillerin de yok olduğu görülür.

Türk dili tarih boyunca birçok alfabe kullanmıştır. Bu alfabelerden biri de Grek alfabesidir. Büyük bir coğrafyaya yayılan Türk dili Anadolu'nun Kapadokya şehrinde Grek harfli Türkçe metinleri bize miras bırakmıştır. Kısaca, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde yaşamlarını sürdürmüş Hıristiyan Türklere 'Karamanlılar', Grek alfabesiyle Türkçe yazıp konuşmalarına da 'Karamanlıca' adı verilmiştir. Türkçe konuşup Hıristiyanlığı benimsemiş bu cemaat yerleşim sahasına bağlı olarak 'Karamanlılar' olarak adlandırılmışlardır.

Karamanlıların tarihi hakkında elimizde kesin bilgiler bulunmamaktadır. Kökenleri, eserleri, dilleri günümüzde hâlâ çoğu araştırmacı tarafından tartışılmaya ve incelenmeye devam etmektedir. Tarihsel oluşumlarıyla ilgili olarak farklı görüşleri ileri süren bazı araştırmacılar Karamanlıları Anadolu'da beylik kurmuş olan Karamanlılara bağlamakta ve bunların Türk soyundan geldiklerini ileri sürmektedirler. Bir takım araştırmacılar da bu topluluğun Rum asıllı olduğunu savunarak İstanbul'un fethinden sonra Osmanlı baskısıyla Türkçe konuşmaya ve Türkçe yazmaya zorlandıklarını ileri sürmüştür. Köklü bir geçmişe sahip olan bu topluluk ilk eserlerini 16. yüzyıldan itibaren vermeye başlamıştır. Edebi anlamda esas eserlerini 18. yüzyıldan sonra ortaya koymuşlardır. 20. yüzyıla kadar devam eden bu Edebiyat, Lozan mübadelesi sonucu Türk asıllı Hıristiyanların ülkelerine (Yunanistan'a) gönderilmesiyle son bulmuştur. Aşağıda daha teferruatlı değineceğimiz Karamanlılar ve Karamanlıca'nın yanı sıra eserimizin müellifi olan Ezop ve Masalları hakkında da bilgiler aktaracağız.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. KARAMANLILAR

Karamanlıların etnik yapısı ve tarihçesi hakkında elimizde belirli ve kesin bilgiler bulunmamaktadır. Yapılan araştırmalara göre Karamanlıların menşei hakkında pek çok fikir ortaya atılmıştır. Karamanlıların Türk kökenli mi yoksa Yunan kökenli mi oldukları tartışmalı bir konu olmakla beraber, bazı araştırmacılara göre Bizans'tan kalma Hıristiyan Türkler olan Karamanlılar, bazı araştırmacılara göre de Bizans'ın etkisiyle Hıristiyanlaşmış Türklerdir. Ancak bu konuda çoğu araştırmacının ortak kanaati Karamanlıların Anadolu'da yaşayan Ortodoks inancına sahip Türk oldukları yönündedir.

Karamanlıların menşei hakkında araştırmacıların ileri sürdüğü iki nazariye bulunmaktadır. Karamanlılar Türkleşmiş Rumlardır ya da Bizans'ın etkisiyle Hıristiyanlığı kabul etmiş Türk Torunlarıdır.¹ Karamanlıların Türkçeyi Grek alfabesiyle yazıya geçirmesi, onların Hıristiyanlaştırılmış Türk oldukları düşüncesini güçlendirmektedir.

Kendilerine Karamanlılar denilen, Türkçe Konuşan, Türkçe ibadet eden, Yazı dilinde ise Grek alfabesini kullanan Ortodokslar Türklerin kimliklerini belirleyecek iki önemli unsur olarak din ve dilleri ele alınabilir. Grek harfli Türkçe eserlerin önsözlerinde kendilerini Rum ya da Türk olarak değil de 'Hıristiyanlar' 'Hıristiyan Ortodokslar' 'Anadolu Hıristiyanları' ve 'Anadolu'nun Hıristiyan Ortodoksları' olarak isimlendirmeleri,² Karamanlılarda din konusunun önemini ortaya koymaktadır. Bu eserlerin önsözlerinde okuyucuya seslenirken 'dindaş' ya da 'kardeş Hıristiyan' diye hitap edilmektedir.³

13. yüzyıldan 16. yüzyıla kadar Anadolu'da dini yaşam tarihte önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu yüzyıllarda Osmanlı devleti, bünyesine kattığı yerlerde Hıristiyan halkın dini inanışlarına karşı hoşgörülü olmuş ve din değiştirme hususunda herhangi bir zorlama yapılmamıştır. Kendi istekleriyle Müslümanlığa

---

¹ ECKMANN, Janos, "Anadolu Karamanlı Ağzlarına Ait Araştırmalar, I. Phonetica" A.Ü. D.T.C.F. Dergisi cilt: VIII, sa. 1-2, 1950 sf. 165.

² ANZERLİOĞLU, Yonca, Karamanlı Ortodoks Türkler, Phoenix Yayınevi, Ankara 2003 sf. 204-205.

³ KAHYA, Hayrullah, "Karamanlıca Bir Esere Göre Karamanlıcada Arapça Farsça Kelimeler" Electronic Turkish Studies sa. 3, 2008. sf. 485.

geçenlerin yanı sıra gayri Müslimlerde inançlarının gerektirdiklerini serbestçe yerine getirmiştir. Bu konuda Osmanlı imparatorluğunun son gününe kadar yaşamlarına devam ettiren gayri Müslim nüfusun varlığı dahi, Anadolu’da Ortodoks nüfusun yaşadığına tek başına bir delil olarak yeterlidir.⁴ 1453’te Fatih Sultan Mehmed, Ortodoks Hıristiyan dünyasının merkezi olan İstanbul’u fethettikten sonra şehirde yaşayan Hıristiyanların kendi örf ve adetlerini devam ettirebileceklerini ve ibadetlerini özgürce yapabileceklerini ilan etmiştir. Anadolu’da yaşayan diğer Hıristiyanlara ise Rum-Ermeni-Keldani-Süryani-Ermeni vb. isimler söylenirken Türkçe konuşup Grek alfabesiyle kitap, dergi, gazete, mektup ve kitabeler yazan topluluklara da ‘Karamanlılar’ ismi denilmiştir.⁵

Türk toplumunda ‘Karamanlı’ kavramının ne zaman kullanılmaya başladığı konusunda kesin bir bilgiye sahip olamasak da bazı kaynaklara göre ‘Karamanlı’ adından ilk defa bahseden kişi 1553-1555 yılları arasında İstanbul ve Anadolu’yu dolaşan Alman seyyah Hans Dernschwam’dır. Dernschwam’a göre İstanbul Yedikule yakınlarında bir mahallede oturan ve adına *Caramanos* denilen bu insanlar Karamandan gelmiş hiç Yunanca bilmeyen, ana dilleri Türkçe olan Ortodoks Hıristiyanlardır.⁶ Anadolu’yu ve İstanbul’u karış karış gezen, her gördüğünü not eden Dernschwam, gezi günlüğünde Karaman Türkleri ile alakalı şunları anlatmaktadır: “Yedikule civarında kıraç bir yer var. Burada İran’a uzak olmayan ve Caramania (Karaman) diyarından gelmiş ve Caramanos (Karamanlılar) denilen bir halk oturuyor. Bunlar Hıristiyan. İbadetlerini Rumca yapıyorlar, fakat Rumcaı anlamıyorlar. Dilleri Rumca değil Türkçedir. Öteden beri Türkçe mi konuşurlar, bilmem. Şimdiki padişahın (Kanunî Sultan Süleyman’ın) babası Selim, memleketlerini işgal edince bunları İstanbul’a getirmiş. Kuvvetli büyük bir topluluk. Kadınları uzun, sivri beyaz veya renkli başlık giyiyorlar. Bu papanın giydiği resmî başlığa, taca benziyor.”⁷

Karaman Türklerini diğerlerinden ayıran en önemli unsur dini inanışları olmuştur. Hıristiyan olmaları onları Müslüman Türklerden ayırmıştır. 19. yüzyıldan itibaren Rumlar ile evliliklerin artması, onların Rumlaşmasını hızlandırmıştır. Hıristiyanlığın ise Orta Asya’ya ilk girişi ticaret yoluyla olmuştur. Ön Asya’dan başlayıp Maveraünnehir ve belli başlı büyük şehirlerden geçen ticaret yolu ile Hıristiyanlık bu bölgeye ilk kez girmiştir. Orta Asya’ya gelen Çinli ve Hintli Hıristiyan din adamları, pek çok Türkün bu dini tanınmasına ve benimsemesine yol

⁴ ANZERLİOĞLU, a.g.e., sf. 105-106.

⁵ TÜRKDOĞAN, Orhan, Günümüz Karaman ve Hazar Türkleri, IQ Kültür sanat yayıncılık, İstanbul 2009, sf. 83.

⁶ ECKMANN, a.g.m., sf.165.

⁷ DERNSCHWAM, Hans, İstanbul ve Anadolu’ya Seyahat Günlüğü, çev. Prof. Dr. Yaşan Önen, Kültür Bak. Yayınları, Ankara 1987, Birinci Baskı sf.78.

açmıştır.⁸ Bu yüzden Hıristiyan Türklere Karamanlı tüccar adı verilmiştir, bir de Gromtsi'ler⁹ vardır ki bunlar da yarı Hıristiyan yarı Müslüman olup kalben bir Hıristiyan gibi ibadet eden topluluklardır. Zaten Hıristiyan ve Müslüman Karamanlılar sorunu, günümüz toplumunun önemli parçalarında biri olmuştur. Tarihsel süreç içerisinde Balkanlara sürülen bu insanlar aradan yüz yıllar geçse de Türklük ve Müslümanlık kimliklerini sürdürmüşlerdir.¹⁰

Karamanlıların kimliğini araştıran ve bunların 1923 Lozan antlaşmasıyla mübadeleye tabi tutulup gittikleri yörelerde Hıristiyanlaştırılmış Türkler olduğunu savunan Prof. Dr. Orhan Türkdoğan Karamanlılar hakkında şu bilgileri bizlere aktarmıştır: “Karamanlılar, son derece çalışkan, deneyimli meslek sahibi ve ufku geniş insanlardı. Siyasî hayata girmek, yeni statüler elde etmek hatta kilise ve cemaatte bir rol oynamaları için Hellenleşmeleri ve ‘Karamanlı-Rum’ kimliğinden (yani köylü ve kaba adam) sıyrılması gerekiyordu. Bu beyin yıkama operasyonuna der demez uyanlar olabiliyordu. Özellikle zengin olanlar bu durumlarını korumak için Yunanlılarla evlenmek ve çocuklarını Yunanlı mürebbiyelere vermek suretiyle Hellenleştirmenin yolunu tutuyorlardı”¹¹

Karamanlıların Türk kökenli olduğunu iddia eden araştırmacılardan biri Cami Bey'dir. Cami Bey, “Osmanlı Ülkesinde Hristiyan Türkler” adlı kitabının birinci bölümünde bir kelime bile Türkçe bilmeyen Rumların varlığının bilindiğini, dolayısıyla tamamen Türkçe konuşan Karamanlıların Osmanlılar tarafından zorla Türkleştirildiği iddiasının gerçekleri yansıtmadığını söyler. Cami, kitabının birinci bölümünde devamlı İncil'in Türkçeye çevrilmiş olmasını, Karamanlıların ayinlerini Türkçe yapmaları ve Karamanlıcanın yazılırken Grek alfabesinin Türkçeye uygun olarak düzenlenmesini Karamanlıların Türk asıllı olduklarının kanıtları olarak görür.¹² Karamanlıların Türk olmadıklarını iddia eden araştırmacılar ise onların Hıristiyan olmalarına rağmen metinlerinin yazımında Grek alfabesini kullanmalarını Türk kökenli olmadıklarının bir delili olarak ileri sürerler.

Karamanlılar hakkında diğerlerinden daha farklı bir fikre sahip olan ve aynı zamanda kendisi de bir Karamanlı olan S.A Hudaverdioğlu, ismini Yunanistan'da

⁸ EKİNCİKLİ, Mustafa, Türk Ortodoksları, Siyasal Kitabevi, Ankara, 1998, sf. 45.

⁹ Roma İmparatorluğu'nun Hıristiyanlığı kabul etmesinin ardından Avrupa dışı ülkelerde yer yer görülen bir olgudur. Rumların içinde ‘Gromtsi’ denilen bir Zümre vardır, bunlar yarı Hıristiyan yarı Müslüman olup kalben tam bir Hıristiyan gibi ibadet etmelerine rağmen, dışarıya karşı Müslüman gibi davranırlar. Nesilden nesile hiç değişmeyen bu adamların imamları da kendileri gibidir. (Bkz. BİJİŞKYAN, P. Minas, Karadeniz Kıyıları Tarih ve Coğrafyası 1817-1819, çev. Hrand D. Andreasyan, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1969.) Ayrıca bkz. <http://www.karahana.com/makaleler/tarih/bijiskyan.htm>.

¹⁰ TÜRKDOĞAN, a.g.e., sf. 90.

¹¹ TÜRKDOĞAN, a.g.e., sf. 110.

¹² KAHYA, a.g.m. sf. 484.

‘Theodotos’ olarak değiştirdikten sonra, Karamanlıların Türkçeyi sonradan öğrendiğini savunanların başında yer almıştır. Theodotos, bu topluluğun koken itibariyle Yunan torunu olduklarını ve Türklerin baskı ve tehditleri sonucu Türkçe konuşup buna karşın ancak dinlerini koruyabildiklerini ileri sürmüştür.¹³

Asyatik grupların yeni coğrafya ve kültür alanlarına göç etmeleri önemli kimlik değişmelerine sebep olmuştur. Bu nedenle bir grup Türk boylarının İşlam Kültürü alanlarının dışına çıkararak Bizans kültür odak noktalarıyla temasları ve öteki Türk boylarından ayrı dışması bu toplulukların Hıristiyanlaşmasında önemli bir etken olmuştur.¹⁴ Karamanlıların daha çok Karaman bölgesinde yaşadıkları bilinmektedir ancak Akdeniz’den Karadeniz’e kadar Anadolu’nun pek çok yerinde dağınık halde yaşadıkları birçok araştırmacı tarafından tespit edilmiştir. Bu yüzden Karamanlıların harita üzerinde gösterilebilecek belirli bir bölgesi bulunmamaktadır. Bu topluluğun yerleşim yerleriyle alakalı en geniş sınırları Eckmann çizmektedir. Suriye, Balkanlar, Baserabya’da hatta Kırım’da Türkçe konuşan Ortodokslara rastlandığını belirterek, esas kitlenin Türk-Yunan nüfus mübadelesine kadar Trabzon-Fırat-Toros-Silifke ve özellikle Kayseri-Nevşehir-Niçe-Konya-Karadeniz-İstanbul bölgesinde yoğunlaşıp, daha başka yörelerde de dağınık olarak oturmakta olduklarını belirtmektedir. Karamanlıların iskân yerleriyle alakalı A.N. Nihal’in “Anadolu’da Türklere Ait Yer İsimleri” Adlı çalışmasında, Karamanlı ismine rastlanan yerler arasında Aydın-Bursa-Elmalı-Balıkesir-İnegöl-Şile ve Sandıklı’da vardır.¹⁵ J.H. Kramer’in belirlediği Karamanlı sınırları ise Akşehir-Aksaray-Konya-Kırşehir-Kayseri ve Niçe’dir. Ayrıca 19. yüzyılda Anadolu’yu dolaşan bir başka yazar Texier, Antalya-Isparta çevresinde de Karamanlılara rastlandığını söylemiştir.¹⁶

Osmanlıdaki Müslüman Türklerin kendileriyle ilgilenmemeleri ve aslen Türk saymamaları yüzünden Türk toplumundan tecrit edildiğine inana Karamanlılar önce kendi araların evlenerek daha sonra Yunanlılarla evlenerek gittikçe Yunanlaşmaya başlamışlardır. 1923 Lozan Antlaşmasıyla Osmanlı hâkimiyetinde yaşayan Karamanlıların, İstanbul hariç Anadolu’da yaşayan tüm Ortodoks Hıristiyanların Yunanistan’a gönderilmesine karar verilmiştir. Bu karar en az Müslüman Türkler kadar mücadele veren Karamanlıların Türkiye’yi terk etmek zorunda kalması açısında hayal kırıklığı olmuştur.¹⁷ Yunanistan’a gönderilen Karamanlılar yeni vatanlarına alışarak Yunanlılara uyum sağlamışlardır. Nüfusları bugün bir milyon civarı olan Karamanlılar Yunanistan’ın Grekleştirme politasına yenik dışerek

¹³ ERÖZ, Mehmet, Hıristiyanlaşan Türkler, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara 1983, sf. 32.

¹⁴ TÜRKDOĞAN, a.g.e., sf. 53.

¹⁵ ANZERLİOĞLU, a.g.e., sf. 111.

¹⁶ ERÖZ, a.g.e., sf. 32.

¹⁷ ANZERLİOĞLU, Yonca, “Tarihi Verilerle Karamanlı Ortodoks Türkler” Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi Sa. 51, sf. 184.

Grekleşmişlerdir. Eski nesil halâ Türkçe konuşurken yeni nesil Türkçeyi bilmemektedir.

1.2. KARAMANLICA

Karamanlıların kimliğini ortaya koyarken karşılaştığımız en önemli tartışmalardan biri Türkçe konuşup Grek alfabesini kullanmaları mevzusu olmuştur. Çoğu araştırmacı Türkçe'den başka dil bilmeyen ama Grek alfabesiyle eserlerini kaleme alan bu toplulukların, kökenleri, yerleşim yerleri, kültürleri hakkında kesin sonuçlara ulaşamamış olsalar da hepsinin hemfikir olduğu konu Karamanlı Ortodoksların Türkçe konuşmalarıdır. Anadolu'nun hemen her bölgesinde yaşayan Rumlara 'Rum' denilirken Karaman bölgesinde yaşayanlara 'Karamanlı' denilmiştir. Çünkü onları Rumlardan ayıran en önemli özellik Hıristiyan olmalarına rağmen Türkçe konuşuyor olmalarıdır. Yunancayı sadece ibadet ederken ve dini mektuplar okunurken kullanırlar. Vaazlar ise Türkçe verilmektedir.¹⁸

Eckmann'nın aktarımına göre, Karamanlı dili hakkında şimdiye kadar en ciddi araştırmayı Dmitriev yapmıştır. Dmitriev, 1841'de Selanik'te çıkmış ve Kiril harfleriyle yazılmış bir dil kitabının Karamanlca kısmını fonetik bakımdan işlemiştir. Fakat onun incelediği Karamanlı ağzı Anadolu Karamanlı ağızlarından farklıdır. Dmitriev'in bu eserinden Karamanlcanın yazılmasında Balkanlar'da Yunan harfleri yerine bazen Kiril harflerinin de kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır.¹⁹

Karamanlılar Ortodoks oldukları için kendilerini her ne kadar Rumlara yakın hissetseler de konuştukları dil, gelenekleri ve isimlerinden ötürü Türk olduklarını düşünen bu insanlar kendilerini tanımlamada kararsız kalmışlardır. Kilisenin etkisi altında Türk olduklarının şuuruna varamamışlardır. Düşüncelerini en güzel şu dörtlülle dile getirmişlerdir:

*“Gerçi Rum isek de Rumca bilmez Türkçe söyleriz
Ne Türkçe yazar okuruz ne de Rumca söyleriz
Öyle bir mahludi hattı tarikatimiz vardır
Hurufumuz Yonanice Türkçe meram eyleriz”*²⁰

Grek alfabesini kullanarak Türkçe yazma işi ise çok eskilere dayanmaktadır. Grek harfli en eski Türkçe kelimelere 'Yayık' (Ural) nehri ile 'Yoğ' adı verilen

¹⁸ ANZERLİOĞLU, a.g.e., sf. 137.

¹⁹ ECKMANN, a.g.m., sf. 169.

²⁰ ERÖZ, a.g.e., sf. 42.

cenaze törenlerinde rastlanmaktadır.²¹ Yunan alfabesiyle yazılan ilk Türkçe eserler 16. yüzyıldan itibaren görülür. Grek alfabesiyle yazılmış bilinen en eski eser İstanbul'un fethinden sonra, 1584'te Basel'de basılmıştır. Fatih Sultan Mehmed'in isteği üzerine, İstanbul'un ilk patriği Gennadios Skholarios tarafından kaleme alınmıştır. Rumca yazılan bu eser Ortodokslarla alakalı dini bilgiler içeren bir *İtikadnâme*'dir. Karaferye (Makedonya'da) kadısı Ahmed tarafından Türkçeye çevrilerek Fatihe sunulmuştur. Bu Türkçe metin, bir başkası tarafından Yunan harfleriyle de yazıya geçirilmiştir.²² 16. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar kaleme alınmış Grek harfli Türkçe metinlerin çoğu dini içerikli ve Yunancadan tercüme eserlerdir.

Anadolu'da ki Ortodoks Türkleri 'Yunanca bilmeyen Rumlar' olarak adlandırılan Avram Galanti, Anadolu'da ki Ortodoksların Türkçeden başka bir dil bilmediklerini şöyle açıklar; 'Ortodoks Türkler 12. Asırdan sonra Osmanlıya geçen yerlerde Türkçe konuşmaktadır. Yunanca bilmezler ancak dini eserlerini yunan harfleriyle Türkçe yazarlar ve ayinlerini de Türkçe yaparlar.' Ancak Avram Galanti'nin de kendisiyle çeliştiği bir nokta vardır o da Yunanca hocası Nicolaidis'in "Antalya'ya geldiğim vakit Türkler Yunancadan bir harf bile bilmezlerdi demesidir. 19. yüzyılda Anadolu'yu dolaşan Charles Texier Isparta'da ki Hıristiyanlar hakkında Osmanlı baskısı ile Rumcayı unutturup Türkçe konuştuklarını belirtmiştir. Evliya çelebi de Alanya'nın bir mahallesinde oturan Rumlarının Türkçeden başka bir dil bilmediklerini söyler.²³

Kısaca, Anadolu'da yaşayan ve Türk Ortodokslara 'Karamanlılar' bunların konuştukları dile de 'Karamanlıca' denilmiştir. Bu tanım Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yaşayan Hıristiyanların ağız için kullanılmıştır. Eckmann Karamanlıların konuştukları dili 'Türkçe' 'berrak Türkçe' 'Türk dili' 'ortak Türk dili' ve 'düzgün Türk dili' olarak isimlendirmiştir. Ayrıca Karamanlıca yazılan eserleri dil bakımından 3 bölümde sınıflandırmaktadır:

1. Doğrudan doğruya edebî Türkçe ile yazılı eserler: Aslen Arap harfleriyle yazılmış Türkçe eserlerin Yunan harfli neşirleridir. Eserlerin içinde Rumlar için yazılmış Türkçe gramer ve sözlük yer alır.

2. Halk unsurları ile az çok karışık bir yazı dili ile yazılmış eserler: Dili edebî Türkçeye yakın olmakla beraber halk ağızlarına ait birtakım fonetik hususiyetleri ihtiva eden metinler. Bu gruba dâhil metinler a grubunda temas edilen hususiyetlerden başka, yalnız Karamanlıca metinlerde rastlanan bazı hususiyetler göstermektedir.

²¹ ANZERLİOĞLU, a.g.e., sf. 175.

²² YÜCE, Nuri. "KARAMANLI TÜRKLERİ-KARAMANLI TURKS." Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi sa. 42. 2011 sf. 158.

²³ ERÖZ, a.g.e., sf. 32-33.

3. Karamanlı halk dili veya ona çok yakın bir dil ile yazılmış eserler: Bunlar dil bakımından tam bir birlik teşkil etmemekle beraber, esas itibariyle aynı ağız özelliklerini göstermektedirler.²⁴

16. yüzyıldan itibaren Karamanlı Edebiyatının izleri görülmeye başlar. Bu yüzyılda Grek alfabesiyle yazılmış birçok Türkçe eser meydana gelmiştir. Karaman edebiyatıyla alakalı Eckmann'ın görüşleri şu şekildedir:

“...müstakil bir edebiyat değildir. Ürünler çoğunlukla Yunanca eserlerden tercüme ve derlemelerdir. Dini ve ahlaki konular ağır basar. Bu edebiyatta dünyevi sanat hemen hemen hiç yok gibidir. 18. yüzyılda yazılan bütün eserler dinî edebiyata aittir. Mütercimler ve derleyenler büyük bir gayretle okuyucunun eline Türkçe yazılmış soru cevap şeklinde dinî bilgiler, dua metinleri, ilahiler, mezarlıklar, azizler ve şehitlerin biyografilerini, vaaz koleksiyonlarını, mukaddes şehirlere ve ünlü manastırlara ait rehberleri vb. vermeye çalışmışlardır.”²⁵

Karamanlı Edebiyatının en önemli isimlerinden biri Evangelinos Misailidis'tir. İlk Yunan harfli Türkçe gazete olan *Gazeta-i Anatolia* 1851 yılında İstanbul'da E.Misailidis tarafından kurulmuştur.

Başlangıçta Karamanlca kaleme alınan yapıtların çoğu dini eserlerdir. Yunanca bilmeyen Karamanlılara Ortodoks inancını aşılatabilmek, gerekli duaları öğretmek ve Hıristiyanlarca kutsal sayılan mekanlar hakkında bilgi vermek amaçlı yazılmıştır. Bu eserlere örnek verilebilecek en önemli eser Anadolu gazetesinin sahibi olan Evangelinos Misailidis tarafından 1871 yılında yazılan *Temasa-i Dünya ve Cefakâr u Cefakeş (Seyreyle Dünyayı)* adlı kitaptır. Bu eser Karamanlca edebiyatının başyapıtı sayılır ve Türkçe konuşan Ortodokslara hitaben kaleme almıştır.²⁶

Severien Salaville ve Eugene Dalleggio'nun 1958 de Atinada basılan *Karamanlidika* adlı bibliyografyasında Grek harfli Türkçe yüz on üç kitap ve risale tanıtılmıştır. Çoğu dini içerikli olan bu metinler Anadolu'da Hıristiyan Türklere Yunanca öğretilirken Hıristiyanlığı pekiştirme de takviye edilmeye çalışılmıştır.²⁷

²⁴ ECKMANN, a.g.m., sf. 167.

²⁵ ECKMANN'dan AKT. KAHYA, Hayrullah, “Karamanlca Bir Esere Göre Karamanlca Araştırma ve Farsça Kelimeler” *Electronic Turkish Studies* sa. 3, 2008. sf. 488.

²⁶ ANZERLİOĞLU, a.g.e., sf. 178.

²⁷ ERÖZ, a.g.e., sf. 34-35.

16. yüzyıldan 20. Yüzyıla kadar yazılan edebi eserlerin çoğu Atina’da ki Milli Kütüphanede yer almaktadır. Bir kısmı da Venedik’teki Santo Marco Kütüphanesinde bulunmaktadır. 1924 Lozan Antlaşmasıyla beraber Yunanistan’a gönderilen Karamanlıların Anadolu’dan ayrılmalarından sonra Anadolu’daki Karamanlıca edebiyatı da sona ermiştir. Ancak, her ne kadar Karamanlılar Yunanistan’da edebiyatlarını sürdürmek isteseler de bu tarihten sonra ortaya konulan eserlerde azalma olduğu görülmektedir.

1.3. EZOP (ESOPOS) KİMDİR

Dünya Edebiyatında hayvan hikâyelerinin en eski anlatıcısı olarak bilinen Yunanlı masalcı Ezop’un yaşamı üzerine elimizde kesin bilgiler bulunmamaktadır. Türkçe “Ezop” olarak bilinen isminin yazımı farklı coğrafyalarda farklı yazım şekilleriyle karşımıza çıkmaktadır. “Aisopos”, “Aesop”, “Esopos”, “İsopos”, ve “Yosipos” gibi. Frigya’da Amorium adında bir kasabada doğduğu ve İ.Ö. 6. Yüzyıl’da yaşayan bir köle olduğu bilinmektedir. Başka bir söylentiye göre Trakya’da doğmuş olabileceği de varsayılmaktadır. Yunan tarihçi Plutarkhos’un söylediğine göre Ezop, kekeme, çirkin ve kambur bir köle olmakla beraber ince bir zekâyâ sahiptir. Sahip olduğu bedensel kusurlar onun köle olmasına kaçınılmaz bir neden olmuştur. Ezop’un herhangi bir eseri bulunmamaktadır ancak masalları anlatıla anlatıla günümüze kadar ulaşmış ve büyük bir üne kavuşmuştur. Bu çağlarda yazılan hayvan masallarının pek çoğu da ona ithaf edilmiştir.

Ezop’u bilim dünyasına tanıtan kişi La Fontaine’dir. La Fontaine, *Masallar* adlı kitabının başında Ezop’un yaşam öyküsüne yer vermiştir. Biz bugün de Ezopla alakalı pek çok bilgiyi onun çevirilerinden öğrenmekteyiz. Aslında Ezop Fabl ustası La Fontaine’nin hocasıdır. La Fontaine kendi kitabının sunumunda şu dörtlüğe yer vermiştir:

*Ezoptur babası benim kahramanların
Tarihleri uydurma da olsa bunların
Ders alacak doğru şeyler vardır içinde
Her şey konuşur burada, balıklar bile
Bütün söyledikleri bizleredir ama:
İnsandır eğittiğim hayvanlar yoluyla²⁸*

²⁸ KARDEŞ, Doğan, Aisopos Masalları, Çev. Nurullah Ataç, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2012. sf. 8.

La Fontaine'nin pek çok masalında Ezop'un adı geçmektedir.

Tarihçiler Ezop'un zekâsı ile dış görünüşünün karşıt olduğunu; bodur ve çok çirkin olması sebebiyle yazılarında karşıt fikirleri ele aldığını belirtilmişlerdir. Bir başka söylentiye göre Ezop, Samos'lu (Susam Adalı) İadmon'un kölesiydi. Delphililer tarafından feci bir şekilde öldürülmüştür. Şehirde çıkan bir veba salgını, Ezop'un öldürülmesinin sebebi olarak gösterilmektedir. Ezop'un hayatına feci bir ölümle son verildiği hususunda bütün yazarlar aynı fikirde olmakla beraber, sebebi hakkında çeşitli iddialar vardır.²⁹ Ancak bilinen tek bir gerçek vardır ki o da Ezop'un hayatının karanlıklar içinde geçmesidir. Bu yüzdendir ki bazı yazarlar böyle bir kimsenin yaşadığını bile kabul etmezler.

1.4. EZOP MASALLARI

Ezop hayvan masallarının ilk anlatıcı olarak bilinmektedir. Ezop hayvanlarda gözlemediği davranışları ve ilişkileri, insanlar arasındaki ilişkiyle bağdaştırmıştır. İnsanların içinde bulunduğu duruma bu bağlamda ayna tutmuştur. Hayvan masalları yoluyla verilen mesajlar insanoğluna gerçeği gösteren erdemli olmayı öğreten masallardır. Dünya klasiklerinin arasında önemli bir yere sahip olan bu masallar (Ezop Masalları) Platon, Sokrates, La Fontaine gibi ünlü aydınlar tarafından da takip edilmiştir. Her biri bu geleneğin Ezop'la başladığını dile getirmişlerdir. Ancak Ezop'un masallarının ne zaman yazıldığı ve nasıl ona mâl edildiği konusunda hiçbir kesin yargı yoktur. Bu türde verilen eserler Ezop masalları olarak bilinmiş ve tanıtılmıştır. Bunun sebebi ise Ezop'un, eserlerinde Hint, Mezopotamya gibi kültürlerin hikâyelerine yer vermiş olması ve kendi eseri olarak tanınmasına neden olmasıdır.³⁰ Ayrıca kendisinden sonra yaşamış birçok yazarın da masallarına Ezop imzası atması dünya çapında birçok Ezop eserinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Ona mal edilmiş bu masalların bilinen en eski derlemesi, Phaleron'lu Demetrios tarafından hazırlanmış, bu derleme daha sonra, İ.S. Latince olarak Phaedrus, Yunanca olarak Babrios tarafından yeniden kaleme alınmıştır. "Ezop Masalları" daha sonra 17. yüzyıl Fransız yazarı Jean de la Fontaine'in fabllarına esin kaynağı olmuştur.

Ezop masalları, en kapsamlı çalışmayı yapan Demetrios'un ardından ikinci kez Babrios adlı bir şâir tarafından incelenip 10 kitap halinde yeniden derlenip yazılmıştır. Ayrıca Latin edebiyatında Augustus ve Quintilianus, onun masallarını

²⁹ Bkz. <http://www.nkfu.com/ezop-aisopos-kindir-ezop-masallari/>

³⁰ YILMAZ, Serpil, Mesnevi'de Geçen Hayvan Metaforlarının Tasavvufî Yorumu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2011, sf. 5.

çok beğenmişlerdir. Bu masalların mutlaka Latin diline aktarılması gerektiğini bildirirler. Phaedrus, İ.S 1. Yüzyılda hem bu türün yeni örneklerini vermiş hem de masalları ilk kez Latinceye aktarmıştır. Ezop Masalları, önceleri manzum olarak anlatılarak daha sonraları yazıya geçirilmiş didaktik ürünlerdir. Bu masallar, insanlara toplumsal düzen içerisinde mutlu yaşama yollarını göstermeye çalışır, ahlâkî değerleri benimsetme amacını güder. Son derece kısa ve özlüdür. Sokrates bu masalları nazım halinde yazmaya çalışmıştır. Phaedrus'un derlediği Ezop Masalları, 5 kitap ve Yeni Masallar bölümü olmak üzere toplam 6 kitaptan meydana gelmiştir. 1. Kitap 31, 2. Kitap 8, 3. Kitap 19, 4. Kitap 26, 5. Kitap 10 masal ve 6. bölüm diyebileceğimiz Yeni Masallar 30 masal içermektedir. Bu duruma göre Phaedrus'un derlediği Ezop Masallarında toplam 124 masal bulunmaktadır.³¹

Ezop Masallarında eleştirel ve sorgulayıcı bir tavır hâkimdir. Anlatılan masalların pek çoğu insanı düşünmeye ve yorumlamaya davet etmektedir. Arif olan anlar duygu ve düşüncesiyle hareket edilmiştir. İnsanlığın durumu evrensel düzeyde tartışılmıştır. Feodal düzende; insan toplulukları, yabancı ve evcil hayvanlarla iç içe yaşamışlardır. Bu bakımdan, düzenin masal söylemleri hayvanlar üzerine kurulmuştur. Hayvan masalları ile insanlar, hayal güçlerini geliştirmişlerdir. Toplum içinde, yasaklar organize etmekte Ezop masalları öncülük etmiştir. İnsan yaşamı günah-sevap ikileminin dışına çıkarılarak yaşam tarzları, örnekleme masallar ile yaşam kuralları anlatılmıştır. İnsanlara korku vermeden basit hayvan masalları ile toplumsal yaşam dengelenmiştir. Topluma masallarla benimsetilen erdemli yaşama tarzı, hayatı daha kolay algılamayı sağlamış, sosyal ilişkileri birlikteliğe ulaştırmıştır. Sosyal erdemler çerçevesinde insan davranışları ön plana çıkarılmıştır. Yaklaşık iki yüz masalıyla, insanlara her çağda ahlaki değerlerin öne çıktığı dersler vermiştir.³²

Tüm dünya çocuklarının zevkle okuduğu Ezop fabllarının her birinde görünüşte hayvan öyküleri anlatılsa da aslında her biri insanların sahip olduğu özellikleri yansıtır. Egemenlik kavgaları, güçlülerin güçsüzleri yenmesi ya da yok etme çabaları, yardımlaşma, iyi niyet ama kimi zaman da düzenbazlık, sinsilik fabl kahramanlarının davranışları içinde çarpıcı bir biçimde yer alır. Aslında tamamen hayvanlar arasında yaşanan olayların kurgusu ve bunların sonucunda çıkarılan ders herkes için zengin birer kaynak niteliği taşımaktadır. Masalların birinde siz de kendinizi bulabilirsiniz.

³¹ DERDİYOK, İ. Çetin. "Sadi'nin Bostan'ı ve Ezop Masallarında Ortak Temalar." Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi sa.12, 2013. sf. 2-3.

³² GÖRŞEN, Nurşen, bkz. <http://www.nursengorsen.trart.net/GorselMasallar-Ezop-unDuetleri-NursenGorsen.pdf>

DİBACE

Meşhur meselci Esopos Hazreti İsa el
 mesihden 628 sene sonra dünyaya gelub, ekseri
 Tevarih ehlilerin gavlince Kötahie sancağının
 Hamur kariesinte (eis to Amarin Horion tıs
 Frigias) bir fakır evladı olmayı İadmon
 nam Filozof'a köle payesinte piy olunmuş, ve
 anten ilm-i mütenevei tahsil eyledikde Kıssadan
 Hisse almaklığı alemiane talim etmek için
 144 fasıl mesel tertip eylemiş olmayı Yona-
 niler intinte pesend olunmuş, ve nihayet Sart
 (Sardeis) padişahı Kroisos bunun namını eşidub
 Sarta celb birle ölünceye dek yanından brakmamış.
 Fil hakike mesellerinden çok hisse kapula-
 cağı muhakgak idiğunten Rumiden Turki li-
 sanına tercümesine iptidar kılınmıştır.

Evangelinos Misalidıs

ESOPUS'UN MASALLARI

1. Kartal-ıla Tilkinin Faslı

Kartal ıla Tilki miyanelerinde dostluk idub,
iltifatları aasan suretle olmak için biri bi-
rinin yakınınta sakın olmaklığa kavlı-i karar et-
meyin, Kartal bir yüce ağacın üzerine, ve Til-
ki dahi o ağacın dibinte bürüzler arasına yu-
valerin inşa ve tertib etmişler.

İmdi vakıt gelub Tilki yavruladıkda, bir
gün yuvaden huruç idup güdülmeye git-
miş ise, Kartal nafakadan mutazarru olmayın
Tilki'nin yuvasına enib, yavrularını yokarı
kentu yuvasına çıkararak, kentu yavrula-
rı ile birlikde yemiş oluyor, Zevallı Tilki gü-
dülmekden avdet idup, vukuatte agâh olduyse,
Kartaldan intikam almanın mimkinsiz olduğuna
mağzun olduğu kadar yavrularının telefıatı-
na meraklanmadı çünkü yer hayvanı olmayıle
kanatlı kuşu kovmaya kadir değil-idi, Ve işte bu
ecilden, zayıflerin zalimlere edebileceği üzere
karşuden durub betdoa eder-idi. Ve verasıntan
çok vatıt geçmeyub bir kaç ahabab bir sey-
rankâhde oğlak kurban edub ateşde piryan e-
derler iken, Kartal üzerine uçub altı gözlü
bir pare piryan kaparak yuvasına götürdükde,
hak yerde kalmaz fehvasınca, ruzigâr teneffuz
idub ateş aleflenerek yuva yanmaya başla-
mış ise. Kartal yavruları halâ kanatsız bu-
lunub uçamamayıle aşağı düşdüler, ve Til-
ki seyirdib hepisini de Kartalın gözü önünde ye-

yib arzusi ile müşerref olmuş.

Kıssadan hisse budur ki, zaif dostuna
hilekârlık iden zalım dostun hasmi Allah o-
lub mücerret belasını bulacaktır.

2. Tilki ile Tekenin Faslı

Tilki ile Teke susayub bir kuyuya su iç-
meye enmişler, ve içib kandıkda Teke yokarı na-
sıl çıkacağız deyu düşünmeye başlamış-ise,
Tilki derhal, ey Teke kardaş Mesrur ol, ki iki-
mizinte yokarı çıkmaklığına bir çare bul-
dum, şöyle ki, eğer düz durub öñ ayaklarını
duvare dayayarak buynuzlarını yokarı di-
kersen, ben arkaña basub buynuzlarından
daşra sıçrayup çıkdıkda sonra seni de çeke-
ceğim yukarı demiş ise. Teke buna emniyet e-
derek matlubu üzre bulundukda, Tilki taş-
ra çıkub ferah etmeye başlamış ve Teke dahi
gidi hain Tilki böyle hulf-i vâd etmeli midin de-
yu tan etmeye başlamış ise, be ey ahmak Teke
sakallarında kıl kıl kadar beynin olsaydı, ipti-
da nasıl çıkacağını fikr etmeksizin kuyu-
ya inmez-idin deyu cevap etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, akıllı dana olan
adem her kangı işe mübaşiret edecek olur-ise ev
vela encamını müzakere eyler.

3. Kartal-ıla Gübür Bambulu Faslı

Baktı mazide bir tauşan bir Kartaldan kova-
lanmayıla, bir gübür bambulunun yuvası-

na sığımbı firar eyledi beni Kartaldan helas eyle deyu niyaz ederek, imdi gübür bambulu Kartala ulu boydan reca eyleyerek, Hazreti Zali(Zeus) ismine ant verdiki şu zevallı tauşanı benim hatırım için hoş göresiz, ve size rica edenin güccüklüğüne nazar kılmayarak Hazreti Zali hatırı için olsun af eylein dedi ise, ol vakıt Kartal gururiet ile kanatlarını bil küşad bambulu çarpub tauşanı yedi, artık bambul Kartalın yakasını brakmayup bile sine uçdu, takı yuvasını öğrendikde yumurtalarını yuvarlayarak aşağı atdı sat pare eyledi, Kartal bu vukuatın ne taraftan zuhur etdiğini bilemeyub, merak-ı kesireyle ikinci defa dahi yüce mahalle yımurtaladı ise de, orada dahi bambul evelki tarza icra eyledi artık Kartalın çaresi kesilmeyile, ve başka koyacak yer bulamamayile, nihayet Hazreti Zalinin kucaklarına yımurtalayub mahfuzi hususuni niyaz eyledi, halbuki bambul gübürden bir top yaparak Hazreti Zalinin kucaklarına attı ise Hazreti Zali gübür topunu silkerken unudup, yumurtaları da beraber silkip parça parça eylemiş.

İmdi matdenin bambul tarafıntan ve neden dolai olduğu malum oldu ise, Hazreti Zali Kartala keyfieti beyan ve bambulun haklı olduğunu aşikâr eylemiş, çünkü Kartalın bambula etdiği nahaklıktan badehu, Hazreti Zalinin ismine ant verilmişken vazife edinmediği için kâfir olmuş oldu, ve nihayet Kartalın cinsi kesilmemek için bambulula müsaliha etdirmek istemiş ise de,

bambul rıza olmamağıle, naçare Kartalların yumurtalamasını gübür bambullarının gö-zükmeyeceğı mevsime tebdil eylemiş. Kıssadan hisse budur ki, her adem kentanen güccüğı güccüklüğüne nazaran redd etmemeli, çünkü kederlenen kimesne her halde bir fursant bulup öc alacaktır.

4. Tilki ile Arslanın Faslı

Tilki ömründe Arslan görmemiş-imiş, ve bir gün ansızdan rast olmuş ise, ilk görüşde o derece korkmuş ki, hatta ölüm derecesine gelmiş, ikinci defa görüşde, korkmuş vaaka, emma evvelki derece havf etmemiş üçüncü görüşde kokmaldıktan kattien nazar o mertebe cesaret almış ki, hatta yanına varup müsaiyet eylemiş. Kıssadan hisse budur ki, en korkulu zatı çok görüp alışdıkdı vazife edinmemeye başlarız.

5. Bülbül ile Şahın Faslı

Bülbül bir ağaç üzerine konub öterken, bir şahın bunu görmekle dutup yemek isteor. Ve bülbül şahına rıza iderek, ben pek güccük olmayıle, senin garnını doyurmayacağım fakat eğer doymak istersen, var daha boyük guşlar avla deyu. Ve şahin dahi ne divaneliktir ki, ağızıdaki hazır taamı bragıpda, görmediğimi aramak cevab idior. Kıssadan hisse budur ki, ekseri ademler o derece divanedirler ki, hatta Payasdaki pirin-

çi ararken evdeki bulguru gayb edenler misil-
lu çok kazanmak umidi ile eldeki karıda
gayb ederler.

6. Sansar-ile Horoz Faslı

Sansar bir defa Horozu dutup şeran yemek
istemekle, başlamış fasl etmeye ki, gidi edepsiz
sen gece bağırb çağırıp insan oğluna rahat
vermezsin deyu, Horoz dahi af edin efendim ben
bunu insan oğlunun faidesi için yabıyorum,
ki uyanıp iş işlesinler deyu cevab etmiş, hal-
buki Sansar yine buna kusur bulub seni gidi
hayrsız ve ırızsız sen ne valide ne hemşire deme-
yub vusletile meşgul olursun dedikde, ze-
vallı Horoz evet efendim bunuda insan-oğlunun
faidesi için yaparım ki çokca yımurta do-
ğursunlar cevabı etmiş-ise de, zalım Sansar ya-
ni olmayub ey horoz sen her kusura bahani bul-
makdan hali olmamayıla ben taamsız kalamam
deyub yemiş.

Kıssadan hisse budur ki, hillekâr ve
müfsid adem bahani ile fenalık edemediği halde
artık bahanisizde eder.

7. Tilkiler Faslı

Bir defa bir Tilki duzağa düşmüş olub kuy-
ruğunu koparub kaçmış ise de, hecabıntan a-
lem ortasına çıkamayacağı için bir fennile
sair Tilkilerinde kuyruğunu kestirup kentü aybı-
nı örtmek niyet eylemiş.

İmdi bunları bir mahalle tecemmi ederek, ey Tilki karındaşlar şu kuyruk tabir etdiğimiz a-zamız yakışksız bir şey olduğuntan gattien nazar, vücade atiye olduğu için bu-nun kesilip atılması lazım gelir deyu övüd verirken, içlerinde bir hezarı fenn Tilki düşü-nüb ey kardaş bu bize övüd ceydiğiniz madde zâ-t-1 âlilerinize faideli bir şey olmasaydı, hiç va-zıfe edinmez-idiniz deyu cevap vermiş. Kıssadan hısse budur ki, hillebaz adem-ler fakat kentu faideleri için gayriyi övüd nasahat verirler.

8. Tilkiyle Böyürtlen Çalısının Faslı

Tilki bir defa setden çıkarken ayağı kaypub düşeceği ante yardım için bir böyürtlen çal-ısına sarılmış ise, çalının dikenini ayakları-nı dalayıb kanatmış olmayıle af çekip, ey çalı ben sana medet deyu sarıldım emma sen beni dahi beter eyledin demiş, ve çalı dahi a do-stum benim adetim ele sarılmak iken, senin bana sarılman düzce sana kusurdur cevabı etmiş. Kıssadan hısse budur ki, hillekârden medet uman adem, kederden hali olamaz.

9. Horozlar-ıla Kekliğin Faslı

Bir ademin birkaç horozu olub, birde keklik a-larak beraberlerine koydu. Halbuki, horozlar bunu döyüb kovmaya başlamışlar-ise, Keklik zavallı eyvah! Ben yabancı olub bunların

cinsinden olmadığım için beni böyle kovuyorlar deyu meraklanmaya başlamış, emma birazdan kaçan bunları biri birleri ile dahi döyüşürken görmüş ise, ferahnak olub, bunların tabiatı böyleymiş, ve biri birleri ile de gavgalaşdıkları halde artık ben meraklanmam deyu cevap etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, ahılı dana olanlar, zalimden çekdiği zulma tehammül ederler kaçan zalimleri biri biri ile oğraşdıklarını görürler-ise.

10. Kuşbaz-ıla Enkerek İlanı Faslı

Bir kuşbaz ökseli deynekler alub guş avına çıkdıkda bir ağaç üzerinte bir güççük guş görmeyile, ökseli deynekleri korub dutmak üzre aklını kuşa verirken, meğer ayağı altınta bir enkerek ilanı bulunup, bunu sokmuş ve avcı sızıdan ah ederek eyvah ben başkasını avlamak sevdasındaiken, başkası beni avladı ve ölüm tehlikesindeim deyu figan eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler başkasını kederlendirme niyetindeyken, bazı olur da kentuleri başkasıntan kederlenirler.

11. Tilki ile Timsah Balığı Faslı

Tilki ile Timsah balığı asıl zatlık deava-sına düşüb, Timsah balığı silsesini metiye-ederek benim abi-i ecdadım nece metanet ve şecaat etdiler demiş ise, hain Tilki dahi ey azizim-

sen söylememiş olsan bile, toğrusunu senin nazik
 derin ıspat eder deyu cevap vermiş.
 Kıssadan hisse budur ki, toğruyu söyle-
 memeyen adem amelinten bellidir.

12. Tilki Faslı

Tilki bir defa bir maskara suretcisinin dü-
 kânına girib bir güzel ve süslü baş bulmuş
 ve çevirib içini boş bulmuş ise ay ne güzel
 baş emma içinte beyin yok deyu cevap etmiş.
 Kıssadan hisse budur ki, bazı ademlerin
 kılığı kıyafeti güzel ise de fikr u firasetle-
 ri yokdur.

13. Kunduz Faslı

Kunduz 4 ayaklı hayvan olub göllerde sa-
 kin olur ve bunun hayası malice olur deyu
 vasf ederler, imdi avcılar bunu kovaladıkda,
 ne için kovaladığını fehm ederek, dönüb dış-
 leri ile hayalarını koparır ve bu vecihle ö-
 mrünü helas eder.
 Kıssadan hisse budur ki, akılı dana o-
 lan ademler can ve ten helaslığı için variet-
 lerini gizlemeyub iktiza-i hal de sarf iderler.

14. Kentuni Övücünün Faslı

Bir adem yabanden sılasına avdet idub ben
 neçe beldelerde neçe metanetlikler icra eyledim,
 ve hatta Rodos ceziresinte dahi bir sıçı-

rayış sıçıradım ki kimse benim adımına yetişemedi ve orade hazır bulunanların cümlesi şahid ispatdırlar deyu kenduni övüb kubarlanır-ıdı. Ve bunu dinleyenlerden biri ey dostum eğer bu dediklerin sahi ise, ispata hacet yoktur işte Rodos işte sıçıramaya meydan deyu cevap verior.

Kıssadan hısse budur ki, her kim lafz ıla söylediğini amelile ibraz eylemez-ise, haleb ordayse arşın burda fehvasınca, bitun söylediği dipsizdir.

15. Lekeci ile Kömürçi Faslı

Bir kömürçü bir evde sakin olub, elbise temizleici bir lekeciye de beraber sakin olmaklığı teklif eyledi ise, lekeci be ey dostum ben seninle nasıl refik olabilirim; korkarım ki benim ağartdığımı sen karartmayasın deyu cevap etdi. Kıssadan hısse budur ki, ahlak ve meşrebde biri biri ile müveffak olmayanlar, dost olub bir mahalde sakin olmaları mimkin olur mevatden değildir.

16. Mimkinsizi Vad Edenin Faslı

Bir fakır adem hastalanıb per u peruşan yatdığı yerde hekimlerden artık şifa umudi gatt olunmuş ise, evlialere niyaz etmeye başlayup eğerçi sağaldırlar ise 100 rais ökü z gurpan etmekliği taahud edinmiş. Ve eyali bunu eşitdikde be ey gişi sen eyi olacak olu-

r-isen Őu vâd etdiğin 100 öküzi nerede bulacaksin deyu sual eylemiŐi ise, be ey avrat ben buntan eyi olub kalkdığımda evlialar benten böyle Şeyler mi matlub edecek kıyas edersin deyu cevap vermiş.

Kıssadan hısse budur ki, adamakle mal dükenmez Allah vermekden saklasın fehvasınca bazı kimesneler amelen icrasına müktedir olamayacakları maddei lafzen taahud edinirler.

17. Kurbağılar Faslı

İki gurbağı bir gölde güdülmekte olub yaz mevsiminte gurumuş oltuğuntan başka göl aramaya giderken bir derin kuyuya rast oldular-ise, bunlardan birisi ey ahbab gel Őu guyuya atı-lalım sakın olalım dedikde, o biri eğer bu kuyuda gorursa artık o vakit nasıl yukarı çıkalum deyu cevap verdi.

Kıssadan hısse budur ki, müzakiratsız hiçbir işe baŐlamak caiz değildir.

18. Balık Avcıları Faslı

Birkaç balık avcıları haylü müddet çalıŐıb hiçbir balık dutamadıkları halde mağzunen boşlayub gidecekleri vakit derhal öteden beru bir böyük balık daha böyük bir balıktan kovularak gelub bunların kaigına atıldıyse artık bunu gördükde alub mesru-ren avdet etmişler.

Kıssadan hısse budur ki, bazan zuhur

eder ki senatın vermediğini talih bağış eder.

19. İhtiar-ile Ölüm Faslı

Bir ihtiyar dağda odun kesib omuzuna goy-
dukda varacağı mahal haylüce uzak olma-
yile, usanib omzuntan atdı ve be ey ölüm nere-
desin, usandım tatlı canımdan gel al kurtar de-
yu çağırır zağırılmaz ölüm derhal başına bi-
tib beni niçun teklif etdin deyu sual etmiş ise,
teklif etdimki şu yükü arkama kaldırı veresin
cevab etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, be her adem ta-
biatdan ömür sevici olmayıle, sıklet vaktında
ölümü arzulerse de yine ömüre ölümden ziya-
de rağbet ider.

20. İhtiyar Hatun-ile Hekimin Faslı

Bir ihtiyar hatunun gözleri ağrımayıle bir
hekim teklif eyleyub, eğerçi sağaldacak olu-
r-ise şu kadar ücret vermek, ve sağaldamaz-ise
habbey-i vahide vermemek üzre mukaveli eyledi.
İmdi hekim yövmiye gelub gözlerine melhem sü-
rerek, hanesinte bulduğu eşyaları birer birer
kaldırır-ıdı. İhtiyar hatun eşyasının gün be
gün azalmakde olub nihayet eğileninceyedek
hiçbir şey kalmadığını gördükde, hekim buntan
ücret matlub eyledi ise be ey usta, gözlerim
ağırırkan ben hanemde çok eşya görürdim, şim-
di gözlerin artık görür dediğin ante eşyamden
hiçbir şey göremeyorum cevabı etdi.

Kıssadan hisse budur ki, fena adem etdiği fenalığı sairi fark etmez kıyas eder-ise de, kentü amelinten aşikâr olur.

21. Çiftçi ile Evlatlarının Fası

Bir çiftçi ölüm hattında olub, evlatlarını işküzâr rençber etmek istemekle, ey evlatlarım işte ben artık vefat idiorum, halbuki bağımızın bir mahalline hayluce eşya defn eyledim arain ki bulasınız deyu vasiyet eyledi, ve bu vefat etdikde, evlatları fil hakige bağda define var kıyası ile çapa kürekle bağ kazıb öyle bir timar etdiler ki, hatta define bulmadılar ise de bağ o derece timar olduğuntan, iki gat meyva verdi.

Kıssadan hisse budur ki, zahmet ve savaştan başka insan oğluna devlet ve define olamaz.

22. Adem-ile Kelplerin Fası

Kış mevsimi olduğuntan bir adem kentü çiftliğinde ikamet idub, iptida koyunları sonra keçileri, ve gış savuşmazdan çift öküzlerini de boğazlayub yediğini bekçi kelpleri gördükde mabeyinlerinte meşfaret idub, ey karındaşlar bizim ağamız çift öküzlerini acımayub yediği halde göğa bizleremi acıyacak deyu fira-re meyil göstermişler.

Kıssadan hisse budur ki, kentü akraba-sına merhamet etmeyen ademden kentümüzü sakın-

mak lâzım gelir.

23. Dul Hatun ile Tavuğun Faslı

Bir dul hatunun yevmiye birer yımurta
doğurur bir tavuğu olub, eğerçi çokca yem
verirsem günte iki defa doğurur tamahı ile zi-
yade yem vermeye başladı ise, tavuk semizlenib
öbir yımurtai dahi doğurmaz oldu.

Kıssadan hisse budur ki, az kâra kana-
at etmeyub, hattından ziyade kâra solûk e-
denler azdanda mahrim kalırlar.

24. Fena Ademin Faslı

Birini bir kelp ısırıp hekim ararken, bir adem
bunun derdine aşna olub ey dostum eğer eyi ol-
mak istersen, bir pare etmeyile yarenin kanını si-
lib seni ısıran kelpe ver deyu övüd verdi ise,
be ey birader ben senin bu övüdünü icra etmiş ol-
sam memleketin sair köpekleride öğrenib beni ı-
sırmaya mecbur olurlar deyu cevab verdi.

Kıssadan hisse budur ki, fena ademe eyi
övud verilse fenalık add edecektir.

25. İki Nev Civan-ıla Aşcının Faslı

İki nev civan bir aşçı yanına varub aşçı
işi ile meşgul olurken, nev civanlardan biri bir
pare et alub, o birinin goynuna sokuyor. Ve aş-
cı çalınan parçai aramaya başladıkda, alan
nev civan bente değil deyu ve üzerinte mahfuz

eden nev civan ben almadım deyu ant şart idior.
 Aşçı zevallı bunların hilesini fehm ederek be
 ey oğullar siz beni aldatsanız ant etdiğiniz Al-
 lahi aldamazsınız deyu cevab idior.
 Kıssadan hisse budur ki, eğerçi ant şar-
 tıla insan oğlunu aldadır-isek de, Allahı aldat-
 mak mimkin olur mevadden değildir.

26. Düşmenler Faslı

İki düşmen bir gemide yolcu olub biri bur-
 nunta biri gıçınta yer dutmuş giderler-iken,
 bir şitdetli bora ve furtuna zuhur idub gark
 olma derecesine geldikde gıçınta oturan bu
 geminin iptida kangı tarafı batar deyu kapu-
 dana sual idior, o dahi burnu iptida bataca-
 ğını haber verdikde, düşmenimin benten evvel gar-
 kını görecektikten sonra artık ben ölece-
 ğime gam yemem deyu müteşekkür oluyor.
 Kıssadan hisse budur ki, ekseri ademler
 düşmenlerinin kentulerinten evvel kederlendikle-
 rini gördükde kentü kederlerini vazıfe edinmezler.

27. Kedi ile Sırçanların Faslı

Bir evde çok sırçan olmayıle bir kedi dada-
 nıb yevmiye gider avlaradı, ve sırçanlar ken-
 tulerinin azaldığını gördükde artık aşağı en-
 memekliği mabeyinlerinte kavlı-i karar eyledileri-
 sede kedi bunların niyetini anlayup bunları
 bir fennile aldatmak istedi şöyleki ayakların-
 tan bir kazığa kentuni asıb ölümşüğü-verdi ve

sırçanlardan biri yokarıdan bunu bu halde
gördükde ey kedi dostum şöyle bilesinki seni
tulum görsem yine aşağı enecek değilim deyu
avaz etdi.

Kıssadan hisse budur ki, firasetlü adem
bir ademin hıyanetliğini gördükde artık her ne
yapsa onun sözüne emin olamaz.

28. Tilki ile Maymun Fası

Bir defa hayvanları muvacehesinte Maymun
Horos tepip o derece hoş görünmüş ki hatta anı
serdar tahsis etmişler, halbuki Tilki buna ha-
setlenmeyin bir gün bunu alub bir duzakda bir
pare et göstererek ey serdar ben bunta bir de-
fineye rast oldum isede böyle şeyleri iptida
serdara haber vermek usuli merieden olduğu
içün almaya cesaret edemedim artık siz alın
deyu tahrik eyledikde Maymun hesab etmeksizin
hücum birle faka dutulduyse Tilkiyi fasl
etmeye başladı beni perenteden atdı deyu Til-
ki dahi be ey Maymun sente böyle firasetsizlik
variken hayvanlar serdar olmak neçe gerek idi
deyu cevap vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, şayeste olma-
dığı mesnete tayin olan gibi her şeyin encamını
müzakere etmeksizin mübaşiret eylediği halde bi-
çareliğe düşer olur.

29. Yoniz Balığı ile Sair Balığın Faslı

Bir yoniz balığı bir büyük balık arkasına düşüp şiddetle kovalarken ikiside birden bir ataya düşdiler ve balık arkasına dönüb yoniz balığını can çekiştiğini gördükde benki telef-i nefsimi sebep olanın benten evvel telef-i olduğuni gördükde artık ölüme gam yemem deyu müteşekkür oldi.

Kıssadan hisse budur ki, bir adem kentu harabatına sebep olanı kentunten evvel zeval bulduğunu gördükde mağzun olmayub tehammul eder.

30. Hekim ile Hastanın Faslı

Bir hekim bir hastaya bakarken vefat etdikde o vakıt hekim eğerçi bu hasta işkiden vaz gelüb hokna kullansa-ıdı vefat etmez-ıdı demiş-ıse, bunu eşiden den biri be ey usta, bu söz faide edeceği vakıt lâzım idi, şimdi ise bir bul etmez deyu cevab vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, dost dostun buñ küninte yardım edu peyi gün dostu olmaması lâzım gelir.

31. Kelp-ile Kurdun Faslı

Bir kelp evden daşra üyürken bir kurt rast olub bunu yemek istedikde, şimdiki halde zabın ve zaifim rica ederim şimdi beni hoş görde bu yakınlarda ağam düğün yapacak o vakıt yer

içer semiririm ve beni yediğine değer deyu kurdu kandırılmış, ve bir birkaç aydan sonra kurt gelip kelpi dam üzerinte gördükde ey yahu en bakalum aşağı vadine göreki seni yeyeyim dediyse, ey kurt buntan böyle beni taşrade yatır görürsen artık düğün felan gözetme deyu cevab vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, firasetlü adem bir tehlikeye düşdükde artık başkasına düşmemeye dikkat eder.

32. Horoz-ula Kelpin Faslı

Bir kelp bir horoz-ula dost olup bile gezerler-iken ahşam oldukda Horoz bir ağaç tepesine çıkub dünedi, ve kelp ağacın dipindeki oyuga sokulub yatdı, ve seher vaktı Horoz adetine göre ötmeye başladı ise, Tilki eşidib geldi, ve ah sesine gurban olduğum Horoz Allah aşkına en aşağıda şu tatlı dilinden bir pus edeyim deyu rica etdi-ise eğer benim aşağı enmemi istersen ibtida aşağıdaki kapucuyu uyandır dedikde zevallı Tilki kapucuyu araken kelp pe rast ve anten parça parça oldu.

Kıssadan hisse budur ki, firasetlü adem düşmanını icraye muktedir olamadıkda anı fennile kentunden zalim düşmene salık verir.

33. Arslan-ıla Gurbağı Faslı

Bir Gurbağı bolenti avaz-ile varrak varrak öterken Arslan bunu eşidib bir büyük hay-

vandır kıyaşı ile görmeye vardı, ve nice ba-
ğırarak gölden Gurbağının çıktığını gördü-
ise be ey uğursuz sen-misin deyu ayağıyle ezdi.
Kıssadan hisse budur ki, bir şey aynen
görüb meşhudimiz olmadıkca heman önüne
mesmuimizle hayretde galub teecub etmemeliyiz.

34. Aşçı ile Kelpin Faslı

Bir aş haneye bir Kelp girib Aşçı işi ile meş-
gul olurken bir yürek kapup firar eyledi,
ve Aşçı Kelpi gördükde ey Kelp sen benten yü-
rek kapmadın illa yürek verdin deyu avaz eyledi.
Kıssadan hisse budur ki, dirgen yeyen
öküz harman yerini gördükde oyurdur feh-
vasınca cefa insana ders olur.

35. Arslan ve Merkeb ve Tilki Faslı

Arslan ve Merkeb ve Tilki şerik olub ava
çıkıldıkda çok av avladılar-ise Arslan Merkebe
emr etdiki avı üçüne pay eylesin fikirsiz Mer-
kebi dahi dutup üçü bir karada pay ederek her
kes beğendiğini alsın deyu teklif eyledi ise,
Arslanın nefesine pek güç gelib Merkebi sat pa-
re ve taksim hususunu Tilkiye emr eyledi, hain
Tilki dahi yekunini Arslanın tarafına koyup
kentu için bir az şey alıkoydu ise, ey Tilki ka-
rındaş sen bu taksim usuluni kimden tahsil et-
din deyu Arslan sual etdikde Merkebin ahvali
peruşanietinten tahsil etdim cevabı eyledi.
Kıssadan hisse budur ki, akılı dâna o-

lanlar refiklerinin biçare hallerinden ibret alırlar.

36. Arslan-ıla Ayının Faslı

Arslan-ıla Ayı bir danaya rast olup, sen alırsın ben alırım gavgası ederken takatları gatt olarak bayılıb ikisi de yatdıkdı bir Tilki tasadduf etmeyile bunların kalkmaya mecalleri olmadığını gördükde danayı ortalarından kapub gaçdı, bunlar Tilkiyi gördüler ise de, kovmaya liyaketleri olmayup haif bize ki çektiğimiz zahmet Tilki içinümüş deyu mağzun oldular.

Kıssadan hisse budur ki, kim kazana kem yeye kem kazana ya kim yeye tefhimince ekseri ademler zahmet mihnetle ömürlerini küta edub başkası için çalışmış olurlar.

37. Müneçcim Faslı

Bir müneçcim çarşu ortasına oturup onun bunun başına geleceği vasf ederken öteden beru biri gelib ey müneçcim baba hanenizin kapu ve pancurleri açık kalmayın emlak u eşyanızı hırsızlar sirkat etmiş haberini verdi ise zevallı herif eteklerini dermiyan birle seyirdirken sair birisi keyfieti agâh olarak acaib! Elin başına geleceği bilib de şu kenti başına geleceği bilmemek pek tuhaf nevindendir deyu istihza eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesne-

ler kentü kusurlarını fehm etmeyerek gayriye övüd nasahat verirler.

38. Karıncayle Köğercin Faslı

Karınca susayıb çay kenarında su içerken,
akıntı sürükleyib gitdiğini ağaç üzerinte bir
göğercin görüb istihlas ı nefsi için bir dal
kopararak çaye atdıkdı karınca dale sarılıub
kenara çıkdığı ante bir kuşbaz fak görüb
göğercini dutmak meramında iduğuni fehm et-
dikde kuşbazın ayağını ısırıp bu hengâmile
göğercinin gaçıb helas olmasına sebep olmuş.
Kıssadan hisse budur ki, el eli elde yü-
zi yür fehvasınca eylik edene mücerret eylik
eylemek farzdır.

39. Hekim ile Hastanın Faslı

Bir adem hasta olub hekim nasılsın deyu
sual etdikde çok terledim cevab etdi ise hekim
bu pek eyidir demiş defa sual etdikde çok titre-
me gelior demiş ise, bu da pek eyidir cevab etmiş,
tekrar sual etdikde artık ıstıskaye uğradım
dedi ise o o o ! bunun eyliği bir vecihle vasf
olunamaz cevab eylemiş ve bu sırada bir do-
stu bunun keyfini sual etmiş-ise be ey dostum
bizim hekim ustanın bize haml etdiği eyliklerden
ben peruşan oluyorum deyu cevab eylemiş.
Kıssadan hisse budur ki, daim bizim ho-
şumuza gelecek sözleri söyleyib faydelu söz-
leri bizden nihan edenleri ikrah etmemiz farzdır.

40. Bağcevan-ile Merkebin Faslı

Bir Merkeb bir bağcevana hüzmet etmekde çok çalışub az yediği için ya Rabbi beni bağcevan elinten helas ve başka bir ağaya gül ey-le deyu niyaz eylemiş ise niyazı eşidilmeyen, bağcevan bunu bir kiremitçiye satmış artık zevallı merkeb yevmiye hem çamuru hem kiremidi taşımaya başladıkda yine ağasını değişdirmek üzre niyaz edup bu defa bir dabağa satılmış ise beterden daha betere çatdığını gördükde ay vah keşge sabuk ağalarımda duraydım haif banaki bu dabah beni olunçeğidek kullanıb encam derimide kireçleyecek deyu nadim olmuş.

Kıssadan hisse budur ki, gelen gidene rahmet okutdurur kavlince huzmetkar olan ademler ikinci ağai sınımadıkça evvelkinin kıymetini bilemezler.

41. Avcının Faslı

Bir avcı guş avlamak için duzağ kurarkan bir guş gelib ey dostum ne yapıyorsun deyu sual etdi ise ibadullah sakın olmak için şehir yapıyorum deyu cevab verdi ve avcı ontan gitdikde zevallı guş sakın olmak niyet-ile vardı ise faka çakıldı ve avcı bunu almaya geldikde eğer dostum böyle şehir yapacağısan, sakın olacak ademi pek gıt bulacaksın deyu cevab eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, meemuri zalim

ve hillekâr olan beldenin zevali ankaribdir.

42. Yolcunun Faslı

Bir yolcu çok yol yürüyüb esna-i rahde
 be her ne bulur-isem nısfını canım için Al-
 laha vereyim deyu taahud edinib giderken pahıl
 buna bir sepet hurmayle bademe rast olduysa,
 bademin içini yeyib dışını, ve hurmanın dışını
 yeyip içini vadi üzre Allaha hiba eyledi.
 Kıssadan hisse budur ki, ham tamah o-
 lan ademler her göne hilelerinten naşı Allahı
 dahi aldatmak isterler.

43. Valideyle Evladının Faslı

Mekteb şagirdanınten bir çocuk mektebden bir
 kitab çalub validesinin mahfuzine verdikde tek-
 dir olunmadığını gördüyse daha büyük şeyler
 çalmaya başlayub nihayet beldenin meemuri ta-
 rafıntan derdest birle gatline ferman oldu ise,
 validesi yanına varub ağler-iken ey valide gel
 yanıma ki söyleyeceğim var deyerek kulağını
 çekib kopardıkda ontakı seyirciler vay gidi
 hınzır validesinin dahi kulağını kopardı deyu
 tan ederler-iken, bu validemdir gatlime sebab,
 Allahıntan bulsunki ibtida mektebden kitab ça-
 lup geldiğimde beni darp ve tekdir eyleseydi şim-
 di bu ölüm reddesine gelmezidim deyu özür diledi.
 Kıssadan hisse budur ki, güccüğüken
 evlatlarını terbiye eylemeyen atalar böyü-
 dükde dare yollarlar.

44. oban ile Deniz Faslı

Bir oban koyun güderek deniz kenarından geçerken asude eyama tasaddif birle deryanın sakin halini seyr ekdi ise kisibe gitmek arzuedi, ve koyunları satub hurma alarak gemiye tahmil etdi ve giderken esna-i rahde bir Őitdetl bora ve furtuna zuhur etmeyin hurmaları denize atup ancak kentü nefsinü gurtara bildi, ve birkaç günden sonra yine oban birkaç ahabıla yalı kenarında bulubub, denizin asude halini ahabları teecblenir-iken belki yine hurma arzulemiŐdir dedi oban.

Kıssadan hisse budur ki, dirken yeyen öküz harman yerini gördükçe uyurdur fehvasınca cefa insana ders olur.

45. Nar ile Elma Ağacı Faslı

Nar ve elma ağacı mabeyinlerinde hsndarlık içun muariza ederler-iken, civarlarındeki setden bir it dudu meydana çıkup be ey biraderler yetiŐir artık Őu muariza etmeden dur olalım deyu kentunide ortaya atmıŐ.

Kıssadan hisse budur ki, ekabir ademler muariza ederken, bazı etna ademlerde kentulerini onların mertebesinde göstermek içun ortaya söz atarlar.

46. Tauz Kuşu ile Yarasar Fası

Kuşlar bir defa kentlerine bir padişah nasp etmek niyet-ile muvacehe oldukları halde Tauz kuşu ben şayesteyim hüsnüm için deyu meydana çıkdı ise cümlesi memnun ve hoşnud oldular. Fakat yarasar ey Tauz sen Padişah oldukda Kartal bize sefer açarsa, bizi nasıl muhafaza edebileceksin deyu istihza eyledi. Kıssadan hısse budur ki, her beldenin reisi ve kumandanı güzellik için olmayub fakat fikr u firaset için intihab olunmalıdır.

47. Yaban Domuzu ile Tilki'nin Fası

Yaban domuzu bir ağaç altına durub azılarını bilerken bunu Tilki görüb ey ahu hiç lûzumi yoğukan bu diş bilemenin manâsı ne oluyor deyu sual eyledi ise domuz dahi ey Tilki bunu ben tevekkelü etmeyiorum. Başım bir kaza zuhur etdikde, oturupda azıları bilemekden-ise hazır olduğu dahi evla değildir deyu cevap verdi. Kıssadan hısse budur ki, daim tehlikeden hazer fehvasınca tedabirli bulunmalı.

48. Köstebek Fası

Köstebek gözsüz bir hayvan olub dururken, bir defa validesine dut ağacı köruyorum defa buhur tütsüsü seziniyorum tekrar timur şamatası eşidiorum deyu cevap etdi ise validesi

dahi ey oğlum anlayışım sen fakat kör olmayub illa sağırılık ve koku almamaktan da hali değilsin deyu cevab etdi.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler güçcük şeyin icrasına müktedir deyiller-iken büyük şeyler taahud edinirler.

49. Keyik ile Keyik Yavrusu Faslı

Keyik yavrusu bir defa Keiğe, ey Peder senki kelplerden hem büyük hem çabuksun ve bunlar-ıla gavga etmeye böyle böyük boynuzların var-iken niçun havf edersin deyu sual etmiş-ise. Evet evladım hakkın var, halbuki şu kelbin şedasını eşitdiğim ante bana bir halet gelib, ne derece havf-ile firar eylediğimi bilemeyorum deyu cevab vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, tabiatdan korkak olanlara hiçbir tesella kâr eylemez.

50. Kırlankuş ile Karga Faslı

Kırlankuş ile garga gözellik için muarıza etmekle garga kırlankuşa senin gözelliğin fakat yaz mevsiminde olub, benim gözelliğim gış mevsiminde dahi dayanır deyu gururlanmış.

Kıssadan hisse budur ki, vücudın sağlığı gözellikden makbuldir.

51. Bir Guçcük Faslı

Bir guşcağaz duzağa dutulmayıle ey vah
ben zevallı ve derbeder guşa ki bir kimesnenin ne
altunini ne gümüşüni ve ne de başka bir şeini
çalmamış-iken fakat bir buğday tanesi için telef
oluyorum deyu feryad eylemeye başlamış.
Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesne-
ler az kar için büyük tehlikeye sokurlar.

52. Yaban Arıları Keklikler Faslı

Yaban arıları ve keklikler susayub bir
çiftciden su istediler keklikler bağını çapa-
lamaklığı ve arılar gelen hırsızları sokmak-
lığı taahüd edinerek ve çiftci dahi be ey oğul-
lar bu vadlerinizi benim öküzlerim emir buyur-
maksızın ifa ederler deyub su vermedi.
Kıssadan hisse budur ki, fena ademler
eylik etmekliği taahüd edinib fenalık etmekden
hali olmazlar.

53. Tauşanlar-ile Gurbağlar Faslı

Tauşanlar bir defa bir mahalle tecemmi o-
larak kentü ahvallerinin tehlike ve havfden ha-
li ve gerek insan gerek gartal gerek kelp ve neçe
hayvanatdan selametleri olmadığını vasf birle
böyle her gün tasallut çekmekden-ise bir defa
ölelim gurtulalım deyu kentulerini gölde boy-
mak için hücum etdikleri halde, meğer gülün
gurbağları kenara çıkmış eylenior bulunub

nice bunların tapurdusunu eşitdikleri halde,
 hepsi birden göle sıçramışlar-ise ol vakıt
 tauşanların bir akıllısı durun ey dostlar ken-
 tumize bir güne fenalık etmeyelim bizden de korkak
 zevallı hayvanlar var-ımiş deyub bunları men edior.
 Kıssadan hisse budur ki, bi çare adem-
 ler kentulerinten daha biçareye nazar ederek,
 tesella bulmaları farzdır.

54. At-ıla Merkeb Faslı

Merkeb atın çok yeyib tımar olduğunu gör-
 dükte hasetlenerek ne mutluk ata deyu ken-
 tunin çok zahmetine mükâfaten samana bari do-
 yamadığı için meraklanır-ıdı, günlerden bir
 gün gavga zuhur etdi ise askerden biri ata bi-
 nib düşmenler arasinta öteye beruye koşdu-
 rurken urulub yatdığı yerde yine merkeb bu-
 na rast olub niyeti çevirdi ve atın ahvali pe-
 ruşanietine meraklanmaya başladı.
 Kıssadan hisse budur ki, müüteberlerlerin
 mesned ve varietlerine haset etmeyub anlerin
 tehlikelerini hesap ederek aza kanaat edelim.

55. Kaplan Baya ile Kartalın Faslı

Kartal baya uçmayı öğretmek için Karta-
 la rica eder-idi. Kartal dahi bu uçmaklık se-
 nin tabiatına mahsus olmadığıntan mimkin değıl-
 dir deyu anlatmış-ise de baya imlaye gelmeyup
 ibram etmekte olduğu halde bunu dutup ha-
 vaye çıkararak aşağı brakdıyse kayaye çar-

pup parça parça oldu.

Kıssadan hisse budur ki, kentunten a-
kılıllı ve firasetlü ademlerin övüd ve nasahat-
larını dinlemeyenlerin encamı haraplıdır.

56. Tamahgâr Adem Faslı

Bir tamahgar adem olan varietini bil firuht
altuna tahvil iderek bir mahalle defn eyledi,
ve be her gün kidip üzerini açarak seir ider yi-
ne örter-idi. Ve ameleden biri bunun böyle yev-
miye kelmesinden huylanub nihayet altunu ontan
usul-ile kaldırmış. Ve niçe tamahgâr gelib al-
tuni onta görmemiş ise ahu figanile saçını
sakalını yolmaya başlamış. Ve bir kimesne fi-
ganının sebebini kentusinden tahgik ederek be ey
dostum meraklanma, mademki altun var-iken işini-
ze yaramaz-idi şimdi yerine bir taş koyarak dut-
ki o altundur deyu tesella verdi.

Kıssadan hisse budur ki, çok akçemiz
olupda iktiza-i halde sarf etmekden çekindiği-
miz halde yok demek gibi bir şeydir.

57. Kazlar-ile Durnalar Faslı

Kazlar ile Durnalar birlikde bir mahalde gü-
dülürken, niçe uzakdan avcılarını gördüler-i-
se, Durnalar hafif olduklarıntan aasan suret-
le havaya uçdular emma Kazlar vücudle-
rinin semizliği cihetle onta kalub dutuldular.
Kıssadan hisse budur ki, bir belde düş-
menden zapt ve istila olduğu halde fukara ta-

kımı ehvenietliğıle firar edup gurtulurlar,
emma zenkinler mal canını yonkasıdır fehcasın-
ça varietlerini gorumak sevdası ile düşmen e-
linte kalırlar.

58. Pireyle Ademin Faslı

Bir pire ademin ayağına konub ısırıldı ise,
Allah imdad eyle zalimi dutayım deyu niyaz
ederken pire ontan kaçdı ise aman ya Rabbım
böyle bir güçük şeye imdat etmediğın hal-
de buntan böyöğüne nasıl imdat edeceksin de-
yu bühtan eyledi.

Kıssadan hisse budur ki, öyle olur ol-
maz mucipsiz şey için Allahın imdadını dile-
mek mucib değildir.

59. Ademler-ile Keik Faslı

Bir gözi sakat keik sakat gözünü denize ve
sağ gözünü kareye doğru verib yalı kenarın-
ta avcılardan ehtiyat-ile güdülürken bir
kaç avcı kaığ-ıla denizden keçecekleri ante
keiği görub okula urmuşlar ve zevallı keik
ey vah şübhe etdiğim mahalden bir bela gelme-
yub şübhesiz olduğum yerden geldi deyu
figan eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, çok defa fai-
delu kıyas etdiğimiz kederli ve kederli kıyas
etdiğimiz ber aks faidelu çıkar.

60. Keig-ile Pağ Faslı

Bir keyk avcılardan kaçub bir bağa gizlendi, ve avcılar gelüb geçdikde keik kentuni selamet belleyib bağın yapraklarını yemeye başladı ise, yaprakların kıpranmasıntan avcılar farkına varub keigi urdukları halde, deyme öleyim, ki beni sayesinte mahfuz edene nahaklık etdiğim için erzandır cevabı eyledi. Kıssadan hisse budur ki, eylik edene kemlik edenler mücerret Hakdan belalarını bulacaklardır.

61. Arslan-ıla Keik Faslı

Keik avcılardan kaçarken bir mağareye rast olub gizlendi ise de meğer onta arslan bulunub bunu duddü, ve zevallı geik öleceği ante ey vah ben biçareye ki insantan kaçarken arslan pençesine düşdüm deyu ah u figan eyledi. Kıssadan hisse budur ki, eksiri kimesneler yağmurdan kaçarken toluya rast gelen fehvasınca, güçcükümü muhataradan kaçarken böyüğüne düçar olurlar.

62. Arslan Merkeb ve Horoz Faslı

Merkeb-ile Horoz bir mahalde güdülürken, merkebin üzerine zuhuraten bir arslan hücum etdiyse horoz ötdüğü halde arslan firar eyledi, (cunki arslan horoz sesinten korkarda firar eder derler) bak tohafaki merkeb kentunten kork-

du kıyası ile cesurlanıb arslanı kovalama-
ya başladı ise arslan horoz sesi eşidilmeyecek
mahalledek firar edub nihayet merkebi derdest
birle yemeye başladı ise merkeb ey vah ben fi-
kirsiz biçareye ki anam babam soyunta gavga-
cı yoğukan iylan-ı harb idub benim gavgaya
çıkımm icab ederm-idi deyu anırmaya başladı.
Kıssadan hisse budur ki, bazı fitne ve
hezarı fenn kimesneler düşmeni duzağa düşürünce-
ye-dek alçakdan güleşib nihayet icra ederler.

63. Bağcevan-ile Kelpin Faslı

Bir bağcevanın kelpi kuyuya düşmekle,
endi buna yardım etmeye emma kelp boğmaya e-
nior kıyas-ile dönüb bağcevanı daladı ise bağ-
cevan acıya tehammül edemeyub be ey şaş-
kın kentu telefını kentu arzuleğene neje ge-
rek idi senin yardım etmekliğin deyerek kelpi
brağıp yokarı çıkıdı.
Kıssadan hisse budur ki, bazı nankör
ademler eylik edene kemlik ederler.

64. Kancık Domuz ile Kancık Kelp Faslı

Kancık domuz ile kancık kelp ehvenietle
mevlud etme zımnında mücadeleye varub kan-
cık kelp be ey domuz hayvanlar içinte benten
ehven doğurur varmı ki dedi ise domuz dahi eved
hakkın var anın için pek evedlediğinden enik-
leriñi kör doğuruorsun cevap etdi.
Kıssadan hisse budur ki, eved-ile olan şey

methe şayan değıldir tam ve alâ olmadıkca.

65. Arslan-ıla Kurdun Faslı

Arslan ihtiyarlamış olub, na-tuvan bir mağarede yatarken bitün hayvanlar ziyaretine vardılar Tilkiden badehu ve kurt fursant bulub gördünüz mi efendim hain Tilkiyi siz hakan-ı hayvanat olub dururken haki payinize ziyaret etmeye gelmedi deyu teşekkı eyledi arslana meğer tilki o saat gelmiş olub taşraden gurdun bu sonraki kelimelerini dinler-imiş ve içerü girdikde arslan buna gazubane bakub takdir edeceğı ante ey efendim şu ziyaretinize gelenlerden ben kadar kangısı size faide etdiğini göster benki su be su cihanı devr edub sağlığın için sual etmedik hekim brakmadım ve nihayet şifa bulmanızın çaresini buldumda geldim, şöyleki bir gurdun derisini yüzüb taze taze sarılmış olsanız derhal şifa bulacaksınız dediyse arslan birde gurda pençesini saldığı ante gurdu yere uzada goydu artık tilki gülerek oh canıma deysin ağasını hüzmetkârı hakkında alevlendirenin hali budur demeye başladı.

Kıssadan hisse budur ki, her kes kazdığı kuyuya kentusi düşer fehvasınca zabide bir kimesne aleyhinde bi-gayri hakk teşekki idub geçme geçenler rast olurda kentuleri belaya uğrarlar.

66. Yangıç ile İlan faslı

Yangıç ile İlan ahabab oldular-ise yangıç saf-i derun ve holus olduğu misillu İlanada övüd verir-idi hıyanetliğı boşlayub holus ve doğru olması için, hasılı ilan izlam olmadı ve bir gün yangıç ilanı uyurken rast getirib kısacı ile gıstırdı boğdu ise ilanın uzanıp dos doğru olduğuni gördükde, eğer evvelce doğrulsaydın bu belaya düçar olmazdın deyu yas eyledi.

Kıssadan hisse budur ki, dosta hıyanetlik ve hillebazlık ile bulunanlar encamı hayr etmezler.

67. Çoban-ile Kurt eniği Faslı

Bir çoban bir gurt eniği bulub kelpleriyle bile besleyub böyüdü ise, sair gurt goyun gabdığı ante bu da kelplerile bile kovalar-ıdı, ve kelpler geruye avdet etdikden sonra gurt eniği o gurdun arkasından gidib o kabdığı koyunu beraber yerler-idi nihayet bu da arasıra sürüden koyun öldürüb kelplerile bile yemeye başladı ise, çoban bunu ağaca asup gatl eyledi.

Kıssadan hisse budur ki, tabiatden fenalık etmeye alışan asla eyliye meyil gösteremez.

68. Kaknuz (Kiknos) Kuşu ile Kazın Fası

Bir zengin adem bir kaknuz kuşu ile bir kazı olub kaknuzun sedasını eşitmek ve gazı yemek için besler-idi ve bir gece gazı boğazlayacak olub yanlışlığıla kaknuzu dutduk da, tatlı tatlı el veda deyu ötüşünten farkına varub kaknuzu helas birle kazı boğazladı. Kıssadan hisse budur ki, bazı olur da bir kimesne hakkını arz etmekle nahak ölümden helas olur.

69. Yankıç ile Tilki Fası

Yankıç deryaden bir dağ üzerine çıkub yayılırken bil Tilkiye rast olub dutuldu ve Tilki bunu yeyeceği vakıt erzanıdır çekeyim cunki ben deniz hayvanı iken karede ne işim var-idi cevab etdi. Kıssadan hisse budur ki, kentü dairesini terk birle hattıntan dışarı isile oğraşanlar her halde perişan olurlar.

70. Er ile Avradın Fası

Bir hatunin er ehli meyor ve bekri olduğuntan bunu bu illetden helas eylemek isteyub, bir gün bunu serhoş yatıor bulduyse omuzlarına kaldırub bir mezar içine yatırarak kapğını kapatdı ve daşrade pekleyub ayıldığı saat farkına vararak mezarın kapusunu urdu ise serhos kimdir o deyu sual etdi ve hatun

aç kapuyu ölülere taam getirdim dedik de be-
 kri dahi be ey mubarek işretden haber ver ki mes-
 rur olayım niçun taamdan haber verub beni
 mağzun edersin deyu cevap verdi ise hatun da-
 hi eyvah ben biçareyeki seni akıllansın kıya-
 sile mezara sokdum emma sen daha beter oldun,
 deyu ah-u zâr eyledi.

Kıssadan hisse budur ki, bir adem fena-
 lıkda çok müddet geçirmemeli çünkü huy o-
 lurse can çıkmayışın huy çıkmaz.

71. Arab Faslı

Bir adem bir Arab alub var ise evvel ki ağa-
 sının yümeye musameha edindiği için böyle
 siyah kalmış kıyası ile yevmiğe hamamlara
 götürüb ağartmak için yümeye sürmeye
 başladı halbuki arab ağarmadıktan gattien
 nazar çok yünmeden keyfi bozdu.

Kıssadan hisse budur ki, Arabı ağart-
 mak için yüyen hem zahmeti hem sabununu zai
 eder fehvasınca tabiatdan olan maddenin define
 sarf olan zahmet nafiyledir.

72. Falcı Hatun Faslı

Bir fal acıdı hatun herkesin talihine ba-
 kub her bela ve kazay def edebilirim deyu onu
 bunu dolandırırken, bazıları bunu belde ha-
 kimine teşekki edub ne mertebe edepsiz olduğuni
 anladıkları halde, anın gatline murasala vi-
 rub dare yolladı ise esna-i rahde birisi be ey

kâzib onun bunun bela ve kazasını def etmeye taahud edinirken nasıl kentu başıñdan def edemedin deyu istihza etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı ademler çok şeyler taahud edinirler, emma azı da icraye müktedir değildirler.

73. Dul Hatun-ıle Halaiklar Faslı

Bir dul hatunun kaç halaikları olub, gece horoz ötdükde işe kaldırırdı imdi halaiklar biz bu horozu öldürürsek kadınımız uyanmaza varub iş işlemekden hali oluruz umidi ile öldürdüler-ise dahi beter oldular cunki hatun vaktı bilemeyub dahi erken kaldırmaya başladı.

Kıssadan hisse budur ki, eyi fikr-ile olmayan müzakiratın encamı fenaye karar verir.

74. Trizoni Tabir Etdikleri Kuşun Faslı

Trizoni tabir etdikleri guş geceyle bir bancurden asılmış öter-iken Yarasar niçun sen gündiz suküt durursunda gece ötersin deyu sebebini sual eylemiş-ise bir defa gündüz öterken dutuldumda akıl koydum dedikde a dostum dutulmazdan evvel iktiza-idi artık şimdi kâr eylemez deyu cevap vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, her şey olmazdan evvel tavrını önünü almak lâzım gelir.

75. Salâykoz Faslı

Bir çiftci evladı ateşde salâykoz bişirirken,
cızıldadıklarını eşitdi ise be ey fikirsiz mah-
lûklar eviniz yanıyorda siz turkimi çağırı-
orsunuz deyu zevk etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, her şey minasi-
betsiz vakıtta olduğu halde zemme lâyıktır.

76. Kedinin Faslı

Kedi bir bakırcı dükkanına girib taklaşdı-
rırken bir eğe bulub yalamaya başladı ise di-
li aşınıbkan çıkdıkca eğeden bir şey alırım kı-
yası ile dilini harab edinceyedek çalışdı.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler
interesolarına mugairen nefsaniet ve mücadele
idub kentulerini kederlendirirler.

77. Çiftci Faslı

Bir rençber bağçe çapalarken defineye rast
olduyse her gün o mahalle tutsu verub sec-
da eder-idi ve talih bir gün bunun huzuruna
durub ey dostum bana olan ikramı sen niçun
gayriye idiorsun! Bilesin ki seni ben ihya etdim,
ve vakıt gelirdede bulduğun altın sairine ge-
çerse o vakıt talihe sitem edeceksin deyu
tekdir eyledi.

Kıssadan hisse budur ki, eyliği eylik kör-
düğümüz mahalle idub megadir bilmememiz farzdır.

78. Sinekler-ile Bal Faslı

Bir divan haneye bir miktar bal dökülmüş olmayı sinekler konub yeriken ayakları yapuşdu ve kurtulmanın çaresi bulunmayup, boğulacakları ante eyvah biz biçarelere ki bir az bal için telef oluyoruz deyu ağlaşdılar.

Kıssadan hisse budur ki, eynihanlık ve taama sabursuzluk çok kimesneleri harab ider.

79. Teke ile Kurdun Faslı

Teke sürüden gerü kaldıkda bir canavar bunun arkasına düşüb, hasılı yetişdi ise ey canavar mademki beni yeyeceksin bari bir beste o-

86. Esnafların Faslı

Evailde Hakk Tealâ Hazretleri yalanı bir gıfa doldurub melaikının biri ile yer yüzüne yollamış her esnafa birer öne dağıt deyu melaik dahi her esnafa taksim ederken eskidci hazır bulunmayup sonradan keldiği için melaik gıfin dipinte kalan yalanı bitun eskidciye vermiş, işte bu ecilden her esnaf yalancı olur-ise de hele eskicilerin yalancılığı hatten tecavüzdür.

Kıssadan hisse budur ki, be her esnaf se-naatının iktizasınca mücerret az be çok yalan söylemeye mecburdur.

87. Kurd ile Koyun Faslı

Kurd kelpden dalanıb fena halde yatarken,
 bir koyuna rica etdi aman şu akan çaydan bir
 az su getiriver içeyim de sonra ben yeyecek bu-
 lurum deyu koyun dahi aferin rosboylu se-
 nin miradın sonra beni taam etmektir deyup sem-
 tine oğramadı.

Kıssadan hisse budur ki, hillekar adem-
 ler hezarı fennile herkesi aldatmaya çalışırlar.

88. Hırsızlar-ile Horoz Faslı

Birkaç hırsız bir eve kirib Horozdan başka ça-
 lacak bir şey bulamadılar ve bunu dutub bo-
 ğazlayacakları vakıt aman Allah aşkına be-
 ni azad edin cunki benim kimseye zararım ol-
 madıktan gattien nazar alemi geceyle işe kaldır-

95. Tavuk ile Gırlanguş Faslı

Bir tavuk ilan yımurtası bulub dikkat ile
 kızdırmaya başladı yavru çıkarmak için ve
 gırlankuş bunu gördük de be ey divane niçün ib-
 tida kentü gözleriñi oyacak böyle mahluka
 himmet ediorsun deyu takrir eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, tabiatden fena
 ve hıyanet olan ademe her ne kadar ikram ve izzet
 olunsa huyni boşlamaz.

96. İlanın Faslı

Evvel emirde ilanı insanlar gördükleri yerde üzerine basub geçdiklerinten Hakk Tealaya deava eylemiş-ise ibtida seni basanı soksaydın başkası ilişemez-idi deyu cevap vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, andakdan gereğ-idi fehvasınca her kim hademelerini evvel emirde orfidub zaptına alırsa o tavor ile nihayetine dek tedbir etmekte olur.

97. Göğercin Faslı

Göğercin susamış olub bir duvarda ici su dolu çanak resmini gördüyse aldanıb yeyile üzerine uçduğı halde kanatlarını paralayıb yere düşdükte geçen yolculardan dutuldu.

Kıssadan hisse budur ki, her kim encamını müsaideyle müzakere etmeksizin birden işe mübaşiret iderse encamı harablıkdır.

98. Karga Faslı

Karga hasta olmayıle validesi feryad itmeye başladı ve karga dahi be ey valide niçun.

102. Merkeb-ile Tilki Faslı

Merkeb ile Tilki şerik olub ava çıkdılar-ise, pahıl boğa önlerine pir arslan rast oldu ve Tilki tehlikeyi anlamakla arslanın yanına varub eğer bana ilişmez-isen sana merkebi teslim e-

deyim deyu taahud eyledi. Ve arslan vad etdikde, Tilki merkebi duzağa düşürdüyse arslan artık merkebin kaçamayacağını tanıyıp ibtida Tilkiyi sonra merkebi yedi.

Kıssadan hisse budur ki, ahabına hıyanetlik edenler çok defa olur ki ibtida kentlerini kederlendirirler.

103. Devenin Fash

Beni adem deveyi evvel emirde gördüyse korkub cesametine teecüblenerek fırar eyledi, ve nihayet halim ve mulaimliğini gördüyse cesaret idub yanına vardı ve encam bunun gazebi olmadığının fark etdi ise, o derece hor gördüki hatta yularını çocuklara verub çekdirmeye başladı.

Kıssadan hisse budur ki, en korkulu şeye vakıt geçerek alışıkca cesaretle yakın olabiliriz.

104. Göğercin-ile Garga Fash

Bir göğercin göğercinlikde beslenirken çok yavrulayiorum deyu gururlanır-ıdı, ve garga bunu dinleyub be ey fikirsiz ne kadar ziyade yavrularsan kendiğe o kadar ziyade meşekkat veriorsun deyu zevk eyledi.

Kıssadan hisse budur ki, esirlikde ve huzmetkarlıkda olanlar her ne kadar ziyade evlat yapsalar yine o halden kurtulmadıktan gattien nazar rencidelerini artırırılar.

105. Zengin ve Kızlarının Faslı

Bir zengin ademin iki kızlarından biri vefat etmekle yascı karılar kiralayıb yas dutdururken o bir kızı ey vah biz biçarelere ki bu merak bizim-iken ağlamasını bilmeyioruz ve şu hatunlerin alâkası yoğuken bak nasıl ağleyiorlar deyu teedcübler-iken ey kızım teecüb-lenme cunki para uğuruna feryad iderler cevab etdi.

Kıssadan hısse budur ki, bazı kimesneler ücretle el içun ağlamaya üşenmezler.

106. Çoban Faslı

Bir çoban koyunlarını bir ağaç altına koyub ağacın meyvasını silkmeye çıkmış. Ve elbiselerini de aşağıda brakmış olmayı koyunlar meyvaler-ile beraber elbisesini de yemişler. Ve çoban bu hareketi gördükde be ey nankörler, siz ki yapağımızla sairlerini keydirirken ben sizi besleyenin elbiselerini de mi yediniz deyu teetib eylemiş.

Kıssadan hısse budur ki, bazı ademler fikirsizliğile kentü akrabalarını kederlendirib ecnebiye faide ederler.

107. Kartal Faslı

Kartal bir kaya üzerinte oturub av gözerirken bir avcı okula urduyse okun iyi vücudine gidip yeleşgi gözü önüne durduğuni

gördükde bu da bize ayrice bir merakkı kentü ye-
leğimiz kentü telefimize sebep oldu deyu
figan eyledi.

Kıssadan hısse budur ki, aslahat ak-
rab etmez akrabanın akrabaya etdiğin fehvasın-
ca fenalık akran ve akraba tarafıntan olduk-
da tehammüli gücdür.

108. Balık Avcısı ile Smarid Balığı Faslı

Balık avcısı ağı denize salın bir tek sma-
rid balığı duttuysen aman beni şimdi azad eyle
güçcüklüğüme hörmeten ve büyüdüğü-
de dut ki dahi ziyade faiden olsun deyu niyaz
etdikde, be ey smarid şimdi elimdeki karı güçcük
deyu brağıbda büyüğüni umid etmek akılsız-
lık değildir cevap etdi.

Kıssadan hısse budur ki, bazı fikirsiz-
ler büyük kar umud-ile hazırdaki güçcük
kısıpı brağıb payas pirinçi umud-ile ev-
deki bulkuruda zai ederler.

109. Arslan-ile Tilki Faslı

Arslan ihtiyarlayıp artık av avlamaya me-
cali galmamayla hilesinten naşı hastalığa
urub bir mağare içine yatakoydu ziyareti-
ne varan hayvanları birer birer dutub yediğini
Tilki fehmi etmeyile, bu da ziyaretine gitmiş ise-
de içerü girmeksizin geçmiş ola nasılsın deyu
taşradan sual etdikde aman halim pek yaman-
dır içerü gel dedi ise toğrusu girenlerin izini

çok çıkanların izini pek az gördüğümde içe-
rüyü giremem deyiş savuşmuş.

Kıssadan hisse budur ki, fırsatlı adem-
ler tehlike ve alametden anlayup,
fırsat ederler.

110. Adem-ile Putun Fası

Bir ademin ağaçdan yapma putu olub, bil-
zat Allah iytibari vererek beni ihya et deyu
çok müddet niyaz eder-idi ve nihayet bir faide
görmedikde gazeplenib gıcıntan dutarak tepe-
si aşağı attığı saat meğer putu yapan a-
dem başına altun doldurmuş olub paralandığı
saat altun satıldıyse, zevallı fukara körüb,
be ey put ne fikirsizimisin sana ikram etdim hayr
görmedim seni paraladım-ısa beni ihya etdin de-
yu ferah etmeye başlamış.

Kıssadan hisse budur ki, rezil ademe iz-
zet ikram kâr eylemez müttezil ve teetip eder-
sen kabilki imlaye gele.

111. Zeytun Ağacı ile Gamiş Fası

Zeytun ağacı ile gamiş guvvet ve zaiflik zım-
nında muariza itmekle zeytun gamışı zemm ede-
r-idi sen zaif ve kuvvetsizsin ve en hafif ruzikâ-
re dayanamayub bogun eğersin deyu ve zeval-
lı gamiş bir şiddetli ruzikâr esinceye dek su-
kut durdu ve ruzikâr estikçe kentusi kâh o
yanına kâh bu yanına eyerek ruzikârın kuv-
vetini kesmiş kurtulmuş emma zeytun eyilmeye-

yim deyu dik dururken kökünten devrilmiş.
Kıssadan hisse budur ki, kentunten bö-
yüğüle muariza edenler harab ve sabrıla teva-
zu edenler helas olur.

112. Kurd-ula Durnanın Faslı

Kurdun boğazına kemik durmakle durnaya
ücret vad eylemiş çıkarmanın kolayını bulu-
r-ise, imdi durna didoğunu sokub kemiği çıkara-
rak vad olunan ücreti matlub etmiş ise gurt
gülerek var durna başını kurd boğazıntan
selamet çıkardığına bin şükür eyle de ücret
matlubuntan vaz gel deyu vermemiş.
Kıssadan hisse budur ki, bazı zalim nankör-
ler eylik edicilerine dıbkı bu gibi hareket iderler.

113. Bir Adem-ile Köpeğinin Faslı

Bir adem bir dostuna ziyafet vermek için
tedarikâtde bulunmayıla, bunun kelpi dahi sa-
ir bir ahababı kelpi teklif idior buyurun aziz
yeyib içub zafk-ı safa edelim deyu. Meğer ze-
vallı kelp haylu müddetdir ac olub, şükür-
ler olsun bugün doya doya taam edeceğimki
yarın dahi acıkmayayım deyu ferahıla guy-
ruk savurdarak ve dostuna güvenerek vardık-
da nice bunu aşçı mitnahda gördü ise, guy-
ruğuntan dutub, pençireden dışarı atıyor,
ol vakıt mavuklayib giderken, yolda rast olan
kelpler nedir bu hal nasıl taam ettiniz deyu
sual etmişler-ise adam sormayın işu işretten ve

taamın kesretinten serseri olub nereden çıkdı-
ğımı bilmedim deyu cevap vermiş.
Kıssadan hısse budur ki, el mali ile eylik
edecek kimesneye bel bağlamak caiz değildir.

114. Balık Avcısının Faslı

Bir mübtedi balık avcısı ağıla olta ve zur-
na alub ağı ve oltayı deryaye saldıkdı bir
kaya başına oturub zurnanın sedası ile ba-
lıklar yüze çıkar umudiyle. Çalmaya başladı
ve haylüce çalışub bir şey dutamadı ise, zurnay
atıb ağıla oltaları aldıkdı çok balık avla-
dı ve sıçıradıklarınını gördükde be ey hınzırlar
zurna çalarkan durubda, şimdi oynamak ne olu-
yor deyu darsıklandı.

Kıssadan hısse budur ki, bazı kimesne-
ler vakt-ı minasibe fark etmeyub yolsuz ha-
reket ve tekellim iderler.

115. Çoban-ile Arslan Faslı

Bir sığır çoban tosun zai idub, çok içinde
aradı bulamadı ise, ya Rabbi bana hırsız
göster de bir teke kurban edeyim deyub giderken
meğer tosunu arslan çalmış olub yediği yer-
de rast oldu ise, ziyade havflenib ya Rabbi
hırsızı bulursam bir teke kurban etmekliği
taahüd edinmiş-idim, şimdi eğer hırsızdan selamet
gaçar gurtulursam bir tosun kurban ede-
rim deyu vad eyledi.

Kıssadan hısse budur ki, bazı fakırlar

bir şey zai etdikde hırsızı bulmak için evli-
alara adak adarlar, ve buldukda kaçmanın
yolun ararlar.

116. Soğulcan ile Tilki Fası

Soğulcan yer yüzüne çıkıb ben her derdin
dermanını bilirim ve benim gibi ustad-ı hazık yok-
dur deyu bitun hayvanlara haber verirken Til-
ki eşidib var ey benada ibtida kentu sakatlığı-
na çare bulda elinki şöyle kalsın deyu
zevk eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesne-
ler kentu derdi belalarına derman bulmaktan
acizler-iken gayrinin dermanını taahüd edinirler.

117. İnsan-ıla Tavuk Fası

Bir ademin altun doyurur tavuğu olub deru-
ni bitun altundan ibaret kıyası ile, tamahın-
tan naşı boğazladı ise o bir tavuklar gibi çı-
kub ol bir altında mahrim kaldı.

Kıssadan hisse budur ki, bulunana ga-
naat etmeyub çoğu arayanlar azdanda mah-
rim kalırlar.

118. Cırcır Böceyle Karıncalar Fası

Kış mevsiminde karıncaların nafaka için
topladıkları zahire ıslanmayile yuvadan çı-
karub gurutmak için güneşe verdiler ise ö-
teden beru cırcır böce eli gözünde rica i-

derek bir miktar ödünç nafaka istedi, karınca-
lar dahi yaz mevsiminde ne işin varıdıda toplama-
madın deyu sual etdiklerinte, çağırıp çal-
makdan ve zavk-ı safaden vaktim olmadı dedi ise,
madem ki, yazın türkü çağırmışsın artık gı-
şında oyununu oyna deyu vermemişler.
Kıssadan hisse budur ki, her adem genç-
likde çalışmaya gudreti var-iken çalışama-
yacağı ihtiyarlıkda iktizasını tedarik etmelidir.

119. Teke ile Gurdun Faslı

Bir teke dam üzerinte dururken nice aşağı-
dan gurdun geçdiğini gördüyse gidi hınzır çe-
kil ordan şimdi aşağı enersem seni yerile yeh-
san ederim deyu tavor etdikde gurt gülerek
var çocuğum bulunduğun mahalle doa ey-
le zira bana tavor eden odur cevap vermiş.
Bazı kimesneler fursant ve artık ve arka bul-
dukda kentulerinten büyüklere tavor ve bet
muamele ederler.

120. Çiftci ile İlanın Faslı

Bir renzberin kapusu eşiğinte ilanın yuvası
olub bir gün oğlunu sokub öldürdüğü için,
Çiftci öc almak üzere satırı eline alup yu-
va ağzında, beklerken, ilan dışarı çıkdıkda,
attı emma ilana rast olmayub yuvanın ağzın-
taki taşı kertdi, ve encam Çiftci mehabbet e-
mek meramı ile yuvanın ağzına duz etmek koyub
taşra teklif eyledi ise, var dostum işiye bak

buntan böyle sen oğlunun mezarını ben taşın kertiğini gördükce mehabet etmemiz mühaldir deyup çıkmadı.

Kıssadan hisse budur ki, guyrük acısı unutulmaz fahvasınça firasetlu ademler düşmenden unutulmayacak bir fenalık gördükde beyhude sözlere aldanmayub artık daim kentulerini sakınırlar.

121. Kurd ile Koca Karının Faslı

Kurd bir köv kenarından geçer-iken bir dada koca karı çocuk avıdığı yerde ağlama seni gurda veririm deyu eşitmiş ise, şurda bize pay var deyu ahşama-dek beklemiş ve ahşam üzre yine koca karı ey oğlum eğer gurt gelirse dutalımda eyice dayak atalım dediğini eşitmiş ise, bu gövde başka söyleyub başka icra ediorlar deyu brakmış gitmiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler lafzen başka takrir ve amelen başka hareket idub sözlerinin eri değildirler.

122. Trampetacı Faslı

Bir gavgade Trempetacı esir dutulub gatlı olunacağı vakıt aman ağalar beni azat eylein ki kimseye ne silah ne bıçak çekdim ne de gatlı eyledim fakat Trampeta çalıyorum deyu niyaz etmiş-ise ancak bunun için gatlı olunmalısın ki kentun gavgaye ohtekar olmayub sairlerini gavgaye teşvik idiorsun deyu dinlememişler.

Kıssadan hisse budur ki, gavga edenden,
yavya teşvik ve tahrik edenler dahi, ziyade
muttehimdirler.

123. Katır Faslı

Katır yanice arpa yeyub semirdikde gururla-
narak benim babam eşşekdir deyu kim demiş ha-
şa! kabul etmem illa asıl babam rahvan atdır
ben dahi dıbkı ona çekmişim deyu tavor ederken
niçe bunu menzile koşdular-ise koşarkan taka-
tı kesilip babası eşşek olduğuni tanıdıkda,
fil hakige eşşek oğlu katırımışım deyu nadim oldu.
Kıssadan hisse budur ki, aslını münkür
kelmek hakka makrun olmadığı misillü akılı dana
olanlar her ne rütbeye nail olsalar asılla-
rını münkür gelmekliye irtikab etmezler.

124. Merkebin Faslı

Merkeb arslan postunu sırtına takınıb ben
arslanı deyu tarz-ı tavor ile bitun hayvanla-
rı örf idub korkudurken ber aks şitdetlü ruzi-
kâr teneffüs idub bostu üstünden atdı ise, bi-
tun hayvanlar ay arslan kıyafetinte eşşegimis
deyu zopaları alub eyice sırtının tozunu
silkiyeriorlar.

Kıssadan hisse budur ki, gütcük a-
dem büyük adem tavoru etmemeli ve birde her
bir kaftan-ıla gördüğümüz adem olmayub o ö-
ylece bir kalıpdır.

125. Er ile Avdet Faslı

Bir hatunun er ehli vefat etmeyin be her gün mezarına varub ağlerken bir rençber bunu görüb alaka beyda ederek öküzleri yalnız brağub yanına vardıkda, bu da ağlamaya başlamış ise, be ey adem hele şu ben neyse er ehlime ağleyorum ya sen kime ağleyorsun deyu sual etmiş ise, ah hanımım ben de genç karı defn etdimde ona ağleyorum ve her kaçan ağledikce hafiflenior dedikde aay banada öyle oluyor cevab etmiş ise ya sana da öyle oldukça ya niçun biri birimizi alub sen er ben ayâl merakıntan kurtulmayalum deyu hatunu celb birle cümbüşlenirlerken hırsız gelüb öküzleri kaldırmış ve rençber çifte gelub vukuy hale agah olarak ağlıyorsun deyu sual etdikde, artık şimdi sahih olarak ağleyorum deyu cevab vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler başkasını aldadup kederlendirelim sevdasın-ta gezerler-iken rast olurda kentulerini başkası aldadıb mükedder ederler.

126. Babası ile Kızının Faslı

Bir adem nefsi kızına alâka peyda idub, sulûk etmek niyetinte bulunmuş ise kızı be ey baba ne yolsuz hareketdir bu ki, başkasıntan olacak olsa bu derece keder etmez-idim deyu el etek vermemiş

Kıssadan hisse budur ki, akranı akra-

ba ve ahubbaden olan fenalık dahi ziyade merakı müselse olur.

127. Geik ile Arslan Faslı

Geik bir defa arslanı uyurken görüb aman ya Rabbi nedir bu bela biz ki arslan uyurken korkub ditreyioruz ya uyanıb gazebe gelse halimiz nic olur deyu sitem eylemiş. Kıssadan hisse budur ki, höküm hökümet sahibine işretin farz olmadığı misillü gazebe gelmekde caiz değildir.

128. Arslan-ile Yaban Domuzu Faslı

Arslan yaban domuzuyle gavgaderken ak babaler mağlub olanın leşini yemek meramı ile seyredürmüşlar. Ve nihayet arslanı bulunub musaliha etmişler-ise ak babalar muttezillikle yıkılıb gitmişler. Kıssadan hisse budur ki, iki kimesne gavgaderken gülmeyub miyancı olmamız dahi ziyade farzdır.

129. Arslan-ıla Sırçan Faslı

Arslan uyurken üzerinten sırçan geçdiyse, ansızdan kalkub büyük şamata kopardığını Tilki görüb güldüğü halde a Tilki bu tavuru ben değil korkduğumdan illa yol olmasın içün yabdım cevap eylemiş. Kıssadan hisse budur ki, ne pek halim ol

basıl ne pek zalim ol asıl fehvasınca bazı en
alçak ademinte tavurunu şirazedden çıkarmamak
içün evvel emirde örf etmemiz lazımdır.

130. Valideyle Mahsımın Fası

Bir mahsim öküz bağırsağı yeyip isifra et-
meye başlamış ise, ah valide bitun bağırsakla-
rımı istifra etdim deyu ağler-iken evladım tee-
suf çekme istifra etdiğin el bağırsağıdır de-
yu teskin eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, elinkini ele ver-
mek farz olub hin-i matlupde gücenmemiz i-
cab etmez.

131. Karga ile Tilki Fası

Karga ağzında peynir-ile ağaç üzerinte durur
iken Tilki görüp ah yoluna kurban olduğum,
garga dedikleri bumuymiş aay ne güzel ay ne süs-
li imiş, eğer sesi de kentü gibi natıklı ve leziz-
ise canım uğuruna feda olsun deyu dalga-
vuk tarzı metiye ederken garganın koltukları
gabarub gark ötmeye başladıkda peynir ağ-
zıntan düşdüğü saat Tilki kapub ey garga her
şein közel fakat akılden möhtaçsın deyu pey-
niri aşırılmış.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler
dalkavukların müraatıle etdikleri metiyeden
hoşlanarak interesolarını zai ederler.

132. Balıkçılar Fası

Balık avcılarını ıgırbı deryaden çekerken,
pek ağır buldular-ise ziyade mesrur oldular
ve taşra çıkardıkda balığı bek az ve içinte
bir büyük taş buldular-ise şu taşıda çekdikle-
rine bek meraklanırken en ihtiyarları ey evlat-
larım meraklanmayın zira merak ferahın karın-
daşı olmayın ibtida o derece ferahımız verasin-
tan merakda zuhur etmek ihtimal-idi deyu te-
sella verdi.

Kıssadan hisse budur ki, akılı dana olan-
lar hal-i peruşanietde sabr-ıla tehammül ederler.

133. Yel Kovan Kuşunun Fası

Yel kovan kuşu elliksiz mahalleri sevib ya-
lı kenarlarında eğlenir ve onta yavru çıkarır,
bir defa yuvasını bragıb güdülmeye gitdikde
deniz şişib yuvasını yavruları ile sürükle-
yerek boydu ve avdetinte bu hali gördükde ey-
vah ben biçareye ki kareden kaçub denize sığın-
dım o ise beni beş beter eyledi deyu feryad eyledi.
Kıssadan hisse budur ki, Tekke deyu sı-
ğındığım hırsız yatağı çıkdı fehvasınça,
baş olursa düşmenden kaçub dosta sığındık-
da dost dahi beter eyler.

134. Keik Fası

Keik bir punar kenarında durup su içinte kı-
yafetini gördüyse ayaklarının inceliği ve çir-

kinliği için merak ve boynuzlarının çatal matalsüslülüği için ferah ederken öteden beru avcılar üzerine yürüyüş etdiyse ayağa kalkub, tiz elden kaçdı gurtuldu halbu ki nihayet bir orman-ıla dayanub boynuzları sebebine geçmenin çaresini bulamayub dutulduyse ey vah beyenmediğim beni helas beyendiğim beni helak etdi deyu feryade başladı.

Kıssadan hisse budur ki, baz olurda beyenmediğimizden faide ve beyendiğimizden keder görürüz.

135. Kurbağılar Faslı

İki kurbağı biri yoldan sapa derin gölde ve o biri yol kenarında su biriğintisi içinde konşu olub gölteki yoldakına övüd verir-idi gel korkusuz olmak istersen gölde sakın ol deyu o dahi Allahım etmesin ben ki bunta alışmış-iken vatanımı nasıl terk edeyim deriken üzerinten bir arebe geçib ezdi canını çıkardı.

Kıssadan hisse budur ki, doğduğun yere bakma doyduğun yere bak fehvasınca vatan mehabbeti terk olunmaz-ise de herkes rızkını ve selametini bulduğu belde de sakın olması farzdır.

136. Avcıyla Akrebin Faslı

Bir adem çekirge bir de akrab dutdu ise ey dostum boşla yakamı olmamış çekirgeleri de boşlatdırırım sana deyu cevap etdi.

142. İlan-ıla Çiftci Faslı

Bir çiftci gış mevsiminte uyuşmuş ilan
bulub kızdırmak için koynuna göymüş ve ilan
dahi eyiden kızıp kentune geldikde çiftciyi so-
kub telef eylemiş.

Kıssadan hisse budur ki, fena ademler bu
vecihle eylik edicilerine fenalık etmekden hali
değildirler.

143. Sineğ-ile Tilki Faslı

Bir sinek yeyile gider arebe üzerine konub a-
rebenin kaldırdığı tozu kentü kaldırıdıyor kı-
yası ile dedi ki ben de e e e, ne kadar toz toprak
kaldırıyorum deyu gururietlenib giderken, bir
Tilki var ey bok sineği arebenin kerametini kentiñ-
demi belleyiorsun deyu zevk maskara etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler
sayede saltanat sürüb kerameti kentulerinten
kıyas ederler.

144. Sivri Sinekle Arslan Faslı

Sivri sinek arslana rast olub yıkıl şurdan
yerin gövün kabul etmediği şimdi seni te-
lef ederim deyu örf etmiş-ise arslan gülerek
vazife edinmediği halde sivri sinek iylan-ı harb
idub havade boru çalarak arslanın burnuna
sokulmuş ise arslan burnuntan çıkarmak i-
çün pençesi ile ura ura kentuni telef etdik-
de sivri sinek fütuhât borusu çalarak ha-

vaye uçarken örümcek bezine dutulup tef olmuş.

Kıssadan hisse budur ki, hasmın karıncayse kentunđden merdane belle fehvasınca en güccük düşmeni gözde hor görmeyelim ve icra etdikde gururlanmayalım ki hasmin hasmi bulunur.

Aisopos'un 144 adet masallarından badehu, latif ve leziz masallar beyanındadır.

145. Tilki ile Leyleğin Faslı

Leylek Tilki ile ahab olub, bir gün ziyafet verdikde bir dar boğazlı bardak içinte çorba bişirib sofraya goymuş, ve zevallı Tilkinin başı sığmadığından bardağın kenarlarını yalarken, Leylek uzun didoğunu sokub içmiş tamam eylemiş ise Tilki Leyleğe ertesı gün ziyafet verub o dahi bir yatsı tabak içinte çorbai bişirib sofraya goydukda Leylek didoğuyla tak tak tabağı ururken Tilki yalanmış bitirmiş.

Kıssadan hisse budur ki, varışına göre gelişim trahanana bulgur aşım fehvasınca, herkes behemuhâl ölçdüği ölçüyle ölçülecektir.

146. Hırsızların Faslı

İki hırsız bir eşşek çalub pırisi satalım birisi kullanalım deyu muariza ederken başka bir hırsız gelib eşşegi çalmış gitmiş.

Kıssadan hisse budur ki, çok defa hile-
kârın topladığı mal kentüne yaramayub baş-
kası için çalışmış olur.

147. Tilki ile Goruğun Fası

Tilki bir bağa üzüm yemeye kirib niçe yü-
ksek asmada bir salkım üzüm gördü ise, ol kadar
çalışub yetişemediği halde be ey fikirsiz tilki
bu arsızlıktan ne olur işte bu kadar yediğin ye-
tişir bunuda brakki hevenk (askılık) olsun
ki şimdi yesen gorukdur dişini kamaşdırır de-
yu kendine tesella verdi gitdi.

Kıssadan hisse budur ki, kedi yetişeme-
diği ciğere mırdar der fehvasınca bazı kimes-
neler de icrasına müktedir olmadıklarından hay-
de hoş kördüm deyu kendulerine kurt tesellası
verirler.

148. Hillekâr-ile Hotun Fası

Putperezlerin asırinte bir hillekar adem be-
raberine bir serçe guşu alub boğazıntan du-
tarak eteği altına koyub puta sual eylemiş,
ey put sen ki gaybe hökm edermişsin bil şimdi şu
serçe kuşu sağmıdır ölümüdür deyu ve put
dahi bunun hillekarlığını anlayub be ey ede-
psiz sağ desem boğub çıkaracaksın ölü desem di-
ri göstereceksin artık ikisi de kentü iradeñe ha-
valedir deyu cevap vermiş.

Kıssadan hisse budur ki, hillekar kâğıd ga-
vafları hakkı nahak nahakkı hakk etmeye

ohtekâr olub istediklerine göre şeraat keserler.

149. Kurd-ula Koyunların Faslı

Bir çoban urubalarını soyunub mandra
 kapusunta bragarak evine taam etmeye kitdikte,
 Kurd usulula urubaları keyinib çoban kıya-
 fetine kirerek mandraya kirmiş ve koyunları önü-
 ne katıb gütmeye ve bir usulula duzağa dü-
 şürüb hepisini de yemeye kiderken çoban rast
 kelib arkasından kuyruğunun farkına vardığı
 halde köpekleri kış kış idub paralatdırmış.
 Kıssadan hisse budur ki, neçe insan kıyafe-
 tli kurtlar Millet başı olub akılı dana adem-
 ler marifet-ile terk olunmadıkça sürünün ze-
 valine çalışırlar.

150. Merkeb Kiracısı Faslı

Bir adem merkebinini kiraye verub maa beraber
 yolda giderler-iken temmus aine tasadduf edub
 pek sıcak olmakle kiracı dinlenmek için enib
 merkebin gölgesine oturmuş-ise merkeb sahibi
 sen fakat merkebi kiraladın gölgesinten alakan
 yokdur deyu rica olmamış kiracı dahi ben mer-
 kebi bitun kiraladım kölgesine de oturmaya hak-
 kım vardır deyu gali gıl ederken azim muariza
 koparmışlar.

Kıssadan hisse budur ki, olur olmaz şey
 için muariza koparanlara merkeb gölgesi için
 gavga ediorlar desek caizdir.

151. Kurd ile Kuzu Faslı

Bir kuzu eğilib çayden su içerken gurt gelib gidi hınzır sen benim içdiğim suyu niçun bulandırıyor sun deyu yemek istemiş ise aman efendim ihsan eyle ben senten 20 adım aşağıdaim nasıl bulandırabilirim dedikde evet bulandırıyor sun ve hatta hatırıma geldiki sen geçen sene bana küfür etmiş-idin deyu iftira etmiş ise, efendim ben geçen sene daha dünyaya gelmemiş-idim dedik de değil-isen karındaşın-ıdı cevab etmiş-ise ya benim karındaşım yokdur dediği halde artık siz silselecek kelpiniz çobanınız bana buğz etmekden dur olduğunuz yokdur deyu cebren kuzuyu dutub yemiş.

Kıssadan hisse budur ki, zalim zabıtlar şeriğe kulak asmayub cebren olsun meramlarını icra ederler.

152. Merkeb-ile Tilkinin Faslı

Arkası put yüklü bir merkeb putperesler asırın te bir beldeden öbir beldeye giderken yolda rast gelenlerin ayağa kalkub tevazu etdiklerini gördükde kentune gururiet getirib koltuklarını kabardırken Tilki farkına varub be ey eşşek oğlu eşşek bu olan tevazu zatına olmayub taşıdığıın potadır put üzeriñden kalkdıkda sen yine o eşşeksin deyu zevk maskara etmiş.

Kıssadan hisse budur ki, bazı derisi iki pul etmeyecek ademler bir az akçe görüb onu bunu beyenmeyerek olan tevazui zatlarına olu-

yor kıyas ederler-ise de akcei zai etdikde ne makule olduklarını kentuleri de idrak ederler.

153. Karıncalar-ile Fil Faslı

Karıncalar yol üzerinte yuva yapup aramsaz olurlar-iken fil yoldan geçdikce yuvalarını basub bozar dağıdırırmış ve buna vaz gel bu hareketden seni icra ederiz demişler-ise de vazıfe edinmeyerek yine gelib geçmede olduğu halde varub Hazreti Suleymane (Solomona) deava etmişler şöyle şu file bizim yurdumuzu tağitmakdan vaz gelsin vallahil azim billahl kerim anı icra edepsiz deyu Hazreti Süleyman dahi acuib! Karınca ne miktarı ne deyu gülümşüyerek fil geldikde tenbih etmiş-ise de yine fil imlaye gelmeyub gelip geçmeye başladık da bu defa karıncalar toplanub geçdiği yolun altını lağum kazmışlar ve fil ertesi gün geçerken gafılan lağumun üzerine basdıkda içine düşmüş. Ve dizinin büküntisi olmamakle kalkamadığı halde karıncalar burnuna kulağına girib, harab-ı yebab etdiklerini Hazreti Süleyman eşitdikde teecüblenerek “her ne kadar düşmanın karıncay-ise de, kendiñden merdane belle” deyu kitabına derkenar eylemiş.

154. Er ile Ayalinin Faslı

Ulâma güruhinten bir zat daim kitab mutealâ etmekden ayali ile ulfet etmeye vakti olmadığıntan ayalinin canı sıkılıb bir gün ey

Koca keşke Allah beni kitab etseydi demiş-ise sebebini sual eylemiş ayali dahi kitaba meylin çok olduğuntan o vakıt belki banada meyl e-derdin demiş-ise er ehli dahi evet bente ister-idim kitab olduğunu emma ruzname (Kalendarion) olmalıyındın cevab etmiş, ve ayali dahi sebebini sual etmiş-ise, ruzname olsan senede bir değışdirirdimde dahi hoş olur-udu deyu cevab etmiş. Kıssadan hisse budur ki, bazı hatunler er ehlielerin işi ile meşgul olmalarını vazıfe edinmeyub heman kentulerile ülfetde vakıt geçirmekliğı minasıb görürler.

155. Arslan Tilki ve Merkeb Faslı

Arslan tilki ve merkeb şerik olub ava çıkmışlar ve önlerine bir geik yavrusu rast olub arslan pençesini uzadarak 3 pay eylemiş ve şu birinci pay mademki arslanım benim şöhretime yakışır ve şu ikinci pay mademki benim reym sızinkinden galibdir ve sizlerden zarplığım bu da bana yakışır deyu şu üçünici pay şirketlik haseb-ile üçde bir hisem olduğuntan bu da bana yakışır deyu üçünü de alub şeriklerine hiçbir şey vermemiş.

Kıssadan hisse budur ki, zalım hükümdar şeriete muti olmayub örfünü kanon yerine yörüdür.

156. Kurd-ula Kelplerin Faslı

Kurd bir sürüye musallat olub kelpler
 sebebine semtine oğrayamamakle eğerçi mehab-
 betli geçinmemizi isterseniz kelpleri bana teslim
 edin deyu Tilkiyi koyunlara elçi irsal eylemiş
 ve koyunlar encamını hesab etmeyerek köpek-
 leri teslim eylemek meramında bulunmuşlar-ise,
 kelpler farkına varub be ey fikirsizler Kurd
 bizim sayamızda size ilişemez-iken şimdi biz mu-
 hafızlerinizi elden teslim eyledikde sizin haliniz
 niç olur deyub akıllarını kandırmışlar.
 Kıssadan hisse budur ki, vaizler her hal-
 de millet muhafızı olub, vaize rağbet etmeyen
 millet olur olmazdan aldanub zeval bulmak-
 dan hali değildirler.

157. Er ile Ayalinin Faslı

Bir adem ayaline mehappeti olub ağalı
 mehabet etmediğine pek meraklanır-ımiş, ve bir
 gece ayaline sitem edub, Allah aşkına olsun
 bir defa olsun hösn-i nazar eyle deyu rica
 ve ayali dahi yüzüne bakmaya irtikab
 etmeyub benten gerü ol deyu bet muamele eder-
 ken evlerine hırsız gelmiş oluyor ve avdet
 hırsızı gördüğü saat akli başıntan zai olub,
 aman kocacığım sakla beni deyu boynuna sa-
 rıldıkda ilahi hırsız ber-hordar olasın bu ni-
 yamete sayeñde nail oldum, artık hane senin-
 dir üzeriñe düşeni işle deyub kendu zevkine
 bakmış ve hırsız dahi hicab eder boydan olma-

diği için çalub çarpmakle meşgul olmuş.
Kıssadan hisse budur ki, korku ademe hem
sevdai hem husümeti unutturur.

158. Geçe Guşunun Faslı

Yer yüzünün hayvanları ile gög yüzünün kuşla-
rının gavgası olmayıle gece guşu daim galib
gelen tarafa geçib kuşlara gui gibi ve hayvan-
lara sırçan gibi gözüğerek iki tarafında alda-
dırkan hasılı musaliha etdiklerinte bunun iki
yüzlüğünü anlayub cümlesi birden telefine
karar vermişler.

Kıssadan hisse budur ki, iki yüzli fitne
ve münafik ademin encamı rezillik ve kepezelikdir.

159. Saksahan ile Sair Guşların Faslı

Saksahan bir defa hor pir guşdan birer tüv ödünç
alub süsi ve donankısı için tavur iderken guşlar
bunu çekemegüb herkes verdiği tuvi geri aldık-
da saksahan çıs çıplak kalub müttezil olmuş.

Kıssadan hisse budur ki, eğreti gözel-
likle kentulere söş verenler ve el mali ile tavur
idenler rezaletden hali değıllerdir.

160. Tilki Kurd ve Katır Faslı

Tilki ile kurd şerik olub ava çıkmışlar ve bir
katıra rast olub yeyecekleri vakıt madem ki
beni yeyeceksiniz bari babamdan galan hazineye-
de malik olmanız için, artayağımın altına mah-

sus yacığı vasiyetnameyi okuyun ki kante defn olduğuni öğrenib sarf edesiz demiş-ise Tilki maddei hıyallayıb ben fukara çocuğı olduğumdan mektebe huzmet edemeyub cahil kaldım sen ise kurd efendi abiy ecdatden âlimsin, artık okuyun ki şu defineye malik olalım deyu gurdu öne sürmüş-ise gurd kofalaklanarak okumaya hazır oldukda hatır yeni nallanmış olub iki çifteyi birden gurdun ağzına yerleşdirdi ise, darma dağın edub, gurd yerde yuvarlanmaya başladıkda, Tilki gülerek cahilliğın hayrı olmaz emma haza cahilliğın bir sırasını düşürmüşiyiz deyu müteşekkür oldu. Kıssadan hısse budur ki, hesapsız âlimden hesaplı cahil yeğ olub, hesapsız âlim baz olur da ilmi ile başına bela bulur.

161. Sırçanlar-ıla Kedinin Faslı

Sırçanlar yevmiye kediden telef olmakden-ise, kedinin boğazına bari bir çañ asalımda, sesini duydukda firar edelim deyu meşfaret etmişler-ise de kedinin boğazına çañı asacak bulunmamış. Kıssadan hısse budur ki, laf-ıla pılav bişerse gaf dağı kadar sade yayı benten fehvasınca bazıları bir şeye laf-ıla karar verub içlerinten amelen icra edecek bulunmaz.

162. Tilki ile Oduncunun Faslı

Bir Tilki avcılardan kaçarken bir oduncuya rast olub aman beni gizle deyu rica eyledik-

de, kentu kulibesine saklamış ise derhal av-
cılar kelub sual etmişler, oduncu dahi di-
lile inkar ve elile göstererek ikrar eylemiş-ise,
avcılar fark etmeyub geçdikde Tilki çıkıyb
ey dostum eğer elin dilinile bir olsaydı senten
memnun olacağıdım deyub savuşmuş.
Kıssadan hisse budur ki, bazı kimesneler
dilile eylik galbile fenalık sevdasında bulunurlar.

163. At-ıla Eşşek Faslı

Atıla eşşek yolda giderken eşeğin yükü ağır
gelib ata biraz yükümden al deyu rica et-
mişisede at vazife edinmeyub eşşek öldükde sa-
hibi eşeğin yükünden sonra derisinide ata yükletmiş.
Kıssadan hisse budur ki, büyükler gücük-
lerle ittifak etdik de ikisi de selamete çıkarlar.

Pasmahanemizde bulunan kitapların fiyatı
Mektebi fûnun her ilimden bağış ıder. Gr.30
Tevarihatı mütelevin Türkce rumizde 15
Peayenis ve Harikleia hikayesi 30
Farayzi Mesihiye 6
Osiz ofias on iki dürli lisante 5
Ahliakı sibyan 2
Robinson hikayesi 10
Geniçeriler hikayesinin birinci dildi 6
Gearyos Dandinos Kamadiası Rumice 6
İnglizce Fransızca ve Türkce mükâleme kitabı 8
Bstıktaf 10
Ve işbu AİSOPOS masallarının bahası 8

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİL İNCELEMESİ

Genel olarak Karamanlı Türkçesinin imlâ konusunda tutarlı olduğu söylenemez. İncelediğimiz metin de bu genellemeye uymaktadır. Karamanlı Türkçesi Yunan (Grek) alfabesini kullanmış olsa da Türkçedeki bazı sesleri karşılamak için bu harflerin bazılarının üzerine noktalar ya da farklı işaretler de kullanılmıştır. Mesela Yunan (Grek) alfabesinde /u/ sesini ‘ou’ karakterleri karşılar. /ü/ ‘öu’ ve /ö/ ‘iö’ seslerini karşılamak için /o/ harflerinin üzerine nokta konmuştur. Aynı şekilde /p/ harfi için kullanılan ‘π’ karakterinin üzerine konan nokta /b/ sesinin karşılığını vermektedir. Bu şekilde değişiklikler yapılmış olsa da Karamanlı Türkçesi tam olarak düzgün bir imlâya kavuşamamıştır.

İmlâ bahsinde, Yunanca ile Türkçe kelimelerin farklılıklarının anlaşılabilmesi için örnek verilen kelimelerin Grek harfli yazımları, Latin harfli yazımlarıyla birlikte verilmiştir.

3.1. İMLÂ ÖZELLİKLERİ

Yunancada 25 harf vardır: Yedi ünlü harf, on yedi ünsüz harf bulunmaktadır.

α (a), **β** (v), **κ** (k), **ρ** (r), **μπ** (b), **γ** (ğ), **ε** (e), **λ** (l), **σ** (s), **ντ** (d), **ι** (i), **δ** (dh), **μ** (m), **τ** (t), **γχ** (g), **ο** (o), **ζ** (z), **ν** (n), **φ**(f), **τσ** (ç), **ου** (u), **θ** (th), **π** (p), **χ** (h), **τζ** (c)

Belirtilen 25 harften yedisi ünlü **α** (a), **ε** (e), **ι** (i), **ο** (o) **ου** (u), **ω** (o), **η** (ı) kalan on yedi tanesi ünsüz **β** (v), **κ** (k), **ρ** (r), **μπ** (b), **γ** (ğ), **λ** (l), **σ** (s), **ντ** (d), **δ** (dh), **μ** (m), **τ** (t), **γχ** (g), **ζ** (z), **ν** (n), **φ**(f), **τσ** (ç), **θ** (th), **π** (p), **χ** (h), **τζ** (c) harfleridir.

Grek harfli Türkçe metnimizde bu harflerin bazıları kullanılmamıştır. Grek alfabesinde Türkçede yer alan ç, ğ, ş, ö ve ü seslerini gösterecek harfler yoktur. Bu harfleri karşılamak için benzer karakterlerden oluşan sesler yan yana getirilmiştir.

Yunan Alfabeti ve Karşılıkları

Büyük	Küçük	Latin Alfabetindeki Karşılığı	Adı
A	α	A	alfa
B	β	V	beta
Γ	γ	G	gamma
Δ	δ	D	delta
E	ϵ	E	psilon
Z	ζ	Z	zeta
H	η	İ	eta
Θ	θ	TH	theta
I	ι	İ	iota
K	κ	K	kappa
Λ	λ	L	lambda
M	μ	M	mu
N	ν	N	nu
Ξ	ξ	KS	ksei
O	$\omicron$	O	ou
Π	π	P	pei
P	ρ	R	ro
Σ	σ, ς	S	sigma
T	τ	T	tau
Y	υ	İ	psilon
Φ	ϕ	F	phei
X	χ	H	khei
Ψ	ψ	PS	psei
Ω	$\omega, \omicron, (\tilde{\omega})$	O	omega

Grek Harfli Türkçe Metnimizde Kullanılan Sesler ve Karşılıkları

Büyük	Küçük	Karşılıkları
A	α	a
Π (üst noktalı)	π (üst noktalı)	b
ΔZ	δζ	c
TZ	τζ	ç
Δ	δ	d
E	ε	e
Φ	φ	f
Γ	γ	g,ğ,y
K (üst noktalı)	κ	g
X	χ	h
H	η	ı
I	ι	i
Υ	υ	i
İ	ϊ	i,y
K	κ	k
Λ	λ	l
M	μ	m
N	ν	n
O	ο	o
O (üst noktalı)	ὀ	ö
Π	π	p
P	ρ	r
Σ	σ (ς)	s
Σ (üst noktalı)	σ (ς) (üst noktalı)	ş
T	τ	t
OY	ου	u

3.1.1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

3.1.1.1./a/ Ünlüsünün Yazımı

Metinde /a/ sesi /A/ ve /a/ karakteriyle gösterilmektedir.

Καρταλ (Kartal) 1/1

αασαν (aasan) 1/2

χαραρ (karar) 1/3

αγατζ (ağaç) 1/4

ίνσα (inşa) (σ noktalı) 1/6

Αρσλαν (Arslan) 4/1

Σανσαρ (Sansar) 6/1

Φασλ (fasl) 6/1

Bazı Türkçe kelimelerde ‘a’ sesinden önce gelen ‘i’ (iota) karakteri, inceltme özelliğinden ötürü, kendisinden sonra gelen kalın ünlüyü ‘a’ harfini inceltmiştir. Dolayısıyla bu ses uzatmalı ‘â’ olarak okunmuştur. Kendisinden önce ‘i’ karakterinin bulunmadığı kalın ünlüler a,e u,ü normal yani uzatma olmadan okunmuştur.

χάλια (halâ) 1/26

αχιαχ (agâh) 1/13

ρδζιχιαρ (ruzigâr) 1/24

χιεχιαρλήχ (hilekârlık) 1/31

σειρανχιαχδε (seyrankâhde) 1/21

χιαφίρ (kâfir) 3/32

δουχιανηνα (dükkânına) 12/2

χιαρα (kâra) 23/7

λιαζήμ (lâzım) 22/11

3.1.1.2./e/ Ünlüsünün Yazımı

Metinde /e/ sesi ‘E’ ve ‘e’ karakteriyle gösterilmektedir.

τεχλίφ (teklif) 20/2

εγερ (eğer) 20/2

οὐδζρετ (ücret) 20/3
 βερμεχ (vermek) 20/3
 χεσίμ (hekim) 24/1
 χέλρ (kelp) 24/1
 έδδέλ (evvel) 26/1
 δόουσμέν (düşmen) 26/1
 χεδί (kedi) 27/1

Metinde geçen /Aĩ/, /aĩ/ karakteri bazı kelimelerde /E/, /e/ okunur. Büyük harfle yazılma durumunda /e / sesi bazen ‘AI’ olarak gösterilmiştir. ΑΙΣΩΠΩΣ ‘Esopos’ kelimesinde görüldüğü gibi ‘AI’ karakteri e sesi olarak okunmuştur. Metnimizde bu durumun başka bir örneği bulunmamaktadır.

3.1.1.3./ı/ Ünlüsünün Yazımı

/ı/ sesi metinde /H/, /η/ ve /ή/ karakterleriyle gösterilmiştir.
 Κησσα (Kıssa) 4/8
 χησσε (hısse) 4/8
 Ζαλήμ (Zalım) 6/12
 γιακηνηντα (yakıninta) 1/3
 τζημαακληγηνα (çıkmaıklığına) 2/5
 ακήλ (akıl) 2/19
 γιοααρή (yokarı) 2/2
 νασηλ (nasıl) 2/3
 παληγή (balığı) 11/1

3.1.1.4./i/ Ünlüsünün Yazımı

Metinde /i/ sesinin kelime içindeki yerine göre farklı gösterimleri vardır. /ı/, /i/ ve /í/ karakterleriyle gösterilmiştir.
 τιλχί (tilki) 1/1
 ίλτιφατλαρή (iltifatları) 1/1
 διπιντε (dibinte) (π noktalı) 1/5
 πιλχδε (birlikde) (π noktalı) 1/12

ίντιχαμ (intikam) 1/14
 μιμκινσίζ (mimkinsiz) 1/14
 ίκινδζί (ikinci) 3/16
 σιλκίπ (silkip) 3/25

Ayrıca metinde geçen /ĩ/ , /i/ karakteri bazı kelimelerde /y/ bazı kelimeler /i/ olarak okunmuştur.

φαϊδεσί (faidesi) 6/8
 σαϊρ (sair) 7/4
 γαιριγιέ (gayriye) 7/16
 αιπηνή (aybını) (π noktalı) 7/4
 χαϊρσήζ (hayırsız) 6/8
 ις (iş) (ς noktalı) 6/6
 δοϊμακ (doymak) 5/5
 γαιπ (gayb) (π noktalı) 5/11

3.1.1.5./o/ Ünlüsünün Yazımı

Metinde geçen /o/ sesi /o/ karakteriyle gösterilmiştir.

χορόζ (horoz) 32/1
 όγιουγα (oyuğa) 32/4
 σοκουλ8π (sokulup) (π ve 8 noktalı) 32/4
 φιλοσόφα (filosofa) dibace/6
 δοστλούκ (dostluk) 1/1
 όλμακ (olmak) 1/1
 κοδμαγα (kovmaya) 1/17
 πετδοα (betdoa) (π noktalı) 1/19
 όγλακ (oğlak) 1/21

3.1.1.6./ö/ Ünlüsünün Yazımı

Metinde /ö/ ünlüsü /iò/ ve /ò/ şeklinde gösterilmiştir.

κιομούρ (kömür) 15/1
 όβούδ (övud) 24/9

δόγιούπ (dögyüb) (π noktalı) 9/3

χιόζελ (gözel) 12/2

Κιόταχιε (Kötahie) dibace/3

χιόλέ (köle) dibace/6

3.1.1.7./u/ Ünlüsünün Yazımı

Metinde geçen /u/ sesinin /ou/ ve /8/ karakteriyle iki farklı şekilde kullanımı vardır.

χουρπαγή (gurbağı) 17/1

χ8ρ8μούς (gurumuş) (ς noktalı) 17/2

κουγιούδα (kuyuda) 17/6

περουσάν (peruşan) (σ noktalı) 16/1

πούδουρ (budur) 4/8

χατούν (χatun) 20/1

κεντου (kentu) 7/ 4

ταουσανλαρ (tauşanlar) (σ noktalı) 53/1

παμπ8λ8 (bambulu) (π noktalı) 3/4

Yunanca kelimelerde /ú /sesi /v/ olarak okunmuştur.

Εύαγγελνιος (Evaḡgelinos) (dibace)

3.1.1.8./ü/ Ünlüsünün Yazımı

Metnimizde /ü/ sesinin farklı şekiller de /8/ üst noktalı ve /ou/ gibi kullanımları vardır.

Πιούλπούλ (bülbül) (π noktalı) 5/1

ούζερινέ (üzerine) 5/1

χί8τζ8ζούχ (güçcük) (8 noktalı) 5/3

δούνγιαγιε (dünyaye) dibace/2

πόγυ8ρτλέν (böyürtlen) (π ve 8 noktalı) 8/2

δούσεδζεγί (düşeceği) (σ noktalı) 8/2

όβούδ (öväd) 7/12

σούσλú (süslü) 12/2

χίβπθρ (gübür) (8 ve π noktalı) 3/2
 χίουπόυρ (gübür) (π noktalı) 3/2
 μούχτεδίρ (müktedir) 16/14
 μούζαχιρατσήζ (müzakiratsız) 17/8

3.1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

3.1.2.1. /b/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /b/ sesi üst noktalı /Π/, /π/ karakterleri ile gösterilmiştir. Yunanca kelimelerde /b/ ünsüzü kullanılmamıştır. Çağdaş Yunancada /b/ sesi ‘μπ’ ikili ünsüzü ile karşılanırken metnimizde bu ses hiç kullanılmamıştır.

πούρθζλερ (bürüzler) (π noktalı) 1/5
 διβιντε (dibinte) 1/5
 παμπ8λ (bambul) 3/12
 χίβπθρ (gürpür) 3/5
 πιλεμεγιουπ (bilemeyub) 3/16
 παληγή (balığı) 11/1
 δζεθαπ (cevab) 12/4
 πούδουρ (budur) 12/5

3.1.2.2./c/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /c/ sesi /T/, /t/ ve /Z/, /z/ iki karakterinin bir arada kullanılmasıyla gösterilmiştir.

δζεθαπ (cevab) 12/5
 χεδζέ (gece) 6/3
 χεδζαπηνταν (hecabıntan) 7/2
 τεδζεμμί (tecemmi) 7/6
 βούδζουδέ (vücade) 7/9
 αβδζηλαρ (avcılar) 18/1
 χιδεδζεχλερ (gidecekler) 18/3
 δζαίζ (caiz) 17/9
 ούδζρέτ (ücret) 20/3

3.1.2.3./ç/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /ç/ sesi /T/, /τ/ ve /Z/, /ζ/ karakterlerinin bir arada kullanılmasıyla gösterilmiştir.

χίτζπιρ (hiçbir) (π noktalı) 18/2

έγερτζι (eğerçi) 20/2

αγατζ (ağaç) 10/2

χούτζδζδx (güçcük) 10/2

τζαλησηνήν (çalışının) 8/7

νετζέ (neçe) 14/2

τζox (çok) 27/1

σηρτζαν (sırçan) 27/1

ίτζούν (içun) 28/8

3.1.2.4./d/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /d/ sesi /Δ/, /δ/ karakteriyle gösterilmiştir.

Δαγδα (Dağda) 19/1

οδούν (odun) 19/1

δερχαλ (derhal) 19/5

δεγού (deyu) 19/6

αδεμ (adem) 22/1

δούλ (dul) 23/1

δοστδμ (dostum) 24/2

όδούδ (övud) 24/9

3.1.2.5./f/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /f/ sesi /Φ/, /φ/ karakteriyle gösterilmiştir.

Φιρασετσιζλίx (firasetsizlik) 28/12

Τελέφ (Telef) 29/5

βεφατ (vefat) 30/1

ζαίφιμ (zaim) 31/3

φαίδε (faide) 30/5

φίραρ (fırar) 34/2

φεχδασήνδζα (fehvasınca) 34/6-7

φικιρσίζ (fikirsiz) 35/3

Metnimizde yalnızca iki örnekte karşılaştığımız /φ/ karakterinin bir başka kullanımını daha vardır.

διφίζ (dipsiz) 14/14

μουδζίφίζ (mucipsiz) 58/8

3.1.2.6./g/ ve /ğ/ Ünsüzünün Yazımı

/g/ sesi Türkçe kelimelerde her zaman kendisinden sonra kalın ünlü geliyorsa ‘Γ,γ’ karakterleriyle gösterilmektedir. Çünkü Γ,γ (gama) harfi Yunancada kalın okutan bir harftir.

γαῖριγῆ (gayriye) 37/12

γαδγα (gavga) 49/3

γαρνηνή (garnımı) 5/4

/g/ sesi Türkçe kelimelerde her zaman kendisinden sonra ‘ι’ (iota) karakteri geliyorsa ‘Κ, κ’ karakterleriyle gösterilmektedir.

κῖογερδζίν (göğercin) 38/3

κῖορόυπ (görüb) (π noktalı) 38/3

ακῖακ (agâh) 37/7

κελεδζεγί (geleceği) 37/8

κῖουδερεκ (güderek) 44/1

κεμιγῆ (gemiğe) 44/4

Γ/γ sesi Yunanca kelimelerde kendisinden sonra ‘ι’ (iota) karakteri geliyorsa /y/ okutulur. Ancak bu durumun metnimizde çok fazla örneği yoktur.

Γῖονανιλερ (Yonaniler) dibace/9-10

κ karakteri ve kendisinden sonra gelen kalın ünlülerin arasına giren ve altında bir ulama işareti bulunan ‘ι’ (iota) harfi kendisinin okunamayacağı; sadece kendisinden önceki bu sesi inceltme göreviyle orada bulunduğunu göstermektedir.

ἰὸγερδζίν (göğercin) 38/3
 ἰὸρόύπ (görüb) (π noktalı) 38/3
 ἀξίαχ (agâh) 1/13

Metinde geçen Γ,γ karakterlerinin Türkçe kelimelerde ‘ğ’ sesini verdiğini de görmekteyiz.

αγατζ (ağaç) 32/2
 χουρπαγή (gurbağı) 17/1

Ayrıca incelediğimiz metinde ‘γ’ karakterinin ‘ğ’ sesinin karşılığını vermesi hususunda bir tutarlılık söz konusu değildir. Bu karakter bazı kelimelerde ‘ğ’ sesini okuturken bazı kelimelerde de (yanında iota olmadığı halde) ‘y’ sesinin karşılığını vermiştir. Bu yüzden bu iki sesin ayırımında kesin bir hükme varmak güçtür. Biz bu çalışmada kelimeleri genellikle günümüz imlâsına uygun olarak yazdık.

χιούδούλμεγε (güdülmeye) 1/8
 χιόρμεγτε (görmeye) 33/3
 ετμεγτερεχ (etmeyerek) 37/12
 ετμεγε (etmeye) 2/12
 ἰτζμεγε (içmeye) 2/1-2
 δούσδνμεγε (düşünmeye) 2/3

3.1.2.7./h/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /h/ sesi /X/ve /χ/ karakterleriyle gösterilmiştir.

χιϋσδνδαρλήχ (hüsündarlık) (8 noktalı) 45/1
 χαρμαν (harman) 44/13
 παδισαχ (padişah) (σ noktalı) 46/1
 χοσνούδ (hoşnud) 46/4
 ἰστιχζα (istihza) 46/7
 χησσε (hisse) 46/8
 ἰντιχαπ (intihab) (π noktalı) 46/10
 τεχλίχε (tehlike) 47/9

φεχβασήνδζα (fehvasınca) 47/10

3.1.2.8./k/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /k/ sesi /K/ ve /x/ karakterleriyle gösterilmiştir.

Κεγίχ (Keyik) 49/1

κελπλερδεν (kelplerden) 49/2

κηρλανχούς (kırlankuş) (ç noktalı) 50/1

κησσα (kıssa) 34/5

χορχαχ (korkak) 53/12

κϊόσπεπεχ (köstebek) (π noktalı) 48/1

κεχλιχ (keklik) 52/1

καπλαν (kaplan) 55/1

καρταλ (kartal) 55/1

/x/ karakteri ile kalın ünlü arasına giren altında ulama işareti bulunan ι (iota) karakteri kendisinin okunmayacağını, sadece bu sesi inceltmek ve kendisinden sonra gelen kalın ünlü harflerin ince okunması gerektiğini göstermektedir.

χιαρ (kâr) 124/4

σειρανχιαχδε (seyrankâhde) 1/21

χιαφίρ (kâfir) 3/32

χιλεχιαρλήχ (hilekârlık) 1/31

3.1.2.9./l/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /l/ sesi /Λ/ ve /λ/ karakterleriyle gösterilmiştir.

αχηλλή (akıllı) 55/9

τιλχί (tilki) 35/1

τεχαμμούλ (tehammül) 63/4

δαλαδή (daladı) 63/3

Αλλαχ (Allah) 1/31

/l/ karakteri ile kalın ünlü arasına giren altında ulama işareti bulunan ι (iota) karakteri kendisinin okunmayacağını ve bu sesi inceltmek ve kendisinden sonra gelen kalın ünlü harflerin ince okunması gerektiğini göstermektedir.

λιαζιμ (lâzım) 22/11

χαλια (halâ) 1/16

αλια(alâ) 64/8

3.1.2.10./m/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /m/ sesi /M/ ve /μ/ karakterleriyle gösterilmiştir.

Μερκεπ (Merkeb) (π noktalı) 35/1

αχσαμ (ahşam) (σ noktalı) 32/2

Μαϊμούν (Maymun) 28/1

μεσνετ (mesnet) 28/16

μούπασιρετ (mübaşiret) (π ve σ noktalı) 28/17

μούζαχερε (müzakere) 28/17

μεδσιμ (mevsim) 22/1

ίκαμετ (ikamet) 22/2

3.1.2.11./n/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /n/ sesi /N/ ve /ν/ karakterleriyle gösterilmiştir.

ίτζούν (içun) 1/2

σαχίν (sakin) 1/3

δανα (dana) 9/12

χανγη (kangı) 2/19

έντζαμηνή (encamını) 2/20

ταουσανλαρ (tauşanlar) (σ noktalı) 53/1

3.1.2.12./p/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /p/ sesi /Π/ ve /π/ karakterleriyle gösterilmiştir.

πιργιαν (piryan) 1/21

παρε (pare) 1/23

ίπτιδα (iptida) 22/2

Παγασδαχή (Payasdaki) 5/10
 πιντιζ (pirinç) 5/10-11
 σιλκίπ (silkip) 3/25
 κοπαρούπ (koparub) (ikinci π noktalı) 7/2

3.1.2.13./r/ Ünsüsünün Yazımı

Metinde /r/ sesi /P/ ve /p/ karakterleriyle gösterilmiştir.

ρεφίχ (refik) 15/4
 περού (beru) 18/3
 δερχαλ (derhal) 18/3
 πίραδερ (birader) (π noktalı) 24/5
 πίρ (bir) (π noktalı) 29/1
 παρέ (pare) 25/2
 ραστ (rast) 28/6
 δζεσαρετ (cesaret) 28/8

3.1.2.14./s/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /s/ sesi /Σ/ ve /σ/ karakterleriyle gösterilmiştir.

Σαϊρ (Sair)7/4
 σετδεν (setden) 8/1
 σαρηλμαχ (sarılmak) 8/7
 σεβδα (sevdasındayken) 10/7
 σουρετ (suret) 12/1
 μασχαρα (maskara) 12/1
 σακίν (sakin) 13/1
 σερδαρ (serdar) 28/3

Metinde /s/ ünsüzü kelimenin sonunda yer aldığı zaman ç karakteriyle gösterilmektedir.

ταχσίς (tahsis) 28/3
 χελας (helas) 13/6
 κηγίας (kiyas) 16/10

μαχσους (mahsus) 55/3

ραίς (rais) 16/4

3.1.2.15./ş/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /ş/ sesi üst noktalı /Σ/ ve /σ/ karakterleriyle gösterilmiştir. Yunancada ş sesi yoktur. Türkçe kelimeler için de farklı bir durum söz konusu değildir.

πας (baş) (ς ve π noktalı) 12/4

μεσρεπ (meşreb) (σ ve π noktalı) 15/7

πασλαγίβδ (başlayub) (8 noktalı) 18/3

σαρτηλα (şartıla) (σ noktalı) 25/10-11

δούσμεν (düşmen) 26/1

χος (hoş) 28/2

σαγιεστε (şayeste) 28/10

σιτδєт (şitdet) 29/2

σού (şu) 17/5

πασχα (başka) (π ve σ noktalı) 17/2

σεχίρ (şehir) 41/7

3.1.2.16./t/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /t/ sesi /T/ ve /τ/ karakterleriyle gösterilmiştir.

Тилки (Tilki) 7/1

τεχλίφ (teklif) 15/3

τααχδδ (taahüd) (8 noktalı) 52/4

κεντού (kentu) 7/4

ταβουγδ (tavuğu) (8 noktalı) 23/2

ανт (ant) 25/7

ταχσίσ (tahsis) 28/3

ταχρίχ (tahrık) 28/9

σιτδєт (şitdet) 29/2

σαρτηλα (şartıla) (σ noktalı) 25/10-11

3.1.2.17./v/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /v/ sesi /B/, /β/ ve /b/ karakterleriyle gösterilmiştir. /B/ karakteri kelime başlarında, /b/ karakteri ise kelime içerisinde tercih edilmiştir.

βεφατ (vefat) 30/1

βαρραx (varrak) 33/1

αβδζη (avcı) 35/1

δζεβαπ (cevab) (π noktalı) 41/3

ζεβαλί (zevali) 41/11

3.1.2.18./y/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /Γ/,/γ/ karakteri /y/ ünsüzünü karşılamak için kullanılmıştır. Eğer Γ,γ karakterinden sonra ι (iota) karakteri geliyorsa, her zaman bu ses ‘y’ okunmuştur. Bu ‘ι’ iota sesinin altında bulunan ( ) ulama işareti, bu sesin okunmayacağını ve iki harfi birleştirdiğini gösterir. Γ,γ karakterinden sonra ‘ι’ sesi gelmiyorsa her zaman ‘g’ olarak okunur.

ούγιούρxεν (üyürken) 31/1

γεγιεν (yeyen) 34/5

αγιη (ayı) 36/1

γιολδζού (yolcu) 42/1

3.1.2.18.1. /i/ Karakterinin /y/ Ünsüzünün Yerine Kullanılması

Metnimizde hem /y/ sesini karşılamak hem de /i/ sesi için kullanılan /i/ karakteri bulunmaktadır. Bu karakter hece sonlarında bazen y olarak okunmuştur bazen de vasıta hal ekinin kelimeyle birleşik yazımında karşımıza çıkmaktadır.

Τιλxίλε (Tilkiyle) 8/başlık

φαιδελερί (faideleri) 7/16

γαϊριγιε (gayriye) 7/16

ει (ey) 8/4

σαιρ (sair) 7/4

3.1.2.19./z/ Ünsüzün Yazımı

Metinde /z/ sesi /Z/ ve /ζ/ karakteriyle gösterilmiştir.

σιόζ (söz) 30/4

χοροζ (horoz) 32/2

αβαζ (avaz) 33/1

ζαχμετ (zahmet) 54/3

ζεβαλί (zevali) 41/11

3.1.2.20.Birleşik /st/ Ünsüzünün Yazımı

Yunan alfabesinde çok eski bir harf olan ve st ünsüzünün yerine kullanılan ‘ς’ (stigma) karakteri, metnimizde bazen kelime içi bazen de kelime sonlarında bulunarak st sesinin karşılığını vermektedir.

δοσουμ (dostum) 8/6-7

ίστεμεχλε (istemekle) 21/2

ίστεδιλερ (istediler) 52/2

ρας (rast) 61/1

ουσα (usta) 20/10

3.2. SES BİLGİSİ

3.2.1. SES BENZEŞMESİ

Metnimizde hem Türkçe hem de yabancı kökenli kelimelerde örnekleri görülmektedir.

3.2.1.1.İlerleyici Benzeşme

adam < Ar. Âdem 113/14

hasta < Far. Haste 30/2

yalınız < yalın öz 125/3

para< Far. Pâre 105/7

canavar< Far. can âver 79/1

Bunu yanı sıra Türkiye Türkçesinde ilerleyici benzeşmeye maruz kaldıkları halde metnimizde orijinal şekillerini koruyup benzeşmeye uğramayan örnekler de mevcuttur.

heman 33/7

faide 6/8

adem 22/1

liyaket< liyakat 36/7

3.2.1.2. Gerileyici Benzeşme

Türkiye Türkçesinde olduğu gibi metnimizde gerileyici benzeşme hadisesi çoğunlukla birleşik kelimelerde karşımıza çıkmaktadır.

öyle< o ile 58/7

böyle< bu ile 9/5

şöyle< şu ile 27/9

öbir< o bir 23/5

düşmen< düşman 26/1

havaya< Far. hevâ 57/4

duvar< Far. dîvar 2/7

müfsid< Ar. mufsid 6/17

na-tuvan< nâtüvân 65/1

müüteber< Ar. muteber 54/10

müveffak< Ar. muvaffak 15/7

tehammül< Ar. tahammül 9/13

meemur< Ar. me'mûr 43/4

bahani< bahane 6/13

3.2.1.3. Ünlü-Ünsüz Benzeşmesi

3.2.1.3.1. Yuvarlaklaşma

Karamanlı Türkçesinin umumi özelliklerinden biri dudak ve diş-dudak ünsüzlerinin yanlarında bulunan düz ünlülerin yuvarlaklaşmasıdır. Metnimizde bazı kelimelerde dar ünlülerin yuvarlaklaştığı görülmektedir.

Kelime Kökünde

altun< altın 110/6
kapu< kapı 37/3
kapucuyu< kapıcıyı 32/9
kapup< kapıp 34/2
peruşan< perişan 16/1
haylü< hayli 18/1
kentu< kendi 7/4

Eklerde

sıçrayup< sıçrayıp 2/9
idub< edip 14/1
basub< basıp 96/2
çarpub< çarpıp 3/11
eyleyub< eyleyip 20/2
gelub< gelip 20/5

3.2.1.3.2. Düzleşme

Metnimizde Türkiye Türkçesinde olduğu gibi çeşitli fonetik sebeplerden ötürü ünlülerinin yuvarlak iken düzleştiği görülmektedir.

bahani< bahane 6/13
düşmiş< düşmüş 7/1
bitun< bütün 14/13
mahrim< mahrum 23/8
yımurta< yumurta 23/1
yavrularının< yavrularının 1/15
yokarı< yokarı 2/2
değil< degül 17/9
tilki< tilkü 1/1

Metnimizde düzleşmeye uğramayıp orijinal hallerini koruyarak düzleşmeye uğramayıp yuvarlak şekilde kullanılan örneklerde mevcuttur.

kentu 7/4
 yokaru 2/2
 beru 18/3
 altun 110/6
 karşı 1/19
 gerü 79/1
 içerü 65/8
 zeytun 111/1
 furtuna 26/3
 içun 1/2

3.2.1.3.3. Darlaşma

Metnimizde darlaşma aynı Türkiye Türkçesinde olduğu gibidir.

dışarı< taşra,daşra 69/7
 kurbağı< kurbağa 135/1
 mimkinsiz< mümkünsüz 1/14
 düşmiş< düşmüş 7/1
 bitun< bütün 116/3

Bunun yanı sıra metnimizde Türkiye Türkçesinde darlaşmış olduğu halde geniş ünlülerin darlaşmadığı örnekler de yer almaktadır.

deyu 118/7
 eyi 16/6
 reca 3/5
 enib 1/10
 yeyeyim 31/8

3.2.1.3.4. Genişleme

Metnimizde çok fazla örneği bulunmamakla birlikte birkaç genişleme örneğine rastlanmaktadır

nasahat< nasihat 7/17
 daha< dahi 5/5

3.2.1.3.5. İncelme

Kelime Kökünde

emma 4/4

gayriyi 7/16

iktiza 13/9

müveffak 15/7

üyürken 31/1

eyali 16/5

zevalı 1/12

tehammül 9/13

Eklerde

yabanden 14/1

orade 14/5

yuvaden 1/8

vukuate 1/13

duvare 2/7

karşuden 1/19

3.2.1.3.6. Kalınlaşma

heman 33/7

fakır 16/1

ıspat 11/6

nasahat 7/17

hısse 4/8

boyük 5/5

3.2.1.3.7. Sedalılaşma (Tonlulaşma)

Türkiye Türkçesinde olduğu gibi metnimizde de kelimelerin sedalılaşmış örneklerine rastlanmaktadır. Metnimizde görülen sedalılaşma örnekleri şunlardır: t>d, k>g ç>c, p>b

3.2.1.3.7.1. t>d

duzağa< tuzağa 7/1
 kurd< kurt 87/1
 ağaçdan< ağaçtan 110/1
 aldamazsınız < aldatamazsınız 25/9
 azalmakde< azalmakta 20/8
 uçdu< uçtu 3/13
 atdı< attı 19/3
 övüd< övüt 7/12
 eved< evet 64/4

3.2.1.3.7.2. ç>c

cünki< çünkü 1/16

3.2.1.3.7.3. k>g

gurd< kurt 65/17
 garga< karga 104/2
 gorursa< görürse 17/6
 gurban< kurban 32/6
 guşlar< kuşlar 5/6
 garnını< karnını 5/4
 gurbağı< kurbağa 17/1

3.2.1.3.7.4. p>b

yabıyorum< yapıyorum 6/5
 cevab< cevap 5/8
 bürüzler< pürüzler 1/5
 acaib< acayip 37/7
 şübhesiz< şüphesiz 59/7

3.2.1.3.8. Sedasızlaşma (Tonsuzlaşma)

3.2.1.3.8.1.d>t

betdoa< beddua 1/19

şitdetli< şiddetli 26/3

bente< bende 25/5

üzerinte< üzerinde 10/2

toğru< doğru 11/5

olduğuntan< olduğundan 7/8

yanıntan< yanından dibace/12

intinte< indinde dibace/10

3.2.1.3.8.2.b>p

dipinte< dibinde 1/5

3.2.1.3.8.3.c>ç

niçe< nice 57/2

ağaçın< ağacın 1/4

pirinçi< pirinci 108/10

müneççim< münecçim 37/1

3.2.1.3.8.4.g>k

işküzar< işgüzar 21/2

zenkin< zengin 105/1

3.2.2. SES DÜŞMESİ

Türkçede seslerin türlü durumlarda kelimelerin başında, sonunda ve ortasında bazen kurallı bazen de kuralsız olarak düştüğü görülür. Eklemeye kökle ekin kaynaşması esnasında kurallı olarak meydana gelir.

3.2.2.1. Ünsüz Düşmesi

Metnimizde daha çok damak ve diş ünsüzlerinin düştüğü örneklere rastlanmaktadır.

Kelime Kökünde

varietlerini< variyetlerini 54/11

evlialere< evliyalara 57/10

kaigına< kaygına 18/5

şein< şeyin 48/9

haif< hayıf 36/7

kokmadıktan< korkmadıktan 4/5-6

Eklerde

eylein< eyleyin 3/9

keyfiet< keyfiyet 3/29

ağai< ağayı 40/16

parçai< parçayı 25/4

idior< ediyor 25/6

peruşaniet< perişaniet 132/11

ehvenietle < ehveniyetle 64/1

nefsaniet< nefsaniet 76/6

maddei< maddeyi 16/15

gururiet< gururiyet 3/10

keyfiet< keyfiyet 37/7

kattien< katiyen 4/6

varietini< variyetini 56/1

3.2.2.2. Ünlü Düşmesi

Metnimizde ünlü düşmesi Türkçede olduğu gibi genellikle kelimelerin orta hecelerinde meydana gelmektedir.

Kelime Kökünde

devrilmiş< devirilmiş 111/9

nasıl< ne asıl 15/4

omzuntan< omuzundan 19/3

eylik< iyilik 60/8

Eklerde

beynin< beyinin 2/15

kimse< kim ise 14/4

boynuna< boyun 157/9

garnını< karınını 5/4

şurdan< şuradan 144/1

keyfini< keyifini 39/8

üyürken< uyur iken 31/1

Metnimizde ünlü düşmesine uğramayıp kelimelerin orijinal hallerinin korunduğu örneklerde mevcuttur.

üzre< üzere 2/11

fıkr< fikir 46/10

gayb< kayıp 5/12

fasl< fasıl 6/2

hayrsız< hayırsız 6/8

zulm< zulüm 9/13

lafz< lafız 14/11

bağş< bağış 18/9

defn< defin 21/4

vasf< vasıf 37/2

resmini< resimini 97/3

emr< emir 35/3

sabr< sabır 111/11

vaktı< vakiti 32/4

Metnimizde Türkçede olduğu gibi 'ile' edatının ekleşmesiyle ilk ünlü düşer

istemekle< istemek ile 6/2

suretle< suret ile 1/2

adamakle< adamak ile 16/12

olurken< olur iken 25/2

öterken< öter iken 5/1
 verilmişken< verilmiş iken 3/32
 silkerken< silker iken 3/24

‘ile’ bağlacının korunduğu örneklerde vardır. Bazen ayrı bazen de birleşik yazılmış olarak karşımıza çıkmaktadır.

umidi ile 5/12
 sansar ile 6/başlık
 vusletile 6/9
 olmamayile 6/14
 bahani ile 6/17
 fennile 7/3
 görmeyile 10/3

3.2.2.3.Hece Düşmesi

Metnimizde çok fazla örneği bulunmamaktadır.

kardaş< karındaş 2/4
 yokdur< yok turur 12/7

3.2.3. SES TÜREMESİ

Ses türemesi Türkiye Türkçesinde oldukça nadir görülen bir durumdur.

Metnimizde de bu ses hadisesi çok fazla görülmemektedir.

3.2.3.1. Ünlü Türemesi

akıl< akl 2/18
 vakıt< vakt 18/3
 padişah< Far. pad-şah 46/1
 gayrı< gayr 7/16

Bazı kelimelerde çift ünsüzlerin arasında ünlü türemeyen örneklere de rastlanmaktadır.

aklını< akılını 10/4

vaktı< vakiti 32/4
 emr< emir 35/3
 üzre< üzere 2/11
 fikr< fikir 12/6
 gayb< kayıp 5/12
 fasl< fasıl 6/1
 hayrsız< hayırsız 6/8
 lafz< lafız 14/11
 ılan<yılan 66/1
 defn< defin 21/4
 vasf< vasıf 37/2
 emr< emir 35/3
 sabr< sabır 111/11

3.2.3.2.Ünsüz Türemesi

Metnimizde ünsüz türemesinin çok fazla örneği bulunmamaktadır.

fursant< fırsat 65/3

İkizleşme Şeklinde Türeme

eşşek< eşek 123/3
 emma< ama 8/5
 güççük< küçük 10/2
 kıssa< kısa 10/9

Bazı örneklerde Türkçe asıllı kelimelerde çatışmayı önlemek için /y/
 ünsüzünün türemesi gerektiği halde türememiştir.

acaib< acayip 37/7
 faide< fayda 6/8
 isteor< istiyor 5/2
 gelior< geliyor 39/4
 verior< veriyor 14/10

3.2.4. SES DEĞİŞMESİ

Metnimizde görülen ses değişmesi hadiseleri Türkiye Türkçesin de olduğu gibi sesin herhangi bir nedene bağlı olmaksızın başka bir sese dönüşmesidir.

3.2.4.1. Ünlü Değişmesi

3.2.4.1.1. i>e Değişmesi

iyi< E.A.T. 'eyü' 107/2

yemek< E.T. 'yimek' 5/2

gece< E.T. 'kiçe' 6/3

vermek< E.A.T. 'virmek' 20/3

demek< E.A.T. 'dimek' 56/15

reca< rica 3/5

enmişler< inmişler 2/2

bahani< bahane 6/17

İncelediğimiz metinde i/e mesesinde tutarlılık yoktur. Aynı kelime bazen i'li bazen de e'li şekilde yazılmıştır.

reca 3/5

rica 31/3

eyi 16/6

iyi 107/2

iderek 5/3

ederek 3/4

3.2.4.1.2. a>e Değişmesi

emma< ama 12/4

duvare< duvara 2/7

zevalli< zavallı 1/12

hastaye< hastaya 30/1

3.2.4.1.3. o>u Değişmesi

berhordar< berhudar 157/10

yokarı< yukarı 2/2

betdoa< beddua 1/19

oğraşdik< uğraşdik 9/14

bogun< bugün 111/4

3.2.4.1.4. u>i ve ü>i Değişmeleri

içun< için 1/2

mahrim< mahrum 23/8

üçünci< üçüncü 4/5

haylü< hayli 18/1

bitun< bütün 116/3

mimkinsiz< mümkünsüz 1/14

peruşan< perişan 16/1

düşmiş< düşmüş 7/1

zeytun< zeytin 111/1

3.2.4.1.5. u>ü Değişmesi

üyürken< uyurken 31/1

müveffak< muvaffak 15/7

duşdukde< düştükte 31/13

3.2.4.1.6. o>ö ve ö>ü Değişmeleri

gözel< güzel 12/2

böyük< büyük 18/4

hörmeten< hürmeten 108/3

kopeğın< köpeğın 113/başlık

3.2.4.2. Ünsüz Değişmesi

3.2.4.2.1. t>d Değişmesi

duzağa< tuzaga 7/1

kurd< kurt 87/1

dışarı< taşra 69/7

eved< evet 64/4

İncelediğimiz metinde t/d mesesinde her zaman tutarlılık yoktur. Aynı kelime bazen t'li bazen de d'li şekilde yazılmıştır. Karamanlıca'da t sesi d sesinin yerine kullanılırken d sesi t sesinin yerine kullanılmaz.

kurt 19/4

kurd 87/1

taşra 31/9

daşra 31/1

3.2.4.2.2. k>g Değişmesi

gurd< kurt 65/7

gurbağı< kurbağa 17/1

körüşde< görüşde 4/2

guşlar< kuşlar 5/6

garnını< karnını 5/4

gavga< kavga 36/2

gurban< kurban 32/6

güçcük< küçük 10/2

Yunan harfli Türkçe metinlerde k/g ayrımı yapmak çok zordur. Bazı Karamanlıca metinlerde olduğu gibi incelediğimiz metinde de k/g seslerinin kullanımında belli bir düzen bulanmamaktadır. Bu sebeple metnimizde aynı kelimeleri bazen k'li bazen de g'li okuduk.

karga 131/1

garga 104/2

keik 59/1
 geik 61/3
 gurbağı 17/1
 kurbağı 135/1
 kartal 1/1
 gartal 53/3

3.2.4.2.3. p>b Değişmesi

acaib< acayip 37/7
 dipinte< dibinde 1/5
 cevab< cevap 5/8

İncelediğimiz metinde p/b meselinde her zaman tutarlılık yoktur. Aynı kelime bazen p’li bazen de b’li şekilde yazılmıştır.

cevap 17/7
 cevab 5/8
 yapıyorsun 41/2
 yabıyorum 6/5
 çekip 8/4
 çekib 43/8

3.2.4.2.4. ç>c Değişmesi

Metinde ç/c meselinde tutarlılık yoktur. Aynı kelime bazen ç’li bazen de c’li şekilde yazılmıştır.

çünkü 7/16
 cünki 1/16
 ağaçın 1/4
 ağacın 1/5

3.2.5. SES DÖNÜŞMESİ

3.2.5.1.Ünlü Çatışması

Türkçemizde olduğu gibi incelediğimiz metinde de çatışma, dilimize yabancı dillerden gelmiş kelimelerde daha sık görülmektedir. Çatışma halinde olan ünlülerden bir çoğu Türkçe'de olduğu gibi metnimizde de muhafaza edilmiştir.

eylein 3/9

seir 56/3

şein 51/3

arain 21/5

tauz 46/5

muarıza 50/1

tabiat 55/3

reis 46/9

3.2.5.2.Kaynaşma

Metnimizde bazı kelimelerde, Türkçede ki gibi iki ayrı hecenin birleşme halinde çok heceli yeni bir kelime meydana geldiği görülür. Bu durum daha çok birleşik kelimelerde görülmektedir. Eklere ait düşme ve kaynaşma hadiselerinin pek çoğu kalıplaşmış bir özellik göstermektedir.

böyle< bu ile 9/5

şöyle< şu ile 27/9

kimesne< kim ise ne< kimse 10/9

nasıl< ne asıl 2/16

orada< ol arada 3/17

3.3. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

3.3.1. YAPIM EKLERİ

3.3.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri

Metnimizde geçen başlıca isimden isin yapma ekleri; ‘-lık, -lik, -cı, -ci, -sız, -siz, -ncı, -nci’ ekleridir. Türkiye Türkçesinin hemen hemen her döneminde çok fazla kullanılan ‘-lık, -lik’ eki incelediğimiz metinde de çok işlek kullanılan bir ektir.

3.3.1.1.1 -lik

hillekar-lık 41/11

divane-lik 5/6

fena-lık 6/17

firasetsiz-lik 28/12

ey-lik 60/8

gözel-lik 50/1

Metnimizde çoğunlukla düzlük- yuvarlaklık uyumuna uygun olarak kullanılan bu ekin, günümüzde çok fazla kullanılmayan şeklide metnimizde sıkça görülmektedir.

nahaklık 3/31

haraplık 55/10

eynihanlık 78/7

zat-lık 11/1

metanet-lik 14/2

uçmak-lık 55/2

3.3.1.1.2. -cı

yalan-cı 86/7

av-cı 31/3

yas-cı 105/2

balık-cı 132/başlık
 kira-cı 150/3
 seyir-ci 43/8
 övücü 14/başlık

3.3.1.1.3. -sIz

kanat-sız 1/26
 ırız-sız 6/8
 yakışık-sız 7/8
 mimkin-siz 1/14
 müzakirat-sız 17/8
 fikir-siz 35/3
 edep-siz 6/2
 uğur-suz 33/5

3.3.1.1.4. -ncI

iki-nci 4/3
 üç-ncü 4/5

3.3.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri

Türkçe’de olduğu gibi metnimizde de en çok ‘-la, -le’ isimden fiil yapma eki kullanılmıştır.

3.3.1.2.1. -IA

av-la-dı 10/7
 top-la-dıkları 118/2
 bek-le-rken 120/4
 hasta-la-nıb 16/1
 haset-le-nerek 54/2
 az-al-makde 20/8
 sağ-al-dacak 20/2
 yavru-la-iyorum 104/2

3.3.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri

Metnimizde geçen başlıca fiilden isim yapma ekleri şunlardır: ‘-mak, -mek, -ma, -me, -ış, -iş, -k, -m, -ıcı, -ici, -ücü, -r’

3.3.1.3.1. -mAk

ye-mek 5/2

3.3.1.3.2. -mA

gözet-me 31/10

kıpran-ma 60/4

güdül-me 1/8

3.3.1.3.3. -Iş

gel-iş-im 145/11

var-iş-ina 145/10

3.3.1.3.4. -k

açı-k 37/4

ada-k 115/12

3.3.1.3.5. -m

ö-lü-m 19/3

3.3.1.3.6. -IcI

sev-ici 19/10

temizle-ici 15/1-2

öv-ücü 14/başlık

seyir-ci 43/8

3.3.1.3.7. -r

yağmu-r 61/7

3.3.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri

Türkçede olduğu gibi metnimizde de en çok görülen fiilden fiil yapma eki olan –mA menfilik bildirir ve bütün fiil kök ya da gövdelerine getirilebilir. Ayrıca Türkçede bu ekten sonra hiçbir fiilden fiil yapma eki getirilemez. Bunun dışında metnimizde sıkça görülen fiilden fiil yapma ekleri şunlardır: ‘-n, -r, -dır, -dir’

3.3.1.4.1. -mA

gel-me-yub 55/4

ol-ma-dı 33/7

kovala-ma 62/6

bul-ma 53/17

3.3.1.4.2. -n

bulu-n-anlar 14/5

dola-n-dırırken 72/3

edi-n-ib 42/3

3.3.1.4.3. -r

geçi-r-memeli 70/16

3.3.1.4.4. -dIr

kederlen-dir-irler 76/7

çek-dir-meye 103/6

dolan-dır-ırken 72/3

kal-dır-ır 20/7

kan-dır-mış 32/6

dolan-dır-ırken 72/3

3.3.2. ÇEKİM (İŞLETME) EKLERİ

3.3.2.1. Çokluk Eki

Metnimizde ‘-lar,-ler’ çokluk eki Türkiye Türkçesinde kullanıldığı gibidir.

ağa-lar 122/2

kurt-lar 149/10

çalışır-lar 87/8

koparmış-lar 150/9

balıkçı-lar 132/başlık

avcı-lar 18/1

keder-ler 26/12

adem-ler 12/5

zabit-ler 151/14

kelp-ler 22/4

değildir-ler 121/11

Metnimizde ince ünlü ‘-ler’ çokluk eki günümüz Türkçesinden farklı olarak bazen kalın ünlü kelimelere geldiği görülmektedir.

anler 54/11

hurmaler 44/6

ahbabler 44/10

ağler 125/2

pancurleri 37/4

evlialere 16/3

3.3.2.2. İyelik Ekleri

Metnimizde iyelik ekleri Türkçe’de kullanıldığı gibidir. 1.çokluk şahıs iyelik eki dışında çoğunlukla düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyduğu görülür.

3.3.2.2.1. 1.Teklik Şahıs İyelik Eki

ben-im 116/2

efendi-m 6/4

hakk-ım 150/7-8

dostum 24/2

gözler-im 20/10

3.3.2.2.2. 2.Teklik Şahıs İyelik Eki

sen-in 5/4

et-din 19/6

diker-sen 2/7-8

3.3.2.2.3. 1.Çokluk Şahıs İyelik Eki

beyendiği-miz 134/12

geçinme-mizi 156/3

ağa-mız 22/6

yurdu-muz 153/7

Metnimizde 1.çokluk şahıs iyelik ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı durumlara da rastlanmaktadır.

kördüğü-miz 77/9-10

meşhudimiz 33/7

kentu-mizi 22/10

3.3.2.2.4. 2.Çokluk Şahıs Eki

bula-sınız 21/5

ceydiği-niz 7/12

âlileri-niz 7/13

-idi-niz 7/14

3.3.2.2.5. 3.Çokluk Şahıs Eki

koyun-ları 22/2

evlat-ları 21/1

kusur-ları 37/12

ayak-ları 8/3

3.3.2.3. Aitlik Eki

Metnimizde ‘-ki’ aitlik eki Türkiye Türkçesinde kullanıldığı gibidir.

sonra-kı 65/7

şöyle-ki 27/6

evvel-ki 4/4

şimdi-ki 31/2

3.3.2.4. Hal Ekleri

3.3.2.4.1. Yükleme Hali (Akkuzatif)

hayvan-ı 69/4

kuş-u 46/3

belasın-ı 1/31

kanatların-ı 3/10

hatır-ı 3/9

yuvasın-ı 3/13

güçcüğ-i 3/39

gayriy-i 7/16

ayağ-ı 8/1

diken-i 8/3

yakasın-ı 3/12

bambul-u 3/2

horoz-u 6/1

tauşan-ı 3/6

3.3.2.4.2. Yönelme Hali (Datif)

arkan-a 2/8

daşr-a 31/1

kartal-a 3/5

bambul-a 3/30

güçcüklüğüne-e 3/8

oğlun-a 6/3

duzağ-a 7/1
 ortasın-a 7/3
 zât-ı âlileriniz-e 7/12-13

İncelediğimiz metinde -A Datif ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı örnekler de mevcuttur.

duvar-e 2/7
 vücud-e 7/9
 hastay-e 30/1

3.3.2.4.3. Bulunma Hali (Lokatif)

Metnimizde bulunma hali ekinin hem t’li hem de d’li şekilleri görülmektedir.

sakallarıñ-da 3/17
 ağızım-da-kı 5/8
 payas-da-kı 5/10
 ev-de 27/1
 el-de 38/9
 hal-de 9/10
 içlerin-de 7/11
 tehlikesin-de-im 10/7-8
 altın-ta 10/4
 vaktın-ta 19/10
 hattın-ta 69/7
 mabeyinlerin-te 22/5
 muvacehesin-te 28/1
 sen-te 28/12
 künin-te 30/8

İncelediğimiz metinde Lokatif ekinin nadiren düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı örnekler de görülmektedir.

azalmak-de 20/8
 taşra-de 31/9

an-te 8/2

asırin-te 148/1

3.3.2.4.4. Ayrılma Hali (Ablatif)

Metnimizde ayrılma hali ekinin hem t'li hem de d'li şekilleri görülmektedir.

ay-dan 31/6

kıssa-dan 130/6

tabiat-dan 71/9

hayvanat-dan 53/4

uzak-dan 57/2

avcılar-dan 59/3

mahal-den 59/6

deniz-den 59/4

yer-den 59/7

hattın-tan 69/7

tarafın-tan 107/9

bun-tan 16/9

kenarın-tan 44/1

üzerin-ten 129/1

kentülerin-ten 26/11

sen-ten 151/4

ben-ten 16/9

İncelediğimiz metinde Ablatif ekinin nadiren düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı örnekler de görülmektedir.

yuva-den 1/8

hillekâr-den 8/9

karşu-den 1/19

yaban-den 14/1

hattın-den 23/7

tabiat-den 96/6

3.3.2.4.5. İlgî Hali (Genetif)

yüzü-nin 158/1
kuşları-nın 158/1-2
kedi-nin 76/başlık
sancağı-nın dibace/3
tilki-nin 1/başlık
biri-nin 25/3
bey-nin 2/15
bambulu-nun 3/2
oğlu-nun 6/5
sürü-nün 149/11
dizi-nin 153/16
meyl-in 154/5
kelpler-in 22/başlık
guşlar-ın 159/başlık
dağ-ın 160/14

3.3.2.4.6. Vasıta Hali (Instrumental)

Metnimizde instrumental eki, gerek bitişik gerekse ayrı yazıldığı durumlarda ünlü düşmesine uğramadığı görülmektedir. İncelediğimiz metinde en çok ‘ile’ şekli geçmekle beraber ‘ıla’ şekline de sıkça tesadüf edilmektedir.

at-ıla 54/başlık
sineğ-ile 143/başlık
bambul-ula 3/34
kıyas-ile 70/13
is-ile 69/7
fikir-ile 73/8

Ayrıca metnimizde ‘ile’ vazifesi gören ‘birle’ kelimesi de çok fazla geçmektedir.

hücum birle 28/10
dermiyan birle 37/6

derdest birle 43/5

tasaddif birle 44/2

vasf birle 53/4

helas birle 68/6

terk birle 69/7

3.3.2.4.7. Eşitlik Hali (Ekvatif)

ne-ce 11/3

mali-ce 13/2

haylü-ce 19/2

ni-çe 57/2

fehvasın-ca 47/10

iktizasın-ca 86/11

3.3.2.4.8. Yön Gösterme (Direktif)

dış-arı 113/10

yok-arı 2/2

üz-eri-nde 131/1

iç-erü 65/8

son-ra 26/8

3.3.2.5. Soru Eki

Metnimizde soru ekinin ayrı mı yoksa bitişik mi yazılacağı konusunda birlik yoktur. Bazı kelimelerde ayrı, bazı kelimelerde ise bitişik olarak karşımıza çıkmaktadır.

etmeli midin 2/13

sağmıdır 148/5

ölümüdür 148/5

değil midir 47/7-8

3.3.3. FİİLİMSİLER

3.3.3.1. Sıfat Fiiller (Partisipler)

İncelediğimiz metinde görülen partisip eklerinin günümüzde kullanım şeklinden bir farkı yoktur. Metnimizde en çok kullanılan partisip ekleri şunlardır: ‘-An, -Ar, -AcAk, -mİş, -AsI’

3.3.3.1.1. -An

yap-an 110/5
gal-an (hazine) 160/3
çık-an-lar 109/9
geç-en (sene) 151/6
çalınan (parçai) 25/4

3.3.3.1.2. -Ar

ol-ur 150/10
değ-er 31/5

3.3.3.1.3. -AcAk

gel-ecek (sözler) 39/12
ed-ecek (kimse) 113/17
koy-acak (yer) 3/19
çal-acak (bir şey) 88/1-2
unutulmay-acak (bir fenalık) 120/14

3.3.3.1.4. -mİş

görme-miş (imiş) 4/1
görün-miş 28/2
geç-miş (ola) 109/6

3.3.3.1.5. -AsI

ver-esi-n 19/7

bil-esi-n 27/9
bul-ası-nız 21/5

3.3.3.2. Zarf Fiil (Gerundium)

Metnimizde görülen gerundium ekleri şunlardır: ‘-ArAk, -ncA, -Ip, -dIkÇA’

3.3.3.2.1. -ArAk

Bu zarf fiil eki günümüzde olduğu gibi metnimizde de çok kullanılmaktadır.

kovul-arak 18/5
çık-arak 55/6
kopa-arak 38/4
yap-arak 3/23
aç-arak 56/3
var-arak 70/6
hasetlen-erek 54/2
gül-erek 112/5

3.3.3.2.2. -ncA

Bu zarf fiil eki metnimizde genellikle kendisinden sonra gelen bir edatla birlikte kullanılır.

ö-lü-nc-e-ye dek dibace/12
eğileni-nc-e-ye dek 20/8
olu-nc-e-ği dek 40/11
düşürü-nc-e-ye dek 62/14
esi-nc-e-ye dek 111/5

3.3.3.2.3. -Ip

kesil-ip 7/10
ısır-ip 24/1
çek-ip 8/4
yey-ip 130/1

İncelediğimiz metinde sıkça kullanılan -İp gerundium ekinin daha çok 'b' li şekilleri olmakla birlikte, düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymadığı örnekler de mevcuttur.

eşid-ub dibace/11

id-ub 1/1

sıçray-up 2/9

çarp-ub 3/11

unud-ub 3/24-25

kayp-ub 8/1

en-ib 1/10

ol-ub 7/1

3.3.3.2.4. –dİkÇA

Metnimizde sıkça görülen ‘-dİğİ zaman’ anlamına gelen zarf fiil ekinin daha çok günümüzde kullanılmayan –dİkDA şekli yer almaktadır.

sınama-dıkça 40/16

olunma-dıkça 149/11

yavrula-dıkda 1/7

kan-dıkda 2/2

alış-dıkda 4/9

çık-dıkda 10/2

kovala-dıkda 13/3

başla-dıkda 25/4

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SÖZLÜK

-A-

aasan (Far.): ‘*âsan*’ Kolay. 1/2

acaib (Ar.): ‘*acâ’ib*’ Acayip, tuhaf. 37/7

acıma- : Başka bir kişinin ya da canlının mutsuzluğuna karşı duyulan üzüntü. 22/6

aciz: Gücü bir işe yetmez olanın durumu, güçsüzlük. 116/9

adak: Adanılan şey, nezir. 115/12

add: Add edilmek, sayılmak, değerlendirmek. 24/9

adet- : Âdet, töre, alışkanlık. 32/4

af (Ar.) : Bir suçu, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama. 3/9

agâh (Far.): 1.Bilir, bilgili 2. Haberdar. 1/13

ağaç: Meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. 5/1

ağa- : 1. Geniş toprakları olan, sözü geçen, varlıklı kimse 2. Halk arasında sayılan ve sözü geçen erkeklere verilen unvan. 3. Büyük kardeş, ağabey. 31/4

ağart- : Ak duruma getirmek, beyazlatmak. 71/4

ağrı- : Vücudun herhangi bir yerinde duyulan şiddetli acı. 20/1

ağız- : Yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ. 2/3

ahbab (Ar.): Kendisiyle yakın ilişki kurulup sevilen, sayılan kimse. 17/4

ahıl- (Ar.): ‘*akl*’ Akıl. 9/12

ahlak : Bir toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları. 15/6

ahmak (Ar.): Aklını gereği gibi kullanamayan, bön, budala, aptal. 2/14

ahu (Far.): Ceylan, karaca. 47/2

ahval (Ar.): Durumlar, hâller, vaziyetler. 53/2

akraba (Ar.): Kan bağıyla birbirine bağlı olan kimseler. 107/8

akran (Ar.): Yaşıtlar. 107/9

aks: Yansıma. 124/3

almak : Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak. 74/9

alaka (Ar.): İlgi, gönül bağı. 125/3

alamet (Ar.): Belirti, işaret, iz, nişan. 109/12

alef- : Alev. 1/25

alem (Ar.): Âlem, dünya, eğlence, herkes. dibace/8

alış- : f. Bir işi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilmek. 67/11

allah : Kâinatta var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık, tanrı. 32/6

altun : Altın. 52/3

amel (Ar.): 1. Yapılan iş, edim, fiil. 2. Din 3. Bir kimsenin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları. 56/4

andak: Ayağa batan diken, kıymık. 96/5

ankarib (Ar.): Yakında, çok geçmeden. 41/11

ansız- : Habersiz, birdenbire, ansızın. 29/2

ant: Tanrı'yı veya kutsal bilinen bir kişiyi, bir şeyi tanık göstererek bir olayı doğrulama, yemin. 3/6

arab : 1. Orta doğu ile kuzey afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan kimse. 2. Zenci. 71/1

aramak: Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak. 5/8

arı: Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek. 52/2

arlan : 1. Hayvan, aslan 2. Afrika'da ve asya'da yaşayan, erkekleri yelesi, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir memeli türü. 61/2

artık: Artık, bundan böyle, daha. 9/10

arzu (Far.): İstek, dilek. 19/11

asker (Ar.): Orduda görev yapan erden generale kadar herkes. 54/5

asude (Ar.): Rahat, huzurlu. 44/2

aşağı: 1. Bir şeyin alt bölümü, zir, yukarı karşıtı. 2. Eğimli bir yerin daha alçak olan yeri. 27/3

aşçı: Yemek pişirmeyi meslek edinen kimse. 34/3

aşikâr (Far.): Açık, apaçık, belli, meydanda olan. 20/15

aşk- (Ar.) : aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevgi. 32/6-7

at: Atgillerden, binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan. 54/1

ata : 1. Baba. 2. Dedelerden ve büyük babalardan her biri. 3. Kişinin geçmişte yaşamış olan büyükleri. 54/2

at- : f. Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak. 45/9

avaz (Far.): Yüksek ses, nara. 33/1

avcı: Avı kendine iş edinen kimse. 41/1

avdet (Ar.): Geri dönüş. 14/1

avla- : Bir avı diri veya ölü olarak ele geçirmek. 27/2

avrat : Olgun kadın. 2. Karı, eş. 16/8

ayâl (Ar.): Aile, karı, eş. 125/11

ayı: Memelilerin etobur takımından, beş parmaklı, tabanlarına basarak yürüyen, yurdumuzda boz türü bulunan, iri gövdeli hayvan. 36/1

ayb- (Ar.): Ayıp, kusur. 7/4-5

azat (Far.): Serbest bırakma. 122/2

azı- : Köpek dişlerinden sonra içeriye doğru, alt ve üst çenenin iki yanında beşer tane bulunan ve yiyecekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı, azı dişi, öğütücü diş. 47/6-7

azizim (Ar.): 1. Ermiş, eren. 2. Sevgide üstün tutulan. 11/4

-B-

baba- : Çocuğu olan erkek, peder. 37/3

badehu (Ar.): Ondan sonra. 65/3

badem (Ar.) : 1. Badem ağacı. 2. Bu ağacın yaş veya kuru yenilen yemişi. 42/4

bağcevan (Far.) : bkz. 'bahçıvan' Bir bahçenin düzenlenmesi ve bakımıyla görevli kimse. 63/1

bağ (Far.): 1. Üzüm kütüklerinin dikili bulunduğu toprak parçası. 2. Meyve bahçesi. 21/6

bağır- : İnsan yüksek ve gür ses çıkarmak. 6/3

bağış : Bağışlanan şey, yardım, hibe, teberru. 18/9

bakırcı: Bakır işleyen veya bakır kapacak satan kimse. 76/1

bak- : Bakışı bir şey üzerine çevirmek. 3/1

bal: Bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp kovanlarındaki petek gözlerine doldurdukları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde. 78/1

balık : Omurgalılarından, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı. 108/1

bambul : Kurtçuk evresinde ekinlerin kökünü, ergin evrede başakları kemiren, kahverengi, kın kanatlı böcek. 3/2

bancur: bkz. 'pancur' Pencerelerden içeri yaz güneşinin ve kuvvetli rüzgarların girmesine engel olmak için, aynaları açılır kapanır yatay tahtalardan yapılmış pencere kanadı, pencere kepengi. 74/1

başka : Bilinenden ayrı, değişik, farklı, özge. 17/2

başla- : Bir işe girişmek, harekete geçmek. 2/3

bat- : 1. Bir sıvının üstündeyken içine gömülmek 2. Dünya'nın dönüşü dolayısıyla güneş, ay ve yıldız ufkun altına inmek 3. İflas etmek. 26/5

bayıl- : 1. Baygın duruma girmek, uyur gibi olmak, kendinden geçmek, kendini kaybetmek. 2. Çok hoşlanmak, çok sevmek. 36/3

bazı (Ar.): Birtakım, kimi. 10/9

beğen- : *f.* İyi veya güzel bulmak. 35/5

bekçi : Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse. 22/4

bekri (Ar.): *bkz.* 'bekr' Ayyaş. 70/1

belde (Ar.): 1. İlçeden küçük, belediye ile yönetilen yer. 2. Kent, diyar. 72/3

ben- : *zm.* Teklik birinci kişiyi gösteren söz. 88/4

berhordar (Far.): *bkz.* 'berhudar' Mutlu. 157/10

bet (Far.): *bkz.* 'bed' Kötü. 119/9

betdoa (Far.+Ar.): *bkz.* 'beddua' Birinin kötü duruma düşmesini gönülden isteme, ilenme, ilenç. 1/19

beter (Far.): Daha kötü, çok kötü. 8/6

beyan (Ar.): Bildirme, açıklama, ifade etme. 3/29

beyin : Kafatasının üst bölümünde beyin zarı ile örtülü, iki yarım yuvar biçiminde sinir kütlesinden oluşan, duyum ve bilinç merkezlerinin bulunduğu organ, dimağ. 12/4

biçare (Far.): Çaresiz, zavallı kimse. 61/4

bil- : Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak. 47/3

bir : Sayıların ilki. 47/1

biriginti : *bkz.* 'birikinti' Bir yerde kendi kendine birikmiş olan şey. 135/2

biş- : *bkz.* 'pişmek' Ateşte, fırında, kaynar suda veya yağda ısı etkisiyle yenilebilir duruma gelmek. 145/3

boğa : Damızlık erkek sığır. 102/2

bora (İt.): *bkz.* 'borea' Genellikle arkasından yağmur getiren sert rüzgâr. 26/3

boş : İçinde, üstünde hiç kimse veya hiçbir şey bulunmayan, dolu karşıtı. 12/3

boy- : Bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık. 3/5

boynuz- : Bazı hayvanların başında bulunan, tırnaksız bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı. 49/3

boyük : *bkz.* 'büyük' Boyutları, benzerlerinden daha fazla olan (somut nesne), makro, küçük karşıtı. 5/5

böyürtlen : *bkz.* 'böğürtlen' Gülgillerden, bahçe çitlerinde, yol kenarlarında kendiliğinden yetişen dikenli ve çok yıllık bir çalı, diken dutu, it üzümü. 8/2

brak- : *bkz.* 'burakmak' Elde bulunan bir şeyi tutmaz olmak, koymak. 3/12

bu : Bu, işaret zamiri ve sıfatı. 52/5

buğday : 1. Buğdaygillerin örnek bitkisi. 2. Bu bitkinin başaktan ayrılıp öğütülmesiyle elde edilen tanesi. 51/4

bulgur : Kaynatılıp kurutulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan buğday. 5/11

bul- : *f.* Bir şeyi elde etmek. 21/8

bühtan (Ar.): Kara çalma, iftira. 58/6

bülbül (Far.): Karatavukgillerden, sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş. 5/1

-C-

caiz (Ar.): Uygun. 127/6

cebren (Ar.): Zorla. 151/13

cefa (Ar.): 1. Zulüm 2. Eziyet çekme. 34/8

celb (Ar.): Kendine çekme. 125/12

cesaret (Ar.): 1. Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulunduğu güven. 2. Yüreklilik, yiğitlik, yürek ve göz pekliği. 4/6

cevab (Ar.): Cevap, karşılık. 6/6

cezire (Ar.): Ada. 15/3

cırcır : Ağustos böceği. 118/4

cihet (Ar.): Yön, yan, taraf. 57/5

cins (Ar.): Tür, çeşit. 9/5

cümbüş (Far.): 1. Eğlence. 2. Canlılık, coşku. 125/13

cümle- : Cümle, bütün, hep. 14/5

-Ç-

çabuk (Far.) : *zf.* Alışıldandan veya gösterilenden daha kısa bir zamanda, tez, yavaş karşıtı. 49/2

çağır- : *f.* Birinin gelmesini kendisine yüksek sesle söylemek, seslenmek.

çalı- : Böğürtlen, ahududu gibi küçük, dalları dibinden çatallanan ve sapsız odunsu bitki. 8/3

çapa : Tarlalarda toprağı işlemek için kullanılan ağaç veya demir sapsız kazı aracı. 21/7

çarp- : Hızla değmek, vurmak. 3/11

çat- : *f.* 1. Üzücü, kızdırıcı veya şaşırtıcı olaylarla karşılaşmak. 2. Yazıyla veya sözle sataşmak. 40/9

çay : 1. Çaygillerden, nemli iklimlerde yetişen bir ağaççık 2. Bu ağaççığın özel işlemlerle kurutulan yaprağı. 3. Bu yaprağın demlenmesiyle elde edilen güzel kokulu ve sarımtırak kırmızı renkli içecek. 87/2

çiftçi : Geçimini toprağı ekerek sağlayan kimse. 120/3

çoban (Far.): Koyun ve keçi sürülerini otlatan kimse. 149/1

çok : Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az karşıtı. 23/2

-D-

dabak- : 1. Yaşlanmış ağaç. 2. Dalları kesilmiş ağaç gövdesi. 40/8

dadan- : *f.* 1. Tadını aldığı, hoşlandığı bir şeyi sık sık istemek 2. Yarar, çıkar amacıyla veya alışkanlıkla bir yere sık uğramak, abone olmak. 27/2-3

dağ- : Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü. 69/1

dahi : 1. Bağlama ve kuvvetlendirme edatı 2. da, de 3. bile. 70/9

dal : Ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri. 38/3

dala- : *f.* Köpek, kurt vb. hayvanlar dişlemek, ısırarak. 63/3

dana : İneğin, süttten kesildikten sonra bir yaşına kadar olan yavrusu. 9/12

darp (ar.): *bkz.* 'darp' 1. Vurma, dövme. 2. Çarpma. 3. Vuruş. 43/12

dare: Ağaç. 43/16

de- : *f.* söylemek, söz söylemek. 6/8-9

defa (Ar.): Kez, kere. 7/1

define (Ar.): Toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler. 21/7

deniz : Yer kabuğunun çukur bölümlerini kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su kütlesi. 44/1

derbeder (Far.): Yaşayışı ve davranışı düzensiz (kimse). 51/2

derdest (Far.): Yakalama, tutma, ele geçirme. 43/5

derece (Ar.): 1. Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe. 2. Denli, kadar. 4/2

derhal (Far.+ Ar.): *zf.* Çabucak. 18/3

derin : Dibi yüzeyinden veya ağzından uzak olan. 135/1

derman (Far.): 1. Güç, takat, mecal. 2. İlaç. 3. Çıkar yol, çare. 116/2

ders (Ar.): Bir olayın bellekte bıraktığı öğretici iz, öğüt, ibret. 44/14

derya (Far.): 1. Deniz. 2. Bilgili kimse. 3. Bir şeyin bol olduğu yer. 67/1

deve : Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan. 103/1

devlet (Ar.) : Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık. 21/7

deynek- : *bkz.* 'değnek' Çoban sopası. 10/1

deyu : *zf.* 1. Herhangi bir yargıya vararak. 2. Niteleyerek. 3. Diyerek. 11/6

dıbkı (Ar.): Bir şeyin eşi, benzeri, aynı. 123/4

dibace (Ar.): Giriş, önsöz. dibace/başlık

didok- : *bkz. 'dudak'* Ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri. 145/5

diken : Bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve kabuğu vb. bölümlerinde ve bazı hayvanların derisinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı çıkıntılardan her biri. 8/3

dile- : *f.* 1. Birinden bir şeyin yapılmasını istemek, rica etmek, arzu etmek. 2. Biri için bir dilekte bulunmak. 11/4

dinle- : *f.* İşitmek için kulak vermek. 104/3

dipsiz : Dibi olmayan. 14/14

dirgen (Rum.): 1.Harmanda sapları yaymaya yarayan demir ya da tahtadan yapılmış ucu çatallı tarım aygıtı. 2. Çatal. 34/5

diş- : Çene kemiklerinin üstüne dizili, ısırıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri. 13/4-5

divane (Far.): Deli kaçık, budala. 95/3

doğur- : *f.* Yavru dünyaya getirmek, doğum yapmak. 23/2

dolai : *zf.* Ötürü. 3/27

dost (Far.): Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen kimse, düşman karşıtı. 15/7

doymak : İsteği kalmayınca kadar yemek, açlığı kalmamak. 5/5

döy- : *bkz. 'dövmek'* *f.* Tokat, yumruk, tekme vurarak canını acıtmak. 9/3

durna- : *bkz. 'turna'* Turnagillerden, avrupa ve kuzey afrika'da toplu olarak yaşayan, göçebe, iri bir kuş. 57/1

dut : 1. Dutgillerden, kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen, yapraklarıyla ipek böceği beslenen ağaç. 2. Bu ağacın, ak, kara, pembe renkte ekşi veya tatlı, sulu meyvesi. 48/2

duzak- : *bkz. 'tuzak'* Birini güç ve tehlikeli bir duruma düşürmek için kurulan düzen, komplot. 28/4

düçar (Far.): Uğramış, yakalanmış, tutulmuş. 61/9

düken- : *bkz. 'tükenmek'* *f.* Bitmek, sona ermek, kalmamak. 16/13

düne- : *bkz. 'tünemek'* Kuşlar, kanatlı evcil hayvanlar, uyumak için bir dala veya sırığa konmak. 32/3

dünya (Ar.): Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü. dibace/2

düşmen (Far.): *bkz. 'düşman'* Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, dost karşıtı. 26/1

düş- : *f.* Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek. 7/1

düşün- : *f.* Aklından geçirmek, göz önüne getirmek. 2/3

-E-

ecdat (Ar.): bkz. 'ecdâd' atalar, cedler. 106/9

ecil : Keçi. 86/7

ecnebi (Ar.): Yabancı. 106/11

edepsiz : Utanılacak işleri sıkılmadan yapan, utanmaz, sıkılmaz, terbiyesiz (kimse). 6/2

efendi- (Rum.): 1. Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan. 2. Buyruğu yürüyen, sözü geçen kimse. 6/4

eğer (Far.): Şart anlamını güçlendirmek için şartlı cümlelerin başına getirilen kelime, şayet. 2/6

eğilen- : bkz. 'eğlenmek' f. neşeli, hoşça vakit geçirmek. 20/8

ehl- (Ar.): Maharet sahibi. dibace/3

ehven (Ar.): Zararı az, en zararsız. 64/1

ehveniet (Ar.): bkz. 'ehveniyyet' ucuzluk, ehvenlik, daha hafif. 57/8

ekabir (Ar.): Büyükler, devlet büyükleri, ileri gelenler. 45/6

ekseri (Ar.): Genellikle. 5/9

elbise (Ar.): Giysi. 15/1

el- : Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü. 120/3

el- : Yakınların dışında kalan kimse, yabancı. 37/7

elma : 1. Gülgillerden, çiçekleri pembe veya beyaz bir ağaç. 2. Bu ağacın kabuğu parlak, sert, kırmızı, sarı ve yeşil renkte, kokusu hoş, tadı ekşi veya tatlı, dokusu gevrek, ufak çekirdekli meyvesi. 54/1

emin (Ar.): Güvenli. 58/1

emma : bkz. 'ama' bağlaç. Çelişkili ve tutarsız iki cümleyi birbirine bağlamaya yarayan bir söz, amma, lakin. 63/2

emniyet (Ar.): 'emniyyet' Güvenlik. 2/10

emr (Ar.): buyruk, komut, talimat, ferman. 43/5

en : zf. Başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime. 103/8

encam (Far.): Son, işin sonu, bitirmek, tamamlamak. 55/10

enik: Kedi ve köpek yavrusu. 64/5-6

enkerek: 'engerek' Engerekgillerden, başı üç köşeli, rengi siyah veya siyaha yakın, taşlık ve güneşli yerlerde yaşayan zehirli bir yılan. 10/5

er : Kahraman, yiğit. 70/1

erzan : Ceza, suç. 60/7

esir (Ar.): Tutsak. 122/1

esnaf (Ar.) : Küçük sermaye ve zanaat sahibi. 127/6

esna-i rah (Ar.): Yol sırası. 42/1

eşid- : *bkz. 'işitmek' f.* Kulakla algılamak, duymak. 30/4

eşsek : Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakaçan, uzun kulaklı. 123/2

etek- : 1. Giysinin belden aşağıda kalan bölümü. 2. Bedenin belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi, eteklik 3. Dağ, tepe, yığın vb. yamaçlı şeylerin alt bölümü. 126/6

etmek : *f.* Bir işi yapmak. 16/5

evail (Ar.): Başlar, ilk günler. 86/1

ev : Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut, hane. 157/7

evlad (Ar.): Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk. 130/3

evvel (Ar.): *zf.* Önce. 26/7

eyali (Ar.): '*ahali*' Halk, insan topluluğu. 16/5

eyle- : *f.* Etmek, yapmak. 16/8

eylik : *bkz. 'iyilik'* Karşılık beklenmeden yapılan yardım, lütuf, kerem, ihsan, inayet. 38/10

eynihan: Obur, midesine düşkün. 78/7

ey (Ar.): Hitap edilen kimsenin dikkatini çekmek veya anlamını güçlendirmek için kullanılır. 2/4

eyvah (Far.): Beklenmedik, kötü, hoş gitmeyen bir haber veya olay karşısında duyulan acınma, üzülmeye sözü. 9/4

-F-

faide- (Ar.): Yarar. 6/5

fak (Ar.): Tuzak, kapan. 28/10

fakat (Ar.): Ancak, ama, lakin. 46/5

fakır (Ar.): geçimini güçlkle sağlayan, yoksul, fakara, zengin karşıtı. 16/1

falcı : Fala bakmayı kendine geçim yolu yapan kimse. 72/başlık

farz (Ar.): Yapmak zorunda kalınan şey, boyun borcu. 77/10

fasl: Bölüm, çözümleme. 78/başlık

fehm (Ar.): Anlamak. 13/4

fehvasınca: Uyarınca, sözü gereğince. 47/10

fenalık : Kötülük, şer. 52/8

fenn (Ar.): Hile, hilekarlık, aldatma. 7/3

ferah (Ar.): Kalp, gönül, iç vb.nin sıkıntısız, tasasız olma durumu. 110/10

ferahnak (Far.): Neşeli, sevinçli. 9/8

ferman (Far.): Buyruk, emir. 43/5

figan (Far.): Ağlama, inleme. 56/7

fil (Ar.): Filgillerin hortumlular takımından, afrika ve asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan. 153/2

filosof (Fr.): Felsefe ile uğraşan ve felsefenin gelişmesine katkıda bulunan kimse, felsefeci, feylesof. dibace/6

firar (Ar.): Kaçma, kurtulma. 3/3

fitne (Ar.): Fitneci, ara bozucu. 62/13

fursant: *bkz. 'firsant'* Fırsat. 65/3

fütuhât (Ar.): Zaferler, fetihler. 144/8

-G-

gam (Ar.): Tasa, kaygı, üzüntü. 29/6

gamiş: Kamış. 111/1

gark (Ar.): 1. Suya batma, boğulma.
2. Suya batırma. 26/3

gavga (Far.): düşmanca davranış ve sözlerle ortaya çıkan çekişme veya dövüş. 36/2

gavline: Kavline göre, sözüne bakarak. dibace/3

gayb: Gizli olan, görünmeyen, belirsiz. 5/11

gayr (Ar.): Başka kimse, başkası. 116/9

gazebe: Hiddet, kırgınlık. 127/3

gece : Genellikle saat 22'den itibaren gün ağarıncaya kadar geçen süre, şeb. 157/3

gelecek- : Daha gelmemiş, yaşanacak zaman, istikbal, ati. 39/12

gemi : Su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt, sefine. 44/4

gez- : *f.* Hava alma, hoş vakit geçirme vb. amaçlarla bir yere gitmek, seyran etmek. 32/1

göğercin : Güvercingillerden, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü, evcilleşmiş birçok türü bulunan, yemle beslenen bir tür kuş. 38/3

göl : yapay su birikintisi. 13/1

gör- : *f.* Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek. 4/1

gözükme- : Görünmek. 158/4

gurur : Kendini beğenme, büyüklenme, benlik, kibir. 50/4

gurutmak : Kurutmak. 118/3

guş : Kuş. 148/2

guvvet (Ar.): *bkz. 'kuvvet'* fiziksel güç, takat. 111/1

gübür : Çöp, süprüntü. 3/2

güç : Ağır ve yorucu emekle yapılan, çetin, müşkül, efor, kolay karşıtı. 35/6

güçcük- : Boyutları, benzerlerinden daha ufak olan, mikro, büyük karşıtı. 10/2

güdülme: 1.Gütme işi yapılmak. 2. bir kimse veya topluluk birinin düşünce ve amacı doğrultusunda yönetilmek. 17/1

gül (Far.): 1. Gülgillerin örnek bitkisi. 2. Bu bitkinin katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği. 40/3

gümüſ : Atom numarası 47, atom ağırlığı 107,88, yoğunluğu 10,5 olan, 960 °c'ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element. 51/3

gün : Yer yuvarlağının kendi eksenini etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre. 53/5

gündüz : Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü. 74/4

güruh- (Far.): Değersiz, aşağı görülen, küçümsenen topluluk, derinti, sürü. 154/1

-H-

hacet (Ar.): Herhangi bir şey için gerekli olma, gereklilik, lüzum, ihtiyaç. 14/8

haif: Korkak. 36/7

haklı : Hakka uygun, doğru, yerinde. 60/7

halâ (Ar.): z.f. Şimdiye kadar, o zamana kadar, hâlen, henüz. 2/4

halaik (Ar.): Yaratıklar. 73/1

halbuki (Ar.+T.+Far.): Oysa. 21/3

halim (Ar.): Yumuşak huylu (kimse). 103/3

hamam (Ar.): Yıkanılacak yer. 71/3

haml : 1.Taşıma 2.Gebelik 3.Yük. 39/9

hamur : Kütahya ili, dumlupınar ilçesi, merkez bucağına bağlı bir yerleşim birimi. dibace/4

hane- (Far.): Ev, konut. 34/1

harab (Ar.): Bayındırlığı kalmamış, yıkılacak duruma gelmiş, yıkkın, viran. 76/4

harabat- (Ar.): Yıkıntılar, harabeler, viraneler. 29/9

hasta- (Far.): Sağlığı bozuk olan, esenliği yerinde olmayan, hastalanmış, rahatsız. 30/1

hatır- (Ar.): Düşünme, akılda tutma, hafıza, zihin, akıl, yâd. 3/9

hatta (Ar.): Bile, hem de. 4/3

hat- (Ar.): Ulaşım sağlayan bir taşıtın uğradığı yerlerin bütünü, yol, geçek. 21/1

havf: Korku, korkutmak. 49/4

haya (Ar.): Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma. 13/2

haylü (Far.): Çok, oldukça. 18/1

hayret (Ar.): Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma. 33/8

hayrsız : Yararı olmayan, hayrı olmayan. 6/8

hayvan (Ar.): Duygu ve hareket yeteneği olan, içgüdülerıyla hareket eden canlı yaratık. 13/1

haza: İşaret zamiri; bu, şu, o. 160/16

hazır (Ar.): 1. Belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirilmiş. 2. Belirli bir biçimde yapılmış olarak satılan, alıcı bekleyen, ısmarlama karşıtı. 14/5

hazreti (Ar.): Yüce kabul edilen kimselerin adlarının başına saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan. 3/5

hecab (Ar.): *bkz.* 'hicâb' Utanma. 7/2

hekim (Ar.): İnsanlardaki hastalıkları teşhis ve onları ilaçlarla veya bazı araçlarla tedavi eden kimse, doktor, tabip. 16/2

helas (Ar.): *bkz.* 'halas' Kurtuluş, kurtulma. 38/8

hemşire (Far.): Kız kardeş, bacı. 6/8

hengâm (Far.): Zaman, vakit. 38/7

hepsi : *zm.* Bütünü, tamamı, tümü, cümlesi, hep. 53/10

her (Far.) : Önüne geldiği ismin benzerlerini teker teker hepsi, birer birer hepsi, birer birer tamamı anlamıyla kapsayacak biçimde genelleştiren söz. 56/3

hesap : Oranlama, tahmin, matematiksel işlem, hesap tutma. 160/18

hezar (Far.): 1.bin (1000) 2. Pek çok 3. Bülbül. 7/11

hızır (Ar.): 1. Domuz 2. Genellikle hoş giden bir davranış veya durum için şaka yollu söylenen bir söz 3.

Yaramaz, haylaz. 4. Katı yürekli, kötü düşünen, gaddar 5. Kurnaz, içten pazarlıklı. 114/7

hırsız : Başkasının malını çalan kimse. 52/3

hisse (Ar.): *bkz.* 'hisse' Pay. 52/7

hiyanet (Ar.): Kutsal sayılan şeylere el uzatma, kötülük etme veya karşı davranma, hainlik, ihanet. 66/3

hilekâr (Ar.+ Far.): Düzenbaz, hileci. 1/31

himmet (Ar.): Yardım, kayırma. 95/5

horoz (Far.): Tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı. 6/1

hoş (Far.): Beğenilen, duyguları okşayan, zevk veren. 28/2

hulf-i vâd: Sözünde durmamak. 2/13

hurma (Far.): 1. Hurma ağacı. 2. Bu ağacın tatlı meyvesi. 42/4

huruç (Ar.): Çıkma, çıkış. 1/8

husus- (Ar.): 1. Konu, madde. 2. Özellik, yön. 35/7

-I-

ilan : Yılan. 10/5

ırızsız: 1. Yüzsüz, arsız. 2. Gürültücü, yaramaz. 6/8

ıslanma- : Islak duruma gelmek. 118/2

-İ-

ibadullah (Ar.): Tanrının kulları. 41/3

ibram: 1. Israrla rica etmek.
2. Usandırınca kadar üzerine düşmek. 55/5

ibraz (Ar.): Ortaya koyma, gösterme, meydana çıkarma. 14/12

ibret (Ar.): Kötü bir olaydan alınması gereken ders, uyarıcı sonuç. 35/14

ibtida: İlk, evvel, önce, başlangıç. 32/9

icra (Ar.): Yapı kurma, yapı yapma, kurma. 14/2

ihtiyar : Yaşlı, kocamış olan, pir (kimse), genç karşıtı. 19/1

ihya (Ar.): 1. Yeniden canlandırma, diriltme. 2. Çok iyi duruma getirme, geliştirme, güçlendirme. 110/2

ikamet (Ar.): Bir yerde oturma, eğleşme. 22/2

ikrah (Ar.): Tikslenme, iğrenme. 39/13

ikram (Ar.): Bir şeyi armağan olarak verme, sunma. 77/4

iktiza-i hal (Ar.): *bkz. 'iktiza-yi hal'* Halin ve durumun gösterdiği lüzum. 13/9

ilişme : 1. Bir şeye hafifçe dokunmak, takılmak. 2. Elini sürmek, dokunmak. 3. Bir şeyin kenarına kısa bir süre için oturmak. 4. Karışmak, rahat vermemek, müdahale etmek. 102/4

ilk : Zaman, sıra, yer ve önem bakımından ötekilerden önce gelen, son karşıtı. 4/2

imdad (Ar.): yardım isteme. 58/2

imdi : *zf.* Buna göre, şu hâlde, artık, şimdi. 3/4

inşa (Ar.): Yapı kurma, yapı yapma, kurma. 1/6

intereso (Far.): 'enteresan' Alâka çekici, dikkate lâyık, nazarı celbedici. 76/6

intihab: Seçim hakkı. 46/10

intinte: 1. Bir kimseye göre 1. Yanında. *dibace*/10

iptidar: *bkz. 'ibtidar'* Başlama. *dibace*/15

irsal (Ar.): Gönderme. 156/4

irtikab (Ar.): 1. Kötü iş yapma, kötülük etme. 2. Yiyicilik. 3. Yalan söyleme, hile yapma. 157/5

ise : (-*se*) Olunca, olursa, olsa da, -ince, -diği için, -diği vakit. 154/4

isim- (Ar.): Ad, şahıs ismi. 3/6

iste- :f. İstek duymak, arzulamak. 5/2

istihza (Ar.): Gizli veya ince alay. 46/7

istila (Ar.): Yayılma, kaplama, sarma, bürüme. 57/7

işki- : İçki. 30/2

işküzâr (T.+Far.): *bkz. 'işgüzâr'* 1. Gereği yokken, genellikle kendini

göstermek için işe karışan (kimse). 2. Eli işe yatkın, becerikli (kimse). 21/2

it : Köpek. 45/3

iylan-i harb: *bkz.* 'ilân-ı harb' Savaş açma, harb ilân etme. 144/4

izzet (Ar.): 1. Büyüklük, yücelik, ululuk. 2. İzzet ikram. 95/7

-K-

kabil (Ar.): Olanaklı. 110/13

kaç- : *f.* 1. Hızla koşup bir yere saklanmak. 2. Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak, firar etmek. 7/2

kaknuz (kiknos) : Büyük bir gagası ve gagasında yüzlerce delik bulunan, rüzgar esmesi sonucu bu deliklerden nağmeli sesler çıkaran ve bu şekilde musikinin doğuşuna öncülük ettiğine inanılan büyük mitolojik bir kuş türü. 68/1

kal- : *f.* Zaman, uzaklık veya nicelik belirtilen miktarda bulunmak. 6/14

kanaat : Elindekinden hoşnut olma durumu, kanıklık, yeter bulma, yetinme, fazlasını istememe, doyum. 54/12

kanat- : Kanamasına yol açmak veya kanamasını sağlamak. 97/3

kancık : Hayvanlarda dişi. 64/1

kaplan : Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, asya'da

yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan. 55/başlık

kapucu : *bkz.* 'kapıcı' Otel, apartman vb. büyük yapılarda bekçilik, temizlik, alışveriş gibi işlerle görevli kimse. 32/9

kara (Ar.): Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak. 35/4

karga : Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş. 131/1

karınca : Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı. 153/1

kartal : Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş. 1/1

katır : Atgillerden, kısarak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan. 123/1

kattien : *zf.* Hiçbir zaman, asla. 4/6

katun : Kadın, hanım. 20/1

kaya : Büyük ve sert taş kütlesi. 107/1

kay- : *f.* Düz, ıslak, donmuş veya kaygan bir yüzey üzerinde sürtünerek kolayca yer değiştirmek. 8/1

kazanmak : 1. Kazanç sağlamak. 2. Olumlu, iyi bir sonuç elde etmek. 5/12

kaz: Perde ayaklılardan, uzun, beyaz veya gri boyunlu, suda ve karada yaşayan, uçan, yabani veya evcil kuş. 57/1

keder- : Acı, üzüntü, dert, sıkıntı, ızdırıp, tasa. 26/12

kedi : Kedigillerden, köpek dişleri iyi gelişmiş, kasları çevik ve kuvvetli evcil, küçük memeli hayvan, pisik. 27/1

keklik : Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş. 52/1

kelâm (Ar.): 1. Söz 2. Söyleyiş biçimi. 65/8

kelp: Köpek. 67/1

kemlik: Kötülük. 63/9

kentu : *bkz. 'kendi'* İyelik ekleri olarak kişilerin öz varlığını anlatmaya yarayan dönüşlülük.zamiri, zat. 1/11

kert: *f. 'kertmek'* yontmak, çizmek, kertik yapmak. 120/6

kesilme- : 1. Kesme işi yapılmak. 2. Bitkin duruma gelmek, gücü, takati kalmamak, çok yorulmak. 3/19

kesret (Ar.): Çok olma durumu, çokluk. 113/14

keyfiet (Ar.): 1.Nitelik. 2. Durum. 37/7

keyik : *bkz. 'geyik'* Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan. 49/1

kılık- : Bir kimsenin giyinişi, dış görünüşü, üst baş. 12/6

kılma- : *f.* Etmek, yapmak. 3/8

kırlankuş : *bkz. 'kırlangıç'* Kırlangıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş. 50/1

kıssa- (Ar.): Ders alınması gereken kısa hikâye. 51/6

kış : Kuzey yarım kürede 22 Aralık-21 Mart tarihleri arasındaki zaman dilimi, sonbaharla ilkbahar arasındaki soğuk mevsim. 118/1

kıyafet (Ar.): Giysi. 124/5

kıyas (Ar.): 1. Bir tutma, denk sayma. 2. Karşılaştırma, oranlama, mukayese. 16/10

kıymet (Ar.): Değer. 40/16-17

kızlar : Dişi çocuk. 105/1

kimesne : *bkz. 'kimse'* *zm.* Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi. 16/14

kıracı : Bir şeyi, bir yeri kira ile tutan kimse, müstecir. 150/3

kiremitçi- : Kiremit yapan, satan veya döşeyen kimse. 40/5

konstantinie : İstanbul. (kapak)

konşu : *bkz. 'komşu'* Konutları yakın olan kimselerin birbirine göre aldıkları ad. 135/2

kon- : 1. Kuş, kelebek, uçak, toz vb. bir yere inmek. 2. Yolculukta geceyi geçirmek için bir yerde kalmak, konuk olmak. 3. Kısa bir süre için bir yere yerleşmek, bir yeri yurt edinmek. 135/2

kopar- : Kopmasını sağlamak, kopmasına yol açmak. 7/2

kork- : *f.* Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak. 4/3

kovala- : *f.* 1. Kovmak. 2. Kaçanın arkasından koşmak, yakalamaya çalışmak. 3. Bir şeyin arkasına düşüp elde etmeye veya bir sonuca bağlamaya çalışmak, izlemek, takip etmek. 13/3

kovma- : Kovmak işi. 9/3

koyacak- : İçine öteberi koymaya yarayan şey. 3/19

koyun : Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan. 22/2

köğercin : Güvercin. 38/başlık

köle : Savaşta tutsak alınan, yabancı ülkelerden zorla kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan veya başkasından satın alınan erkek, kul, esir. dibace/6

kömürci : *'kömürcü'* Kömür alıp satan veya odun kömürü yapan kimse. 15/1

köpek : Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan. 149/8

köstebek : Köstebevgillerden, toprak altında oyduğu yuvalarda yaşayan, gözleri hemen hiç görmeyen, derisinden kürk yapılan küçük bir hayvan, sokur, yer sıçanı, kör sıçan. 48/1

kötahie : Kütahya. dibace/3

kubarlan- : Kabadayılık etmek. 14/6-7

kucak- : Açık kollarla göğüs arasındaki bölüm, ağuş. 3/23

kullan- : Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak. 30/3

kumandan (Fr.): Komutan. 46/9

kunduz: Kemirgenlerden, kuyruğu geniş ve yassı, art ayak parmaklarının arası perdeli, ağaçları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayan, yuvalar ve su setleri kuran, postu değerli bir hayvan. 13/1

kurbağ- : Kurbağalardan, yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan. 135/1

kusur (Ar.): Eksiklik, noksan, nakısa. 6/7

kuşbaz (T.+Far.): Süs kuşları yetiştiren kuş meraklısı kimse. 10/1

kuyruk : Hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ. 7/7

kuyu- : Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindirik biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur. 2/1

kuzu : Koyun yavrusu. 151/1

kürek : Toprak, kömür vb.ni bir yerden bir yere alıp atmaya, taşımaya

yarayan ve yayvan bir bölümü, buna bağlı uzun bir sapı bulunan araç. 21/7

küşad (Far.): bkz. 'küşat' Açış, ilk açılış merasimi. 3/11

-L-

lafz: Söz, lafız. 14/11

latif (Ar.): Yumuşak, hoş, ince bir güzelliği olan. 144/17

lazım (Ar.): Gerek, gerekli. 7/10

lekeci : Kuru temizleme yapan, kuru temizleyici. 15/2

leylek (Far.): Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş. 145/1

liyaket (Ar.): bkz. 'liyakat' Bir kimsenin, kendisine iş verilmeye uygunluk, yaraşırılık durumu, değim. 36/7

-M-

maa: Beraber. 150/1

mabeyin (Ar.): Ara. 22/5

madde (Ar.): 1. Duyularla algılanabilen nesne. 2. Bir cismi oluşturan öge. 7/12

mahal (Ar.): Yer. 15/8

mahalle (Ar.): Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri. 53/1

mahfuz (Ar.): Saklanmış, korunmuş, korunan, saklı. 25/5

mahluk (Ar.): Yaratık, yaratılmış. 95/4

mal (Ar.): Bir kimsenin, bir tüzel kişinin mülkiyeti altında bulunan, taşınır veya taşınmaz varlıkların bütünü. 15/8

malik (Ar.): Sahip, iye. 160/4

malum (Ar.): Bilinen, belli. 3/28

mandra (Rum.): Koyun, keçi vb. süt veren hayvanların barındırıldığı, süt ve süt ürünlerinin elde edildiği yer. 149/1

maskara (Ar.): Eğlendirici, sevimli, güldürücü, sevimli, soytarı, hoş. 12/1

matlub (Ar.): bkz. 'matlup' 1. Alacak. 2. İstenilen, aranan. 16/10

maymun (Ar.): Dört ayaklı, iki ayağı üzerinde de yürüyebilen, ormanda toplu olarak yaşayan, kuyruklu hayvan. 28/1

mazi (Ar.): Geçmiş zaman. 3/1

mecal (Ar.): Güç, kuvvet, derman, takat. 36/4

medet (Ar.): bkz. 'meded' 1. Yardım, imdat 2. ünl. Yardım edin, imdat anlamında kullanılan bir seslenme sözü. 8/5

meemur (Ar.): bkz. 'me'mur' Devlet hizmetinde aylıkla çalışan kimse, görevli. 43/4

meğer (Far.): Bilinmeyen, farkında olunmayan bir durum için kullanılan bir söz, meğerse, oysa, oysaki. 10/4

mekteb (Ar.): Okul. 43/1

melhem (Ar.): Merhem. 20/5

meram (Ar.): istek, amaç, gaye, maksat. 120/7

merdane (Far.):1. erkeğe yakışan 2. Mertçe. 144/12

merhamet (Ar.): Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma. 22/10

merkebe: Eşek. 123/2

mesel (Ar.): 1. Örnek alınacak söz 2. Atasözü. 3. Eğitici hikâye veya masal. dibace/1

mesih: Hz. İsa'ya verilen adlardan biri. dibace/2

mesned (Ar.): 1. Dayanak. 2. Mevki, makam. 54/11

mesrur (Ar.): Sevinmiş, sevinçli. 132/2

meşekkat (Ar.): Güçlük. 104/4

meşfaret (Ar.): Bir konu hakkında birinin düşüncesini sorma, danışma. 161/3

meşgul (Ar.): Bir işle uğraşan, iş görmekte olan. 6/9

meşhud: Görünen, şahadet edilen. 33/7

meşhur (Ar.): Ünlü, tanınmış, herkesçe bilinen, angın (kimse) dibace/1

meşreb : Huy, yaradılış, adet, ahlâk. 15/6-7

metanet (Ar.): Metin olma, dayanma, dayanıklılık, sağlamlık. 11/3

metiye (Ar.): *bkz. 'methiye'* Övgü. 131/6

mevat (Ar.): Cansız şeyler. 15/9

mevsim (Ar.): Yılın, güneşten ısı, ışık alma süresi ve dolayısıyla iklim şartları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri, sezon. 17/2

mevil (Ar): *bkz. 'meyl'* 1. Eğiklik, eğim, akıntı 2. Eğilim, temayül. 3. İlgi, gönül verme. 22/8

meyva (Far.): Bitkilerde çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişmesiyle oluşan tohumları taşıyan, genellikle yenebilen yemiş. 106/2

mihnet (Ar.): Sıkıntı. 36/12

mimkin- (Ar.): *bkz. 'mümkün'* 1. Olabilir. 2. Muhtemel, olası. 55/3

misillü: Benzeri, gibi, aynısı. 123/9

miyane : Yeniçeri örgütünde cemaattan küçük ve bölükten büyük olan bir birliğin adı. 1/1

mucib (Ar.): Gerektiren, gerektirici. 58/9

muhakgah : *bkz. 'muhakkak'* dibace/14

muhatara (Ar.): Korku verici durum, tehlike. 61/8

mukaveli (Ar.): bkz. 'mukavele' sözleşme, antlaşma. 20/4

musameha (Ar.): bkz. 'müsamaha' Hoşgörü. 71/2

mutazarru: bkz. 'mutazarrı' tazarru eden. alçak gönüllülük eden. 1/9

muti (Ar.): Yumuşak başlı, itaat eden. 155/12

muttehim: Birisine zan ile kabahat isnad eden. 122/10

muvecehe (Ar.): Yüzleşme, yüz yüze gelme. 28/1

mübaşiret (Ar.): Bir işe başlama, girişme. 28/17

mübtedi: Yeni, yeni talebe. 114/1

mücerret (Ar.): bkz. 'mücerred' yalın durum. 38/10

müddet (Ar.): Süre. 110/3

müellif (Ar.): Yazar. kapak/2

müfsid (Ar.): bkz. 'mufsid' ifsad eden, fenalaştırıcı. Bozan. 6/17

mükafat (Ar.): Ödül. 54/3

mükedder (Ar.): Üzgün. 125/21

müktedir: Bir şeyi yapmaya, başarmaya gücü yeten, erkli. 16/14

mülaim (Ar.): bkz. 'mülâyim' yumuşak huylu. 103/3

müneccim (Ar.): Yıldız falcısı. 33/8

münkür: İnkâr edilmiş olan. 23/8

müşerref (Ar.): Onur verilerek yüceltilmiş, şerefli kimse. 1/29

müteşekkür (Ar.): bkz. 'müteşekkîr' teşekkür etme durumunda olan. 26/9

müüteber (Ar.): bkz. 'muteber' saygın, itibarı olan, hatırı sayılır, sözü geçer. 54/10

müveffak (Ar.): bkz. 'muvaḫḫak' başarmış, başarılı (kimse). 15/7

müzakere (Ar.): Bir konuyla ilgili fikir alışverişinde bulunma, olaşma. 28/17

müzakiratsız (Ar.): bkz. 'müzakerât' bir konuyla ilgili konuşmalar, danışmalar, müzakereler. 17/8

-N-

naçare : Çaresiz. 3/25

nadim: Pişman. 40/13

nafaka: Yiyecek parası, geçim için lüzumlu olan şey. 118/1

nahak (Far.): Haksız. 68/8

nâm (Far.): Ad, ün. dibace/6

nar (Far.): Nargillerden, yaprakları karşılıklı, çiçekleri büyük, koyu kırmızı renkte, küçük bir ağaç. 45/1

nâş: Kefene sarılıp tabuta konmuş ölü. 109/2

na-tuvan: bkz. 'nâtüvân' İktidarsız, zayıf, halsiz, kudretsiz. 65/1

nazar: Göz atmak. mülâhaza, düşünmek, bakmak, imrenerek bakmak, düşünce. yan bakış, kötü bakış. 3/8

nazaran (Ar.): Göre, oranla, kıyasla.

nazik (Far.): Başkalarına karşı saygılı davranan. 3/39

neden : Bir olayı ve durumu gerektiren, doğuran başka olay veya durum, sebep. 3/27

nefs- (Ar.): Öz varlık, kişilik. 29/5

nevcivan (Far.): Genç, delikanlı. 25/1

nevin (Far.): Yeni, yepyeni, yeni şey. 37/9

nihan (Far.): Gizli, sır. 39/13

nihayet (Ar.): Son. 110/3

niyaz (Far.): Yalvarma, yakarma. 3/4

niyet (Ar.): Bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünme, maksat. 7/5

-O-

o : 1. 3. teklik şahıs zamiri. 2. 3. teklik şahıs zamiri. 17/5

odun : Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç. 19/1

oğlak: Keçi yavrusu. 1/21

oğraş- : *f.* Bir iş üzerinde sürekli çalışmak. 9/14

ol- : *f.* Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak. 15/2-3

omuz- : Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm. 19/1

orada : *zf.* Sözü edilen yer. 3/17

orta- : Bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer. 7/3

oyynamak : Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak. 114/8

-Ö-

öc : *bkz.* 'öç' *f.* Kötü bir davranış veya sözü cezalandırmak için kötülükle karşılık verme isteği ve işi, intikam. 120/3

ödünç : İleride geri verilmek veya alınmak şartıyla alınan veya verilen şey. 118/5

öğren- : Bilgi edinmek. 24/6

ökseli: Ucu yanmış odun parçası. 10/1

öküz : Çift sürmekte, kağrı çekmekte kullanılan, etinden yararlanılan, iğdiş edilmiş erkek sığır. 22/3

ölüm : Bir insan, bir hayvan veya bitkide hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, ahiret yolculuğu, ebedî uyku, memat, mevt, vefat. 4/3

ömr- (Ar.): Yaşam. 4/1

örtmek : Korumak, görünmez duruma getirmek veya gizlemek için üstüne bir şey koymak. 7/5

öt- : *f.* Kuş veya böcekler, değişik tonda ses çıkarmak. 62/3

öyle : Onun gibi olan, ona benzer. 21/8

-P-

pahlı: 1. Tembel, 2. cimri, 3. aksi 4. bencil. 42/3

parça (Far.): Bir bütünden ayrılan, ayrı sayılan veya artakalan şey. 3/26

pâre (Far.): Parça. 1/23

pay : Birden fazla kişi arasında bölüşülmüş bir bütünden, bu kişilerin her birine düşen bölüm, hisse. 35/3

paye (Far.): 1.Rütbe, derece. 2.ilim sahibi olanların bir derecesi. dibace/6

peder (Far.): Baba. 37/3

pek : 1. Sert, katı. 2. Sağlam, dayanıklı. 3. *zf.* Gereken, beklenen veya alışılmış olandan çok. 5/3

pençe (Far.): Yırtıcı hayvanların ön ayaklarının parmaklarıyla tırnakları. 155/3

pençire : Pencere. 113/10

pesend (Far.): beğenmek. dibace/10

pilav (Far.): Pirinçten, bulgurdan veya kuskustan yapılan bir yemek. 161/5

pire : Pireler takımından, insanın ve bazı hayvanların kanını emerek yaşayan, iyi sıçradığı için kolay

yakalanamayan, küçük, asalak böcek. 58/1

pirinç (Far.): Buğdaygillerden, kökleri bol su içinde yetişen bir bitki. 108/10

piy : Oyun, düzen. dibace/6

punar : Pınar, çeşme. 134/1

pus : Görüş uzaklığını çok azaltmayan bir tür hafif sis. 149/2

put (Far.): Bazı ilkel toplumlarda doğaüstü güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne, tapıncak, sanem, fetiş. 152/1

putperez (Far.): *bkz.* 'put-perest' Puta tapan. 148/1

-R-

rabb (Ar.): Tanrı. 40/2

rahat (Ar.): İnsanda üzüntü, sıkıntı, tedirginlik olmama durumu, huzur. 6/3

rast (Far.): Doğru, düzgün. 17/3

redd : Geri çevirme. 43/13

refik (Ar.): Arkadaş, yoldaş. 15/4

rencide (Far.): İncinmiş, kalbi kırılmış. 104/9

rençber: Çiftçi, işçi. 125/2

resm- (Ar.): Varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri.

rıza (Ar.): Razı olma, isteme, istek.

rumi (Ar.): 1. Anadolu ile ilgili, Anadolu'ya bağlı, Anadolu'da yaşayan. 2. Bizans İmparatorluğu'na ve bu imparatorluğun egemenliği altındaki kimselere ilişkin. 97/2

ruzikâr (Far.): *bkz. 'Rüzgar'* Havanın yer değiştirmesiyle oluşan esinti, yel, bad. 111/3

ruzname (Far.): günlük olayların yazıldığı defter. 154/8

-S-

saat (Ar.): Bir günlük sürenin yirmi dördte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası. 65/7

sade (Far.): Süsü, gösterişi olmayan, yalın, gösterişsiz. 161/6

sağaldacak: *bkz. 'sağaltmak'* sağlığa kavuşturmak, iyileştirmek. 20/2

sahi (Ar.): Gerçekten, gerçek olarak. 14/8

sair (Ar.): Başka, diğer, öteki. 7/4

sakat (Ar.): Vücudunda hasta veya eksik bir yanı olan, engelli, özürlü. 59/1

sakınmak : Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak, içtinap etmek. 22/10-11

sakin (Ar.): Hareket etmeyen, kımıldamayan. 1/3

saksahan : *bkz. 'saksagan'* Kargagillerden, karnı beyaz, kanatları ve kuyruğu kül rengi diğer yerleri parlak, kara, uzun kuyruklu kuş, alacakarga, alakarga. 159/1

salaykoz (Rum.): Salyangoz. 75/1

salık : 1. Tavsiye. 2. Olmuş veya olacak bir olay, bir olgu ile ilgili verilen bilgi, haber. 32/14

salkım : Üzüm gibi, birçoğu bir sap üzerinde bir arada bulunan meyve. 147/2

sancak : 1. Bayrak, liva. 2. Çoğunlukla askerî birliklere verilen yazı işlemeli, kenarları saçaklı ve gönderli bayrak. dibace/3

sansar : Postları değerli türlü etçil hayvanların ortak adı. 6/1

sapa : Gidilen yol üzerinde olmayan, sapılarak varılan. 135/1

sarıl- : Bir şeyin üzerine bir veya birkaç kez dolanmak. 8/3

savaş : Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele, harp, cenk. 21/11-12

sebeb : Neden. 38/8

seda (Ar.): Ses. 68/2

selamet (Ar.): Esen olma durumu, esenlik. 53/4

semir: *f.* Besili, yağlı bir duruma gelmek. 123/1

semiz: Eti, yağı çok olan. 23/4

senat: Melek. 18/9

sene (Ar.): Yıl. 151/8

sen- : Teklik ikinci kişiyi gösteren söz. 153/4

serdar (Far.): Başkomutan. 28/3

set (Ar.): 1. Toprağın kaymasını veya suyun akmasını önlemek için yapılan kalın duvar. 2. Bulunulan yerden daha yüksekte kalan düzlük. 8/1

seyir- : Seyretmek. 37/6

seyrankâh (Far.): *bkz. 'seyrangâh'* Gezinti yeri. 1/20

sıçıra- : *f.* Ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak. 14/4

sığın- : Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek. 3/3

sıklet (Ar.): Ağırılık, manevi sıkıntı. 19/10

sıla (Ar.): Bir süre ayrı kaldığı bir yere veya yakınlarına kavuşma. 14/1

sına- : *f.* Değerini anlamak, gerekli niteliği taşıyıp taşımadığını bulmak için birini, bir nesneyi veya bir düşünceyi yoklamak, denemek, tecrübe etmek. 40/16

sırçan: Fare. 129/1

sızı : Hafif ve ince ağrı. 10/6

silk- : *f.* Üstündeki şeyleri düşürmek veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle sallamak, sarsmak. 106/2

silsele- (Ar.): Birbirine bağlı, birbiriyle ilgili şeylerin oluşturduğu dizi, sıra. 151/11

sinek : Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı. 78/2

sirkat (Ar.): Çalma, hırsızlık. 37/5

sitem (Far.): Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyandırdığını öfkelenmeden belirtme. 127/4

siz- : *zm.* 1. Çokluk ikinci kişi zamiri. 2. Bir kişiye saygı ve incelik belirtisi olarak kullanılan bir seslenme sözü. 3/7

soğulcan: Solucan. 116/1

sok- : *f.* İçine veya arasına girmesini sağlamak. 120/2

soluk : Akciğerlere çekilen, akciğerlerden atılan hava, nefes. 23/7

soy : Bir atadan gelen kimselerin topluluğu, sülale. 62/10

su : Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde. 151/1

sual (Ar.): Soru. 154/5

suretci- (Ar.): Görünüş, biçim. 12/1

sürü : Evcil hayvanlar topluluğu. 156/1

sürükle- : Bir şeyi yerden kaldırmadan iterek veya çekerek götürmek. 38/2

-Ş-

şahın (Far.): 'şahin' Kartalgillerden, Avrupa ve Asya'nın dağ, orman ve çalılıklarında yaşayan, 50-55 santimetre uzunluğunda yırtıcı bir kuş. 5/2

şahid (Ar.): Tanık. 14/6

şayan (Far.): Uygun, yaraşır, değer, layık. 64/7-8

şayeste (Far.): Şayan, uygun, yaraşır, lâyük. 46/3

şehir (Far.): Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent, site. 41/7

şeran: Şeriata göre. 6/1

şeriet: bkz 'şeriat' hak din yolu.

şerik (Ar.): Ortak. 155/12

şifa (Ar.): Bedensel veya ruhsal bir hastalığın son bulması, hastalıktan kurtulma, onma. 16/2

şimdi : *zf.* Şu anda, içinde bulunduğumuz zaman. 30/2

şitdetli : bkz. 'şiddetli' Etkisi çok olan, zorlu. 26/3

şu : işaret sıfat ve zamiri. 17/4

şübhe (Ar.): Kuşku. 59/6

-T-

taahud: Söz verme. 16/5

taam (Ar.): Yemek. 70/8

tabir (Ar.): Rüya yorma, yorumlama. 74/1

tahrik : Bir kimseyi, kötü bir iş yapması için harekete geçirme, kışkırtma. 28/9

tahsil (Ar.): Öğrenim. 35/10

tahvil (Ar.): Değiştirmek. 56/2

takat: Güç, kuvvet. 36/2

takı : dahi. 3/13

taksim : Parçalara bölme, bölüştürme. 35/7

tamah (Ar.): Açgözlülük, hırs. 23/3

tamahgâr (Ar. Far.): bkz. 'tamahkâr' Açgözlü. 56/1

taraf (Ar.): Ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb. yanların her biri, yön. 158/3

tarz (Ar.): Özel oluş veya davranış biçimi, üslup, stil. 124/2

tasallut: Musallat olmak. 53/5

tatlı : Acı olmayan, acı karşıtı. 68/5

tauşan : Tavşan. 3/1

tauz (Ar.): Tavus kuşu. 46/5

tavuk : Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı. 95/1

tavur : Rüşvet, çalım. 96/7

tebdil (Ar.): Değiştirmek. 1/37

tedabir (Ar.): Tedbirler. 47/10

tehammül (Ar.): bkz. 'tahammül' sabretme, dayanma. 63/4

tekellim (Ar.): bkz 'tekellüm' konuşmak, söylemek. 114/12

teklif : Yapması için birinden bir iş isteme. 120/8

telefiat : Ölümler. 1/15

ten (Far.): İnsan vücudunun dış yüzü, cilt. 13/8

tenbih (Ar.): Bir şeyin belli biçimde ve yolda yapılmasını söyleme, bunu üsteleyerek hatırlatma, uyarı, uyarma. 153/11

teneffuz : Solunum. 1/24

tercüme (Ar.): Çeviri. dibace/15

tertib (Ar.): Düzene koymak. 1/6

tesella : bkz 'teselli' avunma. 49/10

tevarih : Tarihler. dibace/3

tevekkel (Ar.): Her şeyi oluruna bırakan. 47/5

tımar: bkz. *osm.* 'ihtimam' Özen, bakım. 54/1

tilki : Köpekgillerden, uzunluğu 90, kuyruğu 30 santimetre kadar, ırklarına göre çeşitli renklerde olan, ağız ve burnu uzun ve sivri, kümes hayvanlarına zarar veren, kürkü beğenilen bir memeli türü. 65/3

timsah (Ar.): Sürüngenlerden, sıcak bölgelerin akarsularında yaşayan, kalın derili, uzun kuyruklu, iri bir hayvan. 11/1

titre- : *f.* Küçük ve hızlı salınım hareketleri yapmak. 39/3-4

top : Birçok spor oyununda kullanılan, türlü büyüklükte, genellikle kauçuktan yapılmış yuvarlak nesne. 3/23

tosun : Danalıktan yeni çıkmış genç boğa. 115/1

türkü (T+Ar.): Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume. 118/9

tütsü : Dinî törenlerde veya çevrenin güzel kokmasını sağlamak amacıyla yakılan kokulu madde, buhur. 48/3

-U-

uğursuz : Kendinde uğursuzluk bulunan, yomsuz, kadersiz, meymenetsiz, menhus, musibet, meşum, şom. 33/5

ulâma (Ar.): bkz. 'ulema' Bilginler. 154/1

ulfet (Ar.): 1. Alışma, kaynaşma. 2. Tanışma, görüşme. 154/2

ulu : Erdemleri bakımından çok büyük, yüce. 3/5

um- : *f.* Bir şeyin olmasını istemek, beklemek. 8/10

umid- : Ümit. 108/6

unud- : Aklında kalmamak, hatırlamamak. 120/3

uruba (İt.): bkz. 'urba' elbise. 149/1

usan- : Tekrarlanması, uzun sürmesi dolayısıyla bir şeyden hoşlanmaz veya sıkılır duruma gelmek, bıkmak, bezmek. 19/3

usta (Far.): Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse. 20/10

uyan- : 1. Uyku durumundan çıkmak. 2. Gerçekleri anlar, kavrar duruma gelmek. 127/3

uzak : Yakın olmayan yer. 19/2

-Ü-

ücret (Ar.): İş gücünün karşılığı olan para veya mal. 20/3

üçüncü : Üçüncü. 4/5

ülfet (Ar.): Alışma. 154/14

üzerine : *z.f.* Üstüne. 1/4

üzre : Üzere. 10/3

üzüm : Asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi. 147/1

-V-

vaaka (Ar.): Olay, hadise. 4/4

vaiz: Vaaz veren. 156/11

vâlîde (Ar.): Anne. 43/2

variet(T.+Ar.): Varlık, zenginlik. 56/1

var- : *f.* Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak. 5/5

vasf: Nitelik, özellik. 13/3

vasiyet (Ar.): Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey. 160/5

vazife (Ar.): Görev. 163/3

ve (Ar.): İki kelime veya iki cümle arasına girerek aralarında bir bağ olduğunu anlatan söz, bağlaç. 1/4

vecih- (Ar.): Yüz, çehre. 13/6

vefat (Ar.): Ölüm. 21/3

ver- : Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine eriştirmek, iletmek. 6/4

vukuat: Vak'alar, hâdiseler. 1/13

-Y-

yabancı : 1. Başka bir milletten olan, başka devlet uyruğunda olan (kimse), bigâne, ecnebi. 2. Aileden, çevreden olmayan (kimse veya şey), özge. 9/4

yaban (Far.): 1. İnsan yaşamayan ıssız yer. 2. İssız yerde yaşayan veya yetişen canlı. 14/1

yaka : Giysilerin boyna gelen, boynu çeviren bölümü. 3/11

yakışksız : Yakışık almayan, uygunsuz, çirkin, münasebetsiz (tavır, hâl vb.) 7/8

yalan : Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz, kıtır. 86/1

yangıç: Yengeç. 66/1

yani (Ar.): □Demek, şu demek ki anlamlarında bir söz, bağlaç. 123/1

yap- : *f.* Ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek. 153/1

yardım : Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma, muavenet. 8/2

yaren- (Far.): Arkadaşlar; arkadaş; dost; ahbap. 24/3

yas: Ölü ağıdı, matem. 66/9

yay : Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk. 161/6

yekun- (Ar.): Toplam. 35/8

yel kovan : Saatin, dakikaları gösteren ve akrepten daha uzun olan ibresi. 133/1

yem : 1. Hayvan yiyeceği. 2. Kuş ve balık tutmak için tuzağa bırakılan, oltaya takılan yiyecek veya yiyecek görüntüsündeki nesne. 23/2

yemek : Yenmek için pişirilip hazırlanmış yiyecek, aş, taam. 31/2

ye- : *f.* Yemek yeme, karın doyurma işi. 106/4

yetiş- : Ulaşmak, ermek, varmak, vasıl olmak. 147/3

yevmiye: Gündelik ücret. 161/1

yine : *zf.* Yeniden, bir daha, tekrar, gene. 54/7

yolcu : Yolculuğa çıkmış kimse. 42/1

yumurta- : Bir dişinin vücudunda oluşan, yumurtlama ve döllenmeden sonra aynı türden bir canlı oluşturan hücre. 3/24

yucarla- : Bir şeyi bir yerden kaldırmadan eksenini çevresinde döndürerek yürütmek, tekerlemek. 160/15

yuva : Kuşların ve başka hayvanların barınmak, yumurtlamak, kuluçkaya yatmak, yavrularını büyütme veya yavrulamak için türlü şeylerden yaptıkları ve türlü biçimlerde hazırladıkları barınak. 1/8

yüce : Yüksek, büyük, ulu, ulvi. 1/4

yük- : Araba, hayvan vb.nin taşıdığı şeylerin hepsi. 19/7

yürü- : *f.* 1. Adım atarak ilerlemek, gitmek. 2. Karada veya suda, herhangi bir yöne doğru sürekli olarak yer değiştirmek. 3. Çocuk ayakları üzerinde gezecek duruma gelmek. 42/1

-Z-

zabın : 1. Yoksul. 2. Şaşkın, miskin. 31/2

zabit (Ar.): Rütbesi teğmenden binbaşya kadar olan asker. 151/14

zai (Ar.): Kaybolma, yitme. 108/11

zaif (Ar.): Eti, yağı az olan, sıska, cılız, arık. 111/3

zali(zeus) : Yunan mitolojisinde en güçlü ve önemli tanrıdır. 3/6

zalim (Ar.): Acımasız ve haksız davranan, zulmeden. 32/14

zapt: Zor kullanarak ele geçirme. 57/7

zât (Ar.): Kişi. 11/1

zemm: Ayıplamak, kötülemek, yermek. 111/2

zengin (Far.): Parası, malı çok olan, varlıklı, fakir, yoksul karşıtı. 68/1

zeval (Ar.): Yok olma. 29/9

zevalı : *bkz. 'zavallı'* Acınacak kadar kötü durumda bulunan. 1/12

zevk (Ar.): Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz. 75/4

zeytun (Ar.): Zeytin. 111/1

zira (Far.): Çünkü. 132/6

ziyade : Çok, daha çok, daha fazla. 104/3

zopa : Sopa. 124/6

zuhur (Ar.): Meydana çıkmak. 26/5

SONUÇ

Kelimelerin imlâlarının Grek harfleriyle, telaffuzlarının ise Latin harfleriyle belirtildiği, günümüzden yaklaşık 150 yıl önce yazılmış bir eserin, ses ve şekil yapısının incelenmesi ve dönemin dil hususiyetleri üzerinde durulması, Türklerin ve Türkçenin Karanlık bir dönemini teşkil eden Karamanlıların ve onların kullandığı yazı dili olan Karamanlıcanın aydınlatılması bakımından önemlidir. Özellikle ülkemizde Grek harfli Türkçe eserler üzerinde oldukça az araştırma yapılmıştır. Bu çalışma ile bu alanda önemli bir araştırma ortaya koymuş olmaktadır. Hem konusu hem dili itibarıyla önemli olan bir eser, bu tezle gün yüzüne çıkarılmıştır.

Grek harfleriyle ortaya konan eserlerde genel itibarıyla bir imlâ birliği yoktur. İnceleme yaptığımız eserimizde de imlâ birliği bulunmadığı için eserin dil yapısını sağlıklı bir biçimde ortaya koyabilmek oldukça zor olmuştur. İncelediğimiz metinde Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin fonetik değişikliklere uğramış halleri sıkça rastlanmaktadır. Örneğin ses bilgisinde verilen örneklerin farklı dönemlere ait yazım şekilleriyle karşımıza çıkması dikkat çekici bir özelliktir. Aynı kelimenin farklı fonetik hallerinin aynı metinde bir arada kullanılmış olması, eserin dil hususiyetleri ve yazıldığı dönemle alakalı kesin yargılara ulaşmamızı engellemiştir.

Esopos'un Kıssadan Hisse Almaya Mahsus Meselleri adlı bu çalışmada, dil incelemesi kapsamında genel olarak belirlenen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

- 1) Metnin imlâ incelemesinde Grek harflerinin Türkçede hangi sese işaret ettiği gösterilmiştir. Burada çift karakterli /ö/, /u/, /ü/ ünlülerinin ve /c/ /ç/ ünsüzlerinin dışında dışındaki her sese bir karakter gösterildiği söylenebilir. (ἄρχη (gözel) 12/2, χούραγῆ (gurbağı) 17/1, ὀύρη (üzerine) 5/1, δέβαπ (cevab) 12/5, ἔγερτζι (eğerçi) 20/2)
- 2) İmlâ bahsinde yer alan, 'γ' karakterinin 'ğ' sesinin karşılığını vermesi hususunda bir tutarlılık söz konusu değildir. Bu karakter bazı kelimelerde 'ğ' sesini okuturken bazı kelimelerde de (yanında iota 'ι' olmadığı halde) 'y' sesinin karşılığını vermiştir. Bu yüzden bu iki sesin ayrımında kesin bir hükme varmak güçtür. Biz bu çalışmada kelimeleri genellikle günümüz imlâsına uygun olarak yazdık. (χιούδουλμεγε (güdülmeye) 1/8, χιόρμεγε (görmeye) 33/3)
- 3) Grek harfli Türkçe metinlerin pek çoğunda karşılaşıldığı gibi metnimizde de bazı Türkçe kelimelerde ünlü harflerden önce gelen 'ι' (iota) karakteri, inceltme özelliğinden ötürü, kendisinden sonra gelen kalın ünlüyü inceltmiştir. Dolayısıyla bu

ses uzatmalı olarak okunmuştur. Kendisinden önce ‘ı’ karakterinin bulunmadığı kalın ünlüler a,ı,o,u normal yani uzatma olmadan okunmuştur. (χάλια (halâ) 1/26, ἀγίαχ (agâh) 1/13, ρῆζιχάρ (ruzigâr) 1/24, σολιούχ (solûk) 23/7)

4) Metinde /b/ sesi /Π/, /π/ (üst noktalı) karakterleri ile gösterilirken, Yunanca kelimelerde /b/ ünsüzü kullanılmamıştır. Çağdaş Yunancada /b/ sesi ‘μπ’ ikili ünsüzü ile karşılanırken metnimizde bu ses hiç kullanılmamıştır.

5) Türkçe’de kullanılmakta olan /j/ sesinin metnimizde hiç kullanılmadığı saptanmıştır.

6) Metnimizde ünlü düşmesi (üzre< üzere 2/11, fikr< fikir 46/10, gayb< kayıp 5/12), darlaşma (deyu 118/7, eyi 16/6, reca 3/5), düzleşme (kentu 7/4, yokaru 2/2, beru 18/3), ilerleyici benzeşme (heman 33/7, faide 6/8) gibi ses hadiselerinde özellikle yabancı kökenli kelimelerde verilen örneklerin hem orijinal hallerinin korunduğu hem de fonetik değişikliğe uğramış halleri çok fazla yer almaktadır.

7) Ses ve şekil bilgisinde yer verilen 1.çokluk şahıs iyelik eki, yönelme hal eki, bulunma hal eki, ayrılma hal eki, ‘İp’ zarf fiil eki ve ünlü değişimleri gibi ses hadiselerinde örnek gösterilen kelimelerin çoğunda, gerek kelime kökünde gerekse eklerindeki ünlülerin yazımında düzlük-yuvarlaklık ve kalınlık-incelik uyumuna uymadığı görülür. (duvar-e 2/7, vücut-e 7/9, hastay-e 30/1, azalmak-de 20/8, taşra-de 148/1, yuva-den 1/8, hillekâr-den, 8/9, yaban-den 14/1, eşid-ub dibace/11, id-ub 1/1, anler 54/11, hurmaler 44/6, duvare<duvara 2/7, hastaye<hastaya 30/1, mahrim<mahrum 23/8, üçünci<üçüncü 4/5, bitun<bütün 116/3)

8) Metnimizde instrumental eki olan ‘ile’ ve soru eki olan ‘mi’nin ayrı mı yoksa bitişik mi olarak yazılması hususunda ikili bir imlâ özelliği gözlenmiştir. Bazı kelimelerde ayrı, bazı kelimelerde ise bitişik olarak karşımıza çıkmaktadır. (etmeli midin 2/13, sağmıdır 148/5, ölümüdür 148/5, değil midir 47/7-8, vusletile 6/9, bahani ile 6/17)

9) Yunan harfli Türkçe metinlerde olduğu gibi eserimizde de i/e, t/d, k/g meselelerinde bir tutarlılık söz konusu değildir. Bu seslerin kullanımında belli bir düzen yoktur. Aynı kelime bazen i’li bazen de e’li biçimleriyle karşımıza çıkabilir. (reca 3/5, rica 31/3, eyi 16/6, iyi 107/2, iderek 5/3, ederek 3/4, kurt 19/4, kurd 87/1, taşra 31/9, daşra 31/1, karga 131/1, garga 104/2, keik 59/1, geik 61/3, gurbağı 17/1, kurbağı 135/1, kartal 1/1, gartal 53/3) Ayrıca Karamanlıca’da t sesi d sesinin yerine kullanılırken d sesi t sesinin yerine kullanılmaz. Metnimizde de bu böyledir.

10) Ses ve şekil bilgisi kısmında bazı kelimelerin günümüzde sıklığı olmayan (miyane 1/1, asan 1/2, Trizoni 74/1, Smarid 108/1-2, Trampeta 122/1, mehabet 157/2, Kaknuz 68/1, gazubane 65/9, nahaklık 3/31, haraplık 55/10, eynihanlık 78/7, metanet-lik 14/2 vb.) biçimlerinin varlığı gözlenmiştir. Bu özellik metnin yazımında halk ağızlarından etkilenmelerin olduğunu göstermektedir.

11) Metinde yer alan her hikâye, bir paragraftan oluşan cümlelerden oluşmaktadır. Cümle sonu ‘(.) nokta’ ile bitmeyerek virgül, edat, bağlaç ve az sayıda da olsa Arapça-Farsça tamlamalarla sürdürülmüştür. Özellikle metindeki sonu gelmeyen cümleler, Arapça-Farsça tamlamalar ve İslami terimler (kurban kesmek, adak vermek, beddua etmek gibi) bu eserin, Osmanlı Türkçesinden izler taşıdığını göstermektedir. Ayrıca eserde hem Ortodoksluğa hem de Yunancaya dair (Hz. Zali (Zeus) dışında) herhangi bir ögeye rastlanmadığı ve genel olarak günlük konuşma diliyle halkın anlayacağı bir üslup kullanıldığı gözlenmiştir.

12) İncelediğimiz bu eser kendi kanaatimize göre Eckmann’ın Karamanlıca eserler sınıflandırmasında “Halk unsurları ile az çok karışık bir yazı dili ile yazılmış eserler”in birinci kademesi olan “Dili edebî Türkçeye yakın olmakla beraber halk ağızlarına ait birtakım fonetik hususiyetleri ihtiva eden metinler” içinde değerlendirilebilir.

Eserimiz dil bakımından olduğu kadar konu bakımından da önemli bir eserdir. Metin kısmında anlatılan hikâyelerin bir fabl türü olması münasebetiyle yalnızca ilgili alanımızı değil sosyal bilimlerin farklı alanlarına da hizmet verebilir mahiyettedir. Bir fabl ustası olarak günümüzde La Fontaine Masallarının üzerine pek çok derleme ve inceleme yapılmışken, bu türün ilk anlatıcısı bilinen Ezop’un masallarının üzerine yapılmış çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Ezopla alakalı en ünlü ve yetkin çeviriyi yapan Nurullah Ataç’ın eserini tenzih edecek olursak bu masalların dil incelemesiyle ilgili akademik seviyeye ulaşmış çalışmalar oldukça azdır.

Türkçenin yazıya döküldüğü alfabeler içinde çok özel bir yere sahip olan Grek harfli Türkçe bu metinlerin, ses ve şekil bilgisi açısından detaylı bir şekilde incelenmesi bu alanda yapılmakta ve yapılacak olan akademik çalışmalara ciddi katkılar sağlayabileceğini düşünmekteyiz. Bu tezle ortaya konan amaç, Türk dilinin tarihî geçmişi için önemli bir yere sahip olan, aynı zamanda karanlık bir dönemi teşkil eden Karamanlılar hakkında bilgi verilmek istenmiştir. Karamanlıca bir eser olan Ezop Masallarının tercüme edilmesi ve akademik dil incelemelerine kaynaklık etmesi için araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Dört bölümden oluşan eserimizin Giriş bölümünde, Karamanlıların kısa tarihçesi ve konuştukları dilin hususiyetleri belirtilerek, eserimizin yazarı olan Ezop ve masalları hakkında genel bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümünde, 19.yüzyıla ait metnin Günümüz Standart Türkçesinin dil hususiyetlerine uygun olarak Latin alfabesine aktarımı yapılmıştır. Çalışmamızda en çok yeri kapsayan dil incelemesi bölümünde eserin imlâ, ses ve şekil özellikleri üzerinde durulmuştur. Dördüncü bölüme dönemin ağız özelliklerinden dolayı anlamakta güçlük çekilen yabancı kelimelerin açıklanabilmesi için sözlük eklenmiştir. Son bölümde ise tercüme ettiğimiz eserin tıpkıbasımına yer verilmiştir.

İNDEKS

- Adem, 25, 41, 57, 58
Ağaç, 132
Aisopos, 9, 70, 170
Anadolu, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 148, 168, 169
Arab, 48
Arapça, viii, 2, 8, 155, 157
Arslan, 17, 30, 31, 32, 43, 45, 56, 59, 65, 69, 75, 84
Aşçı, 31
At, 40, 79
Avcı, 34, 42, 55, 96
Avdet, 64
Ayı, 78, 96, 105, 107
Ayı, 32
Badem, 129
Bağcevan, 34, 44
Bal, 51, 129
Balık, 23, 56, 59, 67
Bizans, 2, 5, 148
Boğa, 53
Böyürtlen, 19
Buğday, 39
Bülbül, 17, 138
Caramanos, 3
Çiftçi, 25
Çoban, 36, 46, 55, 59, 132
Dana, 151
Deniz, 36, 132
Devlet, 143
Domuz, 44
Dünya, ix, 8, 9, 10, 130
Elma, 36
Enkerek, 20
Er, 47, 64, 74, 76
Esnaf, 51
Esopos, 85
Eşşek, 63, 70, 73, 79, 107
Ezop, ii, ix, x, 1, 9, 10, 11, 157, 158
Fabl, 9
Falcı, 48
Farsça, viii, 2, 8, 155, 157
Fatih sultan mehmed, 3, 7
Fil, 13, 63, 74
Gübür, 15
Hayvan, 10, 11, 37, 77, 128, 153
Hekim, 33
Hıristiyan türkler, 1, 2, 4, 8
Horoz, 18, 30, 43, 52
İlan, 46
İmlâ, 81, 155, 170
İt, 36, 75
Kaplan, 40
Karada, 153
Karamanlıca, ii, ix, 1, 6, 7, 8, 9, 110, 157, 158, 168, 169, 170
Karamanlılar, ii, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 158, 169
Karga, 38, 53, 66, 102, 110, 157
Karıncı, 33, 74
Kartal, 14, 15, 16, 37, 40, 55, 84, 140
Katır, 63, 77
Kedi, 27, 50, 134
Keklik, 19
Kelp, 29, 31, 44
Keyik, 38, 92
Kırlankuş, 38
Kıssadan hisse, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79
Köstebek, 37
Kurt, 46

- Kuşbaz, 20
 Kuzu, 73
 La fontaine, ix, 9, 10, 157
 Latin, ii, iii, ix, 10, 81, 82, 155, 158
 Lozan, 1, 4, 5, 9
 Maymun, 28, 93
 Merkeb, 31, 34, 40, 43, 53, 63, 72, 73,
 75, 93
 Nar, 36
 Oğlak, 86
 Ortodoks, ii, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 168
 Osmanlı, 1, 2, 4, 5, 7, 157, 168, 169
 Rumca, viii, 3, 6, 7
 Rumlar, 3, 7, 170
 Saksahan, 77
 Sansar, 18, 84
 Sırçan, 65
 Su, 136, 142
 Tavuk, 52, 60
 Teke, 15, 51, 61
 Tilki, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 28,
 30, 31, 32, 37, 47, 53, 54, 56, 60,
 65, 66, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 78,
 79, 95
 Timsah, 20
 Titre-, 33
 Tosun, 59
 Türk dili, ix, 1, 7, 157
 Türkçe, i, ii, viii, ix, x, 1, 2, 3, 4, 5, 6,
 7, 8, 9, 81, 83, 84, 90, 91, 95, 97,
 107, 110, 112, 114, 117, 155, 156,
 157, 169
 Türkler, ii, 1, 2, 4, 5, 7, 168, 169
 Türkü, 61
 Yankıç, 47
 Yunan, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 81, 82, 97, 110,
 154, 156, 169
 Zeytun, 57

KAYNAKÇA

ANZERLİOĞLU Yonca, “Tarihi Verilerle Karamanlı Ortodoks Türkler”, Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, Sa. 51.

ANZERLİOĞLU, Yonca, Karamanlı Ortodoks Türkler, Phoenix Yayınevi, Ankara 2003.

BALTA Evangelia (1998). “Karamanlca Kitapların Dönemlere Göre İncelenmesi ve Konularına Göre Sınıflandırılması”, Mütferrika, S.13.

BALTA, Evangelia. "Karamanlca Kitapların Önsözleri." Tarih ve Toplum, C 74 (1990): 18-20.

BANGUOĞLU, Tahsin, Ses Bilgisi, Ankara 2007.

BANGUOĞLU, Tahsin, Türkçenin Grameri, Ankara 2007.

BAYKURT, Cami, Osmanlı ülkesinde hıristiyan türkler. Sanayi nefise Matbaası, 1932.

DERNSCHWAM, Hans, İstanbul ve Anadolu’ya Seyahat Günlüğü, çev. Prof. Dr. Yaşan Önen, Kültür Bak. Yayınları, Ankara 1987, Birinci Baskı.

ECKMAN, Janos, “Anadolu Karamanlı Ağızlarına Ait Araştırmalar, I. Phonetica” A.Ü. D.T.C.F. Dergisi cilt: VIII, sa. 1-2, 1950.

ECKMANN Janos, “Yunan Harfli Karamanlı İmlâsı Hakkında”, Türk Dili ve Tarihi Hakkında Araştırmalar, 1950.

ECKMANN, Janos; Karamanlca Birkaç Gerundium Terkibi, Türk Kültürü Araştırmaları, çev. Müjdat Kayayerli, sayı:2, 1989, s. 89.

ECKMANN, János, "Karaman Edebiyatı" haz: Halil Açıkgöz, Türk Dünyası Edebiyatı I (1991): 20-38.

ERGİN, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yayınları, 14. Baskı.

ERÖZ, Mehmet, Hıristiyanlaşan Türkler, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara 1983.

EYİCE, Semavi, "Sallaville, Sévérien–Eugène Dalleggio, Karamanlidika, Yunan Harfleri ile Türk Dilinde Basılmış Kitapların Analitik bibliyografyası 1, 1584-1850." Belleten, XVI, Sa. 102.1962. 369-374.

EYİCE, Semavi, "Anadolu'da "Karamanlıca" Kitabeler" (Grek Harfleriyle Türkçe Kitabeler) 2. (1980) 683-696.

GÜLER, Ali. "Yunanistan'da Etnik Gruplar I: Dil Grupları." Avrasya Dosyası (2000): 12-21.

GÜNGÖR, Harun, "Karamanlıca (Grek alfabeli Türkçe) Bir Kitabe." Türk Dünyası Araştırmaları 33. 1984. 95-101.

GÜNGÖR, Harun. Karamanlıca Üç Kitabe. Türk Dünyası Tarih Dergisi, 1989, 3.34: 29-31.

İBAR Gazanfer, Anadolu Hemşehrilerimiz, Karamanlılar ve Yunan Harfli Türkçe, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2010.

TEKİN Talat, Tarih Boyunca Türkçenin Yazımı, Simurg, Ankara, 1997.

ECKMANN Janos, "Anadolu Karamanlı Ağzlarına Ait Araştırmalar I: Phonetica", AÜDTCFD, C.VIII, 1950.

BALTA Evangelia, "Karamanlıca Kitapların Önsözleri", Tarih ve Toplum Dergisi, Şubat 1990, S. 74.

HAZAR, Mehmet- ÖZDEM, Oğuz, "Grek Asıllı Karamanlı Türkçesinin Kullanımı Üzerine, Turkish Studies 3 (2008): 6.

KAHYA Hayrullah (2003). Grek Harfli Osmanlı Türkçesi Bir Eser: İspat-ı Mesihîye Üzerinde Dil İncelemesi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

KAHYA Hayrullah (2008a.). "Karamanlıca Bir Eser Yeni Hazne ve Dil Özellikleri (İmlâ Özellikleri ve Ses Bilgisi)", Turkish Studies (Ed. Mehmet Dursun ERDEM), www.turkishstudies.net, (ET: 06.04.2008), Vol. 3 / 6, s. 367-408.

KAHYA, Hayrullah. "Karamanlıca Eserlerde İslam İnancıyla İlgili Terimler." Türkiyat Mecmuası 22.2, 2012. 39-62.

KARDEŞ, Doğan, Aisopos Masalları, Çev. Nurullah Ataç, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2012.

KILIÇARSLAN, Mustafa-KAHYA, Hayrullah, 2009, "Karamanlıcada i/e Meselesi" Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal Of International Social Research: 200-211.

KILIÇARSLAN, Mustafa, "Karamanlıcada Ünlü Varlığı Üzerine Bazı Görüşler: Ā "Ve Āş Ünlüleri" Türkiyat Mecmuası 23.2 (2013): 53-64.

KILIÇARSLAN, Mustafa, and Hayrullah KAHYA. "Yunanca–Osmanlıca/Karamanlıca Bir Sözlük: Leksikon Ellinoturkikon" Electronic Turkish Studies 4.4 (2009).

KILIÇARSLAN, Mustafa, "Karamanlıca Bir Musikî Mecmuası: Mecmua-Yı Makamat" Electronic Turkish Studies 8.1 (2013).

ÖZKAN, Mustafa, Türkiye Türkçesi Ses ve Yazım Bilgisi, İstanbul 2009.

TÜRKDOĞAN, Orhan, Günümüz Karaman ve Hazar Türkleri, IQ Kültür sanat yayıncılık, İstanbul 2009.

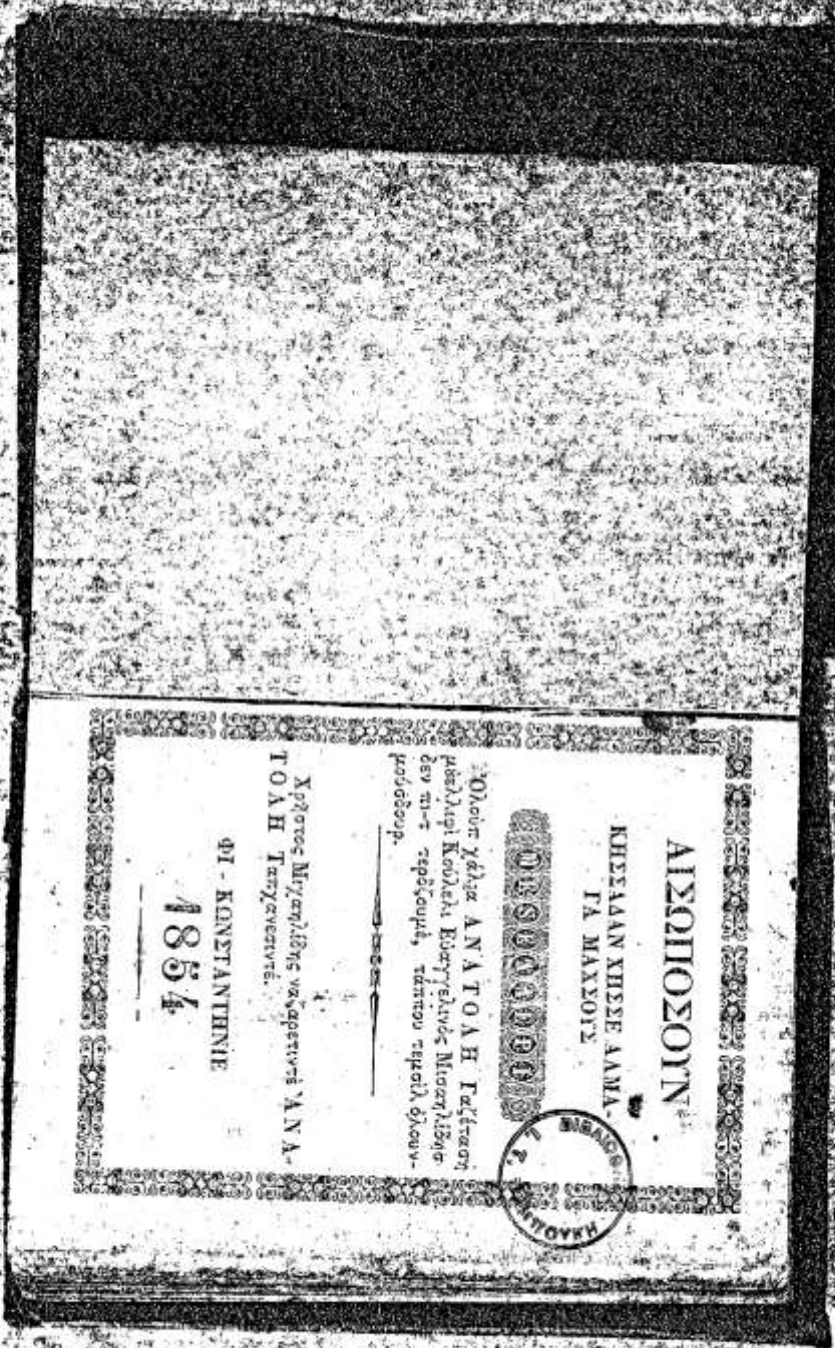
YAĞCIOĞLU Dimostenis (2008). Karamanlı Rumlar ve Kimlik-Köken Tartışmaları, <http://azinlikca.blogspot.com/2008/09/karamanlı-rumlar-ve-kimlik-kken.html>, (ET. 09.12.2008).

YÜCE, Nuri. "Karamanlı Türkleri-Karamanlı Turks." Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi 2011.

TIPKIBASIM

**ESOPOS'UN
KISSADAN HISSE ALMAYA MAHSUS MESELLERİ**

**ÇEVİREN: EVANGELİNOS MİSAİLİDİS
İSTANBUL 1854 ANATOLİ TABHANESİ**

ΑΙΣΧΗΡΟΣΟΤΗΝ
 ΚΗΡΕΜΑΝ ΧΗΘΕΕ ΑΑΜΑ
 ΠΑ ΜΑΧΧΟΙΥ

ΟΛΟΟΤ ΥΕΛΙΖΑ ΑΝΑΤΟΑΗ Γελίτρον
 ηελλοαη Κοβιλαη Εοογγελοαηδε Μιοαηηδου
 δευ ηη-τ ραβδουηα, τανηου ρηρηα δλοου-
 ηοδδουα.

Χ ρησσοε Μιοαηηδουε να ραρησθηε ΑΝΑ-
 ΤΟΑΗ Γελυαεαηηε.

ΦΙ - ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΗΕ
 1854

ΚΕΝΤΡΟ ΜΗΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΤΙΒΑΔΩΝ
 ΛΑΨΤΕΕ Μ. ΚΑΙ Ο. ΣΕΡΑΙΕ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 372

-11- G. 7g:

ΑΠΛΑΣΤΕ

-0-

Επιφανειακά παρηλάνθασαν αληθινός κρέμαρο.

Μεγάλο μεσαίο Αίμαρα γεγοτι Υπάρκ ελ
 Μενυδών 628 αμέ σώμα δονηγαυτε κελόν, έβρα
 τεβρηγ έχλάνσιν καθλίνός Κυρίγια αυθέρηνη
 Χαρόλο κρισεντε (εγ το Άνόριον Υοπιον τής
 Φορηλας) ήρ φακή έδλαδ ή άλάγης, 143 μ ω ν
 και φιλοσοφά κλάι προζισντε με όλουμάς, με
 άντεν έμυ μερεβαδ ταχολ έγλαδίνδ, Κησε αδάν
 Χησο έ άλαχληογύ άσπιαυτέ ταμια έτηακ ίτλοιν
 144 Φοροή μεσα ήρετιν έγλαυέ άλάγης, Έσνα
 υλάρ ίσριντε μεσόβ όλουμάς, με υγατα Σάοτ
 (Σάβριος) Ηαδίσωγ ή Κοπος τουνοιν ναμην ή έπίδιν
 Ζαροα έξάντ ήρλε άδόν έστύδεια γαννητέν
 πλάμαρσι.

φία γαυκέ μεσαλαιορντεν τεία χησο κάνοδα
 όγα η κορυααχάκ έθουρντε, Πομπδιν Τουρπι Ά
 σορνά τερέζουραυτε ίνισάο κηλημείόστρο.

Εύστγελανός Μενυδών

ΑΙΣΘΗΣΟΥΣ

ΜΑΣΣΑ ΙΑΡΗ

—0—

● Καρδιάνηα Τύκων φασά.

Καρδιάνηα Τύκτι μίγανελσπντι βου-
 λουα δασαν σουπειλα δμικι τ'ουν μπ
 πων γακηνντι σακν δμικι γα κάδν κερ
 μσν, Καρτιά ηπ γ'ουδ'ε άγαν' ελσπν
 ζι άγνι δ άγαν' άγαν' άγαν' άγαν'
 άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν'
 άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν'

Τύκτι βου-
 λουα δασαν σουπειλα δμικι τ'ουν μπ
 πων γακηνντι σακν δμικι γα κάδν κερ
 μσν, Καρτιά ηπ γ'ουδ'ε άγαν' ελσπν
 ζι άγνι δ άγαν' άγαν' άγαν' άγαν'
 άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν'
 άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν' άγαν'

3. Καρθάληλα χιουτρεπ παμνούλθε εραλίη.

— 8 —

Βικτη μελίθη πίε ταυτίαν επί Καρθάληδαν κεδά-
 Ταυμάτρηλα, επί χιουτρεπ παμνούλθεου γουδύα-
 να ομύνην παρπέρ εγλάθη πάλι Καρθάληδαν γελιάε εγ-
 λα δόγος ανύλδ εδέρικ, ελά χιουτρεπ παμνούλθε
 Καρθάλα ολίου παλίθ ανύλδ εγλάτρησε, γαλπίετι
 Ζαλί (Zab) ίσμανέ έςτερ βεσίθαι ού έσδαλίη ταυμάτη
 πάλι γατρήλα ίςγον γός κίβρηε, βε ούε γίβικε έ-
 δενή χιουτρεπ παμνούλθεου να έςτερ κίβρηε γαλ-
 πέτι Ζαλί ελά έςτην ολίον ελα έγλάθη δέθι έςτε,
 ού βακτε Καρθάλη γουπουσίελα κωνηλαγρητή κίλ-
 χουθάε παμνούλθε γάσρονε ταυμάτη γεσθί, έςτερ
 παμνούλθε Καρθάλη γουμάγρη επανύλην τίλε-
 ουτε ούτέδου, έκα γουδαγρη ή επανύλην τίλε-
 ταλαγρη γουδύαλθα γουδύα έσθή αντ παπ-
 εγλάθη, Καρθάλη πύ βουκατρήν νε ταυμάδαν ίσωνέ έ-
 πδύνην τίλεμύγιου, μερόκη κωνησίελα ίσωνέ έσ-
 θεα γουθόε μεγαλίε γουμουπρδαλή ίσθή, έσθα
 έσθί παμνούλθε έδολι ταπλά έγλάθη, έςτερ Καρ-
 θάλην έσθαπτι κωνησίελα, βε ταυμά κωνησίελα

— 9 —

γίεπ πούδμαμέγρηλα, βίγαιε γαλπίετι Ζαλίην κού-
 έσθαλαγρηά γουμουπρδαλήν μαγρούλι χουσεουβί
 ανύλδ εγλάθη γαίλ πούλι παμνούλ χιουτρεπ επί
 τον γουμάπικ γαλπίετι Ζαλίην κούδελάκαγρηά έςτερ
 ίσθ, γαλπίετι Ζαλί χιουτρεπ τονουβού ελάτρησε ού-
 τουδου, γουμουπρδαλήελα έσθαπτι κωνησίε
 έκα παρπέθ εγλάθηε.

Επί μαρθεύην παμνούλ ταυμάγρηε βε νούθε έσθα
 ούδουπύ μαλίηλα ούδου ίσθ, γαλπίετι Ζαλί Καρθάλη
 κωνησίετι πάλι βε παμνούλθε γαλίη ούδουγρηε έ-
 δενέπ εγλάθηε, έσθαπτι Καρθάλην παμνούλθε έςτερ
 να γαλπίελα κώνηλα, γαλπίετι Ζαλίην ίσμανέ έςτερ
 βουλίελαε βαλπίε έςτερ βε ίσωνε ίσωνε έςτερ
 ούδου, βε βίγαιε Καρθάλην έςτερ κωνησίελα ίσων
 παμνούλθε μεουαλίελα έςτερ ίσωνε ίσωνε ίσων
 παμνούλθε έςτερ ελάτρησε, να έσθα Καρθάλην
 γουμουπρδαλήν κώνηλα παμνούλθε γου-
 δούμαγρηε έςτερ μεσθαπτι κώνηλα έγλάθηε.

Κωνησίελα γουθό πούδουπικ, γίεπ έσθα
 τονουβού χουτρεπ χιουτρεπ κώνηλα έςτερ να έσθαπτι

9. Χρονολόγητα Κεκλήρη φασι.

Πηρ ἀδελφῶν τῆρ χάρτ χρονοῦς εἶναι, τῆρδ κεκλήρη-
λαρακ περατορήσασθαι κοίδη. γὰρ πάλαι χρονολόγη
κρούου δόγμων κοίδη γὰρ παλαιμολόγητος, Κεκλήρη
καθολὴ ἢ βίβλ πῆν ἤσαναδὴν εἶναι, πουνλαρῆν
δύνασιν διακρίνητα ἔχον πῆν πτόγλα κοδογυρο-
λαρ δελγὺς μερακλωναργὰ παλαιμολόγη, εἶμα τῆρ ἀ-
δελφῶν κἀτῶν πουνλαρῆν τῆρ τῆρλαρῆν ἰὰ δελγὺ δόγμων
δούρατ κἀτῶν ἰοῖ, περαγὺκ εἶναι, πουνλαρῆν τα-
πασῆ πτόγλαμῶς, βῆ τῆρ τῆρλαρῆν ἰὰ δελγὺ γαδγῶλαδ-
δυναρῆν γὰρδὸ ἀρακ πῆν μερακλωναργὰ δελγὺ
ἀδελφῶν εἶμα.

Κροναδῶν ἤσαν πούδουρα, ἀρῆλα δῶνα ὀ-
λανλαρ, λαμῶδον ἔχασθῆν ἰοῦλα τρυμῶδῶν εἶσο-
λαρ κἀτῶν λαμῶλαρῆν τῆρ ἰοῖ ἰὰ δῶναδῶνλαρῆν
κῆροῦρῶδῆσασθαι.

10. Κροναδῶν Εὐκαστῆν Ἰανῆ φασι.

Πηρ κούσῆρ δῆλα δελγὺκῶλαρ ἀδελφῶν κῶς δῶνα
τῆρ κῶσῆρδῶν τῆρ ἀρῶν εἶσοῦντῆρ τῆρ κῶσῆρδῶν κῶς

κῶροῦρῶδῆσασθαι, δῆλα δελγὺκῶλαρ κούσῆρ δῶνα
ἀδελφῶν κῶς βῆρῆσασθαι, μέσο ἀγῶντῆ ἀδελφῶν τῆρ
εὐκαστῆν Ἰανῆ πουνλαρῆν, πουνου εὐκαστῆ βῆ ἀδελφῶν
εὐκαστῆν ἀγῶν εἶσοῦντῆ βῆ πῆν πῆν κῶσῆρδῶν εἶσοῦντῆ
εἶσοῦντῆ δῶνα, πῆν κῶσῆρδῶν πῆν εἶσοῦντῆ βῆ δῶνα τῆρ
ἀδελφῶνδῶν δελγὺκῶν εὐκαστῆ.

Κροναδῶν ἤσαν πούδουρα, κῶντῆ κῶσῆρδῶν
πῆν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν
ὀκ κῶσῆρδῶν πῆν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν

11. Τῶν ἰὰ Τυρακῶν παλῶντῆ φασι.

Τῶν ἰὰ Τυρακῶν πῆν κῶσῆρδῶν εἶσοῦντῆ
εἶσοῦντῆ κῶσῆρδῶν, Τυρακῶν πῆν κῶσῆρδῶν εἶσοῦντῆ
εἶσοῦντῆ κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν
εἶσοῦντῆ κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν
εἶσοῦντῆ κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν
εἶσοῦντῆ κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν

Κροναδῶν ἤσαν πούδουρα, τῆρ κῶσῆρδῶν
εἶσοῦντῆ κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν κῶσῆρδῶν

= 18 =

ννία νάσην παρκα δαριλάση; κοροσρηκα πνήη ά-
τοροσρηκηή σην κοροσρηκηρησην δερυδ δ. εδάν έτθι.
Korossáhn yrosé noussouka dyláka pá me-
poué nipi nipi tás moudepeka ékapa yuváka, ééte
óhan nipa poukáde saxin ékapaiaoh' mupxin ókour
meóteóhn déryláoh.

16. Μικροσθί παδ έσσην πασλή.

Hlo pouhú ádhu yastakavh, nhou papouóhn
yuvóh' yrosé xespháseón áptok nupá oímuohi
xaté ákoumupoué tati, éóhynáse pávú étpase
papá yuén, éyepoké avyátoh'pháste 100 pák ó-
xou, koupaín étpaká yu tavúó áeyuiké. ée éyúaké
nouvo éarrokáde né éi xati sην έyl ókafák díok-
pusev, oúó páδ éteyiv 100 ákouli vépáde noula-
ékáhn déryou, oohá éyákaí tati, ná éi áépat nío
nouvate έyl óhan kakóeyuiká éóhákáto pivtehn
pouyáde teúáepu; paróhan éééééte kphgás éééepov ée-
tyou áéóhan papóké.
Korossáhn yrosé noussouka, áéapáka pák

= 19 =

éokoyuiké 'áááay pápádeν σαλάσην έpυδασήν-
ηά nío'η ηυλάσην áéáshv éé'pασήνά μουκεσίρ
éáému'ye'kakáepu; μαδóel i. áy-σεν παχάde ééuupáde.

17. Κοροσρηκάρ πασλή.

Yai koupey'η nipa kíokáde zy'foumepáde óhan yúáé
meómuvoté koupey'óé áy'eyovtey, papáka nók ápa-
mu'ya kíoképey, nipa éepu kouyupá páe áíóhápote,
kakáha saxin ékákáha éáéxaké, ó nipi éyep nóu kou-
yuvóka koupey'ouka áptok ó poukúé νάσην yovapóh
éyuvátohpe déryou áéééán páééi.
Korossáhn yrosé noussouka, moukaki papouk'
yúé' nipa tati papákáka ékáké déryláoh.

18 Παλάκ άδδ'ρηκάρη πασλή.

Hlo xák' páláke áéδ'rháepu yáóhu pákáké tío-
áyéte yúé' nipa nóhák áutáéáéóháp'epu yáóde, mu-
kóúsen papóká yuén kíóéóéáéepu; pákú, ééepúaké éy-
te

== 22 ==

νῆ ταυτουζῶρ πεντετίρ εἰρηκ ἰεργεκάε, εἰ εἰθλακα-
ρημ ἰερε νέυ ἀρ-τη βερατ ἰθίρορου, γὰρ ποὺαί πᾶ-
ρηρηγῆν κῆρ μαχάλλινε γάλλινουῖε εἰρηγὰ βερον ἑγ-
λαβῆμ ἀρῆκω: ποὺάδτηρη, βεγιοθ βερηγῆε: ἑγλαεῖ,
βῆ ποὺ βερατ ἑθῆεῖ, εἰθλακάρη γῆλ γαρηκῆε παγὸα
βερινε βῆρ κηγλασῆ ἰὰε τῆεα κῆρῆε παρη κὰτῆν
δῆε κῆρ τῆαδ περὶαῖερεκ, γὰρτα δεραε ποὺάμωδῆερε
ἰαεῖε, ναγ δ ἑραεῖε τῆαδ εἰθουγουντα, ἰεἰ κὰε
μαεῖα βερε:

^{κμ} Κησαεῖαν γησαε ποὺδουρη, ἕραγῆε βῆ σα-
γαεῖαν πακα ἰνεκν εἰθλουα δεῖαετ βῆ βερινε
εἰθῆεα:

22. Ἀεῖμῆε Κεῖαῖερεπιν παρῆ.

—o—

Κῆε ἰεθουμῆ εἰθουγουνταν κῆρ ἀεῖμῆ κερτα τῆερε-
λαγινε ἰεραετ ἰθουμ, ἑρῆα κηγῆελαρη ἀνερα κη-
τῆαρη, βῆ κῆε αἰθουμωεῖαν τῆερε ἀκῆλαρινε
πογαλαγιοθῆν γεθῆερε πακῆε: κὰρῆαρη κῆρῆουεῖε
μαρεγῆαερινε μαεραετ ἰθουμ, εἰ κηρηεαεῖαερε πῆ-
τῆε ἀγερῆε τῆερε ἀκῆουλαερεν ἀεῖμῆερεπιν γεθῆερε

== 23 ==

Χαλῆε κῆεγῆα πῆερεμῆ ἀεῖμῆερεπῆε βεγῆερε: φῆρα-
πέ μαρη κῆερεμῆερεπῆε.
^{κμ} Κησαεῖαν γησαε ποὺδουρη, κερτα ἀραερε-
ερεν μαρημῆετ εἰρηγῆεν ἀερεμῆε κερταμῆε σαρη-
μῆε λαεῖμ κῆερε.

23. Ἀλῆ γαρῆεμῆε ταεγῆεν παρῆ.

—o—

Πῆρ δοὺλ γαρῆεμῆεν γεθῆερεπῆε κῆερε γηρηουρε
δουρηπ κῆρ ταεγῆε δῆουμ, εἰρηγῆε τῆερε κῆε
βερερεπῆε κῆερετ ἰεἰε βερεδουρε ταμῆερε ἰὰε ἰε-
τῆεε γῆε βῆερεπῆε πακαεῖε ἰαε, ταεδουκ σμαερενῆε
εἰρη γηρηουρετῆε βερε δουρημῆε δῆεου.
^{κμ} Κησαεῖαν γησαε ποὺδουρη, εἰ κηρε κηρα-
ετ εἰρηγῆερε, γαρῆερεπῆε ἰεγῆε κηρε σουλαεουκ ε-
δῆερεπῆε ἀεῖμῆερε μαρημῆε κηρηερεπῆε.

24. Φερε ἀερεπιν παρῆ.

—o—

Πῆρη κῆρ κῆεπ ἑερερε κηρη ἀραερε, κῆρ ἀεῖμῆε
μουουεν βερερε ἀερε δῆουμ, εἰ δουρεπῆε εἰρη εἰε εἰε.

== 24 ==

μάχ ἰστέρον, τίς ποτὲ ἐπιτέμνῃτε ὑποπέτων κεννήν τι-
λίτι σευί ἕσσην κίανη βία βεγυοῦ δόσος βερεῖ ἰσῆ,
πὲ ἐπὶ ποδοβερ πέν σευίτ ποῦ δόσσοῦνι ἰσῆρα ἐπὶ μὲν δὲ
οἰμ μεμλέκετι οἰμ χόνεκαλὰ πῆ δὲ γρενιτ πειν ἡ-
σημαγὰ μεδῆ ποῦ ὄλογοῖρ βεγυ δὲ βῆαν βερεῖ.
— Η γροσαδάν ἤγροσε ποῦδουρη, σευά ἀδερμὲ ἐπὶ
δόσος βερεῖσὶ σὲυά νηκ ἀδδ ἐσάδὲ κῆδερ.

25. Ἴκι βῆδ δὲ βῆδάνηλα ἀδδῆσῆν ἠσάδη.

— 0 —
Ἴκι βῆδ δὲ βῆδάν ἠπὶ ἀδδῆσῆν ἤσωννὰ βερεῖν, ἀδδῆσῆ
ἰσῆ ἰσῆ μεσῆσὸν δὲ λὸυρηκεν, βῆδ δὲ βῆδάνησάδαν ἠπὶ ἠπὶ
πασὲ ἐπὶ ἀλοῦν, ὁ πῆρην κόνουονὲ κοκοῦ ἤσο. βῆ ἀδ-
δῆσῆ ἤσάδῆν ἠπὶ ἠπὶ ἀσῆμαγὰ πῆδὲ ἀδδῆσῆ, ἀλλὰ
βῆδ δὲ βῆδάν πεινὲ βεγυ δὲ βῆδ, βῆ οἰσῆσῆν βῆ μεχῆδ
ἀδδάν βῆδ δὲ βῆδάν ἠπὶ ἀσῆμαγὰ βεγυοῦ ἀντ ἀπὲρ ἰσῆρ.
ἀδδῆσῆ ἠσάδῆ πῆρ ἠπὶ ἀσῆμαγὰ ἤσῆσῆν βῆ μεχῆ, πῆ
ἐπὶ ὄγυοῦ ἀπὲρ οἰσῆ πῆρ ἀσῆμαγὰ, ἐπὶ ἠπὶ ἰσῆρ.
— Η γροσαδάν ἤγροσε ποῦδουρη, ἐπὶ ἠπὶ ἀντ ἀπ-
πῆλα ἠσάδαν ὄγυοῦ ἀσῆμαγὰ βῆδῆ, Ἰλλὰ βῆ ἀδδῆσῆ-

== 25 ==

μάχ μεμάν ὄλοῦρ μεδῆσῆν βεγυδῆρ.

26. Δούρησῆρ ἠσάδη.

— 0 —
Ἴκι δούρησῆν ἠπὶ κῆμῆδ ἠσάδῆσῆ δὲ λὸυν, ἠπὶ ἠπὶ
νουρά ἠπὶ κῆμῆσῆ ἠπὲρ δούρησῆ κῆμῆσῆσῆ,
ἠπὶ ἀπὲρ ἠπὶ πῆρα βῆ ποῦρῆσῆ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ
δῆμὰ βερεῖσῆσῆ κῆμῆσῆ, κῆμῆσῆ ἀπὲρ ἠπὲρ ποῦ
κῆμῆν ἠπὲρ κῆμῆν κατῆρ ἠπὲρ βεγυοῦ κῆμῆ
δῆμὰ σευά ἠπὲρ, ὁ βῆρ, πῆρῆσῆ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ
ἠπὲρ ἠπὲρ βερεῖσῆ, δούρησῆσῆ πῆρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ
ἠπὲρ κῆμῆσῆ δῆμὰ δούρησῆσῆ πῆρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ
ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ βεγυοῦ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ.
— Η γροσαδάν ἤγροσε ποῦδουρη, ἐπὶ ἠπὶ ἀπὲρ ἠπὲρ
δούρησῆσῆσῆ κῆμῆσῆσῆ ἠπὲρ ἠπὲρ κῆμῆσῆσῆ
πῆρ κῆμῆσῆσῆ, κῆμῆσῆ κῆμῆσῆσῆ βῆ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ.

27. Κεῖ ἰσῆ σῆρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ.

— 0 —
Ἰπὶ ἀδδῆ ἠπὲρ σῆρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ, ἠπὶ κῆμῆ δῆδῆ-
πῆρ ἠπὲρ ἠπὲρ κῆμῆσῆ δῆδῆσῆ, βῆ σῆρ ἠπὲρ ἠπὲρ ἠπὲρ.

Ζηροκατηγή σενήν δάωνή κεντουνεν έσσηλ κάδλ πουδουτουι κίρρδουκέ, μαγέδων δάμαγουν τε Ζηρικού έσση.

30. Χακίμ ιλά Ζαστανήν φανλή.

Ηίο Χακίμ ηίρ Ζαστανγέ πακάρκεν βεφάρ έ-δάρ-δλ, δ βακίτ Χακίμ έφερτι, που Ζαστά έκχίσεβ βάρ κελούτ Ζασά κουλάκωυάδλ βεβάρ έπρεγιάδ έσπλι έ-σβ, πουνου έκέρκεδεν ηίρ ηέ έι οφασ, που σράζ φάδλ έδάρέφν βακίτ άυαγία έβ, δικαί έα ηίρ πάλ έπλεέ έργου έκέρδαν βεφλίε.

Κησαδάν Ζρασά κούδερκ, δόσ έσασου πούγγ κίρουνυέ γυαδών έδουπ, έπ κίρυν έσασου-έμφομαση άυαγία κελίρ.

31. ΚέΑριά Κορδούν φανλή.

Ηίρ κέΑρ έδδιν έσάρά έυγυέδερκ, ηίρ κούρτ πατ-έδουτ πουνέ γυμλά έαταδούκλ, έμδούκλ Ζαδλ έατην βέ Καρίφν, πάλκα έσέρφα έφάδ πειν Ζάδ κίρδσε, που

Ζαστανγιάδλ άγία έδουγών γασαδούκ, δ βακίτ γίρ τεέέρ ασμείρμα βέ πειν γεδέργγε έσέρβ έργου κούρ-δου κανέθρημύε, βέ ηίρ κάρ, δίδαν σάρα κούρτ κέ-λίτ κέΑρι έαμ έυγερνε κίρρδουκέ έι γύδγς έν πα-καδία έσασγέ βαδύε κίρρεκ, σπν γεγυέφν δέδης, έι κούρτ πουνεν πούγιά πειν ταδράδε γυατάρ κίρ-ρδύρκεν, άεφτκ έδουγών φελάν κίρ'έφμε έεργου έκ-έδαν βεφλίε.

Κησαδάν Ζρασά κούδερκ, φισασ-λου δδία ηίρ τεχάικεργέ έσασδουκέ, άεφτκ πακασασηνά έσάδ-μεφεργε έσασά έσση.

32. Κορδούκ Κελάν φανλή.

Ηίρ κέΑρ ηίρ Κορδούκ έσ-δλου, ηίλά κέεργ-άεφκεν άγέδμ δάδουκέ, Κορδός ηίρ άγιάτ' εμασινέ-τέγκουπ έδουέβλ, βέ κέΑρ άγασδών έκρινδουκί άργου-γιά σασουάινε γυατάρ, βέ σασέρ βακίτ Κορδός δόδρινε κίρρδ έμρεγιά παδλαδύ έα, Ένάι έαδίν κελάδ, βέ άχ ασσινέ κούρκεν δάδουγία Κορδός Άλλού άσασ-γιά έν άσασά σου ταλά διλέργδεν ηίρ πουε έσση

= 30 =

γῆν δειγνὸν γῆν ἐπιπέσει, ἐπεὶ πνεύμα ἀκαθῆν ἐνεμεῖ
τοῖσδε τῆσδε ἀκαθῆν κακοῦσδε, οὐρανὸν οὐρανὸν
δεδῆσδε, ἑδδαλλῆ Τὸ κακοῦσδε ἰσοῦσδε, καλ-
τὴ πᾶσι γε ἀντὶν παρτῆα παρτῆα δίδου.

Κορ Κορσῶν Χρσοῦσδε ποῦσδε, φῆρασετῆσδε ἀδῆα
δουμασῆν τῶσδε μῶσδεσδε διαφραδῆσδε ἀνῆ
φῆνῆσδε κερσοῦσδε καλῆσδε δῆρασδε οσῆσδε Σερίσδε.

33. Ἀπολλῶν κασῆσδε φασῆσδε.

Πῶσδε κερσοῦσδε ποῦσδε, ἀδῆσδε, ποῦσδε φασῆσδε
δῆρασε, Ἀπολλῶν ποῦσδε ἐπῆσδε, τῶσδε ποῦσδεσδε καλ-
σῶσδε κερσοῦσδε τῆσδε κῆσδεσδε φασῆσδε, ἑσδε νῆσδε πᾶ-
σδε φασῆσδε κῆσδεσδε κερσοῦσδε τῆσδε τῶσδεσδε κῆσδεσδε
τῶσδε, πᾶσδε ἐπῆσδεσδε οσῆσδεσδε δῆρασε ἀγῆσδεσδε ἐπῆσδε.
Κορ Κορσῶν Χρσοῦσδε ποῦσδεσδε, τῶσδε ἀνῆσδε
κῆσδεσδε μεσῶσδεσδεσδε δῆρασεσδεσδε. Χρσοῦσδε ἐπῆσδε
μεσοῦσδεσδε Χρσοῦσδε κῆσδεσδε τῶσδεσδε ἐπῆσδεσδεσδε.

= 31 =

34. Ἀδῆσδε τῆσδε κῆσδεσδε φασῆσδε.

Πῶσδε Χρσοῦσδε τῶσδε κῆσδεσδε, ἀδῆσδε τῆσδε με-
σοῦσδε δῆρασε, τῶσδε κῆσδεσδε κερσοῦσδε φῆρασε ἐπῆσδε,
ἑσδε ἀνῆσδε κῆσδεσδε κῆσδεσδε ἐπῆσδεσδε πᾶσδεσδε τῶσδε
πᾶσδε κῆσδεσδεσδε τῶσδε τῶσδεσδε δῆρασε ἀδῆσδε ἐπῆσδε.
Κορ Κορσῶν Χρσοῦσδε ποῦσδεσδε, δῆρασε τῶσδεσδε
δῆρασε Χρσοῦσδε τῶσδε κῆσδεσδεσδε δῆρασεσδε φῆρα-
σεσδεσδε δῆρασε τῶσδεσδε δῆρασεσδε.

35. Ἀπολλῶν κασῆσδε τῶσδε φασῆσδε.

Ἀπολλῶν κασῆσδε τῶσδε τῶσδεσδε δῆρασε, ἀδῆσδε
τῶσδεσδεσδε τῶσδε δῆρασεσδεσδεσδε, Ἀπολλῶν μεσοῦσδε
ἐπῆσδε δῆρασε τῶσδε ἐπῆσδεσδε πᾶσδεσδε, φῆρασε μεσοῦσδε
κῆσδε δῆρασεσδεσδε τῶσδε τῶσδεσδε τῶσδεσδε κῆσδεσδε Χρσοῦσδε
κῆσδε μεσοῦσδεσδεσδε δῆρασε δῆρασε τῶσδε ἐπῆσδεσδε τῶσδε,
δῆρασεσδε μεσοῦσδε πᾶσδεσδε κῆσδεσδε μεσοῦσδεσδε ἀνῆσδε
πᾶσδε, ἑσδε τῶσδεσδε Χρσοῦσδεσδε τῶσδεσδε ἐπῆσδεσδε, Χρσοῦσδε
τῶσδε δῆρασε τῶσδεσδε. Ἀπολλῶν τῶσδεσδεσδε κῆσδεσδε,
κῆσδεσδε τῶσδεσδε τῶσδε δῆρασεσδε τῶσδε, ἐπῆσδε τῶσδε κῆσδεσδε.

ργυδής άν του ταςία οσολουσι κινδύη παγία έτι-
διε δειγού Αρσάνησιν σινά έτιδωδ, Μορσιν άχθάλι
πρωσινεντιν παγία έτιδω δειγού έγισι.

Κρωσάν χροσ πούδουρι, άκίη άνά θ-
λανιάρ, περκαλεριεν πούσάρ Χαλλερινεντ ενπύ-
άιγρηάρ.

36. Αρσάνησα Αγγινή πασάη.

Αρσάνησα Αγγη ηίο θανηζή πάτ θλουπ, άν
άκίησιν εν άκίηρη γέδραση έδερκεν, τασαλαρή
κάρτ έλμπακ παγγινάτ ίκωία γασάκιά, ηίο Πύ-
κί τασαδούρ έπασγινά, πυνλαριν καλκινά γέδρα-
λάρι άμιαδηνγη κίόρδουάι, άνωγι όρταλαργινέν
κασούκ κάρτση, πουνλαρ Πάκρη κίόρδουάιρ ταδε,
κώδινάγια άγγασερεσι όύμαργιν, Χαίρ πούέτι: τέξ-
έγγινάτ έσγινάτ Πύκί έτσοσινου: δειγού παγγινά
όλουάαρ.

Κρωσάν χροσ πούδουρι, Κίη καλανά
κρη γυγύς, κρη καλανά για κρη γυγύς τεργυμινάς,
έξορι άδελιάρ έσγινάτ πινγέτις άμωδασριν κίούτι
έδούτ ενάκαση έτσοσιν έκάνηρηδς έδινάριάρ.

37. Μουετίζιμ πασάη.

Ηρ μουετίζιμ τζαριν άρτασινά όρουπ, άν
πουν ενάσινά κελάδελι πάρ έδερκεν, άρεδεν π-
που κρη κελιτ, έι μουετίζιμ πανά γανενήτιν κανέ
βέ πινάδουάρι άτζόκ καλκινάη, έμάλκας έγγαν-
έτ: χηρσινάαρ σικατ ενάτ χανερνι πασά ίαε, έ-
θαλάη χερπ έπασρινά δερμινέν πινάε παγγινά-
κην, άκίη πινάτ κειουάτ άκίη άμωάκ, άδελιατ έλιπ
πασινά κελάδελι πινάδς, άν κερνι πασινά κελ-
άετη πινάεμακ πικ τογάρ νεδινάδινάρ δειγού έγγι-
λά ενάεμακ.

Κρωσάν χροσ πούδουρι, πάλη κινάε-
λάρ κερνι κινάεμακηνή φέλιμ έπασινάρεκ, γαίρηγέ
έδούδ νασαχάρ περπιάρ.

38. Κερνιζάιλε Κιόρεδζιν πασάη.

Κερνιζά ά σασαχιν τζάι κινάεμακ άν έτζοκην,
άκρητ όρταλαργιν κινάεμακ άγάρτ έδελιατ ηίο
κίόρεδζιν κίόρδουπ, έσγινάδερ νασοι ενέτιν ηίο δαλ
κινάεμακ ενάεμακ άτζοκ. κερνιζά δαλά σασινάτ

= 34 =

κωνορά τ'ακλήρη άντι, ηηρ κωνορήτ' εβα κωνορόν,
 κίωρεδώνι δουρμάκ μερακωνητά ίουονη πέχη έρ-
 όυδα, κωνοράην άχλαγγηή ηαρεράη, ηε χωνοράμια
 κίωρεδώνη κητ'ήρη χείλε άκμασνη άντην άκμασ-
 νη. Κωνοράην χηροσ πούδερη, έν έκη έκθε ηέ-
 ςι γένηο περ'δασσνδής, έκίλκ εδσνε μούτ'εφπερ έκίλκ
 έγλαμια πάρεδρη.

39. Κωνοράμια χασσωνη φασίη.

Ηηρ άδην χασσά άδην, χασίη νδουόσων δεινύ,
 νουά. έκφασί, τ'όδ τερλάσμη άσέδαν έκί ίοα, χασίη
 κού ηάκ ένίσηρ δελίε, έδρα σνκλ έκφασί τ'όδ ηηρε-
 ηέ κείληρ δελίε ίοα, κούδα ηίχ ένίσηρ έκφασί έκίλκ,
 τ'έσπερ σουά έκφασί, έπρη ηηρεκωνη έπρητ'η
 δελί ίοα, ώ ω ω ηουονην έκίλη ηηρ βελήγυάε βίασφ
 άκωνοράμια δ'εβαν έγλαμια, βέ κού σπεράη ηηρ δο-
 σού κωνονη κείλη σουά, έπρησος, ηέ έι δόστωη
 ηήχη χασίη εδσσωνη π'έχ χείλη' έκίλην έκίληκεδέν
 έην κπουάην άκώτ'εσρηα δεινύ δ'εδαν έγλαμια.
 Κωνοράην χηροσ πούδερη, δάμη κήχη χασ-
 σωνητ'ε κείνηεσ ες τ'ερε ηετ'εγνην, φαδένια σνδός

= 35 =

ηρη κ'εβην ηηά εδονηρη ηεηχ έπρημιατ' πάρετ'ερη.

40. Ηαγέδσδώνια Μερεκην φασίη.

Ηηρ Μερεκην ηηρ ηαγέδσδώνια ηεμιατ' έπρημιατ' τ'όδ
 τ'εβανσννμ άτ' ηετ'εγνη έκφασί, ηηέ ηέσρη ηεηη ηαγ-
 έδαν έκίλην ηείλε βε ηεσκ ηηρ έπρημιατ' κίλκ έγ-
 λάε δεινύ κένη έγλαμιατ' ίοα, κωνορά ένίσηρ κίλκ έγ-
 λαε δεινύ κούνη ηηρ κηρεκωνητ'εγνη σερμιατ' έπρη
 βεδανη μερεκην ηεβανητ'ε χείη τ'ερεσρη ηείη κρε-
 μιατ' σούρηαγιά μεραδωκία, γίνα άκωνονη δεινύ
 έπρημιατ' άγέδω έδονη, ηέ δεινύ ηηρ δασαγιά σα-
 νημιατ' ίοα, ηαρεδών δαγί ηεσσοι τ'ερεδωνη κίσηρ
 δουκίε, άτ' έπρη κένη σάστωκ ηυάκωρημιατ' δουρετ'
 έρη, χολη κωνάκη, κού δασιχ κού άκωνοτ'εγνητ'ε
 κωνάσωνη, έκίληα δερμιατ' κρετ'εγνητ'εδσδώνια δεινύ
 νδρη άκμασ.

Κωνοράην χηροσ πούδερη, κείλην κίσωνέ
 περ'κματ' άκωνοδωρη κούληνδής, χωνοτ'ερεκωνη δάδην
 άδσμιατ' ένωτ'ε άγαι σ'εμιατ'εκίασ, εδδελίακην κρη-
 μενιέ κήχηετ'ερη.

= 40 =

Επιτηρητὴν πύλας, πύουο Τὴναι κίερόν, ἐι ἀγυὼ
 χιτῆς ἡσούεσμι γύρουακ τὸν εἰς πύλαςσιν μακρο-
 σὴν νὲ δαούτορ δαγυὼ σουδὸν ἐγλῆσι τοῖ, δεμῆς δα-
 χὲ ἐι Τὴναι πύουε πην τῆδεκακλὸν ἐτμωγίωσουμ, πᾶ-
 σὴμᾶ τῆσ κατὰ λωγούε ἐτῶνδῆ, ἀουροπόπῶα ἀγυὼ-
 πῆ πύλαςκῆστωε, χατῆρ δὲ δούτορ δαγυὲ εἰλὰ δαγυὲ-
 μῶτορ δαγυὼ δαεῖσιν βῆσι.

Κηροσῶν γησοῖ πούδερκ, εἰμὴν τεχλῶακῆσιν
 χατῆρ πρηβαοτῆτα τῆσινεἰμὴ πούλουμωλῆ.

48. Κηροσῆκ πασῆ.

Κηροσῆκ κηροσῶν τῆσ χατῆν δὲ δὸν δούροδερκ, τῆσ
 εἰσα βαλῆσενε δερ ἀγαστῆ κηρογύρουμ, δῆ-
 σα πούτορ τῆσσοι σεῖνωσουμ, τῆσπαρ τῆσρ ἀα-
 ματσοι ἐπίδωρομ δαγυὲ δαεῖσιν ἐπὶ τοῖ, βαλῆσενε
 δαγυὲ ἐι δὲ λωμῆ, ἀνλαγῆκῆ σῆν σῆσκα κῆρ δὲ μα-
 γουε εἰλὰ κρηγῆκῆ βῆ κοκοῦ ἀμμωακῆσῶα χα-
 λὲ δαγυὲσιν δαγυὲ δαεῖσιν ἐπὶ.

Κηροσῶν γησοῖ πούδερκ, τῆσ κηροσῶ-
 λαρ κηροσῶσῶσιν εἰσα τοῖσπαρτῶα μωκρηθῆρ δαγυὲ δα-
 εἰσιν, πύουεῖκ εἰλὰρ ταχῆσ ἐσῆνρηθῆρ.

= 41 =

40. Κηρῆσ εἰλὰ κηρῆσ γηροσούε πασῆ.

Κηρῆσ γηροσούε τῆσ δερὰ Κηρῆ, ἐι Ησῆρ εἰσ-
 κῆ κῆπῆσῶσιν χῆμ πύουεῖκ χῆμ τῆσμοκροσῶν βῆ πην-
 λάρηα γαδῆα εἰμαγῆ πύουεῖκ πούσουμ γα-
 ρῆν βαρκεσ ντῆσων γῆρ εἰσῶσιν δαγυὼ σουδὸν ἐπ-
 ῆσασε, εἰσα εἰλὰσῆκῆ χακκῆν βῆρ, χῆν πούκῆ δού-
 λῆμ, νὲ δερῆσῶε γῆροσῆε πρηρ ἐγλῆσῆμῆσιν πύλῆμ-
 γίωσομ δαγυὼ δαεῖσιν βῆσι.

Κηροσῶν γησοῖ πούδερκ, τῆσ κηροσῶν κηρ-
 κῆσ δακωλῆσῆκ χιτῆς τῆσ τασῆλῶ κῆρ ἐγλῆσῆσῶν.

50. Κηροσῶσῶε εἰλὰ Κηρῆσ πασῆ.

Κηροσῶσῶε εἰλὰ κηρῆσ κηροσῶσῶε τῆσων μαρπῆα
 εἰμῆσῆε, κηρῆα κηροσῶσῶε σῆν κηροσῶσῶε σῆ-
 κατ γῆσ μῆσῶμῆε δὲ δὸν, πῆμῆα κηροσῶσῶε κῆσ
 μῆσῶμῆε δαγυὲ δαγυὲσιν δαγυὲ γηροσῶσῶεσῶε.

Κηροσῶν γησοῖ πούδερκ, βουδῶσῶσῶε σῆ-
 ληγῆ κηροσῶσῶεσῶε μακῆσῶσῶεσῶε.

= 42 =
51. Ηρω κορυφαία κούε γαυλή.

Ηρω κορυφαία δού τρυκ δουραλάγγη, έι βήχ-
πώ τεβήλδ ή έερίδερ κουάκι: ηρω κηίεσενν νά
άλτοουου νά κούαίττουκ ή νάε τασά ηρω δειν
τ'άμπαυήακεν, ούκατ ηρω πουάι τασαί τ'έδν τείδερ
διδούχοουμ έεως περναί έυλάμπετ παύάμπετ.
Κουαίττου γηουά πούδουρα, ήλ'η κηίεσε-
λαρ άς κούε τ'έδν πούγλα τρυλατρυά σακίεραλάρ.

52. Πουάν άφράερε ήά Κοκίυάίερ γαυλή.

Πουάν άφράερε ήε κερήκίερ σουσωνουή ηρω
τ'έρετ'έδν σου τεβήλδερ κερήκίερ παγγινέ τ'άνα-
καυακίερατ' ή άφράερε κέλεν χήρεν'άφρε τούκακ-
άτρη τασυά έίεσεσκ, ήε τ'έρετ'έδν άεγέ με έι έυλά-
λαρ ήά έαδ'έρενν'ε: πενιμ άκιν'άερε ήρω πούερε-
μαέτ' έα έερελάρ άερεν σου έερεμά.
Κουαίττου γηουά πούδουρα, ουά άερελάρ
έίάκ έυακίερε τασυά έδιν'ε, γεναί'ηκ έιμαέδιν
χαλ άίμα'άαρ.

= 43 =
53. Ταούανλάρε κούε τρυλάρ γαυλή.

Ταούανλάρε ηρω έερε ηρω παγγιλά τεβ'έρεμα έ-
λάρε κενε έυβήλδερην τρυλάρε ήε γαβ'έιν χα-
λί ήε κερε έωάιν κερε κερελά κερε κέλεν ήε νερ'έ
χάδενερε'έιν ουάμπετ' ή έίμα'έρετ'έδν έέρε ηρω
π'έγ'άε ήρω κ'έιν ταυάίάε: τ'έρεμαέδιν, ηρω έερε
δινάμ κούεμα'άερε έερε κενταέρε κινάέε πογ-
μάρ έ'έιν γου'έρε έερελάρε χαλ'έ, ήέρε κινάέιν
κουε'άτρη κενερε τ'έρετ'έδν έυλεντερ πούλιν'ε,
νί'ε πού'άρερε ταπουάερερε έερεκίερε χαλ'έ,
χέρερε πούε κινάέ έ'έρερε'έδιν, έλ' άερε
ταούανλάρε ηρω άερελάρε έερε έι έ'έ'άρε κεν-
τρη'έ ηρω κούε γεναί'ηκ έιμα'έρερε με'έερε κούεκ
τεβ'άεγγαέρενλάρε έέρερε'έδιν πού'άρερε'έδιν.
Κουαίττου γηουά πούδουρα, ή'έρερε άερε-
λάρ κενταέρερερε έερε με'έρερε νά'έρε έερεκ,
ταυάίάε πού'άρερερε γά'έρερε.

54. Άτ'άε μερεκ'η γαυλή.

Μερεκ'η άτ'η τ'έεκ γυεγ'ηε τ'ηάρε άάδουρερε κούε-

δουκῆ, γαστρισκεπὲς καὶ μουλιουκ ἀπὸ βεργου κεν-
τουιν τῶν λαχμετινὲ μὲνίσταρεν οαμὰν παρὶ θε-
γῆμαδουγῆ τῶν μερακλάνηρον, κίουνλῆρδὲν τῆρ
κίουν γαβὺ καυχο ἐστὶ τοῖ, δακαρδὲν παρὶ ἀπὸ πῆ-
νιν δουμινάρε ἀραρυὰ ἀρυγὲ προυγὲ κοδου-
ρουρα, οἰρουλῆν γαστριγγῆ γαστὲ γιου μερεκτὲ πῆ-
κα παρὶ ἀπὸ, πῆγῆ τῶσῶδῶ, πῆ ἀπὸν ἀχῶν, πῆ-
πουρεσινὲ μερακλάνηρα κακλῶδῆ.

ΚΑΡΑΔῆΝ ΧΥΡΑΤὸ ΠΟΔΟΥΡΑ, ΜΟΥΣΤΕΡΓΙΛΑΡΤΙ
ΜΕΝΙΣΤὸ Πῆ ΓΑΡΤΙΛΟΥΑΤὸ ΧΥΡΑΤὸ ἘΠΙΣΤΟΥΝ, ἀνλερίν
ταχλῆκλῆρενὶ γαστὲ ἔσπεκ ἀπὸ καναρὲ δῶλῆμ.

55. ΚΑΡΑΔῆΝ ΠΑΥΔ ἸΑΙ ΚΑΡΟΛῆΝ ΠΑΡΑΔῆ.

ΚΑΡΑΔῆΝ ΠΑΥΔ ΟὐΤῆΓΑΡΤὸ ὈΥΡΓΙΛῆΚ ΤῶΝ ΚΑΡΑ-
Δῆ ΡΙΔῆΔ ἔσπεκ. ΚΑΡΤῶΔ ἄρυτὲ πῶσ οὐτῆμακλῆκ ἄε-
νιν ταμιαρῆν μαχοὸς ἀμιατῆγγηρῶν πῆκιν δῆγῆΔ.
δῆρ δῆγῶδ ἀνλατῆμῆρεσῆ, παρὶ ἡλῶρυτὲ κῆμῆρεν
ἡπαρῆ ἔπικῶδ ἀδουγῶ γαδῆ, πῶνδ δουρεν χῆ-
βῆρυτὲ ἔρασαρῆκ ἀδῆγῆ ποακῆρεν, κῆγῆρυτὲ τῆρε-
πουκ παρτῆκ παρτῆκ ἀδῶδ.
ΚΑΡΑΔῆΝ ΧΥΡΑΤὸ ΠΟΔΟΥΡΑ, ΚΕΥΤΟΥΡΤῆ Δ-

κῆλῆδῆ πῆ φραρενῶδ ἀεγῆλερίν δῆουδ πῆ ποαρυα-
λαρηγῆ ἀνῆμῆρενῆρεν ἐνδῆαμῆ γαστριγγῆδῆρε.

56. ΤΑΡΑΧΥΔῆΡ ΔῆΜΑ ΠΑΡΑΔῆ.

Πῆρ ταρυχυδῆρ ἀδῆμ δῆαν βαρεσινὶ πῆλ φροδῶτ
ἀλτουρῆ ταχβῆλ ἰσῆρεκ, πῆρ μαγαλῆδ ἔρεν ἔγλεδῆ,
πῆ πῆ χῆρ κῆον κῆον ἀδῆρενὶ ἀτῆρεκ ἀπὸ τῆσ γῆ-
νε δῆρεπῆ. πῆ ἀρεδῆρεν πῆρ πῶουον πῶγῆδ ἔρε-
μῆγῆ κῆμῆρεντῆν χουδῶνῆν, πῆγῆρε ἀλτουρῆ δῆρεν
οἰουδῆλε καδῆρεπῆ. πῆ πῆρε ταρυχυδῆρ κῆλῆτ δῆ-
τουρὶ δῆρε κῆμῆρεντῆν πῶδῆρεπῆ. πῆ πῆρ κῆουρε φῆ-
οακλῆνῆ γῆλῆμαρῆ πῶδῆρεπῆ. πῆ πῆρ κῆουρε φῆ-
γῆρηγῆν οαρενῆ κεουουρεντῆν ταχῆκ ἰσῆρεκ, πῆ ἔ-
δῆρεπῆ μερακλάνηρα, μῆδῆμα ἀλτουρὶ δῆρεκῆν ἰσῆ-
ρε γῆρεμῆδῆ, ἀπὸ γῆρενὲ πῆρ τῆρ κογῆρεκ δῆρε-
κῆ ὁ ἀλτουρῆδουρ δῆγῆρε τεσῶλῆδ βερεδῆ.

ΚΑΡΑΔῆΝ ΧΥΡΑΤὸ ΠΟΔΟΥΡΑ, ΤῶΚ ἀδῆρεπῆ
δῆουρῆ, ἔρετῆτ γαδῆδ ἔρεπῆ ἔπικῶδ ἔπικῶδ ἔπικῶδ
πῆλ γαδῆ γῆκ δῆρεκ κῆρ πῆρ ἀδῆρεπῆ.

Λαμὴν πάλαι, πατρὶν ὑπερκαταργητῆ ἕμενε
 παλαιὰ ἰαί, ὑπερκαταργῆν κηρομαστωνῶν ἀδ-
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ.

61. Ἀποδείκνυα Κελκ φανῆ.

Κελκ ἀδδὲσκαλαρῆν κατῆσκαλεν πῆρ μαγαρεῦς πῆρ
 ὀνητῶν κηρομαστωνῶν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ.

62. Ἀποδείκνυα Μερενὶ πῆρ Χερῶν φανῆ.

Μερενὶ πῆρ Χερῶν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ.

63. Περὶ σέσκαλαρῆν Κελκ φανῆ.

Περὶ σέσκαλαρῆν Κελκ φανῆ, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ,
 ὀνητῶν παρκαταργῆν, κατῆ οὐδὲσκαλαρῆ χαλῶδῆ.

== 56 ==
72. Φαλδὴ Χαροὺν φασὴν.

Πρὸ γὰρ ἀρετῆς Χαροὺν χερ κείναι τολιχινὴ πα-
κὴν χερ κατὰ βε κατὰ δὲ εὐδαιμόνιαν δεινὴ δυνά-
μειον δολανθροῖσκειν, πάλιν πούνι παρὰ δὲ χα-
κίμνι τσοκκῆ εἶδονι νὲ μαρτενὲ εἰς τὴν δόξουσι
ἀνλατθικίαν Χαλδῆ, ἀνὴν κατὰνέ μπουρατὰ βί-
ποδν δαρε γουλάσῃ τοι, ἐνὸνι πρὸνι πῆ εἰ
κάλιν δυνον πούνι κατὰ βὲ κατὰσσην δὲ εἰ
ταχοὺς εἰνίπκεν νάσπλ κεντῆ κασσηγῶν δὲ εἰ
μαδν δεινὸν ἐντὶ κατὰ εἰς τὴν.

73. Δὴλ Χαροὺνιε Χαλακίλαρ φασὴν.

Πρὸ δολι χαροὺν πῆρ κατὰ Χαλακίλαρ δολοκ,
κίετῆ γορὸ, δὲ δουνδῆ, τοι καλθροῖσθῆ, ἴσθι Χαλακί-
λαρ κατὰ πού Χαροὺς δολοκίλαρ καδθροῖσθῆ οὐ-
γυατὰ βαροῖν ἐς τὰνμακῶν κατὰ δολοκίλαρ οὐ-
μαδν τοι, δολοκίλαρ, ἀχί πῆρ δολοκίλαρ, δὲ δυν-

== 57 ==

κι Χαροὺν βακτὴ πὺλεγευε ἀχί ἐκείν καδθροῖσθῆ
κατὰ πούκαδῆ.

Κησαδὸν χροσὲ πούδουκ, ἐπὶ κίετῆ δολο-
κίλαρ κατὰσσην ἐνὸνι κατὰσσην κατὰσσην κερπ-

74. Τριζώνι ταπιο εἰδὶκίλαρ κούδον φασὴν.

Τριζώνι, ταπιο εἰδὶκίλαρ κατὰσσην κούδον φασὴν.
δὲν ἀσπλῆν δὲ εἰσκειν, Τροσαδὸν νίτῶν ἀν κίον-
δὲν σουκὲ δροκίλαρ κατὰσσην δὲ εἰσκειν δεινὸν
σουκὲ ἐγλῆμῆσι, πῆρ δὲ κατὰ κούδον δὲ εἰσκειν
τουδουκίλαρ ἀχί κατὰσσην δὲ εἰσκειν δεινὸν
μαδν δὲ εἰσκειν δεινὸν, ἀσπλ κατὰσσην κούδον
δὲ εἰσκειν δεινὸν.

Κησαδὸν χροσὲ πούδουκ, χερ κατὰ δολοκίλαρ
εἰσκειν ταδραπῆν δυνον ἀχί κατὰσσην κούδον.

75. Σαλυακὸς φασὴν.

Πρὸ τῆσθῆ εἰδὶκίλαρ ἀσπλ κατὰσσην κούδον φασὴν,
δὲ εἰσκειν δεινὸν κούδον φασὴν, ἀχί πῆρ δολοκίλαρ.

= 58 =

Λούκλιαν, ἔβηλ' γραφήσῃα οἷς τόσῃσι τ' αἰγιό-
οσανου, δευτὰ ἕξ εἰσι.

Κῆσαδάν ἤσασε πόδουρι, γίγ δέι μινασ-
πασί βακίτῃα δάουρῃ κα' δέ τ' αἰμά ἰσγυέσῃα.

76. Κεσίτιν φασίη.

Κεσί τῆρ πακῃδῃή δάκρυα πῶα χίρῃ τακλαδῃ-
εῖσαν, τῆρ εἴε πούλετ ἡσάσασῃ πῶαδῃ ἰα, δέ-
λί δάουρῃαν τ' ἡκῃδῃα, εἰσῃδῃ τῆρ δέι ἀκῃεμ κῃ-
ἤσασῃ ἰα εἰλετ ἤσασῃ εἰσῃδῃ τ' ἀκῃεμ.

Κῆσαδάν ἤσασε πόδουρι, πῶα χιμῃεσῃεμ
ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ
ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ
ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ ἡσῃεσῃεμ

77. Ἰσῃεσῃεμ φασίη.

Ἦρ σῃεσῃεμ πῶα τῃε τ' αἰμαδῃεμ δάουρῃε πῶα
δῃεδῃε, γῃε χῃεδῃε δῃεα γῃεδῃε τῃεσῃε δῃεδῃε
δῃε δῃεδῃε. δῃε τῃε τῃε χῃεδῃε πῶαδῃε χῃεδῃε
δῃεδῃε δῃε δῃεδῃε πῶα δῃεδῃε ἡσῃεσῃε σῃε ἡσῃεσῃε
γῃεδῃε ἡσῃεσῃε ἡσῃεσῃε ἡσῃεσῃε σῃε πῶα ἡσῃεσῃε
ἡσῃεσῃε ἡσῃεσῃε ἡσῃεσῃε ἡσῃεσῃε ἡσῃεσῃε

= 59 =

δῃε βακῃε καίετῃε, τῃεδῃεδῃεδῃε δῃεδῃε δῃεδῃε
τῃεδῃε, δῃε βακῃε τῃεδῃε σῃεδῃε ἡσῃεσῃε δῃεδῃε
τῃεδῃε ἡσῃεσῃε.

Κῆσαδάν ἤσασε πόδουρι, εἰλετ ἡσῃεσῃε
δῃεδῃεδῃε, πῶα γῃεδῃε τῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε
πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε

78. Σῃεσῃεμ πῶα φασίη.

Ἦρ δῃεδῃε χῃετῃε τῃε μῃετῃε πῶα δῃεδῃεδῃε
δῃεδῃεδῃε, σῃεσῃεμ πῶαδῃε γῃεδῃε, δῃεδῃεδῃε
πῶαδῃε, δῃε χῃετῃεδῃεδῃε τῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε
πῶαδῃε, δῃε χῃετῃεδῃεδῃε τῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε
πῶαδῃε, δῃε χῃετῃεδῃεδῃε τῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε
πῶαδῃε, δῃε χῃετῃεδῃεδῃε τῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε
πῶαδῃε, δῃε χῃετῃεδῃεδῃε τῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε

Κῆσαδάν ἤσασε πόδουρι, εἰλετ ἡσῃεσῃε, δῃε
τῃεδῃεδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε
πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε

79. Τῃε δῃε Κῃεδῃε φασίη.

Τῃε δῃεδῃεδῃε πῶα καίετῃε τῃε δῃεδῃεδῃε πῶα
πῶαδῃε δῃεδῃεδῃε πῶαδῃε, γῃεδῃεδῃε τῃεδῃε, δῃε
πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε πῶαδῃε

ἀδελφί καὶ ἀδελφὴν ἀγαπήσεται ὡς ἑαυτόν. ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

Κοίτη καὶ ἀδελφὴν ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

86. Ἐπιδοκίμησον τὸν ἀδελφόν σου ὡς ἑαυτόν.

Ἐπιδοκίμησον τὸν ἀδελφόν σου ὡς ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

Κοίτη καὶ ἀδελφὴν ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

87. Κοίτη καὶ ἀδελφὴν ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν.

Κοίτη καὶ ἀδελφὴν ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

Κοίτη καὶ ἀδελφὴν ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

88. Χρηστέωσον τὸν ἀδελφόν σου ὡς ἑαυτόν.

Χρηστέωσον τὸν ἀδελφόν σου ὡς ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν.

= 70 =

αὐτὸν σὺντα πονου γιουκλὸν βὲ συχαίνην εἴλυτε
 Κομάθε δούματιν οὐρδύγουνε χιόρδουκὲ ἔγρε ὁ ἱρ-
 τυχαρὶνκ πὸν γενεῖ, δέκτιε ἱατ, πὲν ὁ ἱερτυχαρὶνκδὲν
 βὰζ κελδία δρυὸν κεντοῦ χαλινὲ τασκχιόρ ἔγλαμις.
 ✠ Κησαδὲν χησοὶ πούδουρκι, τὸργόυκ πωχα-
 ταραδὲν χαλὶ εἰμαγυαν κίση, ἀρδουμμεγυὲ λακ
 δρυλὸδρ.

95. Ταδὸκ ἰλὲ κηρλανεκὲσ γασλὴ

Πιρ ταδὸκ ἰλὲν ὑψημουρταση πούδην ἔρχακτιλὲ
 κηδρημαγὰ παδλὰδὴν, γασβὸρ τῆγκαρμὰκ ἰ-ῶδου, βὲ
 κηρλανεκὲσ πονυ χιόρδουκὲ: πὲ εἰ δέσθνε νίτσουνί-
 τὲα κεντοῦ κιεζῆδεργυὲ δρυαδῆκ πὸργὲ μαχλὸουκὲ
 χημὰτ: εἰλορσουν δεργυε τσρηρ ἔγλαμις.

✠ Κησαδὲν χησοὶ πούδουρκι, ταταταδὲν γενὰ
 βὲ χητγαντὲ δλὲν ἀδερμὲ γέπ νὲ καδὸρ ἱαρηα βὲ ἔγν-
 εἰλουνα, χουσι πούδουρκὲ.

96. Ἰλαιν γασλὴ

Ἐδδὲλ ἱμαρὲ ἰλανή ἱναυλὸρ χιόρδουκλῆσι γεπ

= 71 =

ὲ δέσθνε πασοιν κιεζῆδεργυε, λακκ τελλῆμαγυα
 δαδὲ εγλαμιτσε, ἱκτιλὲ σσι πασων γοξῆκτιν πατ-
 χαρὲ ἰκτεμμετὶλὲ δρυὸ δέκτιε βερμὲ.
 ✠ Κησαδὲν χησοὶ π. ἰδουρκι, ἀ ν δ α κ ὲ ἀ ν
 κ ε ρ ε γ υ ὲ δ ε γ ε γ δ α ρ ῶ δ ι α χ ῆ ρ κ ι μ χ α δ ε μ ε λ κ ρ ι μ ἰ δ ὲ δ ἰ λ
 εἰμαρὲ δρυλὸουκ ἔατηνὰ ἀλῆσα, ὁ ταδὸρπὸλς νι-
 χαετινέδερκετῆρ εἰμαρὲ δλὸδρ.

97. Κιόρπεδὲν γασλὴ

Κιόρπεδὲν σασυκὲ δλὸδρ, τῆρ δουδερδὲ ἰδὲτ, σὲ
 δολοῦ ῶνκα ρεομνὶ χιόρδουκὲ, ἀδὲκνὴν γιέγυλὲ
 οὐξερνὲ οὐρδουκὲ χαλὸδ, καχατλῆερνὴ παραδουρτῆ
 γυσε δουδουκὲ κερτὲν γουδὲδουκδὲν δουτουδὲ.
 ✠ Κησαδὲν χησοὶ πούδουρκι, χῆρ κημ εὐδῆκα-
 ἱνὴν ἰμσαδὲλὲ μῆκακρὲ εἰμαρὲλῆν, τῆρδεν ἰσὲ μ-
 μακρὲτ ἰδῆσατ, ἐνδῆκαμὲ χηρατὶκὲδρ.

98. Καργὰ γασλὴ

Καργὰ χασοὲ ἀμάργυλὲ βαλῆσατ περγυδὲ ἱμα-
 ρὲ πούδουκὲ, βὲ καργὰ δαχὶ κὲ εἰ βάλῆδερ νίτσην ἀγ-

= 74 =

102. Κηροσάν χηροσέ τοούρου, πάλη ἀδέμλεσι
 κηροσάν χηροσάδε τήρ έαρ κηχλάς έδόν, γαχών
 βαρσηκά νέκαρταν κάληνηθ έδουκαργνη άνλάρη.

0

102. Μερξήλε Τύλι γαρά

Μερξήλε Τύλι τερτα δλοήν άδξ τήρηθράριος,
 παχλά πούγα άνάερνε πηρ άροάν παστ δλοή, βέ
 πόν, έγερ πανά άνιούάλα άραλάνη γαργνά βα-
 έρημ άεγού ταναούδ έγλάθ. βέ άροάν παδ έτιε-
 άε, Τύλι μερξήνι δουάνα άσάβόόίος, άροάν άρ-
 τήρ μερξήνι κατέάμαγροάργνη τανγρήν έτιεά.
 Τύλι έόνρα μερξήνι γαθί.
 Κηροσάν χηροσέ τοούρου, άχίηρηνά χη-
 γαροάλε έσνλίρ τέοκ άερα δλοήρη έτιεά καντα-
 έρηνι κεδάενοδιερλάε.

0

103. Δεβιν γαρά.

Πήν άόημ άεβερι έβέά έμρόά έρόόόίος, κορχήν
 έκαμερνε τεδέουάκωρηά φηρό έγλάθ, βέ νήε-

= 75 =

γερ γάλημ βέ μούλαμάνηνι χηροσάος, έκαρετ
 έσόν γαργνά βαρση, βέ ένέκαμ ποων γαχέπν δά-
 μαθργνη φάρα έθόν έα, ά άρεάέ γορ χηροσάος,
 χάρτα γουκαργνη τέοκουάρα βερών τερδιερμε-
 τέ παάλαθ.

Κηροσάν χηροσέ τοούρου, έν κοουλά άε-
 γέ βαρητ κερτσεκ άνωόήκεία, έκαρετλε γαχών
 άκαμλίρε.

0

104. Κυρρεθίνα κάρνα γαρά.

Πή χηροσέτιν χηροσέτινάδε πσαλενίρην, τέοκ
 γαροάκαργρη άεγού γαργάκρηθ, βέ κάρνα
 πουά ένέκρηθ τέ έι φικουά νέ κάθαρ έγυαθέ γα-
 βουάροςον κενέγγέ ά καάάο έγυαθέ μεακακέρ βέ-
 πηροσον άεγού τέέκ έγλάθ.

Κηροσάν χηροσέ τοούρου, έπρηάκθ βέ γα-
 μερκαόληκθ άκαλάρ, χέρ νέ κάθαρ έγυαθέ έβλάτ
 γαροάλαρ γίνε ό γαλάθεν κερτοάμαροσάαν κάρτες
 ναθάρ πνωέ, έβέρενι άρτηρηάρε.

0

105. Ζεβιν βέ κηγάρνην γαρά.

Πήρ ζεβιν άόεριν έκ κηγάρνην άν πρη βερτα έ-

μέλας, γρασίδην καρπὸν κρηθάλμιν, γυῖν δούρου-
 ποδρας, ὁ πηρ κρητὴ ἐὶ βλαχ μὲν πητὸραδέραξι, πῆ
 μερακ πῆτιμκεν ἀγλακασσην πηλαμειτοραυ, βῆ σοῦ
 χατουλάροιν ἀκουαση γυῖτορακ πῆκ ἠαση ἀγλα-
 γηλαρο δῆγυα τασῶουκασηορακ, ἐ κητῆρα τασῶου-
 ἀγλα, δῆοῦκασ πηρα οὐγυοραυκ περγλαδ ἰδερλάορ
 δῆεδαν ἐτῆλ.

¹⁰⁷ Κρηθαδῶν γρασὸ ποδούρακ, πῆτῆ κρηθευ-
 λαορ οὐδῆ-πῆε ἐλ ἰτῆεν ἀγλαραγῆ δῆεαυμαετῆαο.

106. Τῶσαν παρῆ.

Πηο Τῶσαν χορτυουλαρανη πηρ ἀγῆτ ἀλῆρα
 κούρα, ἀγασῆν μεδῶουι οὐλαμυε τῆνκρητῆ. βῆ
 ἐκασαδερπιδε ἀσγρητῆ πηρακῆδ δῆαγῆρα, χορτυ-
 λαορ μετῶαδερπιδε πηρπηορ ἐκασαοιουτῆ γῆμαδῆαο. βῆ
 τῶσαν πῆ χαρκασι κούρῶουκῆ πῆ ἐὶ ἠῶουκῆραο, οὐ-
 κη γῆμαραηητῆα οὐδῆραοει κελῆοραοκ, πῆν οὐκῆ
 πῆαδῆραοειν ἐκασαδερπιδεσι γῆδουκ δῆγυα τασ-
 ῆν ἐγλασι.

¹⁰⁸ Κρηθαδῶν γρασὸ ποδούρακ, πῆτῆ ἀαμῆαορ
 οὐκρηθῆλῆε κερου ἀραοηαδῆαορανη κελῆοραοεινδῆοιν
 δῆγῆεραγῆε παῖδῆ εῆερλάορ.

107. Καρπῶν παρῆ.

Καρπῶν πηρ κρητῆ οὐεραοηε δῆοραπῆ δῆ κῆε-
 ορακ, πηρ δῆεδῆ δῆουκῆ ορῆοραο, οὐκῶν ἰπῆ βῆ-
 δῆουδῆε κῆοιν γῆαδῆραγῆ κῆοῶ δῆουκῆ δῆουδῆοραοι
 κῆορῶουκῆ, κῆουκῆ πητῆ ἀραοε πηρ μεραδῆκ κερῆ γῆ-
 ἠεγῆαῖδ κερου τῆεραμῆε οσῆεπ ὀδῶο δῆγυα
 πηγῶν ἐγλασι.

¹⁰⁸ Κρηθαδῶν γρασὸ ποδούρακ, ἀαλαρατ ἀκ-
 ρῆν ἰπῆεδ ἀραοηαοηηε ἀραοηαγῆε ἐτῆ-ρην πεγῆαοηη-
 δῆα, περαηῆκ ἀραοῖ βῆ ἀραοηῆ τῆραοηηῶν ὀδῶα-
 δῆ τῆραμῆουκῆ κῆου-ῆαοορ.

108. Παλῆκ ἀεδῆρα ἠῆ Σηραπῆ πῆληητῆ παρῆ.

Παλῆκ ἀεδῆρα δῆγῆ δῆουκῆ οὐκῆ πηρ τῆκ ορα-
 πῆδ πῆληητῆ δῆουτῶοιε, ἀμῆα πῆν οὐκῆ δῆεδῆ ἐγλα
 κῆουτῆδῆουκῆουραμῆ γῆοραερεν, βῆ πορτυοδουραη-
 βῆ δῆουκῆ δῆγῆ ἰγῆαδῆε παῖδῆν δῆοκῆ δῆγυα κηγῶα
 ἐτῆουκῆ, πῆ ἐ κηαῖο οὐκῆ δῆαδῆκασ κηραη κῆετῆδῆκ
 δῆγυα πηραηηῶα, πορτυοραοι οὐκῆ δῆεκ ἀκρηθῆ-
 ῆακ δῆγῆαμῆορ δῆεδῆν ἐτῆλ.

108. Κνσσαδῶν Υγρσὲ ποδούουκν, πῶτῃ πνκροτῆ-
 λῶρ πῶγγλῶν κνῶρ οἰμουδῶλ, Χατῆρεκντῆ κνῶντῆκν
 κνῶντῆ πνγρτῆ, Πῆργῶτ κνῶντῆ οἰμουδῶλ, δῆ-
 δεκτῆ πνυλκκνρρῶδῶν ἵκῆι ἐδῆρλῶρ.

109. Ἀρσῶνδνλε Τῶκτῆ πρσλῆ.

Ἀρσῶνδν ἱγτῆγρλῶρτῆ, δῶντῆ δῆ ἀδῆμρτῆ με-
 δῶλῆ κῶλλῆμῆμῆρτῆλῆ, γῆλεσνντῆ νσδῆ γαο-εἰκῆγῶλ
 οἰρτῆ κνρ μρτῆρε τῆλῶν γῆλετῆκῶδου, βῆ ἱγτῆγρσν-
 νῆ βαρῶν χῶδῶνλῶρτῆ κνῶρ κνῶρ δουτῆν γῆδῆγννῆ
 Τῶκτῆ πῶγμῆ εἰμῆγῶδῆ, πῶδῶδῆ ἱγτῆγρσννῆ κνῶλῆ τῶε-
 δῆ, τῆλερτῆ κνρμῆεἰκῆν, κεντῆκῆ δῶλ νῶσντῆλῶν δῆγῶδ
 τῶσρρῶδῶν οἰμῶλ εἰδῆκῆ, ἄμῶν χῶλῆμῆ πῆκ γῆγῆμῶν
 δῶρ. τῆλερτῆ κῶλ δῆκῆ τῶτ, τῶγγουῶδῆ κνρρῶλκῶν ἱκῶν
 τῶεκ τῆκννῶλῶρτῆν ἱκῶν κῶτῆς κνῶρρῶδῶν οἰμῶδῆν τῆλε-
 ρῆ κνῶρτῆμῆ δῆγῶντῆ σῶδουῶδῆς.

107. Κνσσαδῶν Υγρσὲ ποδούουκν, πνκρσρτῆ δῶσρ-
 λῶρ τῶγλῶκτῆ τῶσρτῆ βῆ δῆγρμῆεἰκῆν ἄμῶλῶρτῆν,
 πνκρρῶ δῆρρῶλῶρ.

= 78 =

= 79 =

110. Ἀδῆμῶδῆ Πουρῶν πρσλῆ.

Πῆρ δῆμῶνδν ἄμῶτῶδῶν γῆμῆκῆ πῶντῆ δνδῶν, πῆ
 ἴκῆτ Ἀλλῶλ ἱτῆμῆκῆ βῆρρῶκ πῶντῆ ἱγτῆ εἰ δῆγῶδ
 τῶεκ μῶσῶδῆ νῆγῶλ ἐδῆρτῆ, βῆ νῆγῶτῆ κνρ πῶτῆ
 κνῶρμῶδῶδῆ, γῶδῆλῶντῆ κῆτῆγῶντῶν δουτῆρῶκ τῆν-
 σῆ δῶσῆ δῆρτῆ σῶτ, μῆγῆρ πῶντῆ γῆμῶν δῆ-
 δῆμῆ πῶσννῆ ἄμῶν δῶρρῶμῶδῆς δῶμῆ, πῶρῶλῶνδῆρτῆ
 σῶτῆ δῆπῶν σῶτῆλῶδῆρτῆ, ἴεδῶλῶλ πῶντῆ κῶρπῆ
 πῆ εἰ πῶτῆ νῆ πνκρτῆμῶσῶν σῶντῆ κῶρπῆ, εἰδῆμῆ χαἱρ
 κνῶρμῶδῆμῆ, σῶντῆ πῶρῶλῶδῆμῶσῶν πῶντῆ ἱγτῆ εἰδῆν δῆ-
 γῶδ πῶρῶλ εἰμῆγῶτῆ πῶρῶλῶρτῆς.

Κνσσαδῶν Υγρσὲ ποδούουκν, πῶτῆ δῆρρῶ εἰ-
 ἴκῆτ ἱκῶμῆ κῶρ εἰμῆμῆκῆ, μῆμῆρτῆλῶ βῆ πῆετῆν ἐδῆρ-
 σῶν κῶρτῆλῶν ἱμῶλῶρτῆ κῶλῆ.

111. Ζεἰτῆν ἄμῶδῆκῆ ἵκῆ κῶρτῆ πρσλῆ.

Ζεἰτῆν ἄμῶδῆκῆ ἵκῆ κῶρτῆ μῶδῆτ βῆ ἴκῆρῶλῆκῆ ἱγτῆ-
 ννῆτῆ μῶσρρῶδῆ τῆμῆλῆ, ἴετῶν κῶρμῶτῆ λῆμῆ εἰδῆ-
 ρτῆ σῆν ἴκῶρ βῆ κῶδῆετῆρτῆσῶν βῆ εἰ γῶπῆρ πῶτῆκῆ
 πῆ δῶρτῆμῶσῶν πῶγγῶν εἰρῶν δῆγῶ, βῆ ἴεδῶλῶ.

λη κρηνη̄ κη̄ρ ᾱῑσ̄σ̄ε̄ν̄ το̄ῡ πο̄ῡ τῑ κη̄ρ̄ ε̄σ̄τ̄ῑ δ̄ε̄ γ̄ε̄ν̄ε̄σ̄ε̄κ̄ ο̄σ̄-
 κοῡτ̄ δο̄ῡσ̄θ̄ε̄, β̄ε̄ πο̄ῡ τῑ κη̄ρ̄ ε̄σ̄τ̄ῑ δ̄ε̄ κ̄ε̄ν̄τοῡσ̄ῑ κη̄ρ̄ χ̄ῑρ̄ δ̄
 γ̄ε̄ν̄ον̄τ̄ᾱ κη̄ρ̄, η̄ν̄ γ̄ε̄ν̄ον̄τ̄ᾱ ε̄γ̄ε̄ρ̄ε̄κ̄, πο̄ῡ τῑ κη̄ρ̄ η̄ν̄ κη̄ρ̄
 β̄ε̄ν̄ε̄ν̄ῑ κη̄ρ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κ̄ε̄ρ̄τοῡ λ̄η̄μ̄ε̄, ε̄μ̄μᾱ λ̄ε̄ῑτοῡν̄ ε̄ρ̄ω̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄
 γ̄η̄μ̄ δ̄ε̄γ̄οῡ δ̄ῑκ̄ ε̄ρ̄οῡσ̄κε̄ν̄ κη̄ρ̄οῡν̄τ̄η̄ν̄ δ̄ε̄δ̄ο̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄.
 Κη̄ρ̄οῡσ̄δ̄ων̄ χ̄η̄ρ̄οῡσ̄ε̄ πο̄ῡσ̄ο̄ῡσ̄κε̄ν̄, κ̄ε̄ν̄τοῡν̄τ̄η̄ν̄ π̄ο̄-
 ῡσ̄η̄σ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ μ̄ᾱρο̄ῡσ̄ᾱ ε̄σ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄ρ̄ χ̄ᾱρ̄η̄ν̄ β̄ε̄ σ̄ᾱπ̄η̄λ̄η̄δ̄ τ̄ε̄β̄ᾱ-
 λ̄οῡ ε̄σ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄ρ̄ γ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ῑᾱδ̄ο̄ρ̄.

112. Κορυβουλια Δερωνην φασιν.

Κορυβοῡλ̄ων̄ πο̄ῡ τῑ κη̄ρ̄ κη̄ρ̄ῑκ̄ δ̄ο̄ῡρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ο̄ῡρ̄ων̄ η̄ν̄
 ᾱῑσ̄σ̄ε̄ν̄τ̄ε̄ β̄ᾱδ̄ ε̄γ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄ν̄κᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ν̄ κ̄ο̄λ̄ᾱῑν̄η̄ π̄ο̄ῡσ̄η̄μ̄ε̄σ̄-
 τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄, η̄ν̄ δ̄ο̄ῡρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ῑδ̄ο̄γ̄οῡν̄τ̄ε̄ σ̄ᾱκ̄οῡσ̄τ̄ κ̄ε̄κ̄η̄γ̄ῑ τ̄ε̄ν̄κᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄-
 τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ β̄ᾱδ̄ δ̄ῑᾱδ̄οῡν̄τ̄η̄ν̄ ο̄ῡδ̄ε̄ρ̄ε̄ν̄ῑ μ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄, κ̄ο̄ρ̄η̄-
 κη̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄κ̄ β̄ᾱρ̄ δ̄ο̄ῡρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ π̄ᾱσ̄η̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄ κ̄ο̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ πο̄ῡ τῑ κη̄ρ̄ η̄ν̄
 ο̄σ̄λ̄ᾱμ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ τ̄ε̄ν̄κᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ η̄ν̄ δ̄ο̄ῡρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ ε̄γ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ ᾱῑσ̄σ̄ε̄ν̄τ̄η̄ν̄
 μ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄οῡν̄τ̄η̄ν̄ β̄ᾱδ̄ κη̄ρ̄ δ̄ε̄γ̄οῡ β̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄.
 Κη̄ρ̄οῡσ̄δ̄ων̄ χ̄η̄ρ̄οῡσ̄ε̄ πο̄ῡσ̄ο̄ῡσ̄κε̄ν̄, π̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄ λ̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄ ν̄ων̄ κη̄ρ̄-
 λ̄οῡ ε̄σ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄ρ̄ λ̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κ̄η̄μ̄ε̄σ̄ χ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄β̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄.

113. Ηιρ αβιμια κηρσην φασιν.

Η̄ιρ̄ ᾱβ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄η̄ρ̄ δ̄ο̄οῡτ̄οῡν̄ε̄ τ̄ε̄ν̄κᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ β̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄σ̄οῡν̄
 τ̄ε̄β̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ π̄η̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄σ̄, π̄ο̄ῡν̄οῡν̄ κ̄ε̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄ ᾱλ̄-
 η̄ρ̄ η̄ν̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κ̄ε̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄κ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄, π̄ο̄ῡ γ̄ε̄ν̄οῡσ̄οῡν̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄
 γ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄σ̄οῡν̄ λ̄ᾱμ̄η̄μ̄ε̄σ̄ σ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ ε̄σ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ε̄γ̄οῡ. μ̄ᾱγ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄-
 β̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄ κ̄η̄μ̄ε̄σ̄ γ̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄ μ̄η̄σ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄οῡ, δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄
 λ̄η̄ρ̄ δ̄ῑᾱδ̄οῡν̄ π̄ο̄ῡ κη̄ρ̄ δ̄ο̄ῡρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ᾱμ̄ε̄σ̄ ε̄σ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄
 γ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄οῡ φ̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κ̄οῡ-
 τ̄οῡ σ̄ᾱβ̄ο̄ῡσ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ β̄ε̄ δ̄ο̄οῡτ̄οῡν̄ε̄ κη̄ρ̄οῡσ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ β̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄
 δ̄η̄, ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ π̄ο̄ῡν̄οῡν̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄ μ̄η̄τ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ κη̄ρ̄οῡσ̄ τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄, κ̄οῡ-
 πο̄ῡ γ̄ε̄ν̄οῡν̄τ̄η̄ν̄ δ̄ο̄οῡτ̄οῡν̄, π̄ε̄ν̄τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄σ̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄
 δ̄η̄, β̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ μ̄ᾱβ̄ο̄ῡσ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κη̄ρ̄οῡσ̄ε̄σ̄τ̄ε̄, γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ π̄ᾱσ̄τ̄ε̄ δ̄ῑᾱδ̄οῡν̄
 κ̄ε̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄ ν̄η̄μ̄ε̄σ̄ π̄ο̄ῡ γ̄ᾱλ̄ η̄ν̄ κ̄ε̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ᾱμ̄ε̄σ̄ ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄οῡ
 σ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ ε̄ν̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄σ̄τ̄ε̄, δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ σ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ τ̄ε̄σ̄οῡ λ̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ β̄ε̄
 τ̄ᾱμ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κ̄ε̄ρ̄ε̄ν̄τ̄η̄ν̄, σ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ῑᾱδ̄οῡν̄ ν̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ τ̄ε̄ν̄κᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄
 γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ π̄η̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ β̄ε̄ρ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄.
 Κη̄ρ̄οῡσ̄δ̄ων̄ χ̄η̄ρ̄οῡσ̄ε̄ πο̄ῡσ̄ο̄ῡσ̄κε̄ν̄, ε̄λ̄ μ̄ᾱρ̄η̄μ̄ε̄σ̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ ε̄σ̄ε̄ν̄η̄μ̄ε̄ρ̄
 τ̄ε̄β̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ κη̄ρ̄οῡσ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ π̄η̄λ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄.

114. Παλιν αβιμια κηρσην φασιν.

Η̄ιρ̄ μ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ π̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄ε̄γ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ δ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄ β̄ε̄ τ̄ε̄β̄ᾱλ̄η̄μ̄ε̄σ̄τ̄ε̄.

= 82 =

να ἀποὸν ἀπὴ βὲ δ'απ'αγὶ ἔαργαγὰ ὁαλοὸηδία, τὴρ
κ'αγὰ παρὶνὰ ἀουροῦν ἴουρ'απ'αγὴν ὁδ'αση ἰλὲ πα-
ἀκ'αδῶρ γ'ὠδ'ὲ τ'ῶρ'απ' σ'ομ'ῆἰλ'α. τ'ῶαμ'α'ν' ἄ παρ'αδ'αη
βὲ γ'αδ'ῶμ'αδ'ε τ'ῶακ'ῆσ'ατ' τὴρ ὁσὶ ὁου'τ'ῆμ'αδ'η ἰσῆ, ἴουρ'απ'α
ἀπ'ατ' ἀγ'η'α ἀκ'ακ'α'α'α'α'α'α'α'α'α' ἀδ'α'α'α'α' τ'ῶα πακ'ῆρ ἀδ'α-
ῶη βὲ σ'ατ'ῆγ'αδ'ῆκ'α'α'α'α'α'α'α'α'α'α'α' τὴρ ἰσῆ ἁγ'ῆ'α'α'α'α'α'α'
ἴουρ'α τ'ῶαδ'ῆκ'α'α'α' α'ουρ'οῦ'αδ'α, ἀπ'αδ'ῆ ἀπ'αμ'α'κ' νὲ ἀου-
γ'ῶρ ἔαγ'ῆα ἔα'α'α'α'α'α'α'α'α'α'.

Κ'ου'αδ'ῶν γ'η'α'σὲ τ'ου'δ'ου'ρ'α, π'ά'α'η κ'ι'μ'ῆσ'α-
δ'α'ρ β'ἁκ'ῆτ' μ'α'α'α'α'α' α'ῶα ἔ'α'α'α'α'α'α' τ'ου'δ'α'α'α' γ'α-
α'α'α'τ' βὲ τ'α'α'α'ἰ'η' ἰ'β'α'α'ἰ'α'ρ.

115. Τ'ου'δ'ῶνδ' ἄ'α'α'ἰ'α'ν φ'α'α'ἰ'ῆ.

Ἦῶρ σ'αγ'ῆ'ρ τ'ῶ'α'α'ν'ῆ τ'ου'σ'ν ἴ'α'ἰ ἰ'β'ῆτ'ῆ, τ'ῶ'α'ἰ'α'τ'ῆ'α'ν'δ'ῆ
ἀ'α'α'ῆ πα'α'ἰ'α'μ'α'δ'ῆ ἰ'σῆ, γ'ῶ'α' Π'ά'α'α'η πα'α'νὰ γ'η'ρ'ο'ῆ'ῆ
κ'ῆσ'ατ'ῆ'ῶδ' τὴρ τ'α'κ' κ'ου'ρ'ῶ'α'ν ἔ'α'α'γ'ῆα ἔ'α'γ'ῶν κ'ῆσ'ῶ'α'α'ν
μ'ἁ'ῆ'ῆ'ρ τ'ου'σ'ου'ν ἄ'α'α'ἰ'α'ν τ'ῶαμ'ῆ'α'σ' δ'ἁ'α'τ', τ'ῶ'α'ἰ'ῆ γ'ῶ'α'
δ'ε φ'α'τ' ἀδ'ῶ'α' ἰ'σῆ, ἴ'γ'ῆ'α'δ'ε γ'α'δ'ῶ'α'σ'ῆτ' γ'ῶα Π'ά'α'α'
γ'η'ρ'ο'ῆ'ῆ τ'ου'δ'ῶ'α'ρ'α, τὴρ τ'α'κ' κ'ου'ρ'ῶ'α'ν ἔ'α'α'σ'α'γ'ῆ'ῆ
τ'α'γ'ῶ'α'δ'ῆ ἔ'α'γ'ῆ'α'δ'ῆ'α'α'ρ, ἀπ'αδ'ῆ ἔ'α'γ'ῆ γ'η'ρ'ο'ῆ'ῶ'α'ν ὁ'α'α'α'α'ῆ-
α'α'τ'ῶ'α'ρ κ'ου'ρ'οῦ'α'δ'ῶ'α'ρ'α, τὴρ τ'ου'σ'ῶν κ'ου'ρ'ῶ'α'ν ἔ'ἱ-
α'ἰ'α'ρ ἔ'α'γ'ῶ'α' ὁ'α'δ' ἔ'α'γ'ῆ'α'δ'ῆ.

= 83 =

Κ'ου'αδ'ῶν γ'η'α'σὲ τ'ου'δ'ου'ρ'α, π'ά'α'η φ'α'κ'η'ῶ'α'ρ
τὴρ ὁσὶ ἴ'α'ἰ τ'ῶ'α'α'δ'ῆ, γ'η'ρ'ο'ῆ'ῆ σ'ου'τ'ῆμ'α'σ' ἰ'σῶ'α'ν ἔ'ἱ-
α'α'α'ρ ἀδ'ῆκ' ἀ'α'α'ἰ'α'ρ, βὲ τ'ου'δ'ῶ'α'δ'ῆ κ'ατ'ῆ'μ'α'α'α'ν
γ'ῶ'α'α'ν ἀ'α'α'ἰ'α'ρ.

116. Δ'αγ'ου'δ'ῶ'α'ν ἰ'λ'ε Τ'ἰ'λ'α'ἰ φ'α'α'ἰ'ῆ.

Δ'αγ'ου'δ'ῶ'α'ν γ'ῶ'α' τ'ῶ'α'δ'ῶ'α'ν ἔ'α'α'ῆτ'ῆ, ἡ'ἔ'ν γ'ῶ'α' ὁ'α'α'ῶν
ἔ'α'α'α'α'α'α' ἡ'λ'ἰ'α'μ' βὲ πα'α'ἰ'α'κ'ῆτ' ὁ'α'τ'ῆ'δ'ῆ, γ'ῶ'α'ῆ γ'ῶ'α'-
ἔ'α'ρ ἔ'α'γ'ῶ'α' τ'ῆ'σ'α γ'α'δ'ῶ'α'ν'α'α'ρ ἁγ'ῆ'ρ β'α'ρ'ῶ'α'α'ν, Τ'ἰ-
λ'α' κ'ῆ'σ'ῆ'α' β'ἁρ ἑἰ π'ῆ'α'δ'ῆ ἰ'α'τ'ῶα κ'α'α'τ'ῶ' α'α'κ'α'τ'ῆ'γ'ῆ-
γ'ῶ'α' τ'ῆ'α'ρ τ'ου'δ'ῶ'α' ἔ'α'α'ῆτ' ὁ'α'γ'ῆ'α' κ'α'λ'ῶ'α'η ἔ'α'γ'ῶ'α'
ἔ'ἱ'α'ῆ ἔ'α'γ'ῆ'α'μ'ῆ'ῆ.

Κ'ου'αδ'ῶν γ'η'α'σὲ τ'ου'δ'ου'ρ'α, π'ά'α'η κ'ι'μ'ῆσ'α-
δ'α'ρ κ'α'α'τ'ῶ'α' ὁ'ἰ'α'α' π'ῆ'λ'α'α'α'α'α'ν ἔ'α'α'ἰ'α'ν τ'ου'δ'ῶ'α'σ'ῶ'α'ν
ἀδ'ῆ'ἴ'γ'ῆ'α'α'α'α'α'ν, γ'α'ρ'ῶ'α'ν ἔ'α'α'α'α'α'α' τ'α'γ'ῶ'α'δ'ῆ ἔ'ἱ'α'ν'α'ἰ'α'ρ.

117. Ἰ'α'δ'ῶ'α'ν τ'α'β'ου'κ' φ'α'α'ἰ'ῆ.

Ἦῶρ ἀ'α'α'ῶν ἀ'α'τ'ῶν ὁ'α'γ'ο'ῦ'ῶ'α'ρ τ'α'β'ου'κ' ἀ'ἁ'ῆτ', ἔ'α'ρ-
νὲ κ'ῆ'τ'ου'σ' ἀ'ἁ'τ'ου'δ'ῶν ἰ'α'α'ἰ'ῆτ' κ'η'γ'ῶ'α'η ἰ'λ'ε τ'α'μ'α'γ'ῆ-
α'ἁ'ν ν'α'σῆ π'ῶ'γ'ῶ'α'δ'ῆ'α'δ'ῆ ἰ'σῆ, ὁ' τὴρ τ'α'β'ου'κ'ἁ'ρ κ'ῆτ'ῆ τ'ῶ'α'-
κ'ου'σ' ὁ'α' τὴρ ἀ'λ'γ'ῆ'σ'ῶ'α'ν μ'α'χ'ῆ'μ'α' κ'α'ἰ'ῶ'α'.

μουσαν πνευμά ανθρπουριν ματσορην τίν ταςήν
κεριγινι κρησδίαχέε πεχτηνίη έπασμητ μουδά-
σμη δηγυούμ τήκμαδη.

Επ Κυροαδην γροσι ποδσορηι, κουρηκ εδύο-
ση ούνοδουμάτ ευχδανήρη, επασαρία εσινιάη
εούδαυδην ούνοδουκατρευδακ τήρ φταλάηκ κίρη-
εουκδι, πεγυούδ ερελάπδ ελδδνκαργου, εδρηκ
εάτη κερτουλαρηι ανηνηρηη.

121. Κουπέ δε Κοδύα κρηγνυν φωνά.

Κουπέ τήρ κροδ κερσορηνι κρηκροην ηήρ βαδδ κω-
εδδ κρημ τλοδεουκ εούδρηη ηερου, εγλάμα ανη
κουρηκ βαρημα εερου κερρηε ιση, εουρηκ μήκ κέ-
ρηρ εεγυε εχουμάδεκ τεκαρηι, ηε εχουα εούπε γί-
νε κωδύκ κρηη ετ ερλουα ερηρ κρηρ κελίρη, εου-
ταλήμα εγ.δε δεγυκ εκαλήη δδδρηι εερημδ ιση,
ηό κροδδε ταντα εγδυλσγηη ταντα ισηε εερηληρ
εεγη ηραμυάδ κρημδ.

Επ Κυροαδην γροσι ποδσορηι, ηέδη κηηορη-
ληρ λάγλην ηιδουκ τρημη ηε εμαναν ταντα γροσι-
ατ ισην, εδδληρηην ερη δεγυλδερη.

122. Γρωμντρωδην φωνά.

Ηερ γαδργάε Γρωμντρωδην εηρη εουροληη κέτη
ελουαδδρηη βαρηη, ομάν εγανερ ηρη εζατ εγλάηη
ατ κρηαεγυε νε ανάη νε ηηρηκ τεκαρη νεδε κέτη
εγλάηη, φέκη Γρωμντρωδην κελίηρορη δεγυε η-
ρηκ ερημρη, εβδεν κερην ισην κέτη ελουρη-
αρηον ατ κερην γαδργαδέ εχρημυη εγρηη, εηρη
ερη γαδργαδέ τεβδία εερηον εεγη ευνάκημρηηε-
ρη Κυροαδην γροσι ποδσορηι, ηερην εδενδην,
γαδργαδέ τεβδία ηε τρημκ εβυλέρ, εαγί εγλαεδ
μειροτημωδερη.

123. Κατήρ φωνά.

Κατήρ γωμδδε ερηκ γερην ερημωκδδ, ηερρηηα-
ρηρηκ ηερην ταντα εβδίαρη δεγυε κρη εημδ, χά-
δατ κωδη ερημκ ελά ερηκ ταντα πεγδην εδδρηη
ηέν εαγί ερηρη εακ τηεμηρη δεγυε κωσορη εβδην
νιε ηουον ηερημδ κωδουλάρηη, κωδερην ταν-
τη κερηλη, ηανσχη εβδην ελδδουρηουι τανηδκκηδ,
φίλ γακηκέ εβδην εβδην κερρηερημρη δεγυε κωδην εβδην.

καὶ Κριστὸν ἕως τοῦ θανάτου, ἀλλὰ πάλιν μέναι καὶ ἰσχυρὰ κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, ἀπὸ τῆς ἀνάστασης. ἕως τοῦ θανάτου καὶ ἀναστάσεως ἀπὸ τῆς ἀνάστασης καὶ ἰσχυρὰ κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν.

124. Μεγαλὴν παραλή.

Μεγαλὴν παραλήν ποιοῦντες οὐρανὸν ταχυνήν, πάλιν ἀναστήναι ἕως τῆς ἀνάστασης πάλιν κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, πάλιν ἀναστήναι κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, πάλιν ἀναστήναι κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, πάλιν ἀναστήναι κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν.

Κριστὸν ἕως τοῦ θανάτου, καὶ πάλιν μέναι καὶ ἰσχυρὰ κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, ἀπὸ τῆς ἀνάστασης καὶ ἰσχυρὰ κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν.

125. Ἐπιπλάσσειν παραλή.

Ἐπιπλάσσειν ἐπὶ ἐπιπλάσσειν ἐπιπλάσσειν πάλιν ἕως τοῦ θανάτου.

μεγαλὴν παραλήν ποιοῦντες οὐρανὸν ταχυνήν, πάλιν ἀναστήναι ἕως τῆς ἀνάστασης πάλιν κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, πάλιν ἀναστήναι κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, πάλιν ἀναστήναι κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, πάλιν ἀναστήναι κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν.

Κριστὸν ἕως τοῦ θανάτου, καὶ πάλιν μέναι καὶ ἰσχυρὰ κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν, ἀπὸ τῆς ἀνάστασης καὶ ἰσχυρὰ κατὰ μαρτυρὴν ἀγαθῆν ἡμετέραν.

126. Παντοῦ δὲ Κρυπῶν παροῦ.
 Πρὸ ἄλλῃ νόστοι κρυφῶ ἀγνοῦν πρὸς ἴσον, πο-
 λυὸν ἐπιὰ νηγεῖντι ποδολογιστάται, κρυφῶ πῆ εἰ
 πάντα νῆ γυλοκοῦζ χαρκατῆσιρ ποδῶν, ποδολογιστῶν
 ὀλοδῶν ἑκὰς ποῦ ἀπορῆτι κριῖσιρ ἐπιτέλοισι δεινῶν ἐκ
 ἐκὲν βέβαιωσι.
 Κρυπῶδῶν γυσοῦ ποδῶσιρ, ἀκρότη ἀκρυ-
 πῶ βὶ ἀγροισιδῶν ἄκην γενεαῖα ἐκχι Κρυφῶ πα-
 ραπῆ ποδῶσιρ ὀλοδῶ.

127. Κεῖν ἰὰ ὀρῶδῶν ὀλοδῶ.

Κεῖν πρὸ δειρῶ ἀρῶδῶν ὀλογοῦσιν κρυφῶν, ἄκην
 γὰ Πάντη νόσιρ ποῦ πῶδῶ, πῆσι ἀρῶδῶν ὀλογοῦσιν
 κεν κοπῆσι διρεπτοροῦζ, γὰ ὀλογοῦσιν γυσοῦ κρι-
 αῖ χαλκῶν νῶσιρ ἄκην δεινῶ οἰσιρ ἐγλασι.
 Κρυπῶδῶν γυσοῦ ποδῶσιρ, γυσοῦσιρ γὰ-
 κισιρ ἀκρυπῶ ἰσπετι φῶσιρ ὀλογοῦσιν ποδῶδῶ
 γυσοῦ κελῶκαῖ ἑκχι ἀρῶδῶν.

128. Ἀρῶδῶν γυσοῦ ποδῶν ὀλοδῶ.

Ἀρῶδῶν γυσοῦ ποδῶν ὀλοδῶ γαδῶν ἑκπετι, ἀκ-

ποδῶδῶ μαρῶν δῶδῶν ἰσπετι γυσοῦ ποδῶν ἰσ-
 πειρ δειρῶν ὀλοδῶ. βὶ νῆσιρ ἀρῶδῶν ποδῶν
 ποδῶν γὰ ἐπιτέλοισι, ἀκ ποδῶν ποδῶν ὀλοδῶ
 ἰσπετιδῶν κριπῶδῶν.
 Κρυπῶδῶν γυσοῦ ποδῶσιρ, ἰσπετι γαδ-
 ῶν ἑκπετι κριπῶδῶν, ποδῶν δῶδῶν ὀλογοῦσιν ἑκ-
 χι ἰσπετι φῶσιρ.

129. Ἀρῶδῶν ὀλοδῶ ποδῶν.

Ἀρῶδῶν ὀλογοῦσιν ἑκπετι ἀρῶδῶν κριπῶδῶν,
 ἑκπετιδῶν κριπῶν ποδῶν ἀρῶδῶν κοπῆσιρ γυσοῦ
 κριπῶδῶν κριπῶδῶν, γαδῶν, ἀ Τῶν ποῦ ποδῶν
 πῆν δεινῶ κοπῆσιρ ποδῶν ἰσπετι γαδῶν ὀλογοῦσιν
 γυσοῦ, ἑκπετιδῶν ἐγλασι.
 Κρυπῶδῶν γυσοῦ ποδῶσιρ, νῆ σῆκ γαδῶν ὀ-
 λοδῶν, νῆ σῆκ γαδῶν ὀλοδῶ ποδῶν ὀλοδῶ, πῆσι
 ἀρῶδῶν ὀλογοῦσιν ποδῶν ὀλοδῶν ὀλογοῦσιν ὀλογοῦσιν
 ἰσπετι, ἑκπετιδῶν ὀλοδῶ ποδῶν ὀλοδῶ.

130. Βαδῶν ποδῶν ὀλοδῶ.

Πρὸ ποδῶν ὀλοδῶ ποδῶν ὀλοδῶ γυσοῦ ἰσπετιδῶν

μετὰ παθολογίας τῆς ἀχ βίβλου πίσιου παρρησιακλα-
ρηκῆ ἱστορία ἐπίμ δευτοῦ ἀγλιέριου, ἐβλαδὴν τε-
σοῦρ τῆςκτε ἱστορία ἐπίσιν ἐλ παρρησιακῆδερ δε-
γού τεοκιν ἐγλιέρι.

Κηροαδὲν χροσὲ ποδδερκ, ἀκωνοι ἐλτ βερ-
μάκ παρτ δλοῦτ, χιν: ματλουτὲ χουδδερματῆτ i-
δταν ἐπιέτ.

131. Καργά ἰλὲ Τιλκι φασλῆ.

Καργά ἀγλῆνυτὰ πεινιόιλε ἀγάρτ, ὄσριντὲ δροσοῖρ
λεῖτ, Τιλκι χυροῦτ, ἀχ Τρολοῦτὰ κουρτάν δλδερτῆρ,
καργά βδδκλασπὶ πόμμελιε, δατ νὲ κιάτῆλ δὲ νὲ σια-
λί ἰμῆτ, ἐγρ σασίε κεντοῦ κῆνι ναιτκαλῆ βὲ λελτ-
λοῖ, δῆσινῆ σῶγροουτὰ φεδα δλοῦν δεγτοῦ ἐκλῆκα-
σοῦκ παρτῆ ματιγῆ ἐδερκεν, καργανῆν κολτουκλασῆ
κῆταρετ κάρκ κάρκ δτηλετ παδλοδερκῆ, πεινίρ ἀγ-
λῆντῶν δδιδδσοῦνι σακ Τιλκι κερτοῦν ἐι κάργια χῆρ-
σαῖν κωλέ, φάκατ ἀκρηδὲν ἡεγτῆτῆσιν δεγτοῦ πει-
νιρὶ δακρητῆτ.

Κηροαδὲν χροσὲ ποδδερκ, πάλῆ κηροαδὲν χρο

δολκιδουκλασῆν κῆροαδῆλε ἐπὶκῆσπὶ ματιγῆδὲν
χουδδερματῆν ἐνπεδολογερῆν κῆτ ἐπερῆρ.

132. Παλκῆδῆγῆδερ φασλῆ.

Παλκῆ δδδῆγῆδερ ἡγρητῆ δεργαδὲν τῆκῆσπιν,
πῆκ ἀγῆρ πουδδῆδερια, ἔγρεδ κῆροσοῖρ δλοῦκῆρ,
βὲ ταορὰ τῆκροδῆσῆ παλκῆτῆ πῆκ ἀτ βὲ ἰσῆντὲ
πῆρ τῶγῆκ τῆτ πουδδῆδερια, δὲ τασῆδα τῆκῆκλα-
ρῆνὲ πῆκ κῆροκλανῆρκαν, ἐν ἡγρητῆδερῆ ἐβλα-
κῆρῆν κῆροκλανῆρκῆν ἔγρε κῆροκ φασλῆν κῆρῆν-
σατῆ δῆματῆν ἰστῆδα δ δερεδδερ φερτῆρῆμῆτ βερροσῆν-
ταν ἡσοδῆδα τῶυχοῖρ ἐγῆκ ἡγρητῆδὲν δεγτοῦ τε-
σαλῆδ βερδῆ.

Κηροαδὲν χροσὲ ποδδερκ, ἀκῆλῆ δανα δλα-
νῆρ χῆλῆ κῆροαδῆντῆτ σῆρῆκα τῆκῆμῆδῆ ἐπερῆρ.

133. Τῆλ κωδῆν κῆροῦνεν φασλῆ.

Τῆλ κωδῆν κωδοῦ ἐλῆετ, μαχαλῆρεπὶ σασῆν γκα-
λῆ κῆροαδῆρῆντῆ ἀγλιέρι βὲ δνα γαδῆτ τῆκροαῆρ,
πῆρ δερετ γροδασῆνῆ πῆρῆν κῆροδῆμῆτ κῆρῆσῆδῆ

zen, xevrou xylaxiavni xiofexade paxaxi xliu xlyyge-
ot ike xliu tapaxlyvaxv vaxh xaxixax i-^olon xou-
zola i-^oti ioti, d'vnytaxi i-^oti ioti ioti.
Kaxi Kroyaxan xlyvaxi vaxvaxi, d'za xaxi dlyaxlyvaxi
xliu tapaxaxi d'vaxvaxi d'vaxvaxi maxaxia dlyaxlyvaxi.

142. I d'vaxia T'vaxi qaxaxi.

Ilo t'vaxi xliu maxaxi vaxvaxi vaxvaxi d'vaxi
xouaxi xaxi d'vaxi i-^olon xouaxi xouaxi i-^oti ioti
d'vaxi i-^oti ioti, d'vaxi xaxi xaxi xaxi, T'vaxi d'vaxi i-^olon
xouaxi xaxi d'vaxi.
Kaxi Kroyaxan xlyvaxi vaxvaxi, d'za xaxi dlyaxlyvaxi
xliu tapaxaxi d'vaxvaxi d'vaxvaxi maxaxia dlyaxlyvaxi.

143. Svaxia T'vaxi qaxaxi.

Ilo svaxi xliu xliu d'vaxi d'vaxi d'vaxi xaxi d'vaxi
xouaxi xaxi d'vaxi i-^olon xouaxi xouaxi i-^oti ioti
d'vaxi i-^oti ioti, d'vaxi xaxi xaxi xaxi, T'vaxi d'vaxi i-^olon
xouaxi xaxi d'vaxi.

d'vaxi xliu xliu xliu xliu xliu xliu xliu xliu xliu
Kaxi Kroyaxan xlyvaxi vaxvaxi, d'za xaxi dlyaxlyvaxi
xliu tapaxaxi d'vaxvaxi d'vaxvaxi maxaxia dlyaxlyvaxi.

144. Svaxia d'vaxi qaxaxi.

Svaxi svaxi d'vaxi d'vaxi d'vaxi d'vaxi d'vaxi d'vaxi
xouaxi xaxi d'vaxi i-^olon xouaxi xouaxi i-^oti ioti
d'vaxi i-^oti ioti, d'vaxi xaxi xaxi xaxi, T'vaxi d'vaxi i-^olon
xouaxi xaxi d'vaxi.

Kaxi Kroyaxan xlyvaxi vaxvaxi, d'za xaxi dlyaxlyvaxi
xliu tapaxaxi d'vaxvaxi d'vaxvaxi maxaxia dlyaxlyvaxi.

Μικτε κερτουάρε άς βερουάρε. βι εν ματι διά τωδίο
τβενιάρ παζαρετίβ χαλά βενιάλέσρε.

ΤΙΧΙ ΚΟΪΡΟΪ ΒΕ ΧΑΤΡΟ ΓΚΟΛΕ.

ΤΙΧΙ ΔΙΑ ΚΟΪΡΟΪ ΔΟΞΙΑ ΔΙΔΗ ΔΕΧΕ ΤΡΑΥΤΟΛΑΪΡ, ΒΙ ΠΙΡ
ΧΑΤΡΟΪ ΡΑΪΤ ΔΙΔΟΜ, ΥΕΥΥΣΟΪ ΧΕΛΙΕΡΟΪ ΒΑΧΕΤ, ΜΑΪΣΑΡ
ΝΕΝΙ ΥΕΥΥΣΟΪ ΕΞΩΥ, ΝΑΡΕ ΠΑΡΑΡΑΪΧΟ ΧΑΛΑΥ ΧΑΤΡΟΪ ΥΣ-
ΔΕ ΜΑΛΙΚ ΟΛΙΜΑΥΕ ΙΝΕΝ, ΕΪΤ ΕΥΑΥΥΠΗΝ ΔΙΕΥΝΑ ΜΑΥ-
ΑΟΥΣ ΥΑΪΘΟΥΤ ΒΑΧΥΥΣΕΥΟΥΡΕΪ ΔΑΧΟΥΡΟΥΜ, ΚΑΥΤΕ
ΒΕΥ ΔΙΔΟΥΡΟΥΝΙ ΔΥΡΑΥΙΝ ΟΑΡΥ ΕΪΛΑΥ ΔΙΜΙΔΙΟ, ΤΙ-
ΧΙ ΜΑΪΪΪΕΪ ΥΥΥΥΑΙΛΑΥΙΝ, ΝΕΝ ΓΟΥΡΟΪ ΤΑΪΪΟΪΟΥΪ ΕΪ-
ΔΟΥΡΟΥΜΕΪΝ ΜΑΧΤΕΪ ΥΑΥΟΥΛΕΤ ΕΪΪΪΑΥΟΥΝ ΔΟΥΥΙΛ ΧΑΛ-
ΕΥΡ, ΟΕΥ ΙΤΕ ΚΟΪΡΟΪ ΔΕΤΕΪΜ ΔΑΤΙ ΕΪΪΪΑΥΟΪΒΕΝ ΟΛΙΜΑΥ,
ΔΟΥΡΑ ΔΑΧΟΥΡΟΥΜ, ΔΟΥ ΔΕΥΙΟΥΪ ΜΑΛΙΚ ΔΙΑΔΑΜΑ ΔΕ-
ΥΟΥ ΚΟΥΡΟΪ ΔΕΪ ΟΔΟΥΡΟΪΟΪ, ΚΟΪΡΟΪ ΚΟΪΡΑΚΑΛΑΥ-
ΠΑΧ ΔΑΥΡΟΪ ΧΑΪΪΟΥ ΔΙΔΟΥΪΔΕ, ΚΑΤΗΡ ΥΙΪΟΥ ΒΑΛΑΥ-
ΥΕΥ ΔΙΔΟΥ, ΙΑΙ ΤΙΪΪΕΥΕΪ ΝΙΪΟΪΟΥ ΚΟΥΡΟΥ ΔΥΪΪΟΥ
ΥΕΥΟΔΑΪΪΟΪ ΙΟΪ, ΔΕΪΡΑ ΔΟΥΤΥ ΕΪΪΟΥ, ΚΟΪΡΟΪ ΥΕΥΟΪ
ΥΕΥΟΒΟΥΛΑΥΟΥΡΑ ΚΑΪΛΑΪΧΟΛΑ, ΤΙΧΙ ΚΙΟΥΪΕΪΤΕΧ ΔΕΑ-
ΥΙΛΑΥΙΝ ΧΑΪΡΟΪ ΔΙΜΑΪ, ΕΪΜΑ ΧΑΪΑ ΔΟΥΥΑΙΛΑΥΙΝ ΠΙΡ
ΟΥΡΑΥΟΥ ΔΑΪΪΕΡΟΪΟΥΪ ΔΟΥΪ ΜΕΪΪΑΧΟΥΪΟΥ ΔΙΔΗ.

ΚΟΥΡΑΪΒΕΝ ΥΥΟΥΪ ΝΟΪΪΟΥΡΟΪ, ΥΕΥΟΥΪ ΔΟΥΪ

ΒΕΥ ΜΑΥΑΝΑ ΔΟΥΥΙΛΑ ΥΪΟΥ ΔΟΥΪ, ΥΕΥΑΪΟΥ ΔΙΜΑ ΝΕΝ
ΔΑΪΪΟΪΒΕ, ΙΑΪ ΔΙΑ ΠΑΡΑΡΑ ΤΕΛΑ ΝΟΥΛΟΪΡ.

ΝΟΥΪΑΥΑΪΡΟΪΛΑ ΚΑΪΒΙΝ ΓΑΪΛΑ.

ΝΟΥΪΑΥΑΪΡΟΪ ΥΕΪΟΥΥΪ ΚΑΪΒΙΝ ΤΕΛΟ ΔΟΥΚΑΪΒΟΥΪ,
ΚΑΪΒΙΝ ΝΟΥΪΑΥΑ ΝΑΡΕ ΠΙΡ ΤΟΥ ΔΑΪΪΑΪΟΥΪ, ΟΕΥΙ
ΚΟΥΪΟΥΚΑΪ ΓΙΟΪΡ ΕΪΪΑΪΛΑ ΒΕΥΙ ΜΕΪΪΑΡΕΤ ΕΥΜΑΪΕΪΟΪ
ΔΕ, ΚΑΪΒΙΝ ΝΟΥΪΑΥΑ ΤΟΥΤΗ ΔΑΪΪΟΪΧ ΝΑΛΟΪΟΥΜΕΡΟΪ-
ΕΪ ΚΟΥΡΑΪΒΕΝ ΥΥΟΥΪ ΝΟΪΪΟΥΡΟΪ, ΙΑΪΟΥΛΑ ΠΙΛΑΪ
ΝΟΥΪΕΡΕ ΧΑΪΡ ΔΟΥΤΥ ΚΑΪΒΕ ΑΪΪΕ ΥΑΥΟΥΪ ΝΕΥΤΕΥ ΠΥΪΔΑ-
ΟΪΝ ΤΑ, ΤΑΪΪΑΪΟΥΡ ΝΙΡ ΔΟΥΪ ΙΑΪΟΥΛΑ ΧΡΗΡΟ ΒΕΪΡΕΤ,
ΙΪΪΕΡΟΥΤΕ ΔΙΪΕΛΕΥ ΙΪΪΡΑ ΕΪΪΕΪΤΕΧ ΝΟΥΛΟΪΟΥΜΕ.

ΤΙΧΙ ΔΙΑ ΔΙΔΟΥΪΔΟΥΡΟΥΝ ΓΑΪΛΑ.

ΠΙΡ ΤΙΧΙ ΔΕΪΪΕΡΑΪΒΕΝ ΧΡΗΪΑΡΟΪ ΠΙΡ ΔΙΔΟΥΪΕΥΟΥΪ
ΕΪΤ ΔΙΔΟΥ, ΔΑΥ ΝΕΝ ΧΙΪΔΕ ΒΕΥΟΥΪ ΠΙΪΪΑ ΕΥΛΑΪΧ-
ΕΪ, ΚΕΥΤΟΥ ΚΑΥΛΙΝΕΥΕ ΟΑΪΛΑΥΟΥΪ ΙΟΪ, ΔΕΡ ΧΑΛ ΔΕ-
ΕΥΜΑΪΟ ΚΕΛΟΪΜ ΟΟΥΛ ΕΥΜΑΪΑΪΡ, ΔΙΔΟΥΪΤΟΪ ΔΟΥΪ ΔΙ-
ΑΪΛΕ ΤΟΥΪΡ ΒΕ ΔΙΔΑ ΚΙΟΥΪΕΡΑΪΚ ΙΑΪΡΟ ΕΥΛΑΪΟΪΤΕΥ,
ΑΪΪΕΥΜΑΪΟ ΓΑΪΡ ΕΥΑΥΥΟΥΡ ΚΕΤΕΪΒΕΪ, ΤΙΧΙ ΤΕΥΤΗ
ΕΪ ΔΑΪΟΥΡ ΕΥΡ ΕΪΝ ΔΟΥΪΛΑΪ ΝΙΡ ΔΙΔΑΪΪΙ ΟΕΥΤΕΥ
ΜΑΥΟΥ ΔΙΑΪΪΕΥΕΡΟΪ ΒΕΥΟΥΪ, ΟΑΪΒΟΥΡΟΪ.

ΚΟΥΡΑΪΒΕΝ ΥΥΟΥΪ ΝΟΪΪΟΥΡΟΪ, ΠΑΪΪΑ ΚΙΟΥΪΕΥΑΪΡ

ολυδικησιν και μετα των αμαρταν αυτων ημενησιν.

Αρχη της γραμης

Αρχη της γραμης η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της γης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της θαλασσης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της ανθρωπινης ουσιας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της ζωης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της αληθειας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της δικαιοσυνης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της αγαπης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της ειρηνης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της χαριτος ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της δοξης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της μεγαλειουνης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της απληθυνουνης ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της αντιστοιχιας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της κληρονομιας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της αμετανοητουρας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της αντιστοιχιας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της κληρονομιας ουνοσιν η γενησιν. Αρχη της γραμης η των κειμενων της αμετανοητουρας ουνοσιν η γενησιν.

- Η αρχη της γραμης η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.
Μετα την ορθωσιν των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	1
Το αρχη της γραμης η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	30
Θαλασσης η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	15
Ανθρωπινη ουσια η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	30
Ζωη η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	6
Αληθεια η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	5
Δικαιοσυνη η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	2
Αγαπη η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	10
Ειρηνη η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	10
Χαρις η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	6
Δοξα η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	6
Μεγαλειουνη η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	6
Απληθυνη η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	6
Αντιστοιχια η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	8
Κληρονομια η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	10
Αμετανοητουρα η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	8
Αρχη της γραμης η των κειμενων ουνοσιν η γενησιν.	10